UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Manuel de Pedrolo

HEM POSAT LES MANS A LA CRÒNICA

1969

5092

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Un tren. El tren. El paisatge ombrívol, hivernal. Les rodes. El cotxe. L'home contra el cristall clos de la finestra. La gorra militar sobre els ulls. Les mans enguantades. L'uniforme fosc, impecable. L'estació inhòspita. Els frens. El passadís llarg i estret. La porta oberta. El vapor de l'alenada. El marxapeu. La grava fina de l'andana. L'altre home, galtaplena, rodanxó. El somrís implacable. Les mandíbules de gos de presa. La mà lliure i blanca, estesa. L'encaixada severa. Cares. Bigoti. Dents grogues. Arcs ciliars. Ulls grisos. Ulls negres. L'abraçada. L'esquena ampla i puixant. Les espatlles primes i caigudes. Les mans. El silenci. Els arbres humits del fons. Les armes. Els soldats. Els oficials. Els policies...

La Lona, porugament repenjada contra meu, diu amb un fil de veu :

- Em toca les cuixes...

Té les faldilles arregussades sobre les mitges clares que gairebé es confonen amb la seva carn, més bruna i difícil de distingir en la penombra freda del local, però jo miro més enllà, cap a la butaca del seu costat, on l'individu amb el vestit de vió, que l'ha sentida, protesta :

- Jo ? Unes cuixes tan magres...

La veu insinua una rialla burleta i forçada, car sap que diu mentida : les cuixes de la Lona són dures i arrodonides, llargues i càlides com un dia d'estiu en el fenar.

- Me'n guardaria prou, de tocar-les-hi - afegeix mentre allarga la mà i l'endinsa en la intimitat de l'entrecuix -. Ja em direu què tenen d'engrescador...

La Lona es regira en el seient, incòmoda i sufocada, i lluita per

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

treure-li els dits de sobre. Jo, amenaçador, alço el puny clos, però aleshores l'home que seu al meu costat exclama :

- Té raó ! No les tocaríem per res del món, unes cuixes com aquestes. Ens agraden més fresques.

- Més fresques ?

Es ridícul. La Lpna acaba de fer vint-i-tres anys i té la carn tendra i la pell fina, dolça com el cel matinal de l'estiu. Però ara ja ho he comprès, i ella també. Per això ens mirem, enquimerats i sobtadament blans, mentre pel llenç fulguren les ràpides imatges d'una entrevista repetida.

Esmaperduts, ens consultem amb els ulls capvesprals de la gent acorralada. No podem abandonar el local i separar-nos amb l'esperança de despistar-ne ni que només sigui un. Des que dos anys enrera entrà en vigor la primera llei contra l'immobilisme (1), a les portes dels cinemes on ens veiem obligats a acudir dues vegades cada setmana per a presenciar la mateixa pel.lícula durant una mesada i un documental que canvien un cop cada any, hi ha les màquines rellotge on ens cal marcar entrades i sortides que després són controlades pels funcionaris del servei d'espectacles públics. De fet, no podem fer res, i és inútil que pensi en una escapada als lavabos o al bar, car ells ens esperaran si no ens segueixen.

Al nostre entorn, els espectadors que s'han adonat de les maniobres de l'home o han sentit les nostres veus vagament arremorades, giren el cap sense excès de discresió i, irònics, ullen la nuesa primaveral de la Lona que l'home continua palpant malgrat la seva resistència.

- Féu el favor de treure-li les mans de sobre ! - li mano.

- No cal posar-se així - em recomana l'individu bocaestret que seu al meu costat -. Si li agradés, seria diferent.

L'altre, que ha aconseguit d'arromangar-li les faldilles ventre

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

amunt, exclama despectiu :

- Ni bragues negres no porta !

Li pico els dits amb un cop sec que li deixa la mà balba, però l'altre m'endinya un cop de colze abans de subjectar-me el braç amb una urpa de ferro :

- Compte, que esteu tractant amb l'autoritat !

- Que no la toqui, doncs !

El del vestit de vió, ara desentestat i amb els artells encara adolorits, escup :

- Ni que em paguessin !

Però amb el genoll frega el genoll de la Lona, la qual el defuig i se m'arramba amb un moviment cada cop més poruc, cercant una protecció que ja no sé si puc donar-li tot i la ira que em burxa pel dedins. Colpejo la ròtula atrevida amb una mà feixuga que l'obliga a enretirar la cama sota l'esguard ara encoratjador dels nostres veïns que s'han empassat la ironia en sentir el mot d'autoritat. El bocaestret diu :

- No us tornaré a avisar !

Sé que vol provocar-me i que una imprudència em pot costar sis anys de presó. Tinc dret de demanar-li que s'identifiqui, però si són verament policies la meva exigència serà interpretada com un acte de desconfiança, severament penalitzat pel codi actual. Callo, doncs, i espero sense perdre de vista el seu company, ara amb la mà de la Lona entre les meves que proven de tranquil.litzar-la.

Hi ha uns moments de calma, mentre en la il.lusió del llenç els dos homes d'uniforme són ara ~~mmmm

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

bescoll, cap on alça una mà ràpida mentre m'amenaça :

- Aquesta me la pagareu !

Jo el torno a colpejar, ara més amunt, a l'occiput que ressona com una capsa buida, però el seu col.lega em trepitja mhmpmm amb un taló ferrat que m'esclafa els dits del peu.

- Quiet !

- Que la deixi tranquil.la ! - reclamo.

Ell branda el cap, gairebé compassiu.

- Nou sou raonable - em diu.

- Vós permetríeu que un altre home grapegés la vostra muller ?

- No sóc casat - m'informa -. Ni ell.

- I per això hem de molestar les dones dels altres ?

La boca se li estreny més i els ulls, una mica lloscos, em fiblen de molt a prop amb una mirada plena d'enuig.

- No molestem ningú, nosaltres.

- Com em dieu, doncs, d'això ?

- Bé cal que fem una mica de coneixença - em replica -. Es normal.

- Normal ?

- Es clar. Tenim l'autorització - diu, i avança una mica la mà cap a la butxaca interior del gec.

Es una trampa, i no hi cauré. Sento que la Lona es torna a regirar pel seient i, en tombar-me, diu :

- Ara em vol tocar els pits...

Ja li ha descordat els botons de la brusa que ella subjecta desesperadament amb la mà, i jo m'inclino endavant, li agafo el nas entre dos dits i estiro. L'home em mira amb els ulls humits i la boca penjant mentre darrera nostre algú riu nerviosament

- Vós no en teniu mai prou, oi ?

L'altre fa :

- No podeu privar-lo de complir amb el seu deure - i sento el peu

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que em busca de nou, sense trobar-me, car l'he alçat i l'hi enfonso en el sec de la cama.

- Ui !

El dolor l'obliga a recargolar-se, i ho aprofito per colpejar-li l'altra tíbia mentre sento que el nas del del vestit de vió se m'escapa. Ara, però, la Lona em secunda, encoratjada pel meu atreviment, i li estira una orella gruixuda i llarga que es dilata com la d'un ase. L'home gemega al seu torn i el bocaestret mormola per ell mateix :

- Sempre ens toquen les missions més difícils...

La Lona continua lluitant amb l'individu i li esgarrapa la cara amb l'altra mà. En algun lloc, una veu anònima crida :

- Fort !

L'home es va aquietant i, de cua d'ull, veig com es frega la galta amb un mocador brut mentre la Lona es corda els botons de la brusa i s'abaixa les faldilles sobre les cuixes. Aleshores l'agafo per la mà i dic :

- Anem.

M'aixeco, però l'individu que seu al meu costat, refet, em priva el pas amb la cama estirada.

- Seieu - mana.

Butxaqueja ràpidament i es treu unes manilles que brillen com si fossin d'argent.

- No m'obligueu a posar-vos-les...

M'assec de nou, ara dòcil. Si arriba a emmanillar-me, tres mesos de cel.la no me'ls estalvia ningú. La Lona se m'arrapa al braç, angoixada, i tots dos contenim la respiració fins que l'home desa de nou el seu instrument de coacció. Si t'emmanillen caus immediatament sota les inculpacions de molèstia indeguda i resistència a l'autoritat.

- Això ja està més bé - diu l'individu, complagut.

L'altre ho aprofita per aixecar altre cop les faldilles de la

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Lona, però ara no la toca; es limita a mirar-la amb atenció abans de dir :

- Sí, les té seques.

Una veu espessa, darrera nostre, comenta :

- En deveu haver vist poques, oi ?

L'individu alça l'esguard.

- Per què ?

- Si n'haguéśsiu vist moltes no ho diríeu. La senyora té unes cuixes molt maques -. Canvia de veu i se m'adreça -. Amb perdó, eh ?

- I què tenen de maques ? - pregunta el del vestit de vió, admirat.

Una altra veu, també darrera, diu rient :

- No us deuen agradar les dones, a vós !

- Es clar que m'agraden ! - replica l'individu, ofès.

- Ningú no hodiria ! Si trobeu que les cuixes de la senyora...

- Prou ! - exclamo jo, i abaixo les faldilles de la Lona fins als genolls.

- Un moment ! - protesta el bocaestret - No us feia cap mal, té dret a mirar-les...

- Ensenyeu-li les vostres !

Ell em fita mmmmm uns segons en silenci, gairebé sense veure'm, car ara la pantalla s'ha enfosquit, i seguidament m'amonesta :

- Teniu molt mal caràcter, vós.

De reüll, veig les mans de l'altre que avancen novament cap a les faldilles, i me li giro :

- Si les torneu a aixecar, us faig una cara nova !

L'individu del vestit de vió vacil.la, consulta el seu col·lega amb la mirada, però aquest no sembla disposat a comprometre's i rondina :

- Tindrem dificultats.

Una de les veus de darrera m'aprova :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

-Si jo tenia una dona amb les cuixes tan maques, tampoc no m'agradaria que les hi miressin.

- A mi sí - contesta l'altra veu -. Per desgràcia, la meva muller les té massa gruixudes

- Gruixudes ? - fa el del vestit de vió -. Es com m'agraden. Com més gruixudes, millor.

- Les podríeu anar a veure - insinuo, esperançat, però el bocaestret em talla les il.lusions :

- No podem anar a veure res. Potser sí que us penseu que ho fem per gust, això ?

- Ah, no ?

- No.

Una de les veus de darrera bramula :

- Aquesta sí que és bona ! Diu que no ho fan per gust !

- Tu deixa'ls dir - fa l'altra.

El del vestit de vió, com qui res, avança les mans cap als pits de la Lona i els hi sospesa per damunt el vestit abans que ella tingui temps de defensar-se.

- No en teniu prou, amb una galta esgarrapada ?

Ell, però, la subjecta amb un gest hàbil i em cal córrer al seu auxili amb el puny que esclafo contra el nas de l'individu. El seu col.lega em pessiga el bescoll amb els dits durs i em commina :

- No veieu que així no acabarem mai ?

- I què hem d'acabar ?

L'altre sagna com un porc sobre les faldilles de la Lona, contra les quals s'amorra quan, de trascantó, li cau un cop des de darrera. El bocaestret es gira, irat, però l'home ja corre butaques enllà i es fa fonedís en la fosca amb tot de rialles.

El del vestit de vió ha garfit les cuixes de la Lona en la seva caiguda i ara li emporca les mitges amb la sang que continua dego-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

tant-li del nas. Em cal agafar-lo pels cabells per fer-li aixecar el cap, però les mans continuen clavades a les cuixes de la Lona, la qual es regira un cop més i prova d'arrencar-les-hi amb un gest resolut i ineficaç, car ell s'ha amarrat bé i no cedeix fins que li enfonso els dits de l'altra mà sota els ulls, sense fer cas del dolor del bescoll per on m'aferma el seu company.

Ens debatem uns segons entre el silenci encuriosit dels espectadors que es desinteressen de les encaixades amb què, a la pantalla, s'acomiaden ara els dos uhiformats, de nou a l'estació on espera el tren, i aleshores, amb el colze alçat, encerto la barbeta fràgil de l'home que s'aclofa sobtadament cap a l'altra banda de cadira.

- Correm ! - dic a la Lona, coincidint amb la música triomfal que acompanya les darreres imatges de dos fantasmes que encara espanten el món a través de llurs delegats.

Les cames dels altres, però, ens entrebanquen i fora, al passadís, ens veiem encara obligats a alentir darrera els espectadors que també s'encaminen a la sortida, impacients de deixar el local on la llei els obliga a passar aproximadament sis hores setmanals.

Pitjor encara és la cua que es forma al vestíbul, davant l'ull vigilant del porter apostat prop del rellotge a la ranura del qual introduim la cartolina amb el nostre nom. No és estrany que els altres tinguin temps de refer-se i, al carrer, ens els trobem plantats a la vorera, el del vestit de vió encara amb el mocador al nas.

Sense un mot, se'ns posen una cada costat i ens escorten fins a la cantonada, on jo dic :

- Nosaltres tomben per aquí.

- Es el nostre camí - fa el bocastret, i per primer cop, a la llum del fanal que penja damunt nostre, m'adono que té un ull més negre que l'altre. Els del seu company són grisos i petits, amb un llampegueig lúbric.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- On aneu ? - pregunto.

- Al carrer Clada.

- Es on vivim - confesso.

- Naturalment - fa ell -. No ens entretinguem - urgeix -. El vespre és fred.

- I aquesta noia va molt lleugera de roba - diu l'altre, allargant els dits cap al suèter que en sortir del cinema s'ha posat la Lona.

Els enretira abans no pugui picar-los-hi, però de tota manera el meu gest queda escurçat per la mà del bocaestret que em prem el muscle mentre recomana :

- Més val que ens hò prenguem amb calma.

Me'n desfaig amb una estrebada que el fa tentinejar.

- Fora mans !

- Penseu que tot el que diem, ho diem en benefici vostre i de la vostra muller...

L'altre es desa el mocador i ensuma dues vegades abans de dir :

- Té un bon pamet. Al cine no ho semblava...

- No vull sentir una paraula més - li crido -.

Ell es defensa :

- Es que jo més aviat sóc un extravertit...

- No pas ara - li faig, amenaçador.

- Us asseguro que sí; sempre.

L'altre, imprevistament, salta :

- No oblideu que encara que tinguem molta paciència...

- Vosaltres ?

Faig un esforç per esclafir la rialla, però només em surt una mena de renill que gairebé espanta la Lona.

- Dom ! Dom !

Li premo els dits amb els meus i reprenem la marxa carrer enllà, units i rebels a la nostra desgràcia personalitzada en aquest parell

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'esbirros que ja no ens traurem de damunt. Conec altres casos i, per bé que tothom ho dissimuli, comença a ésser del domini públic que uns s'instal.len a les llars obreres, s'ignora exactament amb quina finalitat. A l'escala, els Cormes en tenen un parell des de fa tres setmanes i a ningú no enganya que la vergonya els obligi a fer-los passar per cosins llunyans del marit. També nosaltres haurem de trobar una excusa...

Travessem pel pas subterrani a la boca del qual tots dos es saluden descaradament amb la parella armada que munta la vigilància i, a baix, m'aturo a comprar un paquet de tabac. Ells, que s'han avançat una mica, ens esperen, i jo ho aprofito per dir a la Lona :

- Què podem fer ?

- Vols dir que es quedaran ?

- Sí. Tots els casos que coneixem han començat així, al cine o a l'estadi, amb un parell d'homes que molesten uns casats.

- I si anàvem a casa de la mare ?

- De què serviria ?

- A la nit, mentre dormen, podríem desapàreixer...

Jo brando el cap.

- No dormen mai tots dos alhora. Sempre n'hi ha un de vigilància. Ho sé per un company que treballa a les obres amb mi i que se m'ha confiat. -Sarcàstic amb mi mateix, afegeixo - Es pensava que, per haver estat mestre, podia donar-li un bon consell...

Callo, perquè el bocamoltret, impacient, se'ns atansa i fa :

- Què conspirem ?

Me li tombo, agressiu :

- Bé dec poder parlar amb la dona, oi ?

- Ben cert - diu ell, més mans -. Però es fa tard i comencem a tenir gana.

- Ningú no us obliga a quedar-vos. Us en podeu anar a casa. On vi-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

viu ?

- Ja us ho hem dit : ara, al carrer Clada. No us féu l'innocent.

Tanta barra em deixa sense paraules i, un cop més en silenci, abandonem el pas subterrani i sortim a l'airet fresc del vespre del suburbi on les cases s'amunteguen sense gràcia entre construccions baixes, tallers i fàbriques que escampen remors i pestilències pel veïnat on les patrulles de vigilància, amb armes i casc, es renoven cada vuit hores.

L'escala és fosca i la pugem a les palpentes, jo entre la Lona i els dos homes als quals, dalt, intento de barrar el pas. Ells, però, ara han endurit llur actitud i, en veure que vaig per tancar-los al replà, el bocaestret empeny violemtament la porta del pis i, enèrgic, diu :

- Prou camandules ! Tenim molta corretja, però ara s'ha acabat.

Jo provo de protestar :

- Sóc a casa meva...

- Som a casa nostra, - em replica ell, i tots dos avancen cap al menjador, on s'asseuen un a cada costat de taula.

Després, quan ens fiquem al dormitori, el del vestit de vió s'aixeca i ens segueix fins al llindar, on es queda palplantat, peu endins i peu enfora.

- Si us plau... - li prego -. La meva dona s'ha de canviar.

- Que es canvii - contesta ell simplement, sense moure's.

La Lona hi renuncia i es fica a la cuina, on ja té el sopar preparat : una sopa de pa amb un sofregit i una truita de patates. Mentre es posa el davantal i escalfa la sopa, jo començo a parar taula com si els dos hostes obligats no hi fossin : dos coberts, als indrets que deixen lliures.

El del vestit de vió em mira, especulatiu, però és el seu company qui parla :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- On que de comptar no en sabeu gaire ? - em pregunta.

- Per què ?

- Som quatre - diu ell.

Jo brando el cap lentament, disposat a no perdre la serenitat.

- Som dos.

- Quatre - insisteix l'individu -. Compteu bé.

- Es senzill : la meva dona i jo.

- I nosaltres dos. Total : quatre.

- No us agrada,a vosaltres, la truita de patates - dic negligentment.

El del vestit de vió m'assegura :

- No som exigents; ens acontentem amb el que hi hagi.

- Només hi ha una truita de patates i ens la menjarem la meva dona i jo.

El bocaestret dóna un cop de puny a la taula que fa saltar les forquilles i culleres, i crida :

- Ens la menjarem tots quatre !

L'ull més clar se li ha ennegrit una mica i ara tots dos són gairebé del mateix color, però no em deixo impressionar.

- Ens la menjarem ella i jo. I la sopa també.

- Hi ha sopa ? - pregunta el del vestit de vió.

- Dues racions - faig, i em giro cap a la Lona que ja entra amb la sopera, la hi agafo de les mans, la deixo al bell mig de la taula i, amb la llossa, començo a escudellar -. Seu - li dic a ella.

Tots dos ens miren sense un gest i, després, els ulls segueixen les evolucions de les culleres, del plat a la boca. El bocaestret, sense esforç, adopta un to amenaçador :

- No sé si sabeu q ue hem de presentar un informe diari...

- Tant me fot - contesto tranquil.lament.

- Us interessa de perllongar aquesta situació, doncs ? - s'admira ell.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

Jo m'arronso d'espatlles, sense fer cas de les llambregades temoregues de la Lona.

- Quan us moriu de gana, us enterrarem - declaro.

Aleshores es treu les manilles i les deixa silenciosament damunt la taula, però jo continuo menjant com si no hagués vist res. Ell, despitat, torna a agafar-les, les obre i les tanca amb un gest significatiu. La cara se li emporpra quan ric abans de dir :

- Aquí no sergeix, això. Cal una ordre judicial per detenir una persona a casa seva. Ja no som al cine, o al carrer, ara...

El del vestit de vió s'escura la gargamella.

- I com sabeu si no la tenim ?

- No us la demanaré - faig jo -. Teniu l'obligació de mostrar-me-la sense que us la demani.

Tots dos es queden callats i la Lona i jo ens somriem a través de la taula. Encoratjada per la meva actitud, diu :

- Esteu acostumats a atropellar la gent, però aquí us farem les coses difícils. De moment, us afamarem...

L'individu del vestit de vió allargà els dits cap al pà, com per contradir-la, però jo els hi pico ràpidament amb el mànec de la cullera.

- Les mans quietes !

Les enretira, amb els artells adolorits, i jo em menjo una altra cullerada de sopa abans d'explicar :

- No estem disposats a treure'ns el menjar de la boca per afartar dos paràsits. No sé si ho sabeu, però sóc un obrer no especialitzat que ni el luxe no es pot permetre de tenir fills...

- Ah , no ? - m'interromp el bocaestret - Com us ho feu ?

- De cap manera - tallo jo -. No n'heu de fer res.

- No sabeu que les pràctiques anticoncepcionals estan prohibides ?

- No.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No llegiu el diari ?

- Des que és obligatori d'anar dues vegades a la setmana al cine i una a l'estadi, no. No em queden diners per comprar-lo.

- Però deveu escoltar la ràdio... - fa aleshores, amb un cop d'ull cap a l'aparell que hi ha en una tauleta raconera.

- Ens el van regalar en casar-nos, però s'ha averiat i no el podem fer reparar.

- A més - diu la meva dona, que acaba d'escurar el plat -,en la nostra vida matrimonial no us hi heu de ficar.

El del vestit de vió, que encara es subjecta els artells amb l'altra mà, la contradiu :

- S'equivoca, senyora. Es una de les nostres obligacions...

- Ja en parlarem - faig jo. I mentre ella s'aixeca per anar a cercar la truita amb patates - : Sé que tinc pocs drets, però els pocs que tinc penso fer-los valdre.

El bocaestret es desa les manilles amb un gest ràpid, contreu els llavis amb una expressió més malvolent que de costum i rondina :

- Molt bé, vós ho haureu volgut -. Pega un cop de puny a la taula, més sorollós que el de primer, i em fita amb els seus ulls ara estriats de sang -. Som uns representants de l'autoritat i ho podem demostrar...

Altre cop la trampa. Callo, doncs, i espero.

- Les ordres les donem nosaltres, i sabrem fer-les complir, de grat o a la força... Per començar, ara volem sopar.

- No m'hi oposo pas. Aquí,però, no. Ja us ho he dit : ni una mossada.

Es consulten tots dos amb l'esguard i, sobtadament, abans que tingui temps de defensar-me, sento el xiscle de les cadires projectades enrera i veig les dues còrpores que es llancen contra meu. El bocaestret, destre, perquè ho deu haver practicat abundantment, em subjecta els braços darrera la cadira amb la seva mà de ferro que em trin-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

xa els canells i el seu company, abocat al meu damunt amb uns ullets més acerats que el cul de la planxa de la Lona, em mareja amb la seva alenada fètida d'anacoreta mentre em bufeteja de primer gairebé amablement, com si li dolgués, i després cada cop amb més força, fins que els dits se li posen blancs. El cap em pendoleja d'una banda a l'altra, sento la roentor de les galtes encetades i el filet de sang que se m'escapa de la comissura esquerra dels llavis ferits, però em debato encara, alço e ls peus i espernego com un conill a punt de degollar. A la templa em bat una vena que palpita més fort quan la Lona, amb la veu estirada, crida /

- Què li féu ?

El plat amb la truita de patates s'esberla per terra i ella corre, però el del vestit de vió la intercepta amb una braçada i la projecta contra la paret on, de cua d'ull, la veig esfondrar-se com una nina desarticulada. L'home, inclinat amb un gest ferotge, l'estira pels cabells...

- No ! - protesto.

El bocaestret, des de darrera, em pregunta :

- Estem d'acord, ara ?

Miro cap a la Lona, desencaixada i blanca, i assenteixo amb un moviment mut que tots dos devien estar espiant, car tot seguit l'home m'allibera els canells mentre el seu col.lega ajuda la meva dona a incorporar-se, ara amb miraments de samarità.

Ens cal assistir a la humiliació de veure com es mengen la truita que el del vestit de vió ha deixat directament sobre la taula, sense preocupar-se del plat fet miques. Endrapen com dos porcs, mastegant sorollosament els grapats de patates i els trossos de pa que mmmm es fiquen a la boca amb els dits oliats i repugnants com els llavis greixossos que remuguen satisfets. Duien gana i set endarrerides, ja que entre queixalada i queixalada es renten a fons la gorja, amb els dos

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

litres de vi que a nosaltres ens duren prop d'una setmana. El líquid espetega amb un so trist en les boques de silur i després d'acarcanyar-se eructen desvergonyidament mentre el del vestit de vió escombra fins i tot les engrunes amb un gest rapaç que, per primer cop, em permet de veure els seus dits mútics, com cinc salsitxes que perllonguen el palmell. Els de l'altra mà, en canvi, són normals, amb ungles.

El bocaestret, que encara deu haver-se quedat amb gana, reclama :

- Ara les postres !

Com que no en tenim, se'n va a furgar a la cuina, d'on torna amb un ou escadusser i dues arengades que es mengen a pessics, amb un crostó de pa sec que l'altre descobreix en un calaix del trinxant.

La Lona, al meu costat, plora quietament, però ells no li'n fan cas i, després d'haver-se fregat els llavis amb un gest gairebé provocaç del dors de la mà, encenen cigarretes. El del vestit de vió posa els peus sobre la taula i el seu company s'arrepapa amb la cadira repenjada contra la paret mentre nosaltres, inermes i muts, contemplem les columnes de fum que s'enlairen fins al sostre escrostonat. Em sorprenc amb unes paraules als llavis :

- De cafè i copa no en voleu ?

M'adrecen una mirada hostil i el bocaestret fa un gest violent que desequilibra la cadira. Un instant després s'abat contra el terra amb un rebombori que fa tremolar els envans de nyigui-nyogui, però jo no dic res, distant, assisteixo als seus esforços per incorporar-se. El del vestit de vió, en canvi, ho deu trobar divertit, car comenta amb un somrís prim :

- Un dia et faràs mal...

Mentre l'home renega, sentim la porta del costat que s'obre i, gairebé a l'acte, algú truca a la nostra. Tots dos drecen les orelles com dos conills que ensumen el perill, però ni l'un ni l'altre no l'han quan m'aixeco per a anar a obrir. El del vestit de vió, de tota

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

manera, em segueix cap al vestíbul, on es queda repenjat a la paret amb la mà dreta a la butxaca. Estic segur que hi porta una arma.

Són en Bart i la Sera, els nostres veïns de replà, un mecànic forçut i callat i la seva dona que ara diu :

- Que us ha passat alguna cosa ? Hem sentit el soroll...

Calla en adonar-se de la presència de l'home i després em mira amb un esguard interrogatiu, mentre es disculpa :

-No sabíem que teníeu hostes.

- Són hostes forçats - contesto jo.

He decidit no mentir. Es una desgràcia, però no una vergonya, que aquest parell d'individus se'ns hagin instal.lat a casa. Amb el silenci, o amb evasives com les dels Corme, més aviat els faríem el joc. Prou que me'n convenç l'actitud de l'intrús que, en sentir-me, exclama :

- Mesureu les paraules !

- Se'ns han enganxat al cine - faig - i ja no ens els hem pogut treure de sobre. Perquè són dos, sabeu ? Ens han maltractat, ens han pegat, se'ns han cruspit el sopar...

El bocaestret, que ha acudit en sentir les veus, avança gairebé fins al meu costat i, sense delicadesa, pregunta :

- Qui són, aquests ? Amics vostres ?

- No n'heu de fer res. Si us penseu que els heu de comprometre...

- Que se'n vagin - diu ell, amb la mateixa cruesa.

- Sóc a casa meva - protesto -. Tinc dret de rebre qui vull.

- Ningú no us el nega - replica ell -. Però avui no. Estem cansats i ens en volem anar a dormir d'hora.

Jo, per tota resposta, m'adreço als nostres veïns :

- Si voleu entrar... La Lona és al menjador.

La Sera fa un pas, però el seu marit, més temorec, la subjecta pel braç.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Més val que no molestem - diu -. Ja ens veurem demà...

I la va arrossegant cap a l'altra porta sense deixar de mirar l'intrús amb tanta atenció que després per força se sentirà desullat. Ella es resisteix una mica i pregunta encara :

- Què li han fet, a la Lona ? L'han molestada ?

- Aquest del vestit de pallasso l'ha grapejada tant com ha pogut i després l'ha agredida.

Els ulls li llampeguen i escup :

- Són uns porcs !

El bocaestret avança una mica, amb els punys tancats, però jo el retinc i tots dos ens encarem amb una hostilitat creixent que a ell li empetiteix els ulls sota les celles que s'estarrufen com les plomes d'un gall. El seu company em toca per l'esquena.

- Cap dins - mana.

Aleshores l'altre tanca la porta, potser per no emboirar les coses, ja que de cua d'ull deu haver vist que la Lona sortia del menjador.

- E-en la Sera i el seu marit - li explico.

El del vestit de vió torna :

- Cap dins. No busqueu més complicacions. Nosaltres, si no se'ns provoca, sóm gent pacífica...

Me li'n ric a la cara i inicio la marxa cap al menjador, on la Lona treu un drap i comença a netejar la taula que han deixat com un cóm abans de ficar-se a la cuina a rentar els plats. Jo m'assec a la cadira que ocupava de primer, encenc una cigarreta per acabar de tranquil.litzar-me i,amb la meva veu normal, faig :

- Hi deu haver una explicació...

- Sí - diu el bocaestret.

Espero, però tots dos callen i, durant un moment, només se sent la remor de l'aigua de l'aixeta que la Lona ha engegat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Quina ? - pregunto en veure que no es deicideixen a parlar.

El bocaestret es rumia una estona la resposta i, a la fi, declara vagament :

- No són de la nostra competència, les explicacions... Heu d'acudir a les autoritats, si de cas.

- A quines autoritats ? No ho sou, vosaltres ?

- A les autoritats superiors.

- Quines, concretament ?

Ells dos es llambreguen i el del vestit de vió diu :

- No estem autoritzats a revelar-ho.

Hi ha un altre silenci que ens atansa de nou els sorolls de la cuina, aquest cop de plats. Després insisteixo :

- Em podreu dir, però, si aquesta situació ha de durar gaires dies...

- Tot just som al començament - diu el bocaestret, evasiu -. Es massa d'hora per saber-ho.

- Però hi deu haver precedents que permeten de calcular-ho. Es a dir, hi són. Hi ha altres matrimonis que tenen gent com vosaltres a casa...

- Ho ignorava - fa el bocaestret.

- I jo - corrobora el del vestit de vió, que ara s'escura un queixal reculat amb dit de la mà esquerra.

- Us pensàveu que éreu els primers ?

- No pensàvem res - contesten ells, a l'unison.

Jo m'inclino endavant, passejo la mirada de l'un a l'altre i, amb un esforç per contenir la nausea, els exposo :

- Escolteu... Hem de conviure plegats... A tots ens interessaria de fer aquesta convivència tan fàcil com sigui possible, oi ?

- Ben cert - convenen. - Tot serà senzill i planer si féu bondat.

- Quina bondat ? Si ni sé el que he de fer ?

El bocaestret somriu :

- No heu de fer res d'especial. El mateix que heu anat fent fins ara.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

S'entèn, sempre que hàgiu viscut d'acord amb la llei.

- I a més - reflexiono, amarg - us he de posar un plat a taula...

- Sí, això sí.

- Aleshores no puc viure com sempre. No estic en condicions d'alimentar-vos.

- Podeu fer hores extraordinàries - insinua el del vestit de vió.

- I també podeu fer treballar la vostra dona - afegeix el seu col.lega.

- On ?

- No és assumpte nostre, això. Ara, si em demaneu un consell..i- i es queda mirant-me, maliciós.

- Digueu.

- Hi ha molts bars on ~~cerquen~~ lloguen cambreres. Tinc entès que les paguen bé i...

No pot acabar, perquè li esclafo el puny contra la boca, amb tanta força que ell i cadira rellisquen cap a l'altra banda d'habitació.

- Ja ho ha dit la Sera : sou uns porcs !

Em giro cap a l'altre que em colpeja l'occiput amb el cantell de la mà, com una destral, i li enfonso el colze al ventre abans d'aixecar-me i córrer cap a la paret, on em disposo a defensar-me amb la reraguarda neta d'enemics.

Ells s'hi pensen una mica, però tot seguit avancen, lents i precabuts, amb les mans caigudes al llarg del cos, a l'aguait. La Lona, que ens ha sentit, surt al pas de la porta amb els guants de rentar plens de sabó, obre la boca, però sense dir res salta al meu costat per establir un front comú.

Els dos intrusos s'aturen, tornen a avançar, s 'aturen de nou i, separats per l'amplària de dues rajoles, ens desafiem amb els ulls, amb les mans alçades, amb el gest dels cossos que adoptem una actitud de combat... Aleshores m'abalanço sobre el del vestit de visó.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

El moviment, instantani i entrenat, desvia el meu puny cap a l'es patlla i, mentre la Lona, assaltada pel bocaestret, xiscla, sento la garfida dels dits que m'encadenen el canell abans de torçar-me el braç que tiba,a punt de petar. Però jo alço el genoll i, indiferent al meu dolor, l'hi clavo a l'entrecuix amb tanta empenta que ell recula, blegat com una mam brabca esqueixada pel llamp. Mentre es contorsiona, salto de costat, a punt de fer la feina al seu company, però el bocaestret, que ja tenia la Lona abatuda, fa un pas enrera i m'apunta amb la pistola.

M'aturo en sec, bleixant i amb les mans instintivament alçades, admirat del gest invisible que ha introduit l'arma en la brega, ara definitivament acabada. La Lona es redreça amb lentitud, com insegura, i ès repenja en la paret mentre ell diu :

- Seieu.

L'altre encara es recargola per terra, amb les mans als testicles, i després es descorda per a mirar si els té inflats. Se'ls sospesa sense miraments, com oblidat de la presència de la Lona que torça la boca amb un rictus de fàstic.

- Què, te'ls ha rebentat ? - li pregunta el bocaestret.

Li parla amb el mateix to deseixit, gairebé burleta, amb que l'altre se li ha adreçat una estona abans, en caure ell de la cadira. Prenc nota q ue, encara que facin equip, es tracten sense tendresa, sense amistat, com dos còmplices que potser un dia es faran nosa.

L'home acaba per aixecar-se, sorrut, es desa els penjolls i, quan passa pel meu darrera, em clava una bescollada que em projecta contra la taula, on reposo mig estabornit.

- Ara ja està bé - diu el bocaestret,i a la Lona - : Enllestim aquests plats d'una vegada.

Restem novament sols, i muts, mentre a la cuina reprenen els soroll que acompanyaran el nostre silenci durant cinc minuts, quan el bocaes-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

tret amonesta :

- Teniu un caràcter que us donarà molts disgustos.

- Ja ho hauríem vist, a qui n'hauria donat, si haguéssiu fet joc net.

- Joc net ?

- Es clar. Quan us heu vist perduts, heu acudit a la pistola.

- M'hi heu obligat - s'excusa.

- Amb què ? No n'he tret pas cap, jo, d'arma.

- Naturalment - I, suspicaç - : En teniu alguna, potser ?

- Per què no escorcolleu el pis ?

- Ho farem, no us preocupeu. Si la teniu, però, més val que ho declareu ara. Ens estalviarem molèsties.

- Més ens n'estalviaríem si fotéssiu el camp - li dic sense pèls a la llengua.

- Aquest és dels que no escarmenten - fa el del vestit de vió.

La cara encara li grogueja, però s'ha refet prou per encendre una altra cigarreta que pipa nerviosament, gairebé amb ànsia, com si s'hagués de morir abans d'acabar-se-la.

- I vosaltres, escarmenteu ? - li contesto -. Arreu us acullen amb hostilitat, i us humilien tant com humilieu, però no se us acut de presentar la dimissió i...

El bocaestret redreça el cap amb un moviment sorprès i alhora furtiu, com si de cua d'ull hagués clissat una presència estranya i indeguda.

- Quina dimissió ? Què carall us empatolleu ?

Jo somric, mofeta :

- No us deixen dimitir, oi ?

El alça el puny, i el seu company deixa la cigarreta damunt la taula, disposat a intervenir si cal.

- Prou d'aquest color, sentiu ?

Me'l miro i, sobtadament, ell desvia l'esguard i envermelleix.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Sempre m'ho havia pensat - comento lentament -. No us deixen abandonar el cos perquè sabeu massa coses, perquè és perillós deixar lliures uns sers com vosaltres que han tocat fons...

La curiositat lluita amb la ira i, durant un moment, ignoro si es decidirà a pegar-me o a inquirir. Es l'altre qui inclina la balança, quan diu :

- Fons ? Quin fons ?

- El fons de la indignitat...

Es aleshores que el puny em colpeja salvatgement els nusets de la mà que he repenjat sobre la taula, al seu abast. Però jo no l'enretiro, com si no m'hagués fet mal, com si un home com ell no em pogués atènyer ni físicament. La meva mirada volgudament somrient coincideix amb els seus ulls tèrbols, però el desafiu no es perllonga, car sento la Lona darrera meu,que acaba de sortir de la cuina, i l'altre pregunta :

- Ja està llesta ?

Ella deu contestar que sí amb el cap, i el del vestit de vió esclafa la punta de la cigarreta contra la fusta de la taula, on quedarà una cremada, abans d'aixecar-se tot dient :

- A dormir, doncs.

- Només hi ha un llit - exposo jo.

- No hi fa res.

- I hi domim nosaltres - afegeixo perquè no es facin il.lusions.

- Estem acostumats a dormir a terra - diu el bocaestret, que també s'ha aixecat - . No teniu cap estora ?

No esperava tantes consideracions, i deu ésser per això que, desprevingut, assenteixo :

- Sí. Us la portaré.

El del vestit de vió diu :

- No us molesteu. Dormirem amb vosaltres, al costat del llit.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ah, no ! - exclama la Lona, espontàniament.

Però l'altre insisteix :

- Sí, senyora : al costat del llit. Es la nostra obligació. Cap on cau, el dormitori ?

Ell mateix s'hi orienta, sense esperar, i el bocaestret em toca amb un dit comminatiu :

- Som-hi.

L'altra mà la té a la butxaca, probablement disposat a treure's de nou la pistola si ens resistim. Obeim, doncs, i ell, darrera nostre, tanca el llum del menjador i, seguidament, la porta del dormitori, on el seu col·lega ja ha obert l'armari. La Lona s'atabala :

- Què busqueu ? - xiscla, i corre per tal d'evitar que li ho desordeni tot.

- Un pijama.

- Ja us el donaré jo !

En treu dos, un per cadascú, el segon encara sense estrenar, ja que el guardàvem per si mai emmalaltia, i ells es despullen ordenadament, el gec de primer, les sabates, els pantalons, la corbata i la camisa, els mitjons... Ho van deixant tot a la mateixa cadira, la roba de l'un alternada amb la de l'altre, a mesura que se la van traient a una velocitat uniforme que revela una llarga pràctica comunal. Nosaltres, drets a l'altra banda del llit, els mirem amb els ulls gairebé desorbitats, immòbils i no exempts d'admiració.

A punt de fer-se lliscar la samarreta tors amunt, el bocaestret atura el gest i allarga una mà acusadora.

- Què feu ?

- No res. Ara ens ficarem al llit.

La Lona es treu una sabata amb l'altra, sense ajupir-se, obre els llençols, s'asseu al matalàs i, púdicament, plega les cames per ajeure's. El del vestit de vió, grotesc en els seus calçotets massa llargs

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

i bruta, protesta :

- Us heu de despullar !

- Per què ? - pregunto jo.

- Ho heu de fer tot exactament com sempre. No ens agrada d'introduir el desordre en la vida de ningú.

- Prou que es veu ! - faig jo, sarcàstic, però ell ni se n'adona.

- Oi que no hi dormiu mai, vestits ? Doncs avui tampoc - diu sense esperar la resposta.

La Lona, mig asseguda mig ajaçada, em mira consirosa, i jo, amb ganes de transigir, proposo :

- Apagarem el llum...

- Que l'apagueu, els altres dies ?

La meva vacil.lació, breu, l'il.lumina prou perquè insisteixi :

- Au, doncs !

I es deixa caure els calçotets sobre un ventre rodonet, de dona en els primers mesos de la gravidesa, d'on, al capdavall, penja un òrgan esquifit amb un acompanyament abundant al volum del qual potser han contribuit les puntades de peu que deu haver rebut. Sembla confirmar-ho el raïm encara més crescut del seu company que ja enfila els pantalons del pijama.

- Què esperem ? - diu en veure que continuem sense moure'ns, i el bocaestret urgeix :

- Es tard...

Em trec l'americana i el cinturó mentre la Lona, d'esquena a ells, es descorda la brusa i fa córrer la cremallera de les faldilles que després deixa caure als seus peus, d'on les recullo per penjar-les a l'altra cadira. Es desfà del viso i comença a enrotllar-se les mitges cames avall quan els dos individus fan la volta al llit i s'aturen al meu costat, atents a les seves maniobres. No tinc ni temps d'obrir la boca, car el del vestit de visó, al qual el pijama ve llarg, pre-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

gunta :

- Teniu intenció de fer alguna cosa, aquesta nit ?

Les paraules se m'agrumollen als llavis, d'on se m'escapen uns sons indistints, ofegats per la indignació, però el bocaestret ho interpreta malament, es deu pensar que no ho entès, car precisa :

- Vol dir si heu de fer acte de matrimoni...

- Fotuts impertinents ! - exploto.

- Sense paraulotes - em reprova el del vestit de vió.

Tanco els punys per dominar-me i, amb la veu escanyada, articulo :

- Per qui ens heu pres ? Us sembla que podríem, davant de testimonis ?

El bocaestret mou les espatlles.

- No se sap mai...

L'altre diu :

- Pel que pugui ser, més val que la revisi.

- Si, seria més prudent - confirma el seu col.lega.

Sento la mà de la Lona que se m'arrapa al braç, i alço l'altre, amb el puny clos, però el bocaestret em subjecta el canell al vol i, entre dents, xiula :

- Compte !

El seu company ens observa amb una expressió absent que es fa lúbrica quan torna a fitar els ulls en la meva dona i li pregunta :

- Porta pesari ?

Ella només mou el cap, sense mirar-lo, sempre arrapada al meu braç, per on sento esmunyir-se la roentor d'unes llàgrimes.

- Ho comprovarem - fa el del vestit de vió.

Com que tinc les mans presoneres, l'embesteixo amb el genoll, com una estona abans, al menjador, sinó que ara sense resultat, car l'intercepta amb el seu, avança ràpidament les mans, em plega la cama contra el ventre i, en desequilibrar-me, m'engega per terra. Ja no tinc ocasió d'aixecar-me; el bocaestret pesa damunt meu amb tota la seva

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

còrpora i, fredament, em recoda :

- Ja us he dit que tinguéssiu compte.

Se m'asseu al pit, de costat, i amb un gest prou evident em mostra la culata de la pistola que ara sobresurt de la butxaca de la jaqueta, on deu haver-se-la ficada sense que jo me n'adonés, quan parlava amb el seu col·lega.

He d'assistir dóncs inerme a la humiliació de la Lona que es nega a treure's les bragues sense que li serveixi de res, car el del vestit de vió, que ara sembla impacient, les hi esquinça amb una esgarrapada que les hi deixa penjant entre les cuixes que ella tanca, obstinada. Hi ha una lluita breu quan ell repenja el genoll en una cama i li estira l'altre amb tanta barroeria que la meva dona xiscla mentre prova de tombar-se d'esquena. L'home la bufeteja i, irat, li pessiga els braços i el ventre, els pits d'on arranca els sostenidors. Ella el mossega, però això només augmenta el furor de l'individu que acaba per clavar-li el tall de la mà al coll.

Jo renego sota el bocaestret que no em perd de vista, indiferent a l'episodi que té lloc sobre el llit, on ara la Lona ha perdut el coneixement i resta a mercès del sàdic que, a la fi, aconsegueix de badar-li les cuixes. S'inclina al seu damunt i, amb uns dits d'expert, li examina la vagina abans d'exclamar triomfalment !

- Ah ! Ah !

- En duu ? - pregunta el bocaestret.

Per tota resposta, l'altre enretira la mà amb el pesari que exhibeix com un trofeu. Una mica enigmàtic, diu :

- Després us queixeu !

Salta del llit, obre un calaix de l'armari, d'on arranca un tros de paper del cul, i embolica l'objecte que després desapareix en la seva butxaca. L'altre s'aixeca del meu damunt.

Corro cap a la Lona, que continua desmaiada, i li dono uns copets

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

a les galtes, però en veure que no es recobra me'n vaig a la cuina a humitejar un drap que després li aplico al front.

- Lona... Lona...

Parpelleja i, a la fi, obre uns ulls llunyans i desenfocats que només a poc a poc van reprenent l'expressió de costum. En adonar-se de la seva nuesa envermelleix delicadament, però aleshores jo ja he allargat la mà cap a sota el coixí, on té la camisa, i l'ajudo a posar-se-la.

- Què m'han fet ? - xiuxiueja, enquimerada.

- T'han tret el pesari. No t'amoinis...

Apujo e ls llençols, fins que queda ben acotxada, i, sense ni mirar-me els dos individus, me'n vaig a la comuna a orinar. Sé que puc deixar-la sola amb ells; no n'abusaran. Em sembla que començo a comprendre per què s'han instal.lat a casa i la finalitat que persegueixen. Els Cormes no tenen fills, ni el company de treball que m'ha consultat... Si ho lligo amb l'episodi del pesari, en el curs del qual el del vestit de vió ni tan sols no ha intentat de propasar-se amb la Lona, resulta prou clar que som víctimes d'una campanya moralitzadora, pro generació, per dir-ho d'alguna manera. Viuran doncs amb nosaltres fins que la Lona quedi prenyada. Però no ho puc consentir, no m'avinc a que em forcin la mà ni m'hi a practicar el coït en llur presència. Cap llei no m'hi obliga.

En tornar al dormitori, el bocaestret ja s'ha ajaçat damunt l'estora, com un gos, mentre el seu col.lega, assegut en un coixí i amb l'esquena repenjada contra la paret, munta la guàrdia amb una cigarreta entre els llavis. No ens diem res i m'enfilo al llit on, un cop a les fosques, la Lona se m'abraça imprudentment, encara trasbalsada. Li amoixo els cabells, tot fent el possible per limitar a un mínim el contacte del cos que em podria temptar. Ella, que se n'adona i no ho entèn, em diu a cau d'orella :

- Et faig fàstic ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Per què ? - pregunto amb la mateixa cautela.

- Com que m'ha tocat... - mormola ella.

No em queda més remei que besar-la per llevar-li el recel, però avanço un genoll entre nosaltres mentre, ben cobert de cap i amb la veu lenta i gairebé inaudible, li comunico el pensament que se m'ha acudit a la comuna. Ella se separa ràpidament, però ja ha fet tard, em sento créixer i m'allargo amb una apetència ara irrealitzable que ella endevina, car em xiuxiueja :

- No hi pensis...

Em tombo de l'altra banda, cap on dorm el bocaestret, però les natges es freguen i, encara que ens separem, tornem a relliscar sempre cap al clot del centre del llit que ens posa en contacte. La carn, en lloc de minvar, s'allarga més, li encomana la seva fretura, i em sento com es regira, cada cop més nerviosa i inquieta, però obstinada a no dir res, a dominar-se.

Al cap d'una hora continuem desperts, una mica més miserables, i encara que callem no em costa d'endevinar en ella un desfici com el meu, la pruïja dolorosa que la prohibició de satisfer-la augmenta i dilata. Però no podem oblidar els homes que ens volen fer caure al parany, sobretot el del vestit de vió que, enfundat en el meu pijama sense estrenar, sotja els nostres moviments amb els ulls lúbrics ben oberts en la fosca de la cambra, mentre el seu company ronca amb un xiulet intermitent de dues tonalitats, una més greu i prolongada que l'altra...

Però no. Tot de sobte m'adono que fa estona que sento dos roncs diferents i que un d'ells procedeix de l'altra banda, on seu el del vestit de vió. Em redreço sense remor, escolto amb tanta atenció que les orelles gairebé em fan mal, i aleshores m'inclino sobre la Lona que, en sentir el meu moviment, també s'ha destapat el cap.

- Dorm... - li xiuxiuejo.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Ella se m'abraça a l'acte, i la seva respiració ardent em mosse-ga la cara quan diu :

- Potser li podríem prendre el pesari...

- No - faig jo -. Es despertaria. Escolta, per què no demanem el seu a la Sera ?

- Sí - assenteix.

- Vine, doncs.

Saltem del llit amb sigilis de lladregot i, agafats de la mà, talpegem cap a la porta, prop de la qual ens aturem a escoltar un cop més els ronquets que les nostres maniobres no han alterat. Després, fora del dormitori, ens movem més lliurement, però sempre a les fos-ques, i prou imprudents per entretenir-nos uns segons al vestíbul, on ens besem amb els llavis amples i profunds mentre les mans se'ns escapem.

En sortir al replà, ajustem el cancell sense tancar-lo del tot i jo pitjo el timbre del costat amb l'esperança que els dos homes no el sentin. Mentre esperem, ens besem de nou amb un cor desacompassat que ens puja a la boca cada cop que ens hem de separar per no ofegar-nos d'impaciència.

No sentim els passos, sinó la veu alterada però quieta de la Sera que, a l'altra banda, arran d'espiell, pregunta :

- Qui hi ha ?

- Som nosaltres, Sera - diu la Lona.

Enretira una cadena que dringa somorta i una ratlla de llum que es va fent ampla inunda el replà obscur, d'on penetrem al pis amb un moviment furtiu que la Sera renova en tancar darrera nostre sense fer xiscar la porta. Ens mira, sense estranyesa però encuriosida, amb uns ulls clars que no serven rastre de dormida. Que era al llit, però, prou que ho indica la camisola curta, fins a mitja cuixa, i el cos que fa olor nocturna.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Què n'heu fet, d'aquells ? - pregunta -. Els heu matat ?

- S'han adormit - dic jo.

La Lona li toca el braç, s'empassa la saliva, em llambrega i fa :

- De primer m'han pres el pesari. Per això venïem, per si ens volies deixar el teu...

- I te l'has deixat prendre ? - s'admira ella.

Va brandant el cap mentre li ho contem i després, sense fer més preguntes, diu :

- Me l'hauré de treure. Ja saps que sempre el duc posat, com tu.

- Dorm, en Bart ? - m'interesso.

- Sí. Per això no us amoineu. Sempre dorm com un plom. Entreu al menjador. Només us puc oferir el sofà, que és vell i coix...

Ella i la Lona prosegueixen fins a la cuina, on les sento xiuxiuejar mentre ella es deu treure el pesari que després renten, car obren l'eixeta que sorolleja uns moments. Després entra de nou, sola, i amb un somrís comenta :

- Ja teniu bon humor, ben mirat ! Amb aquest parell a casa...

- Aviat els hi tindreu vosaltres - li contesto -. Em penso saber que invairan les cases de totes les parelles sense fills.

Obre molt els ulls i s'asseu de cop, tan esbalaïda que ni s'adona que la camisola, en aquesta posició, no li amaga res.

- Vols dir que per això han pres el pesari a la Lona ?

Jo assenteixo.

- I més val que vigilis el teu, si no el vols perdre.

- Fas bé de dir-m'ho...

Però la Lona ja entra i ella, discreta, s'aixeca per retirar-se. Abans de desaparèixer, recomana a la meva dona :

- Després me'l deixes a la pica, darrera el gibrell.

La Lona mou el cap, afirmativament, espera un segon i, aleshores, se'm gira. Jo, més púdic, dic :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Tanquem el llum. No sóm a casa...

M'he llevat a les sis, mitja hora abans que de costum, perquè vull parlar amb en Cormes i sé que sempre se'n va a la feina a dos quarts de set. Mai no hem tingut gaires tractes, són uns veïns de mena reservada i ell un mossardàs eixut que, quan et troba, et dóna un bon dia escàs, de persona que estalvia les paraules. Per això es queda una miva estranyat quan l'abordo al carrer encara fosc amb un

- Us esperava.

S'assenyala amb el dit, com per assegurar-se'n, i diu :

- A mi ?

- Sí. Vosaltres ja fa dies que teniu un parell d'individus a casa...

- Uns cosins de la dona, sí - m'interromp.

Jo brando el cap, desaprovatiu.

- No dissimuleu, Cormes. Des d'anit també nosaltres tenim un parell de cosins d'aquests.

No contesta, continua caminant al meu costat amb el seu pas elàstic però curt, mirant al seu davant com si anés sol, però l'expressió de la cara li ha canviat, com si les faccions s'abandonessin a un séc que ordinariament contè a tip de voluntat.

- Ens van enganxar al cine, on ens tocava d'anar - prosegueixo -, i han passat la nit amb nosaltres, a la nostra mateixa habitació. Ara, encara són dalt.

- Sí - diu ell, i calla de nou.

- N'hi ha en altres cases - continuo - i pel que sembla la gent els suporten sense protestar...

- Oh, això ? - m'interromp.

- Sense protestar públicament - aclareixo -. Però jo no hi estic disposat. No sé encara que faré; de primer, abans d'adoptar una linia d'acció voldria confrontar experiències amb d'altres que es veuen en aquestes

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

mateixes circumstàncies.

- Bé - diu sense comprometre's.

M'escuro la gargamella, una mica descoratjat pel seu laconisme, i, amb precaució, pregunto :

- També s'han interessat per la vostra vida... íntima ?

- Intima ? - repeteix amb la maixella una mica sortida.

- Ja m'enteneu... A la meva dona li van treure el pesari.

S'hi pensa uns segons, com si la paraula no li fos familiar, però després deu lligar cap, perquè contesta :

- No en porta, la Cala. No pot tenir fills, sabeu ? - es decideix a explicar -. Per això ells tampoc no es posen res.

Sento que els ulls se m'escapen de les conques i, sense voler, la sorpresa m'obliga a aturar-me. M'asseguro :

- Ells ?

- Sí. Els vam dir que no calia.

Les paraules em surten embarbussades de la boca :

- Dormen amb ella, doncs ?

- Sí.

- Tots dos ?

- Naturalment.

- I vós ?

- També, és clar.

- Vull dir si us hi aveniu...

Aleshores s'adona que ha parlat massa i em mira, sever, com si hagués abusat de la seva confiança.

- Vós, no ?

- Fins ara no l'han tocada, la Lona. Es clar que només els tenim des d'anit...

- Ja ho veureu, doncs.

- No els ho permetré.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Bé s'ha de menjar - fa ell.

- No pas a aquest preu !

- Jo guanyo poc - s'excusa -. Amb el meu sou no podríem menjar, tots quatre. Ara cada dia porten una cosa o altra... I de vegades coses bones - s'anima -. Ahir van comparèixer amb una perdiu.

- I la vostra dona no hi troba res a dir ?

- No. També li agrada, la bona teca.

Jo aclareixo :

- Vull dir si no li repugna d'haver de dormir amb ell.

- No ha dit res.

Hem reprès el pas i ens atansem a la parada de l'autobús, on l'haurè de deixar, car jo agafo el metro. Estic tan esbalaït que gairebé se m'han acabat les ganes de continuar interrogant-lo, però així i tot li pregunto encara :

- Sabeu d'altres persones que tinguin individus d'aquests a casa ?

- Sí, els Faix.

- No els conec.

- Viuen cinc portes més enllà. Alguns vespres ens trobem a la taverna.

- I també se li tiren la dona ?

- Només un.

- I l'altre ? - m'estranyo.

- En Faix es pensa que és invertit.

- I a la fàbrica on treballeu ?

- No ho sé - s'arronsa d'espatlles -. A ningú no li agrada de parlarne.

- Però si no em parlem no ho sabrem, i si no ho sabem no podrem fer res ! - em molesto.

- I què voleu que fem ? - em pregunta amb parcimònia.

- No ho sé, encara. Una cosa o altra.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Potser encara hi perdríem - diu ell, falsament assenyat - Al capdavall, ara vivim bé. No dic que no sigui embafador, de vegades. Però podria ésser molt pitjor... De perdiu, per exemple, no n'havia menjat mai. I és bona, a fe que és bona !

Bleixa feixugament, potser cansat per un discurs tan llarg en una boca feta a callar, potser sota l'emoció que li provoca el record del volàtil, i jo escupo amb un fàstic immens que una hora després, en arribar a les obres on treballo des que tancaren les escoles (2), encara no m'he tret del paladar.

I potser ja no me'n desfaré mai més, car hi ha molta més roba bruta que no m'imaginava. Ho puc comprovar a migdia, quan, en sentir el xiulet del capataç, pleguem la feina i una dotzena de nosaltres s'asseu a l'ombra de la barraca de les eines, on tots obrim les petites panistres on duiem les carmanyoles i el pa que alguns deixen a terra mateix, sense manies, i d'altres disposem sobre un full de diari relativament net.

Ens hem rentat les mans i la cara, però continuem amb els pantalons i les camises xops de pols i de suor barrejats en una mena de pasta dura i agrejant que, per poc tips que anéssim, ens trauria la gana. Sempre tenim el ventre prim, però, i devorem la magra pitança amb les barres afilades, sobretot jo, avui que sento a faltar l'àpat que anit es cruspiren els individus. Es per això que em menjo voraçment els fideus amb patates i el tall de bacallà que ells devien deixar de banda perquè era cru. Ara, amb la salseta clara que l'ha regat la Lona en llevar-se quan tot just feia dues hores que tornàvem a ésser al llit, és un plat d'aspecte apetitós que té l'avantatge de permetre'm fer desaparèixer sense pena mitja barra d'aquest pa dens i sense gust, cru, que pasten les fleques del barri obrer.

Fins després, quan ja cargolem la cigarreta, no m'adreço a en Boiro, el company que tingué la feblesa de confessar-me la presència

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'hostes a casa seva i que ara seu al meu costat, amb el cos a l'ombra i una cama allargada al sol.

- Què, no s'han mogut ? - dic per començar.

Ell m'entèn a l'acte i, tan baix com jo, contesta :

- Per desgràcia, no. Em sembla que s'han instal.lat per temps.

- I què fan ? - pregunto innocentment.

- Què vols que facin ? Entren, surten, de vegades es passen unes hores fora de casa... De tota manera, al pis sempre se n'hi queda un, mai no surten plegats.

- I al pis com s'entretenen ?

- Llegeixen el diari, juguen a cartes, de tant en tant escorcollen una habitació, com si cerquessin alguna cosa... Més que res, però, es passen les hores asseguts prop de la finestra o, quan es fa fosc, a la taula.

- I a la teva dona no la molesten ?

- Es clar que sí ! Ja n'està tipa, de veure'ls tot el sant dia allí...

- No volia dir això. Em referia a si no... si no es propassaven.

Ell enverme lleix i, per tal de dissimular-ho, s'inclina a recollir la carmanyola i l'ampolla del vi que desa a la panistreta mentre diu :

- No...

Quan alça els ulls, però, comprèn que no me'n crec ni mitja paraula, arruga el front amb un gest que li desplaça les celles i, sobtadament, diu :

- Vine.

S'aixeca, però li cal esperar-se una mica, car de primer recull els quatre objectes escampats al meu entorn i després encara em cal entretenir a donar una mica de tabac a en Jerals, que sempre pidola perquè no en pot comprar; dissabte el vespre, en arribar a casa, la sogra li confisca integrament el jornal.

Ens reunim uns passos més enllà i, com que encara disposem de vint

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

minuts abans no soni de nou el xiulet de la represa, ens aturem cap a l'únic arbre que [illegible] queda al peu de la carretera prop de la qual construim un grup d'estatges econòmics amb materials calculats perquè durin de dotze a quinze anys, segons com es porti el termòmetre.

- Per què me l'has fet, aquesta pregunta ? - s'interessa amb una veu ferida.

- Se m'ha acudit. Dos homes que es passen el dia sols amb una dona...

Ell inhala un glop de fum, tan profundament que després només li'n surt la meitat, i assenteix :

- Sí.

- L'han molestada, doncs ?

Mou el cap, afirmativament, i ulla al nostre entorn per assegurar-se que ningu no el pot sentir.

- No voldria que s'escampés... - diu, i aleshores em mira amb uns ulls desolats -. Van començar el segon dia, o més ben dit, la segona nit, perquè no et creguis que se n'amaguen... Un d'ells s'hi va tancar a l'habitació mentre l'altre em donava conversa a la cuina.

- Conversa ?

- M'havien pegat - confessa -. Ella va cedir per això, perquè em pegaven...

- I els altres cops ?

- Els altres cops ? - Em fita amb una mirada endurida, i tot seguit l'abaixa -. Sí, tens raó... Els he deixat fer.

- I ella ?

Ara evita el meu esguard i m'adono que torna a envermellir, incòmode.

- Li fan regals... petites coses... Ja saps com són les dones.

- No - el contradic -. N'hi ha de totes.

- No és una puta ! - crida ell amb els punys tancats, com si em volgués agredir, però el gest no l'acompanya.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

-Calma't ! No ho he dit pas...

- No. Perdona... - Fa una pausa i prosegueix - : Està desmoralitzada. I jo també. Vols saber una cosa ? - em pregunta tot d'una.

Jo espero, sense dir res.

- Ara fa dues nits, l'endemà de parlar amb tu, un d'ells va portar una donaa casa. I ahir també... Per a mi, saps ?

- I tu ?

En Boiro es treu un rogall del coll.

- Què volies que fes ? La Pamira era al dormitori, amb l'altre, i ella, aquesta noia... Perquè no et pensis que es un budell qualsevol. Es jove, i maca, més maca que la meva dona... Ell m'ha promès que quan me'n cansi me'n durà una altra, totes les que vulgui... Què faries, tu, al meu lloc ?

- Potser els mataria - dic -. No toleraré que toquin la Lona.

I callo en sec. Ja l'han tocada, n'haurien pogut abusar sense cap dificultat aleshores que el bocaestret em tenia estenallat a terra, amb l'arma que li sobresortia de la butxaca. D'ells va dependre que no passés res. Jo era incapaç de defensar-me, de defensar-la... L'Munyana, sento la veu del meu company que, amb una veu més àgil, pregunta :

- Que potser també en teniu, a casa vostra?

- Si - dic, perquè és inútil negar-ho - . Des d'ahir.

- Ara em comprendràs més bé - fa, com si això fos un consol.

- No ho sé. Fins ara només li han tret el pesari.

Ell reflexiona mentre fem mitja volta, de nou cap a les cases en construcció :

- Es estrany...

- Per què ?

- Fa pensar que potser li volen fer una criatura... Els de casa són diferents. En saber que no en duia li van donar una mena de pasta que

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

diu que la privarà de quedar embarassada.

- No ho entenc - confesso sincerane nt -. I ara que esten en termes de tanta intimitat, no t'han donat cap explicació sobre els motius de la mmm seva presència a casa teva ?

- No.

- Ni a la Pamira ? No sé'ls ha escapat mai res, al llit ?

- Que jo sàpiga, no. O potser ella no m'ho ha volgut dir. Ha canviat força, darrerament... Com si ja no hi hagués la mateixa confiança entre nosaltres.

- I la noia aquesta que et van portar, què sap ?

Mou el cap, escèptic, i després diu :

- Em penso que forma part de la colla.

- De quina colla ?

- De la d'ells.

- Vols dir, doncs, que tot forma part de la mateixa conxorxa oficial ? - li pregunto en el moment que sona el xiulet del capataç.

- Si és oficial... Perquè potser no ho és. Si molt convé, actuen pel seu compte.

Es possible. Ja se m'havia acudit que potser no ho són, d'agents. I, si ho són, encara hi ha la possibilitat q ue actuin extra-oficialment, emparats per la impunitat que els concedeix el risc que suposa exigir-los que s'identifiquin o que justifiquin llur missió. De fet, poden fer el que vulguin sense que ningú no els demani comptes. O gairebé el que vulguin. Perquè ben mirat hi ha una manera de sortir de dubtes : denunciar-los. No em pot passar res. No vulnero cap llei, tota vegada que no existeix cap ordre pública que m'obligui a tenir-los a casa. Puc creure, de bona fe, que són dos intrusos. Si l'erro, la denuncia no prosperarà; si l'encerto, me'n desfaré abans no sigui massa tard. Sigui com sigui, veuré les coses més clares...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

A les set, en plegar, em presento al Quarter, sol, car en Boiro, al qual he comunicat les meves intencions mentre ens canviàvem de roba a la barraca, no s'ha atrevit a venir. Tampoc no hi confiava gaire: em sembla que comença a adaptar-se a la situació.

A la planta baixa hi ha una gentada immensa que tres agents uniformats van ordenant en una triple renglera a cops de porra indiscriminats i sovint de conseqüències més o menys greus, com ho demostra l'ambulància aturada a la porta i on van enquibint els ferits. Com que conec els topants de les dues vegades que m'han detingut, la primera per haver-me manifestat amb tot de companys aleshores del tancament de les escoles i la segona un dia que vaig faltar al cinema quan em tocava d'assistir-hi, m'enfilo cap al pis de dalt i em fico per un passadís buit darrera les mampares del qual se senten rialles que cessen abruptament quan empenyo una porta i trec el nas a l'interior.

Un dels tres individus instal.lats prop d'una taula s'alça impetuosament i, com una fletxa, travessa la densa cortina de fum que desdibuixa les persones i els objectes amuntegats a l'extrem de la dreta, on distingeixo un bagul de funerària; em crida :

- Què voleu ?

Jo estossego, ofegat per la sentor de tabac, i ell m'estira cap a fora amb un gest tan brusc que gairebé m'arrenca el braç.

- Què voleu ? - insisteix.

- Venia a presentar una denúncia.

- Una denúncia ? - s'admira, i tot seguit brama cap dins - : Aquí n'hi ha un que diu que ve a fer una denúncia !...

Se sent un gran rebombori i al cap d'un segons els altres dos treuen el cap per la porta. Un d'ells riu :

- Si fa anys que no n'hi ha hagut cap !

- Quina mena de denúncia ? - pregunta l'altre.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Contra dos individus que se m'han ficat al pis.

- Ah, lladres !...

-No, no ! - protesto jo -. Dos individus que ens van seguir a casa.

Ells es consulten amb la mirada i, ordenadament, es van arronsant d'espatlles. A la fi, el que m'ha tret de l'habitació pregunta :

- Com se diuen ?

- No ho sé, això.

Ell s'escandalitza :

- Com podeu denunciar-los, doncs ?

- Els puc descriure - puntualitzo.

Un dels altres, que té la cara clotuda i duu un bigoti ridiculosament esmotxat, comença :

- Les descripcions, sabeu ?... - però es talla i, jaculatori, diu : De tota manera, no és aquí!

Els altres li fan cor :

- No, no és aquí.

- On he d'anar, doncs ?

- Proveu al tercer pis - m'anima el tercer, alt i caravermell.

El clotut branda el cap.

- Ja no hi ha ningú - i es consulta el rellotge -. Havieu d'haver vingut més d'hora, de dues a tres.

- Al segon encara deu haver-hi l'Horm - diu el que m'ha estirat fora, esperançat -. Potser ell us ho solucionarà...

Els regracio i pujo al pis de sobre, d'on baixen dos individus, corrent, com si es perseguissin. Dalt hi ha un ordenança que, en veurem, alça el cap del llapis que afilava i se m'queda mirant amb l'esguard especulatiu, sense dir res.

- L'Inspector Horm ? - pregunto.

- Teniu hora ? - vol saber ell.

- No.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- No esteu citat ? - insiteix.

- No.

- En aquest cas...

- Es per una denúncia - explico.

- A l'inspectòr Horm ? - s'estranya -. Us han informat malament.

- M'ho han dit els inspectors del pis de baix...

L'home es grata el cap, indecís, llambrega el llapis i, a la fi, es decideix a aixecar-se.

- Vaig a veure...

Desapareix pel tombant del passadís, llarg i estret, amb les parets cobertes de fotografies de delinqüents, dedicades, i després sento el timbre d'una porta. Immediatament, uns xiscles aguts, com d'un animal que güella, pertorben la quietud de l'ambient, i, darrera el timbre que torna a disparar-se, l'ordenança fa la seva reaparició, ara veloç com si l'haguessin catapultat.

- Ja us ho havia dit ! - em crida.

- Però els inspector... - em defenso jo.

- A la merda, els inspectors ! - brama ell -. I vós, i jo. Tothom...- Però aleshores es domina i rectifica - Tothom llevat de l'inspector Horm...

Jo el deixo desfogar-se abans d'insistir :

- On he d'anar, doncs ? Bé hi deu haver un servei encarregat de les denúncies...

- No res, no hi ha !

- Però...

- Us dic que no hi ha res ! - Es treu el rellotge de la butxaca i em commina - : Es dono cinc segons...

Encara no m'han passat dos quan ja sóc a la porta, on gairebé ensopego amb un individu baixet i amb una flor al trau de l'americana que em renya dolçament :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Impetuosa joventut !...

- Perdoni - faig jo -. Buscava el lloc on fer una denúncia.

- Es al darrer pis - diu ell amb la mateixa veu dolça - Al capdamunt de tot. Veureu tres corredors... Es el de l'esquerra.

Pujo les escales de tres en tres, però al quart pis he d'alentit, car són molt penjades i, fins dalt, encara em falten tres pisos. El cinquè és a les fosques i, potser a tall de compensació , la llum del següent és clara i brillant, concentrada sobre tres dones molt empolainades que beuen alguna cosa, probablement té, reunides entorn d'una tauleta curulla de pastes seques. En veure'm, una d'elles exclama :

- Oh, ja el tenim aquí !

- Que puntual ! - diu una altra.

S'aixequen totes tres i, abans que ho pugui evitar, ja m'han besat l'una darrera l'altra, allí mateix, al replà. La més jove, d'uns quaranta anys, passa el braç per sota el meu mentre una altra corre a estovar el coixí de la cadira que deuen destinar-me.

- Em sembla que hi ha una confusió...- em defenso jo.

- Es eixerit, oi ? - cloqueja la tercera, de cara de cavall -. Tanco, veritat ? - pregunta tot seguit.

- Es clar - diuen les altres.

- Seu, seu ! - fa la que ha estovat el coixí.

La meva companya rectifica :

- De primer potser que li ensenyem l'habitació...

- Si, sí ! - aprova la que ha tancat la porta -. L'habitació, l'habitació !...

- Ui, que ~~impetuós~~ impacient ! - riu la meva companya tot palpant-me el muscle.

Alarmat, em desfaig de les seves mans amb una estrebada, i crido:

- He vingut a fer una denúncia !

- Una denúncia ? - s'admiren elles, i la de la cara cavallina diu : Si tenim el permís en regla ! Mira...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Agafa un dels tres portamonedes reunits en una altra cadira, més separada, butxqueja i en treu un paper llarg i estret que m'atansa als ulls. Me l'atansa massa perquè el pugui llegir, però tampoc no m'interesa. Brando el cap :

- No sóc jo.

Totes tres riuen amb una estranya satisfacció, i la més jove, comprensiva, explica :

- Està una mica nerviós, naturalment...

- Ara, amb el te, li passarà o assegura la que ha estovat el coixí.

- Els asseguro que només he vingut per una denúncia - reitero jo.

La de la cara de cavall, encisada, torça una boca de peix fora l'aigua i esclafeix :

- Ah, ja ho entenc ! Ara en diuen així... Una denúncia ! Quina paraula més encantadora, oi noies ?

Les altres dues hi convenen, però la que ha estovat el coixí on no m'asseuré mai, té interès a precisar :

- Diràs tres denúncies ! - I m'amenaça amb el dit - : Pel cap baix !

- Ah, no ! - protesto, esfereït.

- Beu una mica de te - diu la més jove.

- No m'agrada - declaro.

- Sense compliments...

- De veritat - asseguro -. No vull res.

- Aixi és més val que passem a l'habitació com havíem dit. Vine - m'invita la més jove, que en torna a agafar pel braç.

Veig que fa l'ullet a les seves amigues, però no em queda més remei que seguir-la. La porta sembla ben tancada i per aquest costat no hi ha escapatòria. Potser en trobaré una al dormitori.

- No t'entretinguis gaire - demanen les altres.

Ella somriu i, sempre de bracet, ens allunyem cap al fons de l'estança, on hi ha una cambra luxosa, amb les parets empaperades

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

de vermell i un llit ample on cabrien de sobres tres parelles. De tota manera, jo només tinc ulls pels tres fuets de pell i amb els mànecs de fantasia que hi ha en una cadira, sota la finestra que veig per damunt la seva espatlla, car la dona, tot just la porta ajustada, m'ha abraçat estretament.

Els seus llavis em freguen la cara, em cerquen la boca, on s'enfonsen amb una ànsia sàvia abans de remuntar cap a l'orella dreta amb un xiuxiueig càlid de paraules que no estic fet a sentir en una dona. Les mans em palpen, familiars i obscenes, i els seus genolls s'insinuen entre les meves cames amb una carícia enervant que em lliga la llengua quan quequejo :

- Espera... El té... Jo...

- El te ? - parrupeja.

- Sí... De primer no n'he volgut perquè... Tu i jo sols, aquí...

No sé ben bé que em dic, però ella es veu que ho entèn, car se separa una mica i riu abans d'assentir :

- Es veritat. Tindrem una excusa per estar sols més estona... -Em pessiga la galta, em torna a besar - Que ets murri ! - exclama, extasiada -. Ja veuràs que ho passarem bé ! Ara el vaig a buscar... Despulla't, mentrestant.

Un cop sol, però, m'atanso veloçment a la finestra, disposat a esmunyir-me per una canal, si tinc la sort que n'hi hagi, car no esperava pas aquella escala d'incendis que descobreixo abans i tot d'apujar el cristall de guillotina, per sota el qual salto al graó metàl.-lic que queda a tres pams de l'ampit.

Davallo corrent, com si em perseguissin, però set esgraons més avall m'aturo amb una frenada, perquè se m'acaba d'acudit que, tant per tant, també puc aprofitar-ho per pujar al sisè pis i fer la denúncia que m'ha portat al Quarter. Passo doncs ràpidament de nou per davant la finestra que he tingut cura de tancar i continuo amunt, on l'escala

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

fi deix en un replanet que voreja una altra finestra.

Espio cap dins amb cautela, però l'habitació és tan fosca o més que la nit de fora i, en saltar, ensopego amb una cadira que ben just si tinc temps d'arreplegar abans no caigui sorollosament contra la vitrina de darrera, on quan m'aveso una mica a l'obscuritat distingeixo unes formes vagues, de peixos, d'ocells, com si allò fos un gabinet de ciències naturals. Al llarg de les parets n'hi ha més i, entre elles, es dreçen esquelets autèntics i cossos de cera, maniquins blancs i emfatics amb tots els òrgans ben dibuixats. A l'altura del cor d'un d'ells hi ha tot d'agulles clavades i un altre té el sexe mig trinxat per unes tenalles llargues que en pengen.

M'oriento cap a la porta i a les palpentes cerco el pom que gira fàcilment mentre escolto. A l'altra banda, però, no se sent cap remor, ni es veu cap llum quan l'obro i surto al passadís. Fins després no veig la ratlla clara que s'escapa d'una altra porta mal tancada, l'escletxa de la qual em descobreix un home entre dues edats, calb, que examina meticulosament una nina.

Quan tusto aixeca el cap, però la porta, molt lleugera, ja ha cedit cap dintre i, sense adonar-me'n, em trobo a l'habitació. Ell amaga apressadament la nina en un calaix i deixa caure unes quartilles sobre el munt d'agulles que hi ha prop del tinter.

- Què voleu ? - pregunta, enutjat.

- Venia a fer una denúncia.

Ell es consulta el rellotge, cellajunt, i comenta :

- Ho heu tallat molt just. Estem a punt de tancar el servei.

- Enllestiré de seguida - el tranquil.litzo. - Veureu...

Però ell m'interromp amb un gest sobri.

- No m'heu de dir res. Teniu -. M'allarga un paper i jo avanço fins a la taula -. Ompliu-lo. No, a la taula del passadís - diu en veure que em disposo a seure.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No hi ha llum, fora - li faig remarcar.

No em deu creure, ja que abandona la cadira i surt a mirar-ho. Crida :

- Seva !

La buidor del passadís li retorna un ressò pàl.lid que es perllonga un moment, calla i es repeteix en la distancia, com si anés viatjant sense pressa cap als pisos inferiors. Ell, de nou enrabiat, pica de peus :

- Sempre fan el mateix - es queixa -. Fonen les bombetes per tenir l'excusa de sortir ! - Em mira, més cellaarrufat que mai, i a la fi decideix - : Bé, seieu, doncs !

Aleshores consulto l'imprès. Comença amb una filiació completa que no s'oblida ni del grup sanguini amb indicació expressa del factor reshius i, al capdavall, en lletra cursiva, diu : "Procedeix a la denuncia a les... hores del dia.... de... de l'any". Segueix l'indret de la signatura.

Jo m'estranyo :

- Voleu dir que és aquest imprès ?

- Es clar. Què us heu cregut ? - s'enfada des de darrera la taula on s'ha assegut altre cop -. Que puc equivocar-me després de trenta-dos anys de servei al mateix departament ?

- No - dic -. Però em sembla que hi hauria d'haver lloc per posar el nom del denunciat o, si no se sap, el motiu de la denúncia, les circumstancies que...

- Es bona ! - crida ell, i avança tot el cos , agressiu - : D'aquí a dos minuts em direu que en sabeu més que tots aquests especialistes que s'han passat anys, anys, sí senyor ! estudiant la fòrmula més convenient, més ... - La indignació el deu privar de respirar, perquè calla i, amb dits tremolosos, es descorda el botó del coll de la camisa. Aleshores, sec, indica el paper - : Si no us agrada, deixem-ho.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Sense contestar-li, m'inclino sobre el paper i el vaig omplint lentament, car m'hi he de pensar una mica abans de recordar com se deien els meus besavis materns, el tercer nom de fonts de la Lena i altres dades familiars o professionals entre les quals, de tant en tant, n'invento alguna que no he sabut mai i que ells probablement tampoc no tenen manera d'esbrimar.

En arribar al capdavall, poso la data i em disposo ja a firmar quan el calb, que en tota l'estona no m'ha tret els ulls de damunt, com un esparver, m'immobilitza amb un crit :

- No ! Ha de firmar el funcionari, aquí ?

- I jo, on ?

- Enlloc - diu, sense explicacions -. A veure...

Examina el paper sense saltar-se ni una ratlla, remugant com si cada paraula que he escrit fos un insult personal i, en arribar a la professió, em fa observar :

- Mestre ?

- Sí.

- On ? - em pregunta, suspicaç.

- Ara, faig de manobra - li dic.

- Doncs per què heu posat mestre ?

- Perquè ho sóc. Vaig estudiar la carrera, em van donar el títol i encara vaig tenir temps d'ensenyar uns quants anys.

- Tots aquests títols han estat anul.lats, ja ho sabeu...

- Sí.

Ell es passa un dit al llarg de la galta, des de sota l'ull a la barbeta, i em fita amb una insistència de mal auguri.

- Si han estat anul.lats, doncs, no podeu posar que sou mestre. No en sou.

- Bé, no...

S'inclina endavant, amb el dit encara clavat a la galta, i els

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

ulls li van canviant de tonalitat a mesura que s'accentuen les seves sospites.

- O potser en sou en alguna escola clandestina i per això...

- En una escola clandestina ? - m'admiro sincerament; no n'havia sentit parlar mai -. Que n'hi ha ?

- Si hi ensenyeu - diu sense contestar-me - més val que ho declareu ara -. Alça la carpeta que té davant, en treu un altre imprès i me l'allarga -. Escriviu l'indret, el nom de l'escola, la data de fundació, qui la dirigeix, el nombre d'alumnes que hi assisteixen, els noms i adreces dels vostres col.legues...

- Però si us dic que no ! - el tallo -. Faig de manobra.

Ell s'arrònsa d'espatlles.

- Si voleu tenir un disgust, vós mateix.

- Des que es van suprimir les escoles no he ensenyat més - li asseguro.

- Ja es veurà, això - diu sense abandonar la seva malfiança.

- Rectificaré la professió - faig, i allargo la mà per prendre-li l'imprés, però ell l'allunya ràpidament del meu abast.

- No es pot rectificar res.

- N'ompliré un altre, doncs.

- Tampoc - em contradiu -. Van numerats i no es poden repetir. En tot cas, podeu fer una declaració complementària en un paper a part.

La faig en una quartilla que em dóna del munt que amaguen les agulles i, quan l'he firmada, el calb la cus sota l'imprès.

- Ara seguirà el seu curs reglamentari - m'innova, més satisfet. - Són trenta vuit pessetes.

- Ah ! - m'admiro -. Em pensava que era gratis...

- La denúncia, sí. Només cobrem l'imprès.

Confús, balbucejo :

- Es que no les porto.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Hi deu estar acostumat, perquè no se n'estranya gens i, amb displicència, gairebé desinteressadament, em diu :

- Podeu deixar-me una penyora...

Li he de lliurar el rellotge, que ell desa en un calaix després d'haver-se assegurat que funciona. Aleshores es fa tan amable que fins i tot m'acompanya a la porta, on simulo que no he vist la mà que m'allarga.

El passadís l'he de recórrer sol, i m'hi perdo tres o quatre vegades, car hi ha tot de bifurcacions que no s'assemblen gens ni mica a les tres branques de què m'ha parlat l'individu de la flor al trau. Potser no hi ha estat mai, en aquest pis, i parlava pel que havia sentit dir...

En trobar-me al replanet, una mica inesperadament tota vegada que aleshores ja havia renunciat a la sortida i cercava l'habitació per on he entrat, vaig baixant amb peus de plom per si les dones del pis de sota han obert la porta en constatar la meva fugida. Però no, és tancada, i a l'altra banda campaneja una veu robusta, de mascle, entre remors de tasses i rialles escanyolides de femelles alçades. Passo per davant tan de pressa com puc, sense curiositat, per evitar-me complicacions.

Hi caic al tercer pis, on un individu cara-rugat i d'aspecte mansuet que s'està gratant la natgera a frec de porta, es queda mirant com baixo els darrers graons i, quan sóc al replà, m'interpel.la :

- D'on ~~venia~~ portau , vós ?

- De dalt - dic sense precisar.

- En aquesta hora ? Veniu - fa, i m'agafa pel braç.

- On ?

I ell, sever i molestat :

- Sóc jo, qui pregunta.

Obre la porta d'un despatx i, en veure que és ocupat, la del se-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

güent. Però també hi ha algú i aleshores, una mica decaigut, es resigna a interrogar-me al passadís.

- Per on heu entrat ?

- Per la porta - dic.

- I us han deixat pujar ?

- Ningú no m'ha dit res.

- Però vós baixàveu... - fa, maliciós.

- Naturalment. He fet la meva feina i he tornat a baixar.

- I quina feina és, aquesta ?

Però jo no estic disposat a què m'enjonqui en qui sap quines conspiracions i, en un moment d'inspiració, se m'acut de mentir. Li atanso la boca a l'orella i, baixet, amb una veu que cerca complicitats, li xiuxiuejo :

- Venia del cinquè pis...

- Ah ! - exclama ell, i l'expressió se li trasmuda -. Del cinque pis!

- Sí.

Eixorivit, em clava cop de colze a les costelles i, tot fent-me l'ullet, s'interessa :

- Com estaven ?

- Bé, força bé.

- Gaires ?

- Tres.

Entretanca els ulls, gairebé extasiat, mentre la boca li saliveja.

- I vós...

Jo assenteixo :

- Sí, totes.

- Tira peixet ! - diu.

M'acompanya fins al replà, rient, amical, amb un braç per damunt la meva espatlla.

- M'hauria agradat ser-hi - confessa.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Potser una altra vegada... - el conhorto, però ell mou el cap.

- Només volen xicots casats, aquestes - diu -. I jo sóc solter.

- A veure si us decidiu, doncs - faig mentre m'allibero de la seva abraçada.

- Sí - concedeix -, caldrà que hi pensi. Començo a adonar-me que em perdo moltes oportunitats... - sospira.

Com que jo, per la meva banda, no em vull perdre la que l'ofereix la seva actitud confiada, insinuo :

- Perquè voleu. Hi ha altres maneres d'aprofitar el temps... Sé de companys vostres que, en aquest sentit, es donen la gran vida.

- Aquí, al Quarter ? - s'estranya.

- No; a les cases on els destinen.

- No fotem ! - exclama ell.

- A veure ! - declaro jo, segur del meu fet.

Però no ens hem entès, ja que aleshores diu :

- No em vulgueu tant de mal.

- Mal ? Prou contents que estan...

Ell cloqueja, com si li hagués contat un acudit.

- Vint-i-quatre hores diàries de servei, a mitja paga, i amb aquestes porqueries que es deuen veure obligats a menjar a les cases obreres !.. Si ho puc evitar, no m'hi enganxaran pas !

- No sabia això de la mitja paga - confesso.

- Es lògic - fa ell -. S'estalvien les despeses d'allotjament i de taula.

- I els compensa, això ? - pregunto amb ganes d'allargar la conversa per si deixa escapar més indicacions útils.

- Es difícil de dir. De tota manera, algú o altre ho havia de fer.

- Sí, és clar.

- I al capdavall saben que després els concediran la medalla del Servei Sacrificat - diu, una mica recanciós.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Molt just -aprovo -. Es un treball dur.

- Si. Haver de conviure amb aquestes famílies anàrquiques i rebels, sense un bri de consciència cívica...

- Voleu dir que era imprescindible ? - l'interrompo.

- Imprescindible ? No em féu riure !

- Vull dir que potser hi havia altres mitjans...

- No, cap. Això cal reconeixer-ho. A mi no m'agradaria haver de fer aquest servei, ja us ho dic, però les coses allí on siguin... Es la solució més perfecta.

- Potser sí.

- Hi podeu pujar de peus. I això sense esmentar els efectes secundaris, que tampoc no són negligibles !

No hi entenc res, però li dono la raó, sempre amb l'esperança que acabarà per parlar més clar.

- Considereu només que això ens permet d'anar augmentant els efectius del Cos sense que el presupost se'n ressenteixi excessivament. Amb el preu d'un agent, en tenim dos.

- Ben cert.

- Són uns estalvis considerables que la població ens agrairà, n'estic segur.

- Evident.

- I no oblidem un altre aspecte que també té la seva importància, la confraternització entre el poble i l'autoritat.

- Sí.

- Es miri per on es miri, tot són avantatges.

- Es indiscutible.

Ell em torna a ~~[illegible]~~ fastiar l'orgasme.

- M'agrada que sigueu d'aquesta opinió. Per cert, potser us interessaria...

- No, no ! - exclamo abans no ho acabi de dir -. Sou molt amable, pe-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

rò ara per ara...

- Ja entenc ! - riu ell -. Les entrevistes amb questes flàvies del cinquè són més agradables, oi ? Però no hi ha incompatibilitat - m'assegura -. Si un dia us decidiu, sempre em trobareu aquí. Només us cal preguntar per l'inspector Loris.

- Molt agraït - mormolo.

- I ara aneu a descansar - em recomana paternalment -. Si eren tres, us deu fer falta.

- Bé...

- Au, no feu el valent !

I m'empenyo cap a les escales, per on davallo amb la consciència aclaparadora que ara estic més a les fosques que mai.

En arribar al pis, me'ls trobo tots dos instal.lats a la taula, on el del vestit de vió llegeix el diari mentre el seu col.lega s'entretè desmuntant el despertador.

- Què cony feu ? - li crido.

- La vostra dona m'ha dit que se us havia espatllat, i com que jo de més jove havia estat rellotger...

- Endavant, doncs ! On és, ella ? - pregunto, estranyat que no hagi sortit a rebre'm com de costum

- On voleu q ue sigui ? - contesta el del vestit de vió, despectiu -. A xafardejar en algun pis...

Sense contestar-li, torno a sortir al replà i truco a la porta del costat, perquè d'amistat es pot dir que no en tenim amb ningú més de l'escala. M'obre en Bart, vestit amb pijama i sabatilles, com si ja se n'anés a dormir.

- Ah, hola ! em diu en veure'm -. Entra. Aquí les trobaràs conspirant - afegeix amb un gest cap al menjador, on se sent soroll de veus.

Hi ha la Sera, la Lona i la Cala, la muller d'en Cormes. La seva

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

presència em deixa una mica confús, tota vegada que no sabia que tingués xap relació amb el matrimoni. Dos minuts després, però, tot queda perfectament explicat : a la Sera se li ha acudit una idea relacionada amb els individus i ha cregut que la veïna també tenia dret a beneficiar-se'n.

- Es una idea meravellosa - em diu la Lona.

I quan me l'ha exposada, comprenc que té raó. Es tracta de ferlos passar gana. Segons ella, podríem mancomunar els nostres recursos i menjar a casa seva. Les dues dones s'encarregarien de la compra i ella cuinaria per tots plegats. D'aquesta manera ni al pis dels Cormes ni al nostre no entrarien queviures i els intrusos es veurien obligats a dinar i sopar fora de casa fins que se'n cansessin i es decidissin a tocar el dos. La Cala, però, s'hi oposa, i ara repeteix uns mots que, pel que sembla, ja havia dit abans d'entrar jo :

- A mi no em fan cap nosa. No sé si hem tingut sort o què, però ens han tocat dos xicots discrets que més aviat ens ajuden. M'han netejat la cuina, que prou li convenia, i ara, la setmana entrant, volen pintar el pis.

- Però els heu de pagar la manutenció - li fa observar la Sera.

- Fins a cert punt - diu ella -. Mmm Es veritat que de diners no ens en donen cap, però sempre porten coses...

- Perdius - la interrompo jo.

Totes tres em miren, ella una mica sufocada.

- Una mica de tot. Són serviciais...

- Sobretot al llit - la torno a tallar.

Enverme lleix més, però no abaixa els ulls, sinó que es mostra desafiadora :

- I què ? No sé d'on ho heu tret, però no tinc per què negar-ho. No me n'avergonyeixo.

- No deveu tenir la consciència tan tranquilla - li replico - quan

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

fins ara els heu fet passar per cosins.

- Perquè ningú no n'ha de fer res

- No es veritat - protesto -. No es tracta d'un assumpte personal. Pel que veiem, aquests individus van envaint les llars obreres, i això ens interessa a tots, fins i tot a aquells que encara no els tenen a casa. La Sera ho ha comprès. Em sembla - dic - que si amb el vostre marit no en teniu prou, sou prou jove per trobar altres homes sense perjudicar ningú.

- I a qui perjudico ? - s'obstina ella -. Sóc lliure de fer el que vulgui , a casa meva.

- A casa vostra, sí - li contesta la Sera -. Però ara ja no ho és.

- Ah, no ? - la desafia la Cala -. Que potser us penseu que manen ells ?

En Dart, que s'ha tret una pipa i la tatxona de tabac, es decideix a dir-hi la seva :

- Si se us han ficat al llit, sí.

- Precisament perquè se m'hi han ficat mano jo -. Ens fita tots, l'un darrera l'altre, i es posa les mans als malucs -. Dieu que són una amenaça que cal combatre... Doncs bé, la manera de fer-ho és aquesta : endur-vos-els al llit.

- En què quedem ? - vull aclarir jo -. Els permeteu que us arribin damunt perquè us agrada o per dominar-los ?

- Una cosa no exclou l'altra.

La Lona, tímidament, pregunta :

- I el vostre marit què hi diu ?

- Als marits, en aquests casos, no els toca més remei que callar -declara ella.

- No tots són com el vostre - comento.

- Es clar que sí ! Ja ho veureu...

- De moment, només veig una cosa : que bona part del que ens passa

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

és culpa nostra, de persones com vós que, per uns avantatges circumstancials, de vegades més suposats que reals, s'avenen a pactar amb l'enemic i es desolidatitzen de la seva classe. Si tots féiem un front comú, moltes coses no passarien...

- I què passa, ben mirat ? - em desafia ella.

- Exacte : què passa ? Per gent com vós, res. Els és tan natural de vendre's...

Em planta els cinc dits a la cara, però jo no m'altero i, amb un gest, aturo la Lona que alça el braç.

- Molt bé, si això us consola. Només us repetiré el que ja he dit amb altres paraules : que hi ha maneres de putejar més innocents.

En Dart, que de vegades té cops amagats, s'inclina endavant, escombra l'aire amb la mà que sosté la pipa d'on s'escapa una fumera nauseabunda, i diu :

- Per aquí, senyora...

Ella, altre cop vermella, ara d'indignació, redreça el bust, com si anés a resistir-se, però es repensa i, amb el cap alt, travessa el menjador i s'adreça a la porta, on no l'acompanya ningú. Nosaltres esperem un moment, fins que sentim el cop.

- Bé...-diu aleshores la Sera -. Ha estat una equivocació de fer-la pujar. No m'imaginava que era així.

- N'hi ha d'altres - els assabento, entristit -. La majoria s'abandonen molt fàcilment. Per això és tan difícil de fer res. Ells especulen amb la flaquesa humana...

- Jo sostinc el que he dit - fa la Sera -. Podeu venir a menjar aquí. Ens defensarem en petit...

Jo em giro cap en Dart, però ell no em deixa obrir la boca :

- Conforme, per mi - diu.

- No te'n pendiràs ? - li pregunto, car sé com és de prudent i d'espantadís.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- No. Avui he sabut de tres casos més... La situació comença a generalitzar-se. I ara només m'ha faltat sentir aquesta dona... Es veritat el que has dit, Dom : bona part de la culpa del que passa la tenim nosaltres.

- Ara m'agrada sentir-te ! - exclamo, però ell potser ja no mmmmm es fa capaç de les meves paraules; la Sera se li ha llançat al coll i el besa desficiosament, apassionada, sense preocupar-se de la nostra presència.

- Oh, Dart ! - fa.

Jo allargo la mà cap a la Lona.

- Vine, que aviat farem nosa...

Ella riu i em segueix cap al passadís, però la Sera, que ens ha vist, se separa del seu marit.

- On aneu ?

- No ens agrada estorbar - diu la Lona.

- Però no hem quedat que soparíeu aquí ?

- Avui, ja ? - m'admiro.

- Ja el tinc fet em somriu -. M'agrada ser previsora... Potser massa i tot, perquè estava tan segura que els Carms també accepta rien que n'he fet per sis persones !

Riem alegrement, gairebé oblidats dels dos individus que ens esperen al pis, afamats, com comprovem al cap de mitja hora, quan tornem a casa més ben peinats que de costum. Ara el diari ha passat a les mans del bocaestret que ja ha tingut temps de reparar el despertador, i el seu company fa un solitari amb les cartes greixoses que vaig heretar del meu pare; deu haver hagut de cercar molt, perquè ja ni recordava on eren desades.

Tots dos ens miren de trascantó, a punt d'explotar, però es contenen fins que la Lona i jo ens asseiem un a cada costat de taula, com si ens interessés el solitari. Aleshores el bocaestret deixa cau-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

re el diari a terra i, gairebé lívid, exclama :

- Què esperem ? No sabeu quina hora és ?

Jo allargo la mà cap al despertador.

- Va bé, ara ?

Ell me l'arrenca dels dits amb un gest brusc i el rebot contra la paret.

- Per això heu treballat tant ? - li pregunto.

Tanca els punys i es gira cap a la meva dona.

- I aquest sopar ?

- No sopem, avui - diu ella.

Al del vestit de vidó se li escapen les cartes de les mans.

- No sopem ?

- Ja ho heu sentit - confirmo les paraules de la Lona. - Com que no guanyo prou per alimentar-nos tots quatre i trobo injust que només sopeu vosaltres, com ahir, he decidit que no menjarà ningú.

El del vestit de vió es mira el seu col.lega.

- Es ximple !

- Que no ho som tots ? - li replico.

Però ell, sense cap més paraula, s'aixeca i se'n va a la cuina, on immediatament el segueix el bocaestret. La Lona i jo ens arronsem d'espatlles, resignats. Soparam, perquè ella, que encara no sabia res de la pensada de la nit, aquest matí ha anat a la plaça i al rebost hi deu haver una cosa o altra. Després veig que son mongetes cuites i un tall de cansalada que, ells, victoriosos, porten gairebé cerimoniosament a taula, amb l'ampolla del vi.

S'afarten com la nit abans, golafres i sorollosos, carregant la forquilla per sentir-se cada cop la boca ben plena, massa plena i tot, car els llegums se'ls escapen pels costats i els enllardusquen la barbeta, on l'oli amb que s'han amanit sense estalviar-lo xopa el pèl i va esmunyint-se fins que degota sobre la taula. Fan un fàstic tan im-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

mens que se'm regira l'estòmac i, per no vomitar, he d'anar-me'n a la cuina, on fumo una cigarreta fins que se'm reuneix la Lona amb els plats que ha de rentar.

- Quin espectacle, oi ? - em diu.

- Em penso que ho fan a posta. Ni les bèsties no mengen amb aquesta avidesa, normalment... No t'han molestat, durant el dia ? - li pregunto aleshores mentre tanco la porta per parlar amb més intimitat.

- No... - fa ella, amb una mica de reserva.

Quan em disposo a insistir, la porta s'obre de nou i el bocaestret es retalla al llindar amb un gest enutjat.

- Per què tanqueu ? - vol saber.

- I vós per què obriu ? - li replico -. Suposo que puc parlar a soles amb la meva muller...

- Parlar, sí; però no poden tancar-vos.

- Per què ?

- Són ordres - contesta ell, breu, i es retira, altre cop cap al menjador.

La Lona i jo ens mirem, tan desconcertats com sempre des que els intrusos se'ns han ficat a casa.

- Tu ho entens ? - li pregunto -. Podem sortir, anar on ens plagui , però no ens podem aïllar a casa nostra...

- Diu que ara som com una gran família i que no hem de tenir secrets entre nosaltres - m'explica ella.

- Qui, ho diu ?

- M'ho ha dit el del vestit de vió, aquest matí , quan em rentava. Només duia les bragues i el volia fer marxar, però ell s'hi ha negat.

- I ?... - faig, amb un pes a la boca de l'estómac.

- Res - em tranquil.litza ella -. S'ha quedat a la porta, mirant...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Ha comentat que tenia uns mugrons molt gruixuts - afegí després d'una indecisió.

- I tu ?

- M'he vestit de pressa, ja t'ho pots pensar.

- Què han fet més ?

- Em sembla que han escorcollat el pis, però això quan ja era fora, a la plaça. En tornar hi havia una mica de desordre, sobretot a l'armari.

- I què devien buscar ?

- No ho sé. No m'he atrevit a fer-los preguntes.

- Els les faré jo - decideixo, i me'n vaig cap al menjador.

El bocaestret ha reprès el diari i el seu company fa un castell de cartes sense gaire entussiasme; tots dos semblen avorrits i, de tant en tant, roten o peten per distreure's una mica. Jo m'instal·lo a l'altra cadira, entre tots dos, i, amb un moviment que sé m'escapa sense ni mmmm adonar-me'n, enderroco la construcció que arriba al tercer pis.

- Aclarim una cosa - dic -. Heu escorcollat el pis, i això indica que aneu darrera de quelcom...

- En absolut - declara el bocaestret, que aparta el diari.

- Doncs, per què escorcolleu ?

- No escorcollem. Ens volem integrar a la família, i bé ens cal saber els vostres costums, com sou, què teniu, què us fa falta...

Jo ric sense ganes.

- Que ens fa falta ? No ho sabeu que vivim desproveits de tot ? Sempre hi hem viscut una mica, però encara més des que es posà en vigor la llei d'impostos inversament proporcionals (3). No ho podeu ignorar. D'altra banda, no sé us ha acudit que ens estalviaríem feina i molèsties si, en lloc d'escorcollar d'amagat, ens ho preguntéssiu francament?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Mentiríeu - fa el bocaestret amb tota tranquil.litat. - Sempre heu mentit.

-Es per això que ara us introduiu a les cases ?

Ell calla, i observo els seus dits que tamborinegen prop del diari abandonat.

- Molt bé - dic jo -, no contesteu. Però si la raó és aquesta, amb un parell de dies en teniu prou per comprovar com vivim. Més i tot, perquè fiqueu el nas en tot de coses que no us interessen.

- Com ho sabeu ? - em pregunta el del vestit de vió, que ha reprès el seu entreteniment.

- I teniu barra de preguntar-ho!- l'increpo -. Què n'heu de fer, si la Lona té els mugrons gruixuts ? I ja no parlem del que va passar ahir al vespre, quan li vau prendre el pesari...

- Un moment ! - alça ell la mà -. Cal que us recordi que la cohabitació entre marit i muller només és lícita amb una finalitat procreadora ?

- Com és,doncs, que hi ha companys vostres que cohabiten amb les dones de les cases que envaiu sense proposar-se aquesta finalitat ? Sé de dones a les quals ells mateixos han procurat productes anticonceptionals.

- Es clar - diu ell -. No són casats, oi ?

La resposta, no cal dir-ho, em talla la respiració. Quan em recobro una mica, observo :

- I ho trobeu més moral ?

El bocaestret m'instrueix :

- No es tracta pas de moralitat, si més no en el sentit que l'enteneu vós. Si permetíem que les unions extra-conjugals fossin fecundes, aviat ens trobaríem vivint en una altra mena de societat. Una abundància excessiva de fills naturals...

- Però quina necessitat hi ha - l'interrompo - que vosaltres provo-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

queu aquestes unions extra-conjugals ? No seria més convenient fer per manera d'evitar-les ?

El bocaestret riu quietament i, commiseratiu, com davant d'un infant que no sap de què parla, branda el cap amb un gest solemne i superior.

- Ignoreu el factor humà, en neta contradicció amb els interessos de la societat tal com la coneixem, tal com la volem conservar. Actualment, en bona consciència, marit i muller no es poden satisfer. Poques parelles estan disposades a tenir una successió ininterrompuda de fills.

- Es natural, si no els poden mantenir...

- Aleshores, bé cal que aquest sobrant d'energia trobi una sortida - prosegueix ell, sense fer cabal de la meva observació -. D'aquí la conveniència de la relació extra-conjugal.

- Penalitzada pel còdic - observo jo.

- Si es fa pública - puntualitza el del vestit de vió -. Que no n'hi ha cap necessitat.

- Tampoc no sé veure - objecto - la d'intervenir en les relacions entre una dona i el seu marit. De públiques no ho són.

- Us equivoqueu - m'il.lustra el bocaestret -. Un matrimoni viu públicament una relació íntima. D'altra banda, no és aquest l'aspecte més important. Ens importa, sobretot, de conservar la puresa de la institució matrimonial, la qual queda maculada si no hi ha adequació entre la finalitat i els mitjans. Això ho veu el més negat - comenta abans d'afegir - : En canvi, la relació extra-conjugal, per la seva característica de clandestinitat habitual, queda al marge d'aquesta preocupació.

La Lona, que ha entrat al menjador sense que ens n'adonéssim, deixa sentir la seva veu :

- Aquí no us servirà de res, aquesta justificació de l'adulteri.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ni ho pretenem - protesta el bocaestret -. Si en alguns casos hi ha hagut... diguem entesa o connivència entre els elements femenins d'una casa i el personal dels nostres serveis, cal atribuir-ho a unes circumstàncies propícies que s'han creat accidentalment, al marge de la nostra missió. I podeu estar segura que cap dels nostres homes no ha fet mai el primer pas.

- Més aviat som tímids, nosaltres - addueix el del vestit de vió. 9. Ens hauríeu de provocar molt...

La Lonas indigna :

- Com aquest matí, oi ? Dec ser jo qui us ha invitat a entrar quan em rentava...

- M'he limitat a complir amb la meva obligació de vigilància - es defensa ell.

El bocaestret s'estira tan llarg com és, badalla remorosament i després diu :

- L'empipador és que mai no us heu enfrontat francament amb una sèrie de problemes essencials. Teniu una visió pervertida de les coses. A poc a poc, però, ho anireu veient amb una perspectiva ~~mmmmmmmmm~~ més justa, més real...

- Amb el vostre ajut, és clar - ironitzo.

- Ben cert. Tindrem ocasió de parlar de tot, de discutir-ho tot. Nosaltres som gent sense reserves, i m'atreveixo a dir que preparats. Ja ho comprovareu. Però no ara. Ja és tard i tots ems hem de llevar matí...

- No tinc son, jo - declaro.

- No hi fa res. Ja us vindrà al llit. Au, som-hi - diu, tot aixecantse -. I perque ~~mmmm~~ us convenceu del nostre desig d'afiançar unes relacions amicals, basades en la confiança mútua, avui passarem per alt de revisar la vostra muller. Oi, noi ? - pregunta al seu amic.

Jo m'alarmo :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Que ho heu de fer cada dia, potser ?

- Ben cert - diu l'altre -. Ella surt, va a la compra... Podria aprofitar-ho per fer-se posar un altre pesari.

- Es facil de comprovar-ho- objecta la Lona -. Seguiu-me.

Ells branden el cap, i el bocaestret diu :

- No. La nostra missió és aquí, no al carrer. I mai no hem volgut interferir amb la llibertat de ningú, em sembla que ja us ho vaig dir.

- No hi ha cap relació entre el que dieu i el que feu - em molesto jo -. Em penso que en tenim un concepte molt diferent,de la llibertat.

- Es possible. Encara hi ha molts prejudicis, però doneu-nos una mica de temps i els desarrelarem. - S'adreça al seu col.lega - : Avui invertirem els torns de guàrdia. El primer el faré jo. Au - repeteix,- som-hi.

A l'habitació ens despullem tots quatre com anit, els uns davant els altres, la Lona sense tantes inhibicions, car observo que ja no es tomba d'esquena i després, ja nua, travessa encara el dormitori per anar-se'n a la comuna. Quan torna, exihibeix un somrís contingut i maliciós que no m'explico fins al cap d'una estona, quan ja som al llit i, amb el llum apagat, m'allarga un objecte fi, com de seda, que identifico immediatament.

- Els he comprat aquest matí- em xiuxiueja sota el llençol -. Els tenia amagats darrera el dipòsit de la comuna.

- Esperem a veure si aquest s'adorm -li dic.

- Sí. Quina nosa que fan !mm Vols dir que en sortirà alguna cosa, d'aquesta ~~mmmmmmmm~~ denúncia ? - em pregunta, recordant el que he contat a taula, quan sopàvem amb la Sera i el seu marit.

- Aviat ho sabrem - reflexiono, no gaire esperançat.

Ho sabem l'endemà mateix, a les deu del matí, quan dos inspec-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tors es presenten a l'obra i se m'enduen amb tanta urgència que ni em puc canviar. Els companys prop dels que treballava interrompen la feina per veure'ns pujar al cotxe aturat prop de la barraca de les eines i, abans d'engegar, tinc el consol de sentir uns quants xiulets que, per la resta, no immuten ni poc ni molt els meus capturadors, un d'ells sec com una ascla i amb el bigoti llarg i despentinat, l'altre un individu gras amb posat de janot que em passa les manilles com si fos un criminal prou desesperat per fugar-se. Difícil em seria, car el cotxe policial, amb la sirena a tota veu per obrir-se pas entre la circulació, corre a una velocitat [illegible], menat per les mans d'un tercer individu, més granat i barbamec que duu un cap de cigarreta darrera l'orella.

Jo he provat de protestar, d'inquirir els motius d'aquesta detenció, però el gras es limita a indicar-me :

- Us hem de fer unes preguntes.

- Em podíeu citar en plegar de la feina ! Sobre què són, aquestes preguntes ?

- Hi ha hagut una denúncia - puntualitza l'altre, i aleshores tots dos es tanquen com una ostra.

En arribar al Quarter, [illegible] travessem com podem entre la gentada de la planta baixa, més nombrosa encara que la vetlla i igualment perseguida pels agents d'uniforme que malden per arrenglerar-la en cues ordenades, i els dos homes em menen cap als subterranis, on després de davallar un centenar llarg d'escales em fan entrar per una porta damunt la qual un rètol diu : "Primeres deligències".

El gras em treu les manilles i, dins, em trobo en una sala de dimensions espaioses i amb el terra de lloses de pedra. Es una peça humida i nua, únicament amb dues cadires i, al capdavall, una cortina que deu amagar un recambró. Els dos homes que ens esperen, fumant, prenen possessió del paper que els allarga l'individu del bigoti des-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

pentinat i després, quan els meus acompanyants es retiren, tanquen la porta amb un forrellat. Tots dos són corpulents, un d'ells amb ja grisella i l'altre, a jutjar per com agafa la cigarreta, deu ser guerxer.

Em contemplen uns moments, sense malvolença però amb atenció, i aleshores el més gran escup una volva de tabac i diu :

- Seieu.

Vaig per fer-ho en una de les cadires, però l'altre puntualitza :

- A terra. Aquí - i m'indica l'indret exacte, on la llosa sembla més gastada.

Se'n va seguidament cap a darrera la cortina i en torna a sortir amb un focus portàtil, com els que usen els fotògrafs, el cordó del qual serpenteja fins que l'instal.la a un metre d'on sec jo. Quan l'encén, la llum em colpeja la cara com un maó.

- Hi posem l'altre ? - pregunta al seu company.

- Més valdrà.

El col·loquen a l'esquerra, simètric amb el primer, de tal manera que, si no vull quedar-me cec, només puc mirar endavant, on s'asseuen tots dos, el que griseja amb un gest lent que ni així no evita l'espetec de les articulacions; deu patir de reumatismes.

- Hi ha hagut una denúncia - comença el guerxer -, segons la qual sou mestre.

- N'era - preciso jo -. D'altra banda, la denúncia, si és la que em penso, la vaig fer jo, contra dos individus que s'han instal.lat a casa sense cap dret.

El que griseja consulta el paper.

- No en diu res, aquí, d'això. Em canvi consta prou clara la vostra condició de mestre.

- Ho he estat - repeteixo -. Ja vaig explicar-ho al funcionari que va facilitar-me l'imprès de la denúncia.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Però exerciu - fa el guerxer.

- Els vostres companys m'han trobat a l'obra. Si exercís,no treballaria de manobra.

- A la nit - diu el gris, lacònic.

- Les nits les passo a casa.

- Ensenyeu al vostre propi domicili,doncs ?

- No.

- Si ensenyeu i, en plegar de l'obra, us n'aneu a casa, no veig que pugueu exercir en cap altre lloc... - conclou el guerxer amb una lògica aclaparadora.

- He negat que exercia - li recordo, mim incòmode, mig marejat per l'escalfor implacable dels focus que comencen a arrencar-me tot de gotes de suor.

- No n'hi ha prou, amb negar-ho. De fet, fins i tot us perjudica.

- No puc pas dir el que no/s ! - protesto.

- Bé ho dieu. Una denúncia no es fa mai sense base...

- I qui l'ha feta ? - el tallo -. Com podeu creure que m'he denunciat a mi mateix ?

- Hi ha la firma de l'inspector de servei.

- Sí, conforme jo havia fet la denúncia.

- En què quedem ? Sigueu clar : l'heu feta o no l'heu feta ? - pregunta el gris, ara inclinat endavant.

- Aquesta, no.

El guerxer fa petar els llavis i branda el cap, disgustat.

- Confiàvem que us mostraríeu més raonable...

- Es que vosaltres traieu les conclusions indegudes.

- Nosaltres ? - s'admira ell -. No n'hem de treure cap, de conclusió, nosaltres. La nostra feina és establir els fets.

- Doncs els fets són aquests : vaig denunciar dos individus i, distretament, en omplir el full, vaig posar mestre on havia d'escriure

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

la professió.

Ells dos es consulten amb un cop d'ull fastiguejat, el guerxer s'arronsa d'espatlles i diu :

- No en traurem l'aigua clara, si continuem així. A veure -, fa, inclinat com el seu company - sigueu bon minyo i estalvieu-nos maldecaps Hi guanyarem tot, us ho asseguro... Ensenyeu en una escola clandestina ?

- No - contesto.

- A casa vostra ?

- Tampoc.

- On, doncs ?

- Enlloc.

- Però sou mestre ?

- Sí... Vull dir que ho era ! - rectifico - M'atabaleu i...

Ell m'interromp amb un gest i mana :

- Prou ! Us hauria de fer pena contradir-vos d'aquesta manera.

- Si jo...

L'home torna a tallar-me :

- Aixequeu-vos - mana.

L'obeeixo, no tan de pressa com voldria, car tinc una migranya terrible i, en moure les cames, em sembla que no coordino prou bé els moviments.

- Ara despulleu-vos.

- Com ?

- Ja m'heu sentit : despulleu-vos - repeteix més fort.

Em trec la camisa, els pantalons, les sabates, i, en calçotets i samarreta, en faig un muntet en un costat, darrera un dels focus. Em torno a redreçar.

- Tot - diu el gris.

- Tot ? Els calçotets també ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Si - fa el guerxer.

S'alça de la cadira i, mentre jo em quedo com Adam quan encara no era el nostre pare, la trasllada entre els dos focus, la centra en un indret impecablement equidistant, s'assegura que les potes reposen bé sobre el terra, sense coixejar, i ordena :

- Ajaceuevos-hi d'esquena. Amb el cap sota els focus.

Ho provo, amb poca destresa, però ell em va orientant amb la mà, amb tot d'indicacions :

- Els lloms més amunt... Que els peus no toquin a terra... I el cap penjant...

- No puc - dic.

L'altre, que també s'ha aixecat, em prem brutalment el plexus solar.

- Torneu a provar-ho.

- Les mans sobre el pit - afegeix el guerxer.

Mentre m'esforço sota la vigilància atenta del gris, s'allunya altre cop cap a la cortina, on recull una vara primeta i flexible i una galleda en l'aigua de la qual sura una esponja groga. Ho deixa prop meu i, en veure que tanco els ulls, ordena :

- Obriu-los !

Unes sagetes de foc em perforen el crani consentit per tot de retrucs tan violents que em sembla que els haurien de sentir, però ell resten immòbils i distants, indiferents a les estelles que em van esberlant els ronyons, a la tensió dolorosa dels nervis del coll que s'inflen... I quan s'inclinen al meu damunt, ho fan sense compassió, freds com l'operari que treballa un material inert i sense sensibilitat, enderiat a perfeccionar una obra que, en aquest cas, serà una monstruositat.

- Tornem a començar - diu el guerxer -. Sou mestre... Un mestre ensenya; si no ja no ho seria.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ensenyava abans - dic.

- On ?

- Al Centre Nacional número 3.

- Ara clausurat...

- Sí.

- On vau passar, aleshores ?

- Enlloc. Em van anul.lar el títol.

- Oficialment - remarca el gris.

- Oficialment, sí.

- Però vos us heu valgut dels vostres estudis per fer-vos admetre en alguna altra institució.

- No.

- Per ensenyar privadament a casa vostra,doncs.

- Tampoc - nego altre cop, gairebé amb mitja llengua, car el coll em fa tant de mal que ben just si puc respirar.

- Admetem-ho un instant -sento que diu el guerxer -. En aquest cas, us atribuïu un titol que no teniu. Per què ?

- Em vaig equivocar - faig -. Ja consta en un paper anexe a l'imprès de la denúncia - recordo.

Els dos homes observen un moment de silenci i, seguidament, el mateix guerxer pregunta :

- Esteu còmode ?

- No, gens.

- Doncs per què us obstineu ?

- Es un tossut - declara l'altre, i em torna a clavar els dits al plexus solar.

- No li servirà de res - assegura el guerxer, convençut, i em colpeja els peus amb la vara que ara veig que ha passat a les seves mans.

Deixo escapar un crit somort, ofegat entre la carn que em creix a la gorja, i el cap em retrúca amb més violència, amb un martelleig

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que es prolonga de la nuca als ulls, on em couen les llàgrimes provocades pels focus despietats. I,tot de sobte, una mà ampla i viscosa s'abat sobre els meus genitals, els engrapa i s'immobilitza mentre la veu metàl.lica pregunta :

- On ensenyeu ?

- Enlloc - repeteixo gairebé automàticament.

- Quan alumnes teniu ?

- Cap.

- Hi ha més professors ?

- No.

La mà inicia un moviment rotatòri que m'arrossega els genitals i,l'angúnia més que el dolor, em dilata els porus que es vessen fins que tinc tot el cos amarat d'una suor freda que la pell, ardent, repel.leix.

- Només hi sou vós, doncs ?

Obro la boca, m'esforço, i en surt un so esqueixat que m'esquinça la gargamella :

- Ningú...

Ara el moviment de la mà es tan violent que el cos es solleva i acabaria per redreçar-se del tot si no fos per una altra mà que em clava a la cadira, sota la veu que recomença :

- On és, aquesta institució ?

- No en conec cap.

- Fa molt de temps que hi ensenyeu ?

- No... no hi he ensenyat mai.

- Qui hi ensenya ?

- No ho sé...

Les urpes em claven els dits als testicles, me'ls retorcen amb una pressió constant, uniforme, que revela una llarga pràctica, i jo tanco la boca per no cridar, però el crit se m'escapa malgrat tot,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ferotge i lancinant, tan prolongat com el gest de la mà que s'acarnissa amb el meu dolor fins que, testa endins, avança un núvol que se m'enduu...

En recobrar el coneixement em trobo assegut a la cadira, repenjat contra el respatller, fora de l'abast dels focus que continuen encesos. El gris té l'esponja xopa d'aigua a la mà, i em deu haver humitejat la cara, per on ara s'esmunyen tot de rajolins que em degoten al ventre. L'altre m'espia amb un paper i un llapis que m'allarga.

- Firmeu - diu.

Tinc la boca enganxada i, dins, una saliva espessa i agra que m'empasso com puc abans de preguntar gairebé ininteligiblement :

- Què és ?

- La vostra declaració.

- Què diu ?

- El que acabeu de confessar.

- No he confessat res. No sóc culpable del que m'acuseu.

El gris deixa caure l'esponja dintre la galleta.

- Mai no n'hem fet cap, d'acusació. Ens limitem a preguntar i a obtenir respostes. Si aquestes respostes us incriminen, la culpa és vostra.

- Sóc innocent - repeteixo. - Aquesta és l'única declaració que puc fer, l'única que estic disposat a signar.

- Ajaceu-vos - diu simplement el guerxer, i es desa el paper i el llapis.

El procés comença de nou, sense variacions. Les mateixes preguntes, idèntiques respostes, la cremor dels focus que em rosteixen la pell, la migranya que m'infla les meninges, la lasceració del coll violentat, el dolor profund dels testicles que la mà m'escanya, la coïssor de les plantes dels peus contra les quals s'adalera la vara...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

I aleshores, benvingut, el núvol que em clou els ulls i m'exilia del turment.

Ho repeteixen cinc vegades, i els meus periodes de consciència cada cop són més breus, més imperfectes. Dins del cap tinc un eixam d'abelles i als genitals m'ha crescut una mena de plaga que el gris acreix amb les seves manipulacions sàvies. Respiro sorollosament, amb una mena de ranera de moribund i, als lloms, una fiblada que es renova incessantment em castiga tot d'òrgans ignorats.

El guerxer ho aprofita per posar-me el llapis entre els dits balbs i, guiat per la seva mà, traço unes ratlles malgrat la meva resistència, menys decidida, ara, que la seva obstinació.

- Ja està ! - exclama triomfal.

I aleshores els rigors es converteixen en atencions, el gris va a cercar una altra galleda d'aigua, em permet de rentar-me i fins m'allarga una tovalloia. L'altre m'aplica una crema a l'entrecuix i a la part baixa del ventre, treu una palangana de darrera la cortina, hi vessa no sé quin producte i m'invita a submergir-hi els peus. En acabar em donen un parell d'asperines i fins m'ajuden a vestir. El gris, benhumorat, fa :

- Veieu, home ?

Només veig que tinc el cos com trencat i que em costa de caminar cap a la porta i de seguir-los pel passadís i les escales del fons, al capdavall de les quals, en una habitació llargueruda, hi ha dues portes que indiquen, respectivament : "Servei A" i "Servei B".

Penetrem en aquest darrer, una habitació amb una taula gran, una altra de més petita, i tot de classificadors metàl.lics que tapen les parets. Ens hi acullen dos funcionaris que semblen bessons i, mentre un d'ells em fa seure, l'altre agafa el paper que li allarga el guerxer. Hi dóna un cop d'ull i es disposa ja a deixar-lo en un costat de taula, quan se l'atansa més a la cara, el consulta amb atenció i

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

el retorna a l'individu :

- No correspon al nostre servei - li diu.

-Ah, no ? - s'estranya el guerxer.

- Es un número senar. Fa prou de temps que pertanyeu al Cos per saber que els senars els heu de passar al Servei A.

L'home mira el paper, una mica atabalat, i s'excusa :

- Com que el darrer els va correspondre a ells...

- No hi fa res. Au, emporteu-vos-el.

Em cal donc aixecar-me de nou i, amb la meva llomadura, traslladar-me a l'habitació del costat, on les coses no rutllen pas més planeres. El funcionari, perquè aquí només n'hi ha un, rebutja el paper encara amb més fermesa que el seu col.lega, car declara immediatament :

- Pertany al Servei B.

El gris, que no havia intervingut en el canvi de paraules entre un dels bessons i el guerxer, li fa observar :

- Es un senar.

- Bis - puntualitza el funcionari.

- Com, bis ?

I tos tres s'inclinen sobre el paper, on llegeixen en veu alta :

- 21114335 bis.

El guerxer alça el cap :

- De tota manera, és un número senar. Els del Servei B ens han dit que tampoc no els corresponia...

El funcionari s'arronsa d'espatlles.

- Jo només us puc assegurar que el 21114335 l'he despatxat encara no fa mitja hora. De bis no n'hem fet mai cap, aquí. Per força ha de ser cosa d'ells.

- Però si no el volen...

- Hi deu haver un error - comenta mmmm l'home -. A veure, veniu,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que ho aclarirem. Sempre us poseu en embolics, vosaltres ! - el retreu sense excessiva acrimònia.

Ens precedeix cap al Servei B, la portal del qual obre sense tustar, cosa a la qual no s'havien atrevit els meus dos botxins que deuen ser d'una graduació inferior a jutjar pel to relativament humil amb què es manifesten. En sentir-nos, els dos bessons abandonen un plànol estès damunt la taula i el compàs amb què mesuraven les distàncies, i ens miren cellajunts , a punt de protestar. L'individu del Servei A, però, no els dóna temps de fer-ho :

- Diu que heu refusat de fer-vos càrrec de l'acusat 21114335 bis ?

- Ben cert - assenteix un dels bessons, més camallarg potser que l'altre -. Us correspon a vosaltres,com tots els senars.

- Però aquest no és ben bé un senar - els fa observar l'home.

- Ho dieu pel bis ?

- Es clar.

- No tan clar. Reconec que és una repetició, però això no fa que sigui menys senar.

- Encara que fos així... No podem fer-nos càrrec de dos números consecutius, ho sabeu perfectament.

- Ni nosaltres -ndiu el camallarg que no ho és tan -. Hi ha la mateixa continuitat entre el 21114335 i el 21114335 bis que entre aquest i el 21114336 que ens correspon obligadament.

- Però jo no puc repetir números. No s'ha fet mai ! - es queixa el funcionari del Servei A.

- Queixeu-vos al responsable d'aquest bis.

- Qui és ? - pregunta l'home als meus dos botxins.

El guerxer, que s'ha quedat amb el paper a la mà, examina la firma.

- No s'entèn gaire - diu després -. Sembla que digui Carbana...

- No el conec - declara l'home del Servei A -. I vosaltres ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Els bessons esbossen un gest negligent.

- Hi ha molts funcionaris nous...

- Sigui com sigui, cal prendre una decisió. El meu punt de vista - reflexiona l'individu - és que cal interpretar aquest bis més aviat com un antedecent del número següent que com un consegüent del número anterior.

La idea, que s'entèn, no em sembla prou ben expressada, i, d'altra banda, es troba en contradicció amb la lògica que manec, però ni se m'acut de fer-li-ho observar, perquè tampoc no m'escoltaria. Assisteixo doncs en silenci, com els meus turmentadors, a aquell intercanvi d'arguments que profereixen cada cop una mica més excitats a partir de l'instant en què el bessó més mammmmmm camallarg diu :

- Això són argúcies d'advocat. Ja es veu que ho éreu...

- Em limito a exposar els fets : - precisa el funcionari del Servei A.

- Quins fets ? - el contraataca el bessó no tan camallarg -. Digueu que procediu a interpretar-los.

- Tots els fets han de ser interpretats si els volem comprendre.

- Però hi ha interpretacions que els desnaturalitzen. Ara mateix, és indiscutible que cal partir del guarisme 21114335, un número senar que per desgràcia porta un afegitó, bis. Això, però, no altera la xifra, que continua essent 21114335, un número doncs senar que en principi correspon als serveis A...

- Els afegitons, que diueu - el talla l'home - serveixen per modificar allò al qual s'afegeixen. Sense això, no caldria que hi fossin. En aquest cas, per tant, el bis modifica radicalment la xifra mmmm que el precedeix...

- Voleu dir que li dona sentit o, més bé, que la completa sense destruir-la. En aquest cas el guarisme, sense canviar de naturalesa, es diferencia del seu antecedent sense integrar-se a les característiques de la xifra que el segueix.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Si s'hi integrés, s'hi confondria - argumenta el funcionari del Servei A -, i aleshores la discusió seria ociosa. Però cal que obseveu un paral.lelisme en aquesta falta d'integració que el situa exactament en la mateixa situació respecte al guarisme anterior. El sentit que li dóna, com acabeu de dir, és de diferenciació, i amb això sol n'hi ha prou per comprendre que es tracta d'una altra xifra, independent, amb valor propi...

- Us contradiu - salta ràpid el bessó més camallarg -. Una xifra bis no pot subsistir amb independencia. Implica una relació...

- Si fos com preteneu no podria existir un document identifible gràcies a la xifra 21114335 bis. Perquè no em podeu pas negar que la denúncia objecte de letigi és una realitat que podem palpar i a la qual forçosament ens hem de referir citant el número d'ordre...

- No és discuteix la realitat d'un paper, sinó la pertinència de considerar la xifra que el legitima com adscrita a un anterior o a un posterior que depenen de serveis diferents. Jo sostinc que un número no pot ser bis abans d'existir...

- Totalment d'acord - manifesta el funcionari del Servei A -. Però el número 21114335 no és reponsable de l'existència d'un bis seu que no dimana espontàniament de la seva naturalesa. Em sembla que contradiria un postulat fonamental si l'acceptés com a conseqüència lògica, i per tant inevitable, de la seva formulació en un altre document. Considerem la possibilitat o, més ben dit, la probabilitat que atesa la...

El bessó que no és tan camallarg com l'altre es xopa desesperadament el front xop i , en un to de veu gairebé histèric, crida :

- No considerem res ! No pensem encarregar-nos d'aquest afer per moltes subtileses que desplegueu. No pertany als nostres serveis !

- Ni als meus. Ho he demostrat - fa l'antic advocat.

- No pas a nosaltres. Us ho deveu haver demostrat a vós mateix, i amb això

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

no n'hi ha prou.

- No em deveu haver escoltat bé - es lamenta el funcionari.

- Es clar que sí ! Bé i més llargament que no calia -. S'adreça als meus dos botxins - : Emporteu-vos l'acusat.

- On ? - pregunta el guerxer, amb la cara atabalada.

- Al Servei A. Nosaltres ens en rentem les mans.

- No em correspon - s'obstina l'altre -. Com deia...

- Prou ! - criden els dos bessons, i el més camallarg comença a empenyer-nos cap a la porta amb una impaciènxia frenetica que no li permet de veure on deixa caure les mans.

Retrocedim acuitats, jo estimulat per un mastegot indiscutiblement involuntari de les seves mans que s'han disparat com unes aspes de molí, però l'antic advocat, que encara no es dóna per vençut, continua raonant :

- La qualitat d'intermediari que cal atribuir a una particula que en el cas concret d'aplicar-se a un guarisme amb la intenció manifesta de fer-ne una entitat...

El bessó més camallarg li tanca la porta als nassos, amb un cop sec, i aleshores hi ha uns segons de silenci absolut, com si haguéssim caigut en un pou. El gris en remunta abans que els altres quan, amb una veu primeta com un fil de cosir, pregunta :

- Us el deixem, doncs ?

- No! Si ells se'n renten les mans, també ho puc fer jo - contesta el funcionari, que ja gamba cap al seu despatx.

Els meus dos guardians es queden mirant la porta que es clou al seu darrera i després es consulten amb l'esguard, esmaperduts. Sense sorpresa, m'adono que es fan l'ullet repetidament, sense poder-ho evitar, car es tracta d'un tic desencadenat pel nerviosisme.

- Bé... - diu el guerxer.

- Bé... - fa el gris.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Hi ha un altre silenci, mentre jo espero repenjat a la paret, una mica més seré que ells gràcies a les aspirines d'una estona abans i a aquella discusió inversemblant que potser un dia acabaré per creure que m'he inventat, i després el gris insinua :

- Caldrà consultar...

- Sí - assenteix el seu company -. Més valdrà... - Se'm gira i mana - : Vós ens espereu aquí.

- Sí.

- No tardarem - fa l'altre -. Qüestió d'uns minuts.

- Si - confirma el guerxer - questió d'uns minuts...

Es van allunyant cap al passadís que s'obre a la dreta del Servei B, on hi ha una clapa d'ombra profunda, però abans de desaparèixer encara es giren amb un moviment furtiu , gairebé desconfiat, i el gris repeteix amb aquella mateixa veu descolorida i insubstancial de primer :

-Tornem de seguida...

Però seguidament, ja en la fosca, els sento córrer com esperitats, amb una fretura tan insensata que, dos o tres cops, els cossos reboten contra les parets.

Aleshores, tranquil.lament, m'allunyo cap a les escales i, feixuc, pujo fins a la planta baixa, abans d'arribar a la qual m'ensopego amb un altre funcionari que, en veure els meus vestits de treball, em pregunta :

- Ja els heu tapat tots, aquests caus de rates ?

- Sí - dic, en comprendre que em confón amb algun paleta que han cridat -. No en queda ni un.

- Ja era hora - em somriu ell.

I jo surto al vestíbul on, com deu ser costum, hi ha tot de ferits que un parell d'infermers ajuden a enfilar-se a l'ambulància. Passo pel seu costat tan decidit com puc, no sigui que em confonguin amb ells...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Al pis d'en Dart, on avui m'adreço directament en tornar a casa, hi ha la Sera i la seva germana, la Donis, que viu a l'altra banda del riu amb el marit i un noi de sis anys. O potser cal dir que hi vivia, tota vegada que avui l'han abandonat per no fer vida en comú amb els dos individus que tenen a casa des d'anit. Com ella explica :

- Es van portar d'una manera tan grollera que en Joli més s'ha estimat perdre-ho tot que conviure-hi.

Pel que vaig deduint de les seves paraules, a la Donis la van examinar com a la Lona, però encara més minuciosament, ja que un d'ells fins i tot s'interessà per si trobava senyals del que la noia, púdicament, en diu "contactes contra natura". Es comprèn que en Joli, un xicot enèrgic i decidit, hagi pres la decisió de renunciar a les quatre possessions que tenien per tornar a començar des del no res en un altre lloc. Ara, precisament, és a veure si encara està disponible un pis sota teulada, una veritable mansarda pel que sembla, que aquest matí li ha indicat un amic.

- I si no troben res, es quedaran aquí - fa la Sera -. Estarem una mica justos, sobretot amb el nen, però bé cal que ens ajudem, i no tan sols perquè som família...

Les segueixo a la cuina, on preparen el sopar per quan arribin els dos homes, i la noia m'explica que els intrusos de casa han tornat a reparar el despertador abans de rebotre'l de nou contra la paret quan s'han trobat sense dinar.

- Hi ha hagut un sacramental terrible, amb crits, amenaces i cops de porta. També han trencat dues cadires... L'escàndol ha estat tan gros que la meitat de veïns han sortit a l'escala a veure que passava. Però ningú no s'ha atrevit a intervenir-hi.

- Ni tu ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Bé, jo és diferent - somriu ella -. Els he dit el nom del porc, de primer des del replà, perquè es veu que no la deixaven obrir, i després a la cara. Es clar que també ells m'han tractat de tot... No ho vulguis saber ! I aquell del vestit de ratlles fins m'ha tirat un cendrer que, per sort, he pogut evitar amb el braç. Mira quin blau !

- Jo en waig plena - fa aleshores la Donis - Un d'ells es va entretenir a pessigar-me fins que el cor li va dir prou - afegeix mentre s'aixeca les faldilles i ens mostra les cuixes ablaïdes de cardenals que verdegen -. Què us sembla ?

- Són com animals - comenta la Sera.

- L'han pegada, a la Lona ? - pregunto.

- Li han estirat els cabells, però més que res han rebut els mobles.

- No han sortit a dinar ?

- Sí, de primer l'un i després l'altre. No comprenc com és que no poden deixar els pisos sols...

- Tothom hauria de fer com vosaltres - dic a la Donis.

Però ella no contesta, car en aquell moment entra en Dart i cal tornar a començar les explicacions que ell escolta en silenci, tot sacsejant el cap amb un moviment reprovatiu que no sé ben bé si es refereix al determini del matrimoni o a la invasió progressiva d'intrusos. Després diu :

- No sé on anirem a parar, si això continua...

Jo decideixo :

- Me'n vaig a buscar la Lona.

- No - diu la Sera -. Aquesta tarda hem convingut que, per despistar fins on sigui possible, no me njareu plegats. Quan tu acabis, vindrà ella.

- I què en traurem, d'això ? - m'admiro.

- Potser res. Però més val no deixar-los sols. D'aquesta manera és més difícil que us segueixin.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

La precaució em sembla pueril, però m'abstinc d'insistir; al cap-davall és casa seva i no hi ha dubte que la comprometem. M'assec doncs a taula, amb en Dart, mentre elles se'n tornen a la cuina. Ell m'allarga una cigarreta que refuso, i aleshores s'ha d'aixecar de nou, perquè truquen a la porta.

Són en Joli i el seu fill, ell un xicot primer i musculat que havia viscut al meu barri quan tots dos érem encara solters. Recordo la decisió amb què s'enfrontava amb nois més grans i l'èxit amb què, als dinou anys, va organitzar una vaga que li valgué divuit mesos de presó. Més que el cunyat, sembla el germà de la Sera; té el seu mateix esperit indomtable, la seva mateixa capacitat d'iniciativa.

Encaixem mentre li pregunto :

- Hi ha hagut sort ? Parlo del pis aquest... - aclareixo.

- Sí - diu ell -, encara no l'havien llogat. Ja és nostre - fa de cara a la seva dona que ha sortit en sentir-lo -. Ens hi instal.larem demà. Però no et facis il.lusions !

- Mentre hingui un sostre...

- Sí, de sostre en té, però em pensa que quan plogui no ens ho semblarà -. Torna a girar-se cap a mi -. Només podia llogar-lo una família de desesperats com nosaltres. La meitat de teules són trencades, el terra és sense enrajolar, una de les parets fa panxa i a les altres hi ha tot de clivelles de la humitat... Afegeix a això que no tenim ni mobles ni diners...

- Per això no t'amoinis; entre tots proveirem.

- Es clar - confirma la Sera, que surt a parar taula -. No et sembla, Dart?

- Naturalment - diu ell -. Us podeu endur el sofà...

- I la tauleta de la cuina -afegeix la seva muller.

- Diré a la Lona que doni uns quants atuells de cuina a la teva dona - faig jo -. I roba de llit...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Ell em torna a estrènyer la mà amb un gest sobri i energic, que li és habitual.

- T'ho ha contat, ella, com ens van humiliar ?

- Sí.

- Doncs estic segur que només n'ha dit la meitat. Imagina't que fins volien provar... entens què vull dir ?... provar si tenia els esfinters gaire dilatats... I amb el nen allí davant ! - Tanca els punys, irat - Quan hi penso encara se m'encèn la sang !

- Són dolents - diu el nen.

- Si hagués tingut una arma, els faig la pell. I potser encara els la faré...

La seva dona suplica :

- No hi pensis més, Joli ! Ara ja ha passat...

- Ha passat ! A mi em sembla que tot just comença... Caldrà que ens defensem, i com més aviat millor.

- Ara sopem - intervé la Sera - Ja tindrem temps de parlar-ne - el tranquil.litza.

- Temps ! - esbufega ell, però la seva dona ja és a tocar seu, l'abraça i després, tendra i amorosa, l'acompanya fins a taula, on el fa seure.

El nen s'instal.la al seu costat, ~~mmmmmmmmmmmm~~ silenciós, i ara i adés se'l mira amb aquella mirada profunda i fonamentalment alegre dels infants que se senten segurs, protegits per la força d'un pare que admiren. Després menja educadament, com una persona gran, molt atent a la conversa que sostenim entre remors de culleres, ja que la Sera és com la meva dona i opina que no hi ha res com un bon plat de sopa per entonar el cos i omplir el ventre. A casa, la mare era del mateix parer. Tots procedim de famílies senzilles i sòbries, acostumades a les menges humils.

Els parlo de les meves aventures al Quarter i, de primer indignats

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

després fins i tot es riuen de l'enginy, si ho és, amb què els meus dos botxins han solucionat un problema en aparença sense sortida, ja que ells tampoc no tenen cap dubte que, si m'han deixat sol, era perquè fugís.

- I ara què et sembla que passarà ? - em pregunta en Dart.

- No res. Deuen haver fet desaparèixer la denúncia i la declaració i ja no se'n parlarà més.

- Sigui com sigui - comenta la Sera - la llisada que t'han donat ja no te la treu ningú. Deuen tenir-hi molta pràctica, perquè no se't nota res. Si tu no ho haguessis dit...

- Sí, no els agrada deixar senyals. I així i tot n'han deixat, encara que no es vegin... De tota manera, des del matí ja he tingut temps de refer-me.

En Joli, sempre bèl.lic, suspèn el gest i se'm queda mirant amb el cap una mica decantat.

- Escolta... Perquè no apallisem aquest parell que tens a casa ? Entre tots tres, encara que vagin armats, els podem fer la llei.

- No compliquis les coses, Joli ! - protesta la seva dona -. Si els feu mal, després d'ells en vindran d'altres i encara serà pitjor.

- Té raó - confirma en Dart, com ja esperava que fes -. Més val ser prudent.

- Per què ? - mossega ell.

- Home...

-Se'ns fiquen a casa, abusen de les nostres dones, ens converteixen en vagabunds, i vosaltres només sabeu dir-me això : siguem prudents ! Molt bé, siguem-ho, però escolteu que us dic : un dia ens en penedirem.

- Molt probable - assenteixo gairebé sense adonar-me'n.

- Doncs !

- Com tu - li dic aleshores - sóc partidari de fer una cosa o altra. Em sembla que ho he demostrat, oi ? Em refereixo a això de la denún-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

cia...

- Per la via legal no aconseguirem res - m'objecta ell.

-Totalment d'acord. Ja n'estava convençut abans, i més n'estic ara. Cal que actuem pel nostre compte, doncs. Sí . Però sense perdre el camp, amb serenitat, conjugant els nostres esforços. Es un treball d'organització...

- Que s'endurà molt de temps - em talla en Joli.

- El que calgui. Hi he pensat i... No sé que us semblarà, però se m'ha acudit que una de les possibles solucions seria reunir tots aquells que es troben en la nostra situació i formar una mena de comando... M'enteneu ?

- Continua - fa ell, ara amb els colzes repenjats a la taula, oblidat del menjar que encara té davant.

- Molts ja sé que no s'hi avindran. La por, les circumstàncies familiars... Però tampoc no cal que siguem gaires. Amb unes quantes dotzenes d'homes decidits es podria fer molta feina.

- Com ? - s'interessa la Sera.

- No podem tenir manies - començo jo precaucionsament -. No es tracta d'un joc... Si ho féssim, hauríem d'anar fins al final sense deixarnos destorbar per cap mena d'escrúpols. Exactament com fan ells en tots els ordres. No respecten ningú, no tenen cap consideració a ningú. Penso, doncs, que ens podem veure obligats a matar...

- I les conseqüències ? - fa en Dart - Hi has pensat, en les conseqüències ?

- Sí - li asseguro -. I les accepto.

Veig que la Donis observa ansiosament el seu marit, però ell no diu res, es limita a esgrunar nerviosament una molla de pa. En Dart diu :

- No sé... Tot el que ha passat fins ara em sembla que no justifica.. Entèn-me, no vull dir que no sigui greu, però ells encara no han ma-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tat ningú, s'han limitat a una invasió pacífica que es pot interrompre tan sobtadament com ha començat...

Jo brando el cap, escèptic.

- Perme't que no estigui d'acord. La invasió no es pacífica, ja que ens han violentat d'una manera o altra. Per parlar només de mi... em van amenaçar amb la pistola, em van pegar... I el mateix han fet amb el teu cunyat. Després, l'experiència ens ensenya que quan emprenen una acció no l'abandonen fins que han aconseguit els seus objectius. Es veritat que ara no sabem què es proposen, però costa de creure en un acte gratuït... En fi, penseu-hi, no hem de decidir pas res ara, en aquest moment. Tots tenim responsabilitats, però cal veure si hi responem més bé amb la nostra passivitat actual o amb un gest arriscat que, encara que ens perdi personalment, pot beneficiar les nostres famílies, la nostra classe, la comunitat sencera.

- Si,això demana una mica de reflexió - fa en Joli -. Jo sempre sóc partidari de fer coses, ja ho saps... Em sembla que és el primer que he dit aquest vespre. Però no pensava pas en una acció de tanta envergadura. Perquè si la comencem ja no podrem retrocedir...

- Exacte - confirmo jo mentre m'empasso la darrera forquillada dels cigrons que ens ha servit la Sera en acabar-nos la sopa -. Dormiu-hi tots plegats i demà, demà passat, quan us sembli, en tornarem a parlar amb tota la calma que calgui -. Faig relliscar la cadira enrera i m'aixeco -. Ara faré venir la Lona a sopar - dic.

La Sera, sense aparent necessitat, m'acompanya fins a la porta, però després veig que no ho ha fet per simple gentilesa, ja que a punt d'obrir em xiuxiueja :

- Compta amb mi, Dom.

- Tu encara no tens ningú a casa - li recordo.

- No hi fa res. Ens interessa a tots. Es una qüestió de solidaritat.

- I si en Dart s'hi oposa ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Compta amb mi - repeteix simplement ella i, inesperadament, s'alça sobre les puntes dels peus i em besa la galta.

Deixa la porta ajustada mentre jo entro al nostre pis, on els dos individus juguen al domino sobre la taula del menjador. El deuen haver comprat, perquè nosaltres no n'hem tingut mai cap. En veure'm, aixequen el cap, a punt de saludar-me, però jo passo per darrera d'ells i m'encamino al menut recambró del costat de la comuna on sento funcionar la màquina de cosir de la Lona.

- Hola !- em somriu abans d'allargar-me els llavis. I més baixet - : Ja has sopat ?

- Si. Ves- hi tu, ara; t'esperen. Diu que a migdia has tingut feina amb aquestes feres ?

- Sí, però després s'han posat molt mansois. Ara fa tres hores que juguen sense badar boca. I de primer han tornat a clavar dues cadires que havien esbotzat. No els entenc...

- Au, ves, que se't refredarà el sopar.

Ens acomiadem allí mateix, ella tanca el llumet de sobre la màquina i, amb tota naturalitat, com si fos un dels mil desplaçaments diaris que fa amunt i avall del pis, s'adreça a la porta i surt al replà mentre jo em fico al dormitori on, sense despullar-me, m'ajec al llit.

Durant deu minuts només se senten les peces de dómino que colpegen la taula de fusta i el raig d'una aixeta en un safareig veí, però aleshores es mou una cadira al menjador i, seguidament, el bocaestret es retalla al llindar de la cambra que no m'he pres la molèstia de tancar. Se'm queda mirant potser cinc o sis segons, sense dir res, una mica estranyat de veure'm ajagut, car a la fi diu :

- Què hi feu, aquí ?

- Descanso - contesto.

- Abans de sopar ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No sopem, avui - dic amb la mateixa tranquil.litat.

Ell fa esforços per no perdre la serenitat, però tanca els punys i la cara li envermelleix.

- Per què, si espot saber ?

- He decidit fer economies - li declaro.

La resposta el deixa desconcertat, però no tarda a refer-se i, sempre amb una calma aparent, pregunta :

- Cal entendre, doncs, que ja no es menjarà més, en aquesta casa ?

- Sou molt perspicaç - me li'n burlo.

L'altre, que treu el cap per damunt la seva espatlla, s'interessa :

- Què diu ? Que ens tornarem a quedar sense sopar ?

- Aquest tornarem és inapropiat - li faig observar sense moure'm del llit -. Ahir vau sopar.

El bocaestret avança cambra endins.

- Cal que aclarim d'una vegada la situació...

- Ja l'heu aclarida sovint - el tallo -. De fet, des que vau entrar a casa que no pareu d'aclarir-la. Ara em toca a mi, doncs - i m'incorporo sobre el matalàs -. No hi ha sopar ni n'hi haurà més. Parlo prou clar ?

Ell, que ha fet els darrers passos que el separaven del capçal, allarga inesperadament una mà i em subjecta pel coll de la camisa amb un moviment brusc que em deixa sense defensa.

- Ara mateix - diu amb una veu que li xiula entre les dents - aneu a buscar la vostra dona i...

- No - l'interrompo.

- Ara mateix - torna ell, i em sacseja.

- He dit que no.

El puny de l'altra mà s'esclafa contra la meva boca, però jo ja estava preparat i, amb els peus, l'engego fins a la cadira que rellisca

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

contra la paret, amb ell damunt. Sorprenentment, l'altre, que encara no s'ha mogut de la porta, recomana :

- No perdem la serenitat...

- Per mi, d'acord - li dic -. A veure si convenceu el vostre company.

Ell, sense fer-me'n cas, prosegueix :

- Establim per darrera vegada quina és la nostra posició. Som els representants legals d'un govern legítim elegit democràticament...

- D'acord amb la llei electoral (4) entussiàsticament acollida pel poble - l'interrompo -. Es el començament d'un discurs, això ?

- Es una advertència - fa ell -. En la nostra qualitat d'agents d'aquest govern, tenim el dret de reclamar ajut i col.laboració...

- De les víctimes - el torno a tallar.

- Es inútil - diu el bocaestret, i ara veig que s'aixeca amb una navalla a la mà.

Jo, que em penso que es disposa a agredir-me, salto cap a l'altra banda de llit, on caic sobre una sabata de la Lona, però en redreçar-me m'adono que no té pas la intenció de perseguir-me. S'ha inclinat sobre el llit i, mentre diu :

- Procedirem metòdicament - abaixa el ganivet, amb el qual talla el llençol de cap a cap.

- Ei ! - protesto jo.

No me'n fa cas i, amb una mena de ràbia freda i sistemàtica va fent tires de la peça de roba, ajudat pel seu col.lega, el qual ara ha avançat i se les emprén amb la coixinera. Dos segons després, el drap de sota segueix el mateix camí.

- Què us sembla ? - em pregunta el del vestit de vi6.

Domino un impuls de bufetejar-los i, tan imparcialment com puc, li dic :

- Es veu que hi sou experts.

- Oi que sí ? Però encara no heu vist res.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Ataquen el matalàs, un per cada banda, i l'habitació comença a emplenar-se de llana que vola per tots costats i se'ls enganxa al vestit, a les mans, a la cara... Amb la mateixa eficiència desmunten aleshores el llit i el trossegen amb la petita destral que la Lona té a l'eixida, on va a cercar-la el bocaestret que deu haver-la descoberta en un dels seus escorcolls. Treballen amb una economia de moviments sàvia, per tal de no fatigar-se, i després encara els sobren energies per deixar-nos sense tauleta de nit, sense armari, sense cadira... Els dos vestits de la Lona i el meu de mudar són objecte d'un atac particularment sàdic, ja que en donar la feina per enllestida el fragment més gros que ha quedat no em taparia ni les vergonyes.

Quan veig que reposen, els pregunto amb la mateixa calma aparent:

- Ja està ?

- Per ara - diu el bocaestret -. Parlem del sopar.

- No crec que serveixi de res.

Incrèdul, el del vestit de vió fa :

- Us estimeu més quedar-vos sense mobiliari ?

- Cent vegades més - els asseguro.

-Sabeu que us podem detenir per negar-vos a col.laborar amb l'autoritat ?

- Endavant - em limito a aconsellar-los, i avanço els braços units, com si esperés les manilles.

Ells, però, no fan ni un gest, únicament es consulten amb una mirada acorralada que m'indueix a dir-los :

- Si us heu d'aconsellar amb els vostres superiors, a la cantonada hi ha una cabina telefònica.

El bocaestret pica de peus, com un infant aviciat, i sento el grinyol de les dents que es freguen amb un desesper sord que el del vestit de vió procura calmar quan li tusta l'esquena amb tot de copets breus. Amb l'altra mà, però, s'eixuga una llàgrima.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Em sobta un sentiment d'exultació delicióS que escombra l'angoixa oculta sota la façana serena de la cara, del gest, i més impossible d'evitar una rialla que ells escolten en silenci, aclofats en un angle de les parets, com si haguessin perdut la partida. Però és un fingiment cruel que fa més dura la realitat quan sentim el soroll de la porta i la veu de la Lona que pregunta :

- On sou ?

No han plorat, no estaven acoquinats, car tots dos es van redreçant i, un cop dempeus, encara semblen més alts, més massissos, més puixants que quan tenen les armes a la mà. Els ulls els brillen amb una lluor xopa de sevícies i ara no els cal consultar-se amb l'esguard per saltar com un sol home sobre la Lona que ha vingut fins a la porta, on una exclamació se li ofega a la gorja en veure la misèria de la nostra cambra.

La subjecten un per cada braç i, amb la mà lliure, li esquincen el vestit de dalt a baix. Immediatament s'han enfrontar amb mi, però ja hi comptaven, i surten les manilles. L'espai d'uns minuts forcejo i em pego amb el del vestit de vió mentre el bocacstret domina la meva muller amb una clau que l'obliga a genollar-se amb un crit de dolor. El meu puny ensopega amb una queixada,i em faig la il.lusió que peta, però ell replica amb un cop al baix ventre que em deixa amb la boca badada i sense respiració. Retrocedeixo, plegat en dos, però quan m'ataca de nou l'embesteixo amb el cap i, tot seguit, avanço la mà fins a l'arma que sobresurt de la butxaca. M'evita amb un noviment de costat i, amb el genoll, em colpeja l'entrecuix encara adolorit de la sessió del matí. Quan caic, les manilles em cerquen els canells i es tanquen amb un espetec metàl.lic.

Però jo no en tinc prou. Espero que s'atansi altra vegada a la Lona i, amb tot el que encara em queda de ràbia i de força, m'alço i me li abalanço damunt amb les mans empresonades que s'abaten com

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

una massa. Ell s'aclofa i xiscla quan la Lona ho aprofita per mossegar-li la mà, però torna a aixecar-se i, amb un tros de travesser que recull amb els dits mútics, m'acula contra la paret i em pega fins que rellisco sobre els rajols amb la cara sagnant. Em treu aleshores la corretja dels pantalons i amb una sola mà, destrament, em lliga les cames.

Deixen la Lona sense un fil de roba i rient, a punta de ganivet, la fan córrer pel dormitori, de primer dreta i després de genollons, com un gos. Els insulto, però no me'n fan cas, ben a l'inrevés, riuen més fort i el bocaestret diu :

- Spparem figa !

Li punxen les natges perquè xisclí, perquè plori, i es van despullant entre els fragments de roba i les volves de llana que després recullen enjogassadament per fer-ne un llit on el bocaestret s'ajaça de sobines.

L'altre, sempre a punta de ganivet, va guiant la meva dona cap al ventre flàccid on es dreça una virilitat repugnant, però ella es revolta, es resisteix àdhuc quan el full del ganivet s'enfonsa de veres en la carn i hi fa sang. La veig redreçar-se amb un moviment desesperat i córrer cap a la porta amb la boca oberta, encalçada pel del vestit de vió que la subjecta pel pit, l'hi retorça i, deixant caure l'arma, la va bufetejant metòdicament durant una llarga estona, sense parar ni quan el cos cedeix com un drap que li penja entre els braços. Cal que l'altre digui :

- S'ha desmaiat...

Aleshores el del vestit de vió l'arrossega pels cabells fins al seu company i entre l'un i l'altre la fan agenollar amb les cames obertes per avilipar-la tots dos alhora... Jo ploro silenciosament en el meu racó.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

(1) Llei dels Drets Obligatoris Corresponents

Més endavant coneguda entre el poble amb el nom de "primera llei contra l'immobilisme", la Llei dels Drets Obligatoris Corresponents fou presentada al "Parlament de Ciutadans" pel Capmajor i el seu "Consell assessor" i aprovada per unanimitat dels reunits en absència de dos parlamentaris, un d'ells malalt i l'altre, com es va dir, empresonat a rel d'unes declaracions poc ortodoxes que va fer a un periodista estranger.

Es impossible de transcriure el text exacte de la Llei, tota vegada que, com de costum, fou llegit únicament per ràdio, a altes hores de la matinada, i publicat exclussivament al "Butlletí de l'Estat", del qual es fa una tirada de vint-i-cinc exemplars reservats als organismes rectors. D'altra banda, la seva extensió, d'una seixantena de pàgines pel que sembla, tampoc no faria aconsellable de reproduir-lo en la seva totalitat.

A continuació d'un preambul que historia amb cert detall els antecedents de la Declaració dels Drets de L'Home, el text especifica la llarga sèrie de realitzacions amb què el Capmajor ha situat el seu poble a l'avançada de la civilització i manifesta la seva voluntad de perseverar en una lluita ingrata a favor de la "dignificació humana". Declara el seu convenciment que el poble ha atès un grau de maduresa suficient perquè sigui possible de "responsabilitzar-lo" i, en conseqüència, creu arribat el moment d'arraconar "velles lleis anacròniques" i de substituir-les per altres disposicions que donin a l'individu "el gaudi ple de la seva personalitat", "la consciència de la seva llibertat" i "l'usdefruit del temps lliure".

Es refereix aleshores el propi a les exigències d'un "lleure creatiu" que la gran majoria només poden "realitzar per delegació", i puntualitza el "connubi tradicional" entre el dret i l'o-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

bligació "corresponent", connubi, assegura, que la llei ha tingut especialment present en dictar tot un conjunt de normes en l'establiment de les quals el legislador s'ha inspirat en "una recta interpretació" dels anhels del poble i en "l'ordenada planificació" que reclama el bé de la comunitat.

Segueixen trenta-tres articles que, en substància, reglamenten que a partir de la promulgació de la llei la classe obrera tindrà accès al dinema dues vegades cada setmana, en sessions de tarda, i una a l'estadi ~~mmmmmmm~~ entre els mesos de setembre i de maig, quan es juguen els campionats nacionals; l'entrada serà gratuita per als jubilats, menors d'edat i dones embarassades a partir del quart mes, els homes i dones casats que no es trobin en aquestes circumstancies hauran de pagar la integritat de l'import amb un descompte del quinze per cent i, els solters, amb un recàrrec transitori del quinze; per raons d'organització i de comoditat, s'assignen dos locals de reestrena a cada barri i es regulen els dies d'assistència de cada familia o persona, si viu sola; es centralitza la venda d'entrades, que cal comprar amb anticipació per totes les sessions del mes següent i es crea un cos de Funcionaris d'Espectacles encarregat del control de les màquines-rellotge que s'instal.laran als vestíbuls dels cines; es crea igualment una oficina de consulta permament que entendrà en qüestions de reclamació i un servei mèdic destinat a diagnosticar els embarassos de les dones que desitgin beneficiar-se dels avantatges del seu estat; per tal de salvaguardar els interessos generals, s'instaurarà la jornada suplementària de set hores que les empreses podran distribuir entre les sis jornades laborals de la setmana segons les conveniències de la producció; en col.locar-se en una nova empresa, el treballador té el deure de comunicar al seu ~~empresari~~ l'exacta distribució de les seves hores de lleure recreatiu, requisit sense el qual no serà admès...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

L'incompliment d'aquestes normes, acaba el text de la llei, serà castigat amb penalitzacions monetàries que, en cas de reincidència, seran suplementades amb una condemna a presó.

(2) Llei de la Majoria d'Edat

La Llei de la Majoria d'Edat, també anomenada "segona llei contra l'immobilisme", obeí a la iniciativa de dos parlamentaris que després de promulgada foren objecte d'un homenatge nacional i distingits amb la "Medalla de l'Esforç", creada ara fa deu anys per a recompensar les persones que més fecundes es mostren en treballs que contribueixen al benestar i avançament de la pàtria. Comporta el benefici d'una renda que, a la mort del titular, passa als seus descendents fins a la setena generació.

En contrast amb "la primera llei contra l'immobilisme", aquesta és breu, i comença amb una introducció afalagadora en la qual el legislador canta les virtuts del poble, la seva endurança en el treball, la seva fecunditat biològica, la seva capacitat creadora, el seu sentit de l'ordre i la jerarquia, el seu respecte a les institucions, el seu amor pels béns senzills, etc, tot de característiques que el porten a deduir que hem arribat a una majoria d'edat com a ciutadans, a una "adultesa" envejadora i envejada per les altres nacions, "encara camp de batalla d'ideologies negatives afortunadament desarrelades entre nosaltres" des que el Capmajor regeix els destins de la comunitat amb mans paternes, "alhora severes i amoroses". Per tot plegat, cal donar força i constància legal a allò que "ja és i té existència pròpia" per mèrit del poble encaminat per senderes de pau.

Es raona seguidament que vida adulta vol dir formada, "suficient", emancipada ja dels anys d'aprenentatge, de la "fèrula aliena" que no pot afegir més experiència a l'experiència acumulada ni més saber als "dipòsits de la nostra personalitat". Segons el legislador, la comuni-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tat ha assolit un estat d'equilibri que "seria suïcida voler perfeccionar" i, per tant, competeix als poders públics de "protegir" aquesta maduresa que és el bé més preuat d'un poble.

En conseqüència, es decreta el tancament de totes les escoles, acadèmies i centres d'ensenyança oficials i privats, "convenients en temps de formació i tan nocius quan, havent acomplert la seva missió, amenacen amb trencar l'impuls decidit de l'adult cap a unes virtuts inculcades", i l'anul.lació de tots els títols acadèmics, "la funció dels quals ha estat sobrepassada".

Un article adicional preveu la creació, que mai no s'ha dut a terme, d'un organisme amb el comès de reorientar professionalment els mestres, professors i catedràtics afectats per la llei.

(3) Llei d'Impostos Inversament Proporcionals

Tercera llei contra l'immobilisme, la paternitat de la qual no ha pogut ésser establerta amb seguretat, si bé s'atribueix a un grup de pressió que, des de fa prop de tres anys, domina el "parlament de Ciutadans" per una majoria de cinc a dos.

L'exordi al.ludeix èmfaticament els grans treballs públics en curs, l'augment considerable del nivell de vida i de la renda "per càpita". Amb més discresió, parla d'unes collites molt per sota del previst i de la caiguda conseguent en el volum de les exportacions; es refereix a unes obligacions internacionals ineludibles i a la necessitat d'una preparació que "consolidi les defenses de la pàtria" i, en darrer lloc, esmenta l'obligada necessitat de sacrifici "del present a benefici del futur". Aquest sacrifici, però, el legislador creu que no ha d'ésser excessiu ni recaure sobre espatlles "ja prou castigades". S'imposa doncs en els impostos el que el text en diu una "proporcionalitat inversa", la qual tindrà el mèrit de gravar amb càrregues "sensiblement semblants" tota la població.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

En virtut d'aquestes premisses, tots els ciutadans, del terratinent al capità d'indústria per un costat, fins al manobra i el jornaler agrícola per l'altre, tenen l'obligació de declarar anualment la totalitat de les seves rendes, indistintament de la procedencia, ja que la llei no fa cap distinció quant a l'origen dels ingresos. A base d'aquestes declaracions que, incidentalment, han obligat a triplicar el nombre d'inspectors del fisc, s'estableix unes quotes d'acord amb aquest tant per cent, calculat a partir del jornal mínim de dues mil pessetes mensuals, o sigui vint-i-quatre mil l'any:

De	24.000	a 32.000.....	28'05 %
"	33.000	a 41.000.....	26'10 %
"	42.000	a 53.000.....	24'15 %
"	54.000	a 65.000.....	21'85 %
"	66.000	a 80.000.....	19'40 %
"	81.000	a 99.000.....	16'90 %
"	100.000	a 132.000.....	13'45 %
"	133.000	a 171.000.....	11'10 %
"	172.000	a 203.000.....	9'75 %
"	204.000	a 289.000.....	8'00 %
"	290.000	a 369.000.....	6'95 %
"	370.000	a 551.000.....	5'05 %
"	552.000	a 708.000.....	3'80 %
"	709.000	a 999.000.....	2'10 %
A partir del milió.....			0'99 %

(4) Llei Electoral

Data de cinc anys enrera i preveu la celebració d'eleccions "totals" cada quatre anys. Per totals cal entendre l'elecció simultània dels dirigents de l'Estat i dels administradors locals. En les seves primeres etapes se segueix el procediment d'insaculació. Tots els veïns

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'una escala que han complert "l'edat de raó" de quaranta-tres anys (la qual cal distingir de la majoria d'edad legal, als divuit) fiquen un paperet amb el seu nom en un sac, d'on un funcionari conegut amb el nom d'"interventor veïnal" en treu un a l'atzar. Tots els elegits d'un mateix carrer es reuneixen aleshores en presència de l'"interventor vial" i repeteixen la mateixa maniobra, després represa a nivell de barri davant l'"interventor sectorial". Una nova insaculació, aquest cop dirigida per l'"interventor general", permet d'escollir els tretze representants de la comunitat que, per mitjà de votació secreta i personal, elegiran el Capmajor en el col.legi electoral al qual són acompanyats per una nombrosa escorta armada per tal d'evitar incidents com els que diuen que molts anys enrera hi havia en jornades electorals. Aquests tretze delegats del poble, poden votar lliurement qualsevol de les candidatures presentades, i no és pas culpa d'ells si el govern, únic organisme amb capacitat legal suficient per presentar les esmentades candidatures, es limita a proposar un sol nom amb la intenció, segons declara, de no ofendre els sentiments dels governats que tantes proves han donat de veneració a l'actual Capmajor. No resulta sorprenent, doncs, la unanimitat amb què es manifesten els representats de la comunitat en unes eleccions democràticament perfectes.

Un cop elegit, el Capmajor, a partir d'aleshores amb la seguretat d'interpretar la voluntat general del país, procedeix a nomenar tots els càrrecs de govern, en un dels quals delega la facultat de presentar les llistes dels aspirants a l'administració local que seran objecte de votació entre els tres-cents trenta-tres membres del "Parlament de Ciutadans" renovat pel Capmajor.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Escriu Sera, l'esposa de Dart.

Ahir, quan després de la detenció de la Lona vaig entrar al pis amb el propòsit de salvar els pocs mobles i objectes que hi quedaven, vaig descobrir els papers de Dom al fons de tot del calaix de la màquina de cosir, on els havia amagat sota un munt de retalls de roba, de capses d'agulles i de bodets de fil. La Lona per força havia de saber que hi eren, però mai no n'ha dit res durant aquests dos anys que, en endur-se'n la policia el seu marit, ha continuat vivint sola amb els dos individus que ell anomenava el bocaestret i el del vestit de vió (més endavant substituit per un altre de llaneta lleugera, de color gris clar, que sembla fet a mida). Es clar que des d'aleshores ha dut una vida de bèstia acorralada que fins i tot l'enteniment li ha embrutit... No, des de llavors que ja no ha estat més la mateixa.

A ell se'l van endur l'endemà passat de la violació de la seva dona, dos dies durant els quals, mentre era a casa, els dos intrusos van viure pràcticament amb les pistoles desenfundades segons testimoni de la Lona que ens ho va explicar tot amb pèls i senyals, una cosa escruixidora que en Dom potser va contar amb massa discreció. Però també es comprèn, això.

El que no sé és on devia escriure-les, aquestes notes. La meva idea és que va començar la narració en sortir del Quarter, aquell matí que el van torturar. A casa no va comparèixer fins a les set de la tarda i ara recordo que, si bé no va fer cap misteri que l'havien detingut al matí, no va donar cap explicació de com havia ocupat les hores de la tarda. Sí, per força, es devia encaixar en un bar per escriure. I la resta ho devia escriure l'endemà d'aquella nit, o el dia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

següent, perquè em sembla que a treballar no hi va anar. Si estava tot macat ! Van partir-li una cella i tenia tota la cara plena de nafres que encara no li havien sanat quan el van detenir per segona vegada.

El van venir a buscar cap a les nou del vespre, i els dos agents es van mostrar molt barroers en trobar-los despullats al sofà de casa, on s'havien refugiat perquè la Lona, que es va fer un tip de plorar, no parava de dir-li que després d'allò de l'altra nit ell ja no la devia estimar. Em pensaria que no estava en gaires disposicions de dormir-hi, tan baldat i amb el mal que aquell parell de botxins li havien fet a les parts, però va voler complir per demostrar-li que entre ells no havia canviat res i, en havent sopat, la Lona em va demanar altra vegada el pesari. Dies abans havia comprat unes quantes gomes, però els altres devien descobrir-les, ja que el cas és que despres no los va trobar.

Els agents, doncs, van presentar-se quan encara eren al sofà. De primer, naturalment, havien anat a casa seva, però el bocaestret i el del vestit de vió, que no es van deixar veure en aquesta circumstància, els devien encaminar al nostre pis. Al capdavall, ja sabien que hi venien continuament. Els van obligar a vestir-se davant nostre, d'en Bart i jo que ens havíem despertat en sentir els cops a la porta, i van fer tot de gresca amb la Lona perquè a un d'ells se li va ficar al cap que tenia un mugró més gros que l'altre. Sí, va ser una cosa de molt mal gust, però res que es pugui comparar, és clar, amb la conducta dels altres dos, un parell de degenerats que no han parat fins que han prostituit la noia.

De moment ens pensàvem que se'ls volien endur tots dos, ja que a ella també l'obligaven a vestir-se, però només volien en Dom, segons van dir en relació amb certes irregularitats d'una denúncia que no van saber, o no val voler, especificar. L'endemà la Lona va anar al Quarter, i després hi ha anat moltes altres vegades, sempre sense treu-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

re'n l'aigua clara, com tampoc no la va treure més endavant de l'advocat que van assignar-li d'ofici abans del procès que va tenir lloc ara fa tres mesos i mig, quan el van jutjar a porta tancada, com em sembla que en diuen, junt amb tota una colla de persones complicades en el mateix afer. Entre elles hi havia un funcionari, un impressor i l'encarregat d'una fàbrica de paper que treballa pel govern.

En aquell moment no hi vaig entendre res, ni la Lona, però ara, després d'haver llegit les pàgines d'en Dom, suposo que el funcionari devia ser aquell Carbana que li va admetre la denúncia i els altres dos l'operari encarregat de l'imprès on hi havia el bis inoportú i el cap de taller sota la supervisió del qual es serví el full. Ja sé que costa de creure que investiguessin les coses tan lluny, però no se m'acut cap més explicació. Sigui com sigui, a en Dom li van posar quinze anys i un dia i sis i mig als altres tres, acusats de mera complicitat.

El bocaestret i el del vestit de vió, doncs, no tenen res a veure amb tot això, però en canvi si que és culpa d'ells que la Lona hagi acabat com ha acabat. De primer potser es pensava que, si arribava a congraciar-se'ls, intervindrien prop dels seus col.legues del Quarter, i ells potser també li van fer alguna promesa en aquest sentit, el cas és que els va permetre, de grat, unes intimitats que abans havia consentit per la força, i encara desmaiada, com ja diu en Dom en la seva narració. No es tan fàcil d'excusar que al cap de sis mesos comencés a anar amb altres homes que ells mateixos s'encarregaven de procurar-li més o menys discretament i que sovint fins duia al pis. Havia de menjar, d'acord, però hi ha altres feines a l'abast d'una dona, encara que es vegi obligada a mantenir, com ella, un parell d'individus que han nascut amb un os a la panxa. Tampoc no tenia cap necessitat, ara cap al final, d'avenir-se a aquestes gresques que de vegades duraven tota la nit, amb cinc o sis homes i unes quantes dones

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'una mena que mai no havíem conegut en aquest barri de gent treballadora i, en general, honesta.

Em faig creus que una persona pugui arribar a canviar tant ! Ella que era una noia tan discreta, tan enamorada del seu Dom, als braços del qual havia arribat verge com va confessar-me un dia que li va donar per les confidències... Ara darrerament només calia veure-la per saber en que s'havia convertit. Pintada com un carro, amb uns vestits escotats i curts, d'allò més cenyits, que feien girar els homes pel carrer ! I el seu vocabulari... Aquell parell sembla que es complaïen degradant-la, li van ensenyar tot de coses que abans ni sospitava. I tot plegat per què ? No ha estat de cap servei a en Dom i al capdavall l'han detinguda per dedicar-se a la prostitució. Ja en devien estar tips, ells,i ara probablement se n'han anat a fer mal en un altre cantó.

Si hagués estat per en part, hi hauria renyit. El molestava que vingués a contar-me coses, a temptar-me, com va dir una vegada. Perquè ell, com molts homes, en el fons creu que totes les dones som una mica volubles, que només pensem en drapets i en passar-ho bé. En tot cas, no és pas aquesta la meva idea de passar-ho bé. Què té de temptador caure en mans de dos viciosos com el bocaestret i el del vestit de vió que, durant els primers temps, ni la deixaven tranquil.ia a la comuna i després l'obligaven a jeure amb qualsevol que pagués ? A mi, la veritat,em feia pena, i per això mai no em vaig decidir a complaure el meu marit, el qual encara s'hauria mostrat més insistent si hagués estat prou bleda de contar-li que, durant els darrers sis mesos,no totes les relacions de la Lona foren amb homes. Ells també li havien exigit això. De fet, li ho van exigir tot. Exactament com alguns companys seus ho han exigit d d'altres dones. Perquè el cas de la Lona no és únic.

Hi ha el de la Cala, per exemple, al pis de la qual se celebren

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de tant en tant unes reunions que algun cop duren dos o tres dies, amb assistència de noietes que no tenen pas catorze anys. I sé d'altres famílies del carrer on marit i muller, i els fills, conviuen sexualment amb els individus que els han envait el pis. En algunes llars, en canvi, les pertorbacions són diferents, el marit i la muller, de vegades tots dos, s'han convertit en espies que denuncien converses i fets dels seus veïns o dels companys de treball. Cal confessar, però, que hi ha cases on no passa res, o sia que els agents es limiten a fer acte de presencia sense més molèsties que les inevitables quan tens un foraster al pis.

De fet, el procedir d'aquesta gent no s'acaba d'entendre i, si em fio del que sé i del que he observat durant aquests darrers temps, gairebé he de concloure que d'ordres concretes no en tenen cap. La invasió, però, augmenta; calculo que ara deu afectar ja un cinc per cent de la població treballadora. Són calculs aproximats, sí, però no poden allunyar-se gaire de la realitat i em penso que, fora de les autoritats, ningú no en podria donar de més precisos. Al capdavall, l'assumpte em preocupa i m'he dedicat a estudiar-lo des que en Joli, uns quants dies després de la proposició d'en Dom, va concloure que l'ambient encara no era prou madur perquè fos ben acollida la idea de la creació d'un servei de comandos. D'altra banda, tampoc no s'hi hauria pogut dedicar, viu pràcticament acorralat pels esbirros que li segueixen els passos des que abandonà casa seva, a l'altra banda del riu. Ell, la seva muller i el noi, no paren de canviar de domicili i jo em passo mesos sencers sense saber on viuen. Més m'ho estimo, ja que ara i adés es presenta algú a assegurar-se que no s'ha instal·lat amb nosaltres, i escorcollen el pis amb l'esperança de trobar un rastre del seu pas, potser un tros de paper amb una adreça que els orienti. Es amoinador, però ja ens hi comencem a acostumar. Més val això que tenir permanentment dos individus a casa. Es a dir, permament-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

ment no, perquè si un dia vénen, com és inevitable a la llarga, estic decidida a matar-los encara que en Dart es repensi. De moment l'he pogut convéncer, no pas sense dificultats. O, més que jo, diguem que l'ha convençut la dissort dels nostres veïns, sobretot el destí de la Lona. I també, en bona mesura, la impunitat amb què em sembla que podríem liquidar-los. De les meves observacions es desprèn que, malgrat algunes amenaces, els intrusos no presenten cap informe de les seves activitats als superiors, amb els quals aparentment no tenen cap contacte des que envaeixen un pis. Ben cert que és incomprensible i fora de tota lògica, però m'he pres la molèstia de seguir prou vegades el bocaestret, el del vestit de vió i els dos que tenen als Cormes per haver-me adonat que, quan surten de casa, no es veuen amb ningú, no acudeixen a cap centre oficial ni envien cartes per correu. Ja sé que no me'n puc fiar, al capdavall hi ha totes aquestes dones que han anat portant al pis de la Lona i els individus que les han seguides, però es tracta de relacions casuals, d'amistats lligades en bars i altres indrets per l'estil, de gent que ignoren la seva condició d'agents de l'autoritat.

Tampoc no els he vist telefonar mai, ni fer visites a la família, perquè be cal suposar que alguns d'ells en tenen. Potser no els és permès de relacionar-s'hi mentre dura la seva missió, però això fa una mica estrany si tenim present que la durada d'algunes d'aquestes missions és llarga. Però no em vull admirar per ~~aquestes~~ incongruències que, fet i debatut, ara ja són pràctica corrent de l'Administració. N'hi ha tantes ! Ara mateix, darrerament, el decret que obliga a tancar totes les biblioteques públiques contradiu la campanya que és fa per una joventut "sana, preparada i ambiciosa". On pot preparar-se si, després de la Llei de Majoria d'Edat, les biblioteques eren el darrer refugi que quedava als estudiosos ? Al costat d'aquest misteri, perd importància l'isolament en què viuen els intrusos. Si no fos

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

per la conversa que en Dom va tenir amb l'inspector Loris, de vegades creuria que no tenen res a veure amb els serveis oficials, que es tracta d'una colla de desaprensius decidits a viure amb l'esquena dreta i a aprofitar-se de les dones dels altres. En una societat on, com diu el meu cunyat, "impera un desordre disfressat d'ordre", això no seria impossible. Però no, treballen pels serveis de seguretat, no en podem dubtar. Amb quina finalitat, ja es veurà un dia o altre. De moment, potser ni ells no la saben. De tota manera, com en Dom ja va poder comprovar gràcies a en Joli, queda totalment descartat que només s'instal.lin a casa de les parelles sense fills i, per tant, que la seva missió sigui la que ell els atribuïa. La casualitat va fer que els primers de què vam tenir noticia molestessin parelles sense descendència, i al capdavall tampoc no es tanta casualitat si recordem que un tant per cent molt crescut de matrimonis de la classe obrera ens veiem obligats a esperar uns temps més favorables; ara com ara, els fills no sabríem com mantenir-los. Els qui en tenen, més aviat és perquè han badat.

Dia 3

Hem rebut, per sisena o setena vegada, ja començo a perdre el compte, la visita de dos agents que busquen el meu cunyat. Ja van venir un altre cop, aquests, els recordo perquè tots dos van plens d'anells i un d'ells fa una fortor de perfum que mareja. Em pensaria que són invertits. En tot cas, ni llavors ni ara no han manifestat el més petit interès per la meva persona o per les meves coses, com d'altres que han provat d'insinuar-se o han remenat la meva roba interior amb més existència que no calia. Aquests són seriosos i van per feina. Han obert l'armari, han mirat sota el llit i el sofà, darrera les portes, a l'eixida, sota els fogons... en una paraula, arreu on podia haver-se amagat un home. Més estrany és que hagin volgut veure

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

també el pis del costat, on m'han fet acompanyar-los després de forçar el pany la clau del qual he pretès que no tenia. En acabar de donar-hi un cop d'ull general, s'han entretingut a comprovar el funcionament del dipòsit de la comuna i de les dues aixetes de l'aiguera, cosa que ignoro quina relació pot tenir amb la búsqueda d'en Joli. Però sempre hi tens sorpreses, amb ells.

Abans d'anar-se'n, m'han recordat l'obligació que tenia d'assenyalar la presència del fugitiu si en sabia res, i jo he aprofitat per preguntar-los per la Lona, però tots dos han fet un posat com si fos la primera vegada que en sentien parlar.

- Es la noia que vivia aquí - els he dit.

- Sola ? - s'ha interessat el del perfum.

- De primer amb el marit i després amb dos homes d'aquests...

- Com vol dir, d'aquests?

- Sí, d'aquests companys de vostès que es fiquen a les cases...

Ells dos s'han mirat com si no m'entenguessin.

- Dos inspectors ?

- No ho sé, si ho són. Dos agents.

- D'uniforme ?

- No.

- Així no ho eren, d'agents. I què hi feien, amb ella ?

- S'hi estaven. Com d'altres s'estan en d'altres cases.

- Ah, rellogats !

- No, no !

- Parents, doncs ?

- Tampoc - he fet sense perdre la paciència -. Dos homes d'aquests que t'emprenen al cine, t'acompanyen a casa i ja s'hi queden.

Ells dos s'han tornat a mirar, ara amb una llambregada de gent que a la fi veuen les coses clares.

- Ja comprenc, putejava - ha dit el que no duu perfum.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No pas aleshores ! Vivia honestament amb el seu marit.

- Però si feia homes pels cines...

- No en feia ! Se'ls van posar al costat quan hi era amb ell i després es van instal.lar a viure al pis.

- Tots tres ? I d'això vostè en diu viure honestament ?

- Potser no ho era, el seu home - ha comentat l'altre -. Devia ser un amic, el macarró... Els hi procurava ell, els clients ?

No he pogut més i he esclafit :

- No ho volen entendre !

- Els fets parlen tots sols, senyora. Si vivia amb un home que li procurava altres homes...

- Es que no els hi procurava ! Com els ho he de dir? Aquest parell van pegar-lo, el mmmmmmmm van torturar, i després, quan va ser a la presó...

El del perfum ha alçat la mà per interrompre'm.

- El van detenir, doncs ?

- Sí, per una denúncia.

- Es comprèn. Tantes immoralitats no podien passar desapercebudes - ha comentat l'home de cara al seu col.lega.

- Quines immoralitats ?

- No em dirà que troba correcta viure amb tres homes... La llei no ho permet.

- Llavors, per què els hi posen, vostès, aquests individus a les cases ? - he dit, agressivament.

- Nosaltres ?

Semblaven sincerament estranyats i, tot d'una, he vist que no arribaríem enlloc. No valia la pena discutir-hi.

- Dec anar equivocada, doncs - he reconegut.

- I molt equivocada - m'ha sermonejat el del perfum -. No sé si hm interpretar-ho com una falta de respecte... - i tornava a consultar el

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

seu company amb la mirada.

L'altre s'ha arronsat d'espatlles.

- Dones ! - ha fet despectivament.

El del perfum ha repetit el gest i l'expressió, magnànim, i després, quan ja baixaven les escales, encara s'ha tombat a brandar el cap mentre jo desviava els ulls perquè no hi llegís com els odio...

Dia 4

De bon matí, quan en Bart tot just acabava d'anar-se'n, ha comparegut una dona a netejar el pis de la Loba. Es una dona encara relativament jove, d'uns trenta-cinc anys, que fins i tot seria bonica si no tingués l'ull esquerra una mica desviat. No l'havia vista entrar, però en sentir sorolls a l'altra banda de paret he acudit a veure què passava.

- Ah, hola ! - ha dit ella en adonar-se de la meva presència - Ets la veïna ?

Havia estat amuntegant tot d'objectes en un costat i ara tenia l'escombra a les mans. S'havia posat una bata i al cap duia un mocador que li protegia els cabells.

- Què hi fa,aquí ? - li he preguntat.

Ella ha rigut :

- Com,què hi faig ? Netejo una mica abans de portar els mobles. D'aqui veig que no es pot aprofitar res... I que brut que ho van deixar tot ! Si no tinguéssim tanta pressa, em faria pintar les parets...

- Pensa venir a viure-hi ?

- Es clar. El meu marit i jo. No t'amoinis - ha tornat a riure en veure la cara que hi posava -. Som uns veïns tranquils. Es veritat que tenim dos nois, però tots dos són a l'estranger i només vénen a l'estiu.

- Però aquest pis ja estava llogat, hi vivien uns amics meus...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Se'n van anar, oi ? - m'ha objectat ella.

- Els van detenir, però el pis no l'han deixat. Hi tornaran...

- No - m'ha contradit ella - Si els van detenir ja no hi poden tornar. No saps que els detinguts perden automàticament el dret de tornar a ocupar el pis on vivien ?

- Des de quan ?

- Des d'ara. Ahir a la nit van radiar el decret, però ja feia dies que se'n parlava.

- No n'havia sentit dir res, jo - he confessat ben francament.

- Sí. El meu marit i jo l'esperàvem amb impaciència, perquè on érem, amb els sogres i dos noies solteres, no s'hi podia viure. Tu ets casada ?

- Sí.

- I viviu sols, tu i el teu home ? Doncs no saps la sort que teniu.

- De què fa, el seu marit ? - li he preguntat llavors.

- Digues-me de tu. Hem de ser bones amigues... Té un càrrec oficial; és funcionari.

- De la policia ?

- Sí.

Naturalment, calia que ens caigués aquesta altra desgràcia damunt. Ara queda perfectament explicat que aquell parell d'ahir fessin una comprovació de les aixetes de la cuina i del dipòsit del wàter.

Sense adonar-me del que feia, he anat retrocedint cap a la porta, però ella ha dit :

- No cal que te'n vagis. Acabo de seguida i després podem sortir a fer un cafè, ~~mmmmmmmmmm~~ Què et sembla ?

- He d'anar a la plaça - he mormolat.

- Es d'hora, encara - ha pretès ella.

- I hi ha tota la feina de casa...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Tot de sobte, els ulls se li han convertit en una cosa freda, glaçada, quan ha dit :

- No deu ser pas perquè sóc la dona d'un policia...

- No, no... I ara ! - l'he tranquil.litzada.

- Perquè ho trobaria molt lleig, molt ofensiu...

- No, és que tinc feina de veritat - he insistit.

Potser s'ho ha cregut, ja que en tornar de la plaça ha trucat al pis. Jo, però, no he contestat. Em seria impossible de prendre-hi café sense trair els meus sentiments. Es clar que a la llarga també se n'adonarà. Si més no, així ho creu en Dart, el qual al vespre, quan li ho he contat, m'ha retret discretament la meva actitud. Al capdavall, diu, a nosaltres encara no ens han fet res. A mi, la veritat, no em sembla motiu suficient per confraternitzar-hi. Si no ens fem solidaris els uns dels altres, estem perduts.

Dia 6

Abans de migdia, els nostres veïns han portat els mobles i, a la tarda, s'han instal.lat definitivament al pis . A ella no l'he vist, però en canvi he pogut llucar el seu marit, un home rabassudet i d'aspecte amable que desmenteixen els llavis, prims i com tallats amb un ganivet. Pujava l'escala xiulant, com si tingués la consciencia tranquil.la.

En havent dinat he rebut la visita de la Donis, sola. Diu que ara s'han refugiat en una barraca dels afores, en un hort. En Joli, que amb tantes anades i vingudes s'ha quedat sense feina, ara treballa aquell tros de camp, en aparença abandonat. Es ben normal, això. Als pagesos els han posat tantes pegues que la majoria han preferit passar-se al proletariat industrial. Entorn de la ciutat i terra endins, doncs, hi ha molts camps a disposició del primer que vulgui appderar-se'n.

En Joli, que ja ha cavat dos bancals, ara es disposa a plantar,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

però la Donis es mostra poc optimista.

- D'aquí que les plantes creixin, ja ens podem haver mort de gana - m'ha dit.

- Si creixen - li he fet observar - Al capdavall ell no hi entèn gens, en les feines de pagesia.

- D'hortolà - m'ha rectificat ella abans d'afegir - : Hem connegut un vell que l'aconsella i fins i tot ens ha facilitat el planter. Sense això, no sé pas d'on l'hauríem tret. Ja pots pensar-te que estem pelats com una rata.

- Puc deixar-te cent pessetes - li he ofert -. Només en tinc cent-cinquanta per acabar de passar la setmana, però d'una manera o altra m'ho arreglaré...

No s'ha fet pregar. I tampoc no és la primera vegada que l'ajudo, tot i estar ben convençuda que els diners no me'ls tornaran mai. Aquesta fugida inacabable no pot acabar bé de cap de les maneres; més tard o més d'hora, el pescaran. I, d'això, ella tampoc no en dubta.

- Però què podem fer ? - diu -.

- Per què no us separeu ? - li he proposat.

- Separar-nos ? Si vivim bé, ell i jo ! Només que ens deixessin en pau...

- Potser us hi deixarien. Per què no ho proveu, si us descobrissen a l'hort i teniu temps de fugir com fins ara ? Valdria la pena de saber què farien, en un cas així. Si el seguirien a ell, a tu, a tots dos o a ningú...

Però ella ha brandat el cap.

- Si ara ja és prou difícil trobar un lloc on amagar-nos, imagina't que passaria si n'haviem de trobar dos ! I després hi ha el nen...

- El pots portar aquí, en Frodi. Ja ho havies d'haver fet , t'ho he dit altres cops. Pensa-hi. Parla'n amb el teu marit.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Però ja sé que no ho farà. A en Joli podria seduir-lo aquesta idea, assenyat com és en el seu agosarament, i ella, en canvi, té un sentit tan estricte de la família que, si ha de rebre un, em penso que més s'estima que rebin tots, el noi inclòs. No s'explica de cap més manera que sempre s'hagi negat a confiar-me'l.

Dia 7

Hem tingut un bon espant, aquest vespre. Ens tocava cine i, quan s'acabava el noticiari, se'ns han posat dos homes al costat, dos perfectes desconeguts que no recordo haver vist mai pel barri; ni cara feien de viure-hi. Però una de dues, o perseguien alguna altra finalitat o han vist que s'equivocaven de parella. Més probablement això darrer. D'altra banda, durant aquests dos dies darrers hi ha hagut el que en podríem dir una altra "ofensiva" , ja que després de dues setmanes de calma he sabut que entre abans d'ahir al vespre i ahir a la tarda han estat envaïdes tres families més del carrer, en aquest moment potser un dels més castigats de la ciutat. Perquè ara ja es comença a saber amb més facilitat que abans, qui té hostes indesitjats a casa; la gent no se n'amaguen com un any enrera, quan tothom els feia passar per parents. Suposo que cal interpretar-com un bon senyal.

Sigui com sigui, nosaltres continuem lliures d'intrusos. Si més no relativament, perquè bé hem de comptar poc o molt amb el policia i la seva dona que viuen al pis de la Lona. O potser més amb ella que amb ell, tota vegada que l'home es passa moltes hores fora de casa, mentre ella s'està pràcticament tot el dia al pis, on deu avorrir-se. Deu ser per això que avui se m'ha ficat a casa aprofitant que tenia la porta oberta.

- Oh, quin piset més ben posat que teniu ! - ha dit.

Eren ganes d'afalagar. Es cert que tot ho tinc net, com escau a una dona com jo, que em considero una bona caramasera, però

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca Universitària

els mobles són podres i vells, comprats de segona mà, llevat del llit, que vaig voler estrenar-lo.

- Pot comptar ! - he fet.

- Digues-me de tu - ha insistit, com l'altre dia -. Al capdavall no sóc pas tan vella... Quants anys em faries ?

- No ho sé. No serveixo, jo, per endevinar l'edat de la gent.

No dec haver pogut amagar del tot la meva hostilitat, perquè s'ha quedat callada un moment i després ha dit :

- No et sóc simpàtica, oi ?

He contestat amb una altra pregunta :

- Per què hi heu vingut a viure, aquí ? Es un barri obrer...

No l'havia invitada a seure, i ella ha repenjat una mà contra el respatller de la cadira que tenia davant, prop de la taula.

- I que no ho som, nosaltres, d'obrers ?

- Si el seu marit és un... un funcionari, no. En tot cas, no de la mateixa manera que nosaltres. Fins ara no havíem tingut mai ningú com vostès, aquí.

- I et molesta ? - ha fet ella.

He procurat mostrar-me prudent :

- Ni em molesta ni m'agrada. Em sap greu que la Lona s'hagi quedat sense pis.

- Aquesta noia que dius que van detenir ? Ja saps que no hi té dret, ara.

- Encara que sigui així. Jo tinc dret de doldre-me'n, oi ? - he replicat una mica agressivament. - Erem amigues.

- Però no és pas culpa meva !

- Suposo que no. Si no haguessin vingut vostès, hauria vingut algú altre. Però més m'hauria estimat una família obrera - he afegit malgrat els consells de prudència que no parava de donar-me.

- Tornem-hi ! - s'ha impacientat ella -. Cobrem un jornal, veritat ?

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Doncs som obrers.

- També el deu cobrar el Capmajor...

- El Capmajor ?

- Es clar - he dit -. Es de família militar, sense fortuna. De béns no en té, o no en tenia...

- Prou!- m'ha tallat ella -. On aniríem a parar ?

- Vostè dirà - he fet amb sorna, mentre em maleïa per provocar-la d'aquella manera.

Ella no s'hi ha pensat gens.

- Saps que per unes paraules aixi et podria denúnciar ?

Erem l'una davant de l'altra, jo amb el drap de treure la pols a les mans, sense saber ben bé si em mirava de ple, ja que l'ull li guerxava més que l'altre dia, potser perquè estava enfadada, i sense adonar-me'm m'he trobat dient :

- Per què no ho fa ? A vostè rai que no li cal anar gaire lluny...

S'ho ha empassat. Amb un to gairebé humil, ha mormolat :

- Jo volia que fóssim amigues...

- Un dia - he dit jo llavors -, el seu marit potser es veurà obligat a detenir-nos, o a fer-nos un escorcoll... Si - he aixecat més la veu en adonar-me que m'anava a interrompre -. Ja sap que hi ha escorcolls i detencions. Aquí mateix vénen sovint perquè tinc un cunyat que es va escapar...

- Què va fer ?

- Se'n va anar de casa perquè dos d'aquests individus es van propassar amb la seva dona.

- Quins individus ? - preguntat ella com l'altre dia va fer un dels policies que persegueixen en Joli.

Ho he hagut d'explicar de nou, però ella no sap dissimular tan bé com els altres i he comprès que ja ho sabia. Li ho he dit ben clar quan ha fingit ignorància :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- En parla tothom. Però encara que no fos així, vostè, com a dona d'un policia que és, n'hauria d'estar al corrent.

Ella s'ha entossudit :

- Per què ?

- Perquè aquests individus també són policies.

- Com ho sap ? Els ha demanat algú el carnet ?

- No, fins ara no s'hi ha atrevit ningú. Ja s'ho pot pensar... Han lligat les coses prou bé perquè fos pràcticament impossible de demanar-los-el.

- Però... - ha començat ella.

Jo l'he tallada :

- Ha dit que volia que fóssim amigues, però no hi pot haver amistat sense franquesa. I vostè no és franca. A part d'això, com li deia, un dia el seu marit es pot veure obligat a venir a fer un escorcoll, o sigui a tractar-nos com un enemic... Em sembla que vostès ho volen tot : que ens ajupim i, alhora, els fem bona cara.

- No us ha molestat ningú - s'ha defensat ella.

- Han molestat persones com nosaltres, com la Lona i el seu marit. Per què l'havien de condemnar per una denúncia, a ell ? I a ella, per què l'havien de prostituir ? M'ho pot explicar ?

- Fas acusacions que et poden costar cares - m'ha dit -. De proves no en deus tenir...

- Tampoc no em servirien. De tota manera, si vol, la puc portar a algunes cases on hi ha individus d'aquests. Els hi puc portar a tots dos, a vostè i el seu marit. I,com que ell és policia, potser podrà demanar-los que s'identifiquin. Així sortirem de dubtes - he afegit amb ironia -. Què em contesta ?

Però ella ja s'havia separat de la taula, com si les meves paraules la molestessin, i caminava cap a la porta.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Està obcecada...

- Naturalment. I vostè també ho estaria, al meu lloc - li he dit mentre sortíem al replà -. Però en la seva posició li resulta més còmode tancar els ulls, oi ?

Ella se m'ha girat :

- No pot parlar, sense ofendre ?

- I vostès, no poden viure sense humiliar la gent ?

M'ha contestar amb un cop de porta que voldria creure defintiu, sense conseqüències, i que ara m'enquimera una mica. Potser no havia d'haver parlat tan clar. Es un defecte que tinc...

Dia 9

Feia bé de malfiar-me, però no em pensava que la venjança fóra tan mesquina. Perquè els tres agents que van presentar-se la matinada passada per força els ha d'haver fet enviar ella, o el seu marit. Fins ara sempre n'havien vingut només un parell, i mai amb tants pocs dies de distancia. I l'escorcoll tampoc no havia estat mai tan minuciós.

Ens van despertar a quarts de tres, quan trucaren impacientment a la porta, i com que en aquella hora no podia tractar-se de res de bo, la primera cosa que vaig fer fou treure'm el pesari i deixar-lo darrera el gibrell de l'aiguera; és un indret on a ningú no se li acudiria de buscar-lo. Ells, però, anaven per una altra mena de feina.

El de la cara aplatada, que devia ser el cap de colla, va mirar-me de dalt a baix, tan detingudament com si fos a la fira i examinés una euga.

- Dart ? - va preguntar.

- Es el meu marit.

- No hi és ?

- Si; dorm.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Però ja s'havia llevat i, en aquell moment, sortia al passadís, on teníem la conversa.

- Què passa ? - va dir.

- Tenim ordre d'efectuar un escorcoll.

No ens va mostrar cap paper, ni l'hi vam demanar, tot i que jo vaig estar temptada de fer-ho quan, un cop al dormitori, per on començaren, el capitost m'exigí que em despullés. El cor em va fer un salt fins a la boca, ja que si bé ho teniem tot previst, sempre havíem confiat que només serien dos; tres, potser no els podríem dominar.

En Bart, que semblava més seré que no hauria suposat, va preguntar-li :

- Em pensava que l'escorcoll només es referia a la casa...

- Es un escorcoll de tercer grau - va precisar l'individu -. Afecta la casa i les persones que hi viuen o es troben presents en el moment de l'escorcoll. Cal que fem un inventari. Despulli's - repetí. I, en veure que continuava sense fer cap moviment - : O s'estima més que la despullem nosaltres ?

Vaig obeir. Un dels altres homes s'havia tret una llibreta força gruixuda de la butxaca i, assegut a tocar de la tauleta de nit, es preparava a apuntar el que calgués. El tercer individu, escanyolit i cadaveric, com si fes anys que no hagués vist el sol, va recollir la bata que m'havia tirat damunt en sentir-los trucar i la camisa de dormir que duia sobre la pell. Va cantar el nom de totes dues peces en veu alta i, mentre l'altre escrivia, el capitost preguntà :

- Dorm sempre així, sense bragues ?

-Si... No n'heu de fer res ! - em vaig repensar.

Tots tres van riure amb una rialleta antipàtica, però no van insistir. Havia arribat el torn del meu marit, el qual, com jo, va haver de quedar-se nu com un cuc fins que es van cansar de l'escorcoll,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

al cap de dues hores, quan enllestiren el dormitori.

Mai no he vist una feina tan ben feta, d'expert. Van treure tots els calaixos de l'armari, compaven i classificaren la roba que hi havia i la van anar amuntegant per terra, de qualsevol manera; el capitost es va enfilar eh una cadira, sense treure's les sabates, brutes de fang, perquè havia plogut, i examinà el capdamunt i els prestatges plens de capses on deso menuderies; seguidament va anar reseguint els mainells per si hi havia res dissimulat i llavors, amb una pila, es va ajupir i explorà la post de sota amb la vista i els dits. Va ser tan minuciós que fins descobrí coses que em pensava que ja no tenia : dues dents de quan era petita, dins la capseta on les havia ficades la mare; un ble de cabells que, en temps del nostre festeig, en Dart duia sempre a la butxaca, sota la tapa del rellotge; una fotografia del pare, ja vell, poc després de sortir de la presó; la primera toia que un noi va regalar-me, al ball; la targeta esgroguèida d'una amiga amb la qual vaig renyir, als disset anys... Tot es va anar quedant escampat als nostres peus, sense que fessin cas de les protestes i dels insults que els adreçava.

Quan se les van emprendre amb el llit, el desordre de l'habitacio era tan total que ben poc podien afegir-hi els llençols, la flassada, la tela del matalàs, la llana que ho cobrí tot, com temps enrera al dormitori d'en Dom i la Lona, el somier, els travessers... No es van oblidar d'apuntar ni els cargols.

Després l'escrivent es va haver d'asseure a terra mentre escorcollaven la tauleta de nit i el cadavèric cantava amb la veu ja una mica ronca :

- Un orinal gairebé nou, sense sediments... un parell de sabates de dona, negres, de mig taló, número 35... un parell de mitges amb lligacames... un altre parell de mitges... tres mocadors d'home, amb la sanefa verda... un de dona, sense sanefa... un anell amb una pedra

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

vermella sense valor...

A la fi van inventariar la roba que havíem dut quan ens despullàrem per anar-nos-en a dormir i que ara era sobre la cadira. En aquell moment ja gairebé no podia contenir les llàgrimes, esclafada per aquell desastre que ja nonpodria reparar mai del tot. S'havien passejat per damunt la roba escampada sense cap miramen, sense una engruna de delicadesa, amb ganes de molestar, de perjudicar-nos, la tela del matalàs l'havien tractada tan barroerament que després vaig veure que estava tota esquinçada. Bona part de la llana se la van endur amb els peus, escales avall, on aquest matí encara se'n veia rastre...

El pitjor de tot, però, va ser el comiat :

- Ja tornarem - va prometre el capitost.

Estic esfereïda : encara els falta escorcollar i inventariar el menjador, la cuina, la comuna, la cambra dels mal endreços, l'eixida...

Dia 10

Acaben d'anar-se'n. Aquest cop han vingut a la tarda, en absència d'en Dart, potser per humiliar-me més, ja que també m'han fet despullar i, sense el meu marit, no és ben bé el mateix. Per si fos poc, aquest matí m'havia vingut la regla. Sense vergonya, perquè l'odi no me'n deixa tenir, però amb un fàstic immens pel meu cos de dona que tan inoportunament em feia traició, he hagut de permetre que violessin una mica més la meva intimitat cada cop que un d'ells em mirava i, amb els ulls maliciosos i lúbrics, anava seguint els menuts rierols que em baixaven per les cuixes, fins als genolls, d'on degotaven, perquè no m'han deixat eixugar; mentre escorcollen no volen que toqui res.

Han fet el menjador, avui. Han estudiat la taula per sobre i per sota, com si sospitessin que s'hi amagava un giny

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

mortífer, han desmuntat la ràdio i han tret els calaixos del trinxant, amb la consegüent escampadissa de terrisa, coberts i roba de taula. En el procés, m'han trencat dos gots, cinc plats i la tapa d'una sopera, però ells ho han apuntat tot com si fos sencer. També han pres nota de les peces que jo duia posades, sense preocupar-se que moltes d'elles ja les van inventariar en fer el dormitori.

Tot plegat és un embull del qual no sé com ens sortirem, ja que pel que han dit més endavant passarà un altre inspector, de categoria més alta, a comprobar l'exactitud de l'inventari. De primer, però, ens caldrà anar al Quarter a firmar les relacions. Encara no saben quan, perquè abans han de passar les llistes d'objectes en net, en un paper oficial.

En aparença, sembla una feina molt ben feta i meticulosa, com vaig dir, però en el fons procedeixen sense veritable rigor, cosa que demostra que, fet i fet, només es tracta de ganes de molestar. Per exemple, no han donat ni un cop d'ull a l'habitació de dormir, com si els hagués passat per alt la possibilitat que, entre el primer escorcoll i el d'avui, alguns objectes poden haver canviat de lloc. Caldrà tenir-ho present. Aquesta manera de procedir em permetrà de resoldre un problema que començava a preocupar-me, el del manuscrit. Ara sé que puc amagar-lo tranquil·lament al dormitori fins que vingui la inspecció superior. De passada, confio que també podré salvar el pesari que, de moment, continua darrera el gibrell de la pica.

Dia 11

Ens han despertat a dos quarts de dues, però aquesta vegada només venia un inspector. Les coses han anat més de pressa que no em feien creure les paraules dels altres, ja que l'home ha volgut que en Bart l'acompanyés al Quarter, on ja havien enllestit l'inventari definitiu del dormitori. Jo he hagut de quedar-me a casa, rosegant-me les ungles fins a les quatre tocades, quan ha tornat el meu marit, esgo-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca

tat per l'interrogatori a què l'han sotmès en negar-se a firmar una relació que no podia ser la nostra, tota vegada que s'hi inventariaven dos orinals, un bressol i un tocador que mai no hem tingut. Es veu que el nostre paper s'havia perdut. Es a dir, s'ha perdut, perquè no l'han pogut trobar per enlloc i,a la fi, s'ha resignat a firmarne un altre que corresponia a una habitació encara més pobra que la nostra, sense tauleta de nit i amb escassa roba a l'armari. Ja veurem què passara quan vinguin a fer la comprovació.

Més tard

A les tres s'han presentat tots dos serveis a l'hora, de manera que mentre els tres individus de costum em trencaven olles i m'abonyegaven pots d'alumini a la cuina, un altre escamot, papers en mà, passava revista al dormitori, a soles fins que m'han cridat perquè sobraven coses. Es deuen haver pensat que les hi havia portades després de l'inventari, ja que s'han limitat a fer-me-les endur a una altra habitació i a dir-me severament que, mentre durin les operacions, no puc traslladar res d'una cambra a l'altra. Molts objectes, doncs, ara figuraran per partida doble en el nostre"veritable" inventari, però estic raonablement segura que no té cap importància. Com m'ho puc prendre seriosament quan la roba que duc a sobre ja figura en tres llistes diferents, la del dormitori, la del menjador i la de la cuina ?

Per sort, el manuscrit i el pesari els havia deixat en un calaix del trinxant, i això m'ha salvat que els descobrissin. Ara suposo que els podré deixar sense por a l'habitació de dormir, on em penso que ja no tornaran a entrar. No que ho hagin dit, però han posat una mena de segell en un costat de porta, i això sempre tranquil.litza. Per la resta, em cal afegir que entre aquests de la superinspecció n'hi ha uh de molt fresc que, quan ja tots eren fora, ha tornat amb l'excusa que havia perdut el bolígraf i, en un to confidencial, m'ha

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

dit que, si em mostrava amable, em podria estalviar moltes molèsties. Com és natural, l'he empenyut cap a fora i li he tancat la porta pels nassos.

Dia 15

Ja estem acabant. En dies consecutius, han fet la cambra dels malendreços, el wàter i l'eixida; ara ja només han de tornar pel passadís i la mica de rebedor, on pràcticament no hi ha res . Els de la comprovació, en canvi, s'han endarrerit una mica, perquè abans d'ahir no es van deixar veure tot i que en Bart està al corrent de les firmes, una per nit, sempre en hores intempestives, que ha anat posant en papers oficials, per quatriplicat, que rarament es refereixen als nostres migrats béns. Ara ja s'hi ha acostumat i signa el primer inventari que li posen davant sempre que no hi figurin coses que no tenim. Però per a un home és difícil estar al corrent de tots els objectes que hi ha en una casa, i per això ahir em vaig veure en un compromís amb un pot de la cuina que figurava a la relació i la suposada desaparició del qual vaig haver d'explicar dient que, com que era vell, l'havia llençat a les escombraries. Potser no s'hi havien trobat mai, en un cas com aquest, perquè es retiraren a deliberar al menjador i després el capitost, un home al capdavall força amigable, m'assabentà de la decisió que havien pres : com que era obligatori que hi hagués correspondència numèrica entre la llista i els objectes reals, podia fer una d'aquestes dues coses : demanar un pot a una veïna mentre interessava del servei de recollida d'escombreries la devolució del meu (cosa complicada i de resultats insegurs) o bé en comprava un altre de nou per substituir-lo.

Vaig decidir-me per aquesta darrera solució. Em vaig vestir, doncs, i un dels homes, el fresc que m'havia fet propòsicions, m'escortà cap a la botiga. Va aprofitatr-ho per insistir, i aquest cop fins arribà a oferir-me diners, no gaires, perquè, es va excusar,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

el sou que guanyen no els permet de tirar de veta. Jo el vaig deixar dir, ara ja sense ofendre-me'n, més aviat una mica apiadada d'una manera de ser que els separa dels altres homes i els permet de dedicar-se a una feina tan bruta que rebaixa la seva dignitat. Sí, perquè entre nosaltres hi ha aquesta diferencia : mentre els obrers som humiliats si et plau per força, ells acceptem i encarnen la humiliació. Allò que en nosaltres es circumstancial, passatger i accesori, en ells és consubstancial i definitiu. Han escollit l'ombra.

No li ho vaig dir, perquè no m'hauria entès, però quan tornàvem ja cap a casa i ell encara insistia, vaig fer :

- Es inútil, perquè no estic en venda. En canvi, puc ser molt amable amb els amics...

La cara se li il.luminà.

- Això és el que vull, que siguem amics. Ja vaig dir-te que et podia fer més d'un favor, oi ?

- Vas parlar-me d'estalviar-me unes molèsties, que potser no és ben bé el mateix... De tota manera - vaig afegir amb un cop d'ull encuriosit a la seva cara de trets una mica blans , més que no correspondria a la seva edat - no comprenc perquè et prens la molèstia de demanar-me una cosa que deus poder obtenir fàcilment de la majoria de dones, com tots els teus companys...

- Fàcilment ?

- Sí. Fixa't en aquests que s'instal.len a les cases, on acaben per fer tot el q ue volen.

Tot de sobte, la cara se li va tancar com si s'hagués fet de nit.

- Què vols dir ? A qui et refereixes ?

- Ho saps perfectament - vaig dir jo -. Hi ha un servei vostre que s'ha especialitzat en aquesta feina. Per què ?

- No n'havia sentit parlar mai.

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- I vols que siguem amics... - vaig queixar-me.

Ell mirava la terra i, sorrut, va contestar :

- T'has deixat entabanar per algú.

- He vist els homes i, a través d'una altra persona, que ara és a la presó, sé que un inspector va reconèixer que formaven part d'un servei oficial.

- Quin inspector ? - va saltar immediatament, però jo vaig brandar el cap.

- No t'ho diré.

- Et puc detenir i obligar a confessar-ho...

- Amenaces, ara ? - me li vaig encarar, ja penedida d'haver estat tan llenguallarga. Sense adonar-me'n, acabava de posar-se entre les seves mans.

- No... Perdona - s'excusà ell, però havia tingut el mateix pensament i per això, ara ja segur que la partida era guanyada, digué -: Hem de parlar, tu i jo. Demà no, però demà passat, que no t'inc servei, ens podem veure a casa. Es una habitació llogada, amb entrada independent...

- M'ho diràs, si vinc ?

- Parlarem - va repetir ell, sense prometre res -. Vindràs - va dir més que no preguntà.

Jo em maleïa per dins d'haver-me avingut a jugar d'aquella manera amb el foc, d'haver estat tan bleda, tan imprudent, i vaig passar-me la nit amb el cor angoixat, sense saber veure cap alternativa entre un interrogatori acompanyat de tortures si no volia vendre l'inspector Loris i un lliurament, que em repugna, de la meva intimitat de dona...

Però aquest matí se m'ha acudit la solució. Es tan senzilla, que fa riure.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

Dia 16

Fa mitja hora que he deixat en Llardigues, el policia, a la seva cambra del barri del Mercat, on viu damunt una fleca que, a l'hivern, li proporciona calefacció de franc i, a l'estiu, fins el deu privar de respirar. Ara que el temps és bo, però encara no calurós, la temperatura hi és prou alta per a justificar que m'hagi rebut vestit únicament amb els pantalons del pijama. De seguida ha pretès que també jo m'havia d'alleugerir de roba i, si bado, em despulla com qui diu abans de tenir temps de saludar-nos. Immediatament he vist que, amb les dones, és força barroer, sense cap mena de delicadesa. No se li ha acudit de fer-me una llarga explicació sobre la seva manera de procedir discreta i prudent, en acabar la qual m'ha sortit amb si duia pesari ?

Jo, que tenia ganes d'esclafir, li he preguntat desvergonyidament :

- Vol dir que el necessito ?

- No és indispensable - ha confessat ell -. Precisament tinc unes càpsules de gelea, una cosa molt segura que vé de l'estranger... Ja veuràs.

Són groses com un botó d'americana, amb una protecció exterior de color verd que, al seu dir, es dissol quan entra en contacte amb els àcids vaginals.

- Tarda trenta o quaranta segons - m'ha explicat -. A partir del minut ja no hi ha cap mena de perill...Més val que te la posi jo - ha afegit amb un somrís entremaliat.

He hagut de debatre'm amb tota la meva força, perquè tornava a l'atac i ja enfilava les mans cuixes amunt, decidit a treure'm les bragues. M'ha fet caure sobre el divan, però jo he tancat les cames i,quan anava a besar-me, li he mossegat l'orella. Per dissort, això encara l'ha estimulat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Així m'agraden ! - ha dit mentre em descordava la brusa, però jo l'he empenyut violentament i he aconseguit de redreçar-me. Es a dir, no ben bé del tot, ja que ell m'ha estirat cap a terra, on hem caigut amb els membres barrejats. Durant un moment he vist les coses molt mal parades, i potser puc donar les gràcies a la tauleta plena de begudes que, en enredar-hi els peus, s'ha inclinat prou perquè rellisquessin tres ampolles entre els vidres esmicolats de les quals no li ha quedat més remei que suspendre les hositilitats.

- Cony !-ha fet !

Tenia una ferida a la mà i,com que deu ser aprensiu, ha corregut cap al bany, on l'he sentit remenar flascon fins que m'ha cridat :

- Vine un moment.

L'he hagut d'embenar com si tornés d'una batalla campal, mentre no parava de queixar-se que jo tenia la culpa de tot.

- Al capdavall, ja saps per què hi has vingut,aquí.

- He vingut a parlar - li he dit jo.

- A parlar de què ?

- Em vas prometre que em diries que es proposen aquells individus - li he recordat, però ell també té bona memòria.

- No vaig prometre res - i ha allargat l'altra mà per empresonar-me la cintura -. Au,que no disposem de gaire temps... Encara que sigui el meu dia lliure, a les set tinc un servei que no havia previst.

Me n'he desfet amb una estrebada i, decidida, he sortit de nou cap a la cambra.

- Ja tornaré un altre dia que no tinguis tanta pressa, doncs - li he dit fredament.

Ell ha corregut darrera meu, enderiat i groller :

- Un moment, nena ! No et pensis que et deixaré marxar així...

- No ?

El meu to tallant no l'ha impressionat gens ni mica,perquè ha

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

dit :

- Despulla't d'una vegada !

- Has de fer un inventari, potser ? - he ironitzat

Ell m'ha empenyut barroerament cap al divan, entre l'escampall de vidres i licor.

- No tantes raons ! Despulla't o...

Jo m'he redreçat, encara amb la brusa descordada, incitant i hostil:

- Creus que m'hi pots obligar ?

- Si vull, sí.

Injo, a l'aguait, disposada a tancar la trampa on cauria :

- Com ? A la força ?

- No cal. No oblidis que em vas parlar d'un inspector...

- Ja sé, em pots detenir. Però de què et serviria ?

- Si et porto al Quarter, hauràs de declarar. Voldran saber el nom i no et deixaran tranquil.la fins que el diguis.

- No hi tinc cap inconvenient - he fet, i he allargat les mans -. No em poses les manilles ?

Ell, que no ho entenia, m'ha sacsejat el braç amb la seva mà vàlida, com si m'hagués adormit i em volgués despertar.

- Ets ximple ?

- No - he dit serenament -. Això, tu.

- Jo ?

- Sí. Vols saber com se diu aquest inspector ?

- Com ?

- Llardigues.

Em creia que em pegava, però ja tenia la mà alçada quan s'ha decidit a riure.

- Sí, ets ximple !

- Et penses que no em creuran ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Es clar que no !

- I si dic un altre nom, sí ? Perquè ?

Ha obert la boca, l'ha tancada, l'ha tornat a obrir i, en tancar-la de nou les comissures dels llavis li tremolaven una mica. Hi acabava de caure.

- Ves-te'n - m'ha dit.

- On ? Al Quarter ?

- Què hi has de fer, al Quarter ?

- Hi puc anar a declarar voluntàriament que l'inspector Llardigues em va parlar d'aquests individus. Si no em creuen - he afegit -, sempre els quedarà el dubte. No sé si et convé...

Tenia la cara tan congestionada que li ha costat ben bé un minut d'asserenar-se prou per a preguntar :

- Què vols ?

- Que me'n parlis de veritat.

S'ha deixat caure en una butaca, a l'altra banda de tauleta i, treballosament, perquè la mà gairebé no l'obeïa, s'ha abocat dos dits de l'única ampolla que no havia caigut. Fins després de beure-se'ls d'un sol glop no ha dit :

- No puc.

- Per què ?

- Perquè no en sé res.

- Si aquest altre inspector estava al corrent, també hi deus estar tu. Qui són, aquesta gent ?

M'ha ullat, indecís, i s'ha abocat una mica més de licor.

- Si t'ho dic, dormiràs amb mi ?

- No. Però si no m'ho dius et denunciaré.

La copa s'ha esberlat per terra, on acabava de llançar-la amb un gest rabiut i insuficient, ja que tot seguit ha donat una puntada de peu a la tauleta mentre jo em tapava les orelles per no sentir el

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

rebombori que feia en estavellar-se contra el mur.

- Maleïda puta ! - m'ha insultat.

Sense pressa, silenciosa, he fet mitja volta cap a la porta, però no he tingut temps d'arribar-hi; ell ja s'havia aixecat amb un salt i em barrava el pas.

- Espera't...

Ens hem quedat l'un davant de l'altre, ell amb les mans penjant i els ulls inquiets, irressoluts. Era el moment d'insistir :

- Qui són aquests individus ?

- Formen part dela BIF, la Brigada d'Investigació Familiar.

- I què es proposen ?

Ell s'ha empassat la saliva, amb una deglutició sorollosa, però ha dit :

- Investiguen les condicions de vida de les famílies. Es tracta d'una mena d'estudi encaminat a saber què pensen, què volen, com passen el temps, què els interessa, quina mena de relacions hi ha entre els familiars... Es un estudi de caràcter sociològic molt ampli, molt complet.

- I per fer això es fiquen a les cases ? Hi deu haver altres maneres...

- Cap de tan perfecta - ha pretès ell, que ara parlava més deseixidament, amb relativa bona voluntat - La convivència...

Jo gairebé he cridat :

- Però que no s'adonen que a partir del moment que es fiquen en una casa aquestes relacions ~~mmmmmmmmmm~~ canvien, com canvien els costums, les converses, els horaris ?... Introdueixen una pertorbació en la vida normal de la família

- Els nostres especialistes opinen que precisament això és molt convenient. La provocació que suposa la presencia d'uns estranys obliga (lo pervi) a manifestar-se tal com són en realitat. No volem pas fer un estudi

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'aparences, sinó anar al fons de les coses.

- I per a aconseguir això cal molestar les dones, pegar els homes, abusar dels infeliços que no poden defensar-se...- he lamentat amb un deix amarg i gairebé incrèdul.

- Si hi ha hagut algun abús, la culpa és dels homes, no del sistema. I més aviat m'inclinaria a creure que l'han provocat els mateixos subjectes, ja que el personal del servei ha estat escollit amb molta cura; tots son professionals altament competents...

- Amb els punys i amb la pistola, deus voler dir !

- No nego que han rebut un entrenament físic immillorable i que se'ls ha ensinistrat en l'us de les armes de foc, però això era indispensable. Entre els obrers hi ha molts cap calents que només pensen a moure soroll.

No li ho he volgut discutir, perquè era perdre el temps, de manera que m'he limitat a preguntar-li :

- I ha de durar molt, aquesta investigació ?

- Depèn dels resultats i de la col.laboració que el personal del servei trobi entre vosaltres. Probablment dos o tres anys més.

- Dos o tres anys més ! - he exclamat, esferefda. - A la llarga deuran envair totes les cases !

- Gairebé totes -ha concedit ell -. Però hi ha maneres d'evitar-ho - i aleshores se m'ha atansat -. Tu sigues amable i...

La mà avançava per tocar-me els pits, però la hi he aturada amb un cop sec perquè entengués el llenguatge.

- Gràcies. Pel que tu vols, ja estic servida.

I l'he apartat per anar-me'n, sense recordar-me que encara volia fer-li una altra pregunta, aquesta sobre la Lona, de la qual no he sabut res més. Caldrà doncs que torni a la seva cambra, quan acabin el treball d'inspeccionar l'inventari. Ara ja no pot negar-me res, el tinc lligat de peus i mans...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Dia 19

Ja tornem a estar lliures del malson. Ahir vam rebre la darrera visita dels tres agents, més llarga que de costum, tota vegada que gràcies als embolics que s'han anat fent amb els papers, al capdavall ens sobraven unes quantes peces de roba de la casa, una cadira i altres objectes menuts. Després d'una llarga discusió, no em va quedar més remei que destruir aquest excès de possessions si no volia pagar una multa per "ocultació de béns", com em va dir el capitost. En Llardigues no va obrir la boca en tota l'estona; sé'l notava una mica violent i, de tant en tant, m'adreçava una mirada de reüll, entre enquimerat i cobejós. No oblidem que també aquesta vegada em van obligar a despullar-me...

Aquest matí, després de tants dies de no veure-la, m'he ensopegat amb la muller del policia que pujava per les escales quan jo sortia de casa. Ha passat tibada, com si jo fos un tros de merda pestilent, i potser per això m'ha vingut l'acudit de dir-li :

- Perdoni que no la saludi. Com que mai no sé si em mira o no...

I, per reblar-ho, he escopit a terra.

Llavors ella s'ha girat amb un gest impulsiu, com si es disposés a agredir-me, però a la fi s'ha acontentat amb comentar :

- Tu ets de les que mai no en tenen prou...

- Qui farà venir, ara ? - li he replicat -. La brigada de bombers perquè ho acabi de trossejar tot ?

Tot d'una, tenia ganes de barallar-me, d'insultar-la, de fer-li pagar d'una manera o altra la vexació d'haver-me hagut d'exhibir sense un fil de roba davant d'aquells desconeguts, les molèsties de tants dies i de tantes nits, les pèrdues que l'escorcoll ens havia ocasionat...

- No sé de què em parles- ha mormolat ella.

- Això, negui-ho, ara ! No té ni el valor dels seus actes ! - i he

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

escopit de nou.

Ella ha perdut la paciència :

- Si ho torna a fer, l'hi amorro !...

Per tota resposta, ho he repetit, aquest cop a la cara.

Naturalment, se m'ha abraonat damunt i ens hem pegat com dues energúmenes, entre el silenci sepulcral de la casa, perquè no ha sortit cap veí, tot i que estic segura que ens espiaven des de darrera les portes. Es més forta que no em pensava, però jo sóc un feix de nervis i a la llarga li he agafat avantatge. Sense preocupar-me de la sang que em rajava del nas i m'omplia els llavis amb el seu gust salat, l'hi he anat esquinçant la roba fins que la part de dalt del vestit li penjava sobre la cintura. Llavors, metòdicament, entre cops i plantofades, li he arrancat el viso i els sostenidors, d'on han saltat dos pits flàccids i plens de pics vermells, com si els hi haguessin punxat amb agulles. He rigut amb la boca torta i adolorida :

- Viciosa !...

Ella, que ja en tenia prou, ha corregut cap a la porta, amb la intenció de refugiar-se al pis, però jo me l'hi he tornat a abalançar, ara enderiada a treure-li la faldilla i les bragues, perquè volia que es quedés nua i exposada com tants cops m'hi han obligat a mi sense cap respecte pel meu pudor. En aquell moment, la dona ja estava esferoïda i ha començat a córrer amunt i avall del replà mentre invocava el nom del seu marit :

- Fernes ! Fernes !

Però l'home devia ser al Quarter, o molestant algun innocent, i en canvi jo era allí, cada cop més enfurismada, pegant a tort i a dret amb el cap, amb les mans, amb els peus... Potser encara hi seria si uns dits no m'hagessin subjectat els braços amb força i la veu d'en Joli no hagués dit :

- Què fas ? Prou...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Llavors he tingut una reacció inesperada : m'he posat a plorar, abraçada al seu coll. M'ha dut cap al pis, on li ho he explicat tot entre sanglots i sospirs que no recordaven poc ni molt la noia que un moment abans gairebe estava disposada a fer la pell de la muller del policia.

- Ets una imprudent ! - M'ha renyat ell -. Què et penses que hi has guanyat, amb això ? D'aquí a cinc minuts tindràs un parell d'agents a casa. Més val que me'n vagi - ha afegit preocupat.

Havia vingut a dir-me que des d'ahir al vespre ja no viuen a la barraca de l'hort, sinó en un celler d'un edifici oficial, amb el porter i el fill del vell que l'aconsellava en qüestió de semences, un noi també perseguit amb el qual, i el porter, es proposen de crear una cel.lula de resistencia. M'ho ha contat per alt, sense detalls, amb ganes d'anar-se'n abans no acudís la policia. De fet, fins m'ha aconsellat que me n'anés amb ell, però jo no m'he volgut precipitar, li he dit que sempre hi seria a temps, que em calia pensar en el meu marit... Aleshores m'ha deixat l'adreça i ha fugit.

Però no ha passat res. Ara són les sis, ja fa unes vuit hores que la dona i jo ens hem pegat, i ningú no ha trucat a la porta, ningú no ha vingut a molestar-me. Aquesta falta de reacció potser encara m'enquimera més que un cop de geni, una venjança pronta. M'agradaria saber què prepara.

Dia 2o

Sense novetats relacionades amb la veïna, però m'estranyaria que em perdonés la llisada. Menys imperdonable va ser l'ofensa de dies enrera i ja hem vist el resultat : una setmana de molèsties i humiliacions. Aquest cop deu voler que la cosa sigui sonada.

Per tal de prevenir-la en la mesura del possible, he anat a fer una visita a en Llardigues, al qual també volia veure per preguntar-li si sabia res de la Lona. Ja ho vaig escriure, que el tornaria

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

a visitar. Però m'ha fet una mala passada.

En sentir que trucava, una veïna del pis de sobre ha obert la porta i, abocada a la barana, m'ha dit :

- Buscava l'inspector Llardigues ?

- Sí, però no hi és. Deu estar de servei.

- Se n'ha anat. Ja fa dos dies.

- Vol dir que ha deixat el pis ?

- Va dir-me que l'havien traslladat. Sóc la propietaria, sap ? - ha afegit.

L'he regraciada, disposada a tornar-me'n a casa, però un cop al carrer m'he repensat i, al cap de deu minuts, ja era al Quarter. Com en Dom, l'escrit del qual m'ha estat força útil, he passat de llarg per entre els grups que inundaven la planta baixa, dotzenes i dotzenes de persones, la majoria dones i vells que xisclaven davant les escomeses dels agents, i m'he esmunyit cap als pisos i, després, per un corredor on hi havia dos homes que parlaven prop d'una porta.

- Perdoni'n - els he interromput - Volia veure l'inspector Llardigues.

El més baix, que gairebé no tenia pestanyes, ha fet :

- Llardigues ?

- Sí,- ha dit l'altre, gairebé calb -; és un de rodanxó, amb el llavi partit.

- No, no ! - he protestat jo, i el que gairebé no tenia pestanyes ha precisat :

- No, home. Aquest és en Fitxa.

- Ah, potser sí ! Sempre el confonc.

- Amb qui ?

- Amb en Llardigues.

L'altre ha botit una mica els llavis.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Em sembla que no tenim ningú que se'n digui, aquí. Et deus referir a en Berxes.

- L'alt ?

- Exacte -. I cap a mi : - Deu ser aquest.

- En Berxes ? - he preguntat.

- Sí. Es l'únic que se li assembla.

- A en Llardigues ?

- No, a en Fitxa.

- Però jo no ho he dit, que se li assemblés ! No el conec.

El calb s'ha gratat la closca amb un gest perplex.

- Potser valdria més que ho miréssim al fitxer. Vingui...

Ens hem adreçat tots tres a una altra porta dissimulada darrera una taula que els ha calgut apartar per obrir-la i hem penetrat en una habitació on hi havia un sol funcionari, un home ja vell i d'orelles llargues i caigudes que, en veure'ns, ha tancat l'album de segells amb què s'entretenia.

- Busquem un tal Llardigues - li ha dit l'individu que gairebé no tenia pestanyes -. Pots mirar si és al fitxer ?

- Quants anys té ? - ha preguntat el vell.

He hagut de contestar-li amb un arronsament d'espatlles.

- No ho sé. Una trentena...

- Es poc precís, això - s'ha queixat ell -. Sense saber els anys no puc buscar-lo.

- Sí - he dit jo -. Pel nom. No és per ordre alfabètic, el fitxer ?

Els dos homes que havia trobat fora han rigut, però el vell de l'album ha sacsejat el cap amb condescendència.

- Ja no hi portem res, aquí, per ordre alfabètic. Fa temps que vam implantar un sistema més racional.

-Però l'edat d'un home canvia cada any ! - he protestat jo.

- Exacte ! Gràcies a això tenim sempre el fitxer al dia; l'anem re-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

MOvant continuament.

- I no es podia renovar, per noms ?

- Què n'hauríem tret, si sempre són els mateixos ? - ha pretès ell tot aplomat mentre els altres m'adreçaven una mirada triomfal -. Vostè digui'm els anys que té i el trobarem de seguida.

- Vint-i-nou - he fet a l'atzar, ara ja segura que no trobarien res, però encuriosida per veure com funcionava el sistema.

El vell s'ha adreçat a una llarga caixa de cabal encastada a la paret del fons, sota una renglera de calendaris, ha fet girar la maneta a l'esquerra i a la dreta, ha introduit una menuda clau al pany i ha pitjat uns botons de color disposats en forma de triangle a l'extrem inferior de l'acer. Llavors la caixa s'ha obert tota sola, lentament, per donar pas a una mena de calaix estret on, sobre una xifra, 9o2, hi havia tot de tecles amb lletres, com en una màquina d'escriure.

- Què li sembla ? - ha dir el vell -. Tot automatic.

- Ha equivocat la data - li he fet observar jo.

Però ell ha denegat dolçament amb el cap.

- Les xifres son en clau.

- Es molt senzill - ha intervingut l'home que gairebé no tenia pestanyes -. El darrer número s'anteposa al primer i s'elimina el zero.

- Es ingeniós - he comentat, una mica decebuda.

Més m'ha decepcionat encara la maniobra següent del vell, el qual ha anat confegint el nom de Llardigues amb un dit de cada mà, com un mecanògraf nebfit que té por d'equivocar-se. En algun indret, caixa endins, se sentia una remor de mecanisme que s'ha interromput en sec quan ell ha pitjat una tecla negra i, gairebé simultàniament, s'ha encès un petit senyal vermell a la tecla del costat.

- No hi és - ha dit aleshores -. No tenim cap Llardigues de vint-i-nou anys.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ja ho deia, jo - ha recordat l'home gairebé sense pestanyes -. Mai no hi ha hagut cap inspector d'aquest nom.

- Però si el conec ! Potser té trenta anys, doncs...

El vell ha brandat el cap mentre tancava la caixa.

- No poden anar provant a l'atzar. Quan el torni a veure, pregunti-li l'edat i llavors el trobarem.

- Si el torno a veure, ja no caldrà - li he dit, mig ofesa. I he girat cua, cap a la porta.

Fora, els dos homes han tornat a col.locar la taula al seu lloc i després m'han acompanyat fins al replà, on de sobte se m'ha acudit de pensar en l'inspector que cita en Dom.

- I el nom de Loria tampoc no els diu res ? - he fet.

Tots dos s'han encarcarat una mica, com si acabessin d'empassar-se un bastó, i el calb ha xiuxiuejat amb un fil de veu :

- Es refereix a l'inspector Loria ?

- Sí. No se'l pot veure ?

- Està incomunicat.

- Ah !

- Aquest Llardigues que buscava és amic d'ell ? - ha volgut saber el seu company.

- No ho sé.

Ells dos s'han mirat, han assentit a la muda interrogació que s'adreçaven i, tot seguit, el que gairebé no té pestanyes m'ha agafat pel braç.

- Vingui.

Jo he forcejat una mica, enquimerada pel to de la seva veu.

- On ?

- Li hem de fer unes preguntes - ha contestat l'altre, i entre tots dos m'han fet seguir fins a una altra habitació per entrar a la qual calia baixar dos graons.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Immediatament he sentit unes mans que em palpaven per darrera i, en girar-me per bufetejar l'atrevit, l'altre m'ha apresat el cabell mentre deia :

- Cal que ens assegurem que no duu armes.

- Hi deu haver dones-policies - he mormolat jo.

- En aquest moment no n'hi ha cap de servei - ha pretès el que gairebé no tenia pestanyes.

He hagut de consentir, doncs, que em posessin les mans entre les cuixes, al ventre, sobre el pit, a tot arreu on els ha convingut, abans que em fessin seure en una cadira amb ells dos inclinats al meu davant.

- I ara conti'ns tot el que sap - ha dit el calb.

- Però si no sé res !

L'altre, falsament amical, s'ha inclinat més.

- Ajudi'ns i l'ajudarem - m'ha aconsellat -. No ens agrada fer mal a les senyores ni faltar-los al respecte...

- Ja m'hi han faltat !

- Ho diu per l'escorcoll ? Ha tots ens interessa d'abreujar. No volem retenir-la ni un moment més del que calgui. I ara conti'ns què sap - ha insistit. - Quina relació té amb l'inspector Loria ?

He recordat com van tractar en Dom i el cor se m'ha encongit. He comprès que em calia mentir, inventar una història, dir amen a tot si volia evitar-me tortures i humiliacions físiques. Fins després no m'he adonat que el remei era pitjor que la malaltia.

- El conec poc - he dit - D'una vegada que va venir a casa a fer una investigació.

- I va dir que es deia Loria ?

El to lleugerament sorprés m'ha indicat quina havia de ser la resposta :

- No. Un dels seus companys el va anomenar. Recordo que ell va enfa-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

dar-se.

- Enfadar-se ?

- Vull dir que ho va fer veure. Però jo llavors no ho sabia.

- Quan ho va saber ?

Jo me l'he mirat, per estudiar-li l'expressió.

- Quan va tornar.

- Què volia ?

- Bé... També ho he de confessar, això ?

- Naturalment, tot.

L'altre, que m'esguardava amb els ulls màliciosos, m'ha dictat la resposta escaient :

- Volia dormir amb mi.

- I vostè ?

- Me li vaig negar.

Tots dos han obert la boca, esbalaits, i estic segur que ha estat aquesta mateixa sorpresa que, sense voler, ha posat unes paraules orientadores als llavis del calb :

- A pesar del paper ?

- No. Quan me'l va ensenyar vaig avenir-m'hi.

- Quantes vegades ?

- Només una ?

- Per què ?

- No va tornar més - he improvisat, sense entendre res.

Ell ha dit a l'altre :

- Deu tenir algun defecte...

- Si - he assentit jo apressadament -. Va veure que era freda.

Ells dos continuaven mirant-se, indecisos. A la fi el que gairebé no tenia celles ha preguntat :

- Què et sembla, a tu ?

- Les respostes són correctes... I en Llardigues, què ?

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- També - he dit jo.

- Quantes vegades, amb ell ?

- Més.

- No se'n va adonar, aquest, que és freda ?

- Lé...no ho vaig ser tant.

- Li agrada, oi ?

- Si.

- Per això el buscava ?

- Si - he dit, però he rectificat immediatament, perquè els seus ulls es feien recelosos -. Però no per això sol.

- Per què, doncs ?

- Perquè m'ha deixat embarassada.

He comprès que , novament, havia encertat la resposta justa, i per això m'he animat a preguntar :

-Ho és, oi, un company de vostès ?

Ni l'un ni l'altre no s'han dignat contestar, però al cap d'un moment, després d'una altra llambregada de consulta al seu col.lega, el calb ha dit :

- Bé, em penso que ara tot ha quedat aclarit. Se'n pot anar. - I amablement - : Li agraim la seva col.laboració.

Caire bé no m'ho creia, però era veritat. M'han obert la porta, m'han somrigut, fins i tot m'han donat la mà... No ho entenc, a fe. Es a dir, algunes coses potser sí. En Llardigues, precabut, no n'ha tingut prou amb fer-se fonedís, sinó que ha contat tota una història per si se m'acudia de presentar-me al Quarter, [redacted] I cap de tan oportuna com pretendre que el perseguia una dona enganyada, disposada a perjudicar-lo fos com fos. Això desacreditava per endavant qualsevol acusació que pogués fer. I la idea de subtilitzar la fitxa de la caixa també és bona :quin sentit té de denunciar un policia que no existeix ? Ara m'explico les facilitats que m'han donat els

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

dos homes aquests, còmplices en una jugada que potser repeteixen sovint. Es clar, bé s'han de protegir, ells amb ells...

Probablement per això mateix no s'han mostrat més rigurosos amb l'interrogatori que m'ha valgut la meva imprudència de pronunciar el nom d'en Loria, el qual deu haver caigut en desgràcia per una raó o altra. Encara que, per carambola, hagi anat encertant les respostes que podien complaure'ls, sense el desig de protegir en Llardigues fins on fos possible haurien insistit més minuciosament, n'estic convençuda.

Subsisteix, però, el misteri d'aquest paper que posa les dones a disposició d'alguns policies. No n'havia sentit parlar mai, i en Dart, al qual ho he contat tot, com és natural, s'inclina a creure que es tracta d'una pura invenció per sortir del pas. Es clar que ell tampoc no es va creure les explicacions d'en Llardigues... Segons ell, és massa inversemblant; estan ximples, sí, però no fins a aquest extrem.

No sé què pensar. L'únic que sé és que, després de les declaracions d'avui, em sento bruta i més humiliada que mai. M'he avingut a passar per una qualsevol davant dels esbirros... En Dart, per consolar-me, ha dit :

- S'enfanguen més ells que nosaltres, prou clar que ho va veure en Dom.

Però no és tan senzill, quan hi ha consentiment.

Dia 21

Encara no me'n sé avenir ! En obrir la porta, aquest migdia, m'he trobat amb la dona d'en Fernes que m'allargava un pom de roses com si fóssim les més bones amigues del món !

- Les he vist tan boniques que no m'he sabut estar de comprar-les. M'he dit : de segur que a la Sera li agradaran... - m'ha explicat amb un somrís tan cordial que fins feia oblidar que mira malament.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

M'he quedat muda.

- El venedor m'ha assegurat que, si hi poses un tros d'aspirina, es conservaran potser quinze dies - ha proseguit, sempre somrient i falaguera.

I jo continuava muda.

- No tens un pitxer ?

Llavors he reaccionat :

- Sí, sí ! Entri... No ho havia d'haver fet, les roses són cares...

- Les he vist tan maques ! - ha repetit ella.

De la baralla de l'altre dia, ni una paraula. M'hauria agradat de preguntar-li a què obeïa el canvi d'actitud, però ja he vist que seria poc delicat. Fins després no se m'ha acudit que potser m'hauria hggut d'excusar, al capdavall la baralla la vaig començar jo amb allò de l'escopinada... Però ja es presentarà una altra ocasió, perquè ara ens deurem veure sovint, ja no podré tancar-li la porta als nassos...

He hagut d'invitar-la a seure i a beure una tassa de cafè, naturalment. No havia de ser pas menys educada que ella. Cal dir, d'altra banda, que s'ha captingut amb una correcció absoluta, només s'ha volgut quedar deu minuts, i no ha dit cap paraula impertinent, vull dir res que em fes recordar la seva condició de dona d'un policia. Es clar que jo ja he encaminat la conversa cap a temes poc comprometedors i li he preguntat què sabia dels seus fills, si el vestit que duia se l'havia fet ella mateixa, si es començava a orientar pel veinat... Tot això una mica automàticament, ja que el fet és que encara no havia pait del tot la sorpresa de les flors. Jo que m'imaginava que devia estar maquinant una venjança d'aquelles que no s'obliden ! A veure si resultarà que m'he enganyat de cap a cap, amb aquesta dona !

De tota manera, cal que em confessi que tot això no és normal.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

Dia 22

Ja està, ja els tenim al pis ! No ens han arreplegat al cine, on ens ha tocat d'anar aquesta tarda, sinó en un bar on ens hem aturat a fer la cervesa abans de tornar a casa. No és la primera vegada que operem fora de l'indret de costum, ho sé per la Mirila i el seu marit, els veïns de la cantonada, als quals van emprendre quan tornaven de la clínica, on ella havia tingut la criatura després d'un part molt difícil, però res no ens hauria fet creure que l'individu que se'ns ha assegut a la taula fos un agent. Polit i educadíssim, com si fos culpa seva que no quedés cap taula lliure, ens ha demanat permís d'instal.lar-se amb nosaltres mentre esperava un company amb el qual s'havia citat. Ha fet una observació sobre el temps, impropi de l'estació, perquè des d'ahir que torna a fresquejar, i després hem comentat que això afavoria els propietaris de locals tancats, com ho demostrava la clientela que inundava el local. En fi, una conversa d'allò més corrent entre persones que no es coneixen i que, quan se separin, ja no es tornarnn a veure més. Sinó que nosaltres, sense saber-ho, no ens trobàvem en aquest cas.

No sé si atrevir-me a dir que ho he presentit quan he vist el seu amic, un home d'una quarantena, panxut i d'ulls desconfiats que contrasten amb ammm els del xicot, una mica descolorits, però d'expressió franca... Sigui com sigui, l'home no m'ha fet gràcia, i per això he tocat en Dart amb el colze, per donar-li a entendre que més valia no entretenir-nos gaire amb aquell parell. El xicot, però, acabava de demanar cervesa per tots quatre, sense consultar-nos, i en Dart no s'ha sabut negar al convit. Es clar que el resultat mmmé hauria estat el mateix,però ara em sap greu, i a ell també, haver accedit a quedar-nos una estona més.

Una estona una mica incòmoda, cal dir-ho, ja que el panxut s'ha posat a contar acudits i, de tant en tant, en deixava anar algun

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca Universitària

de massa verd per les orelles d'una dona. Bé, no és que tingui res contra els acudits arriscats, en general em fan riure força, però no m'agrada que me'l conti un desconegut antipàtic que, per postres, fa l'ullet per subratllar-ne la intenció. I tant li fa que fossin graciosos, i ben contats, amb el to de veu i la mímica que calia, perquè aquest home, quan vol, és un pallasso. Tenia ganes d'anar-me'n.

Quan ens hem aixecat, tots dos han sortit amb nosaltres com si fos la cosa més lògica del món. I aleshores sí que he sabut amb tota certesa que en Dart i jo havíem acabat d'estar sols a casa. Li he agafat la mà i la hi he premut amb força abans d'alçar els ulls fins als seus. No calia que li digués res, a l'acte he vist que tots dos pensàvem el mateix.

Ells dos, un a cada banda, xerraven pels descosits, com si volguessin dissimular, o com si s'avergonyissin de la seva missió, però no sabria pas repetir cap de les paraules que han dit, només sentia un zumzeig que em venia de dintre, com si el cervell s'hagués posat a pensar sorollosament, quan de fet era el cor que em batejava a les orelles.

No han callat fins a la porta de l'escala de casa, on gairebé em desmaio en sentir en Dart que deia :

- Així també jugen, vostès ?

No és un noi afeccionat a la ironia, i per això m'ha sorprès tant que se li acudís aquesta frase precisament en aquell instant, quan a jutjar per tot el que sabíem del procedir dels intrusos, estàvem a punt d'enfrontar-hos amb una situació que, com vam convenir, només pot tenir una sortida. En el fons, però, ja ho entenc : en aquell moment no era ben bé ell. I tampoc no ho ha estat després. Ni ho serà fins que tot s'hagi acabat. Jo mateixa em sento estranya al meu fer de costum, com si l'autèntica Sera s'hagués quedat al cafè o, més bé,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

al cine, on potser vam estar sols per darrer cop. I no ho dic pas perquè ells s'hagin mostrat impertinents, tota vegada que fins ara no han fet cap gest truculent com els que en Dom narra del bocaestret i del del vestit de vidó. Dins la desgràcia, és possible que hàgim tingut sort.

Es clar que nosaltres tampoc no els hem provocat, ben a l'inrevés. He fet sopar per tots quatre i en acabar fins i tot els he donat cafè, com si fossin dos hostes benvinguts en lloc de dos invasors disposats a viure sobre el país. Ells han tret cigars i n'han ofert un a en Dart, sense fer-se estranys a les preguntes que tots dos els adreçàvem, en aquell moment ja centrades sobre allò que ells en diuen la seva missió. El més jove ha explicat :

- Ja sé que la gent en fan un misteri, i no sé per què. Tenim ordres de captenir-nos com persones civilitzades que som i ningú no ens ha prohibit que mmm ens franquegem sobre la naturalesa dels nostres deures. En poques paraules, es tracta d'una operació, si em permeteu la paraula, destinada a reforçar els lligams de solidaritat que, tradicionalment, han existit sempre entre les forces d'ordre públic i la població.

Tot seguit he vist que això s'avenia i no s'avenia amb les declaracions que l'inspector Loria va fer a en Dom, ja que si ell també parlà de solidaritat, va donar-li a entendre prou clarament que aquesta era un efecte secundari d'una altra finalitat que no precisà. Per això he dit :

- I no hauria valgut més que el govern s'hagués adreçat públicament al poble per evitar algunes reaccions que han tingut lloc?

- No - ha pretès el noi -. Això hauria tret espontaneïtat a l'operació, li hauria donat un aspecte d'obligatorietat que podia ser mal acollit.

- Però que no ho és, d'obligatori, acollir-vos a les cases ? - ha

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

preguntat llavors el meu marit.

- No pas de la manera que us penseu - ha precisat ell -. L'obligatorietat, en la mesura que existeix, no dimana d'un ordre superior que imposa obligacions, sinó del deure natural que tothom té de col.laborar amb l'autoritat. La diferència és immensa !

A nosaltres no ens ho ha semblat tant, i jo ja estava a punt de protestar, o si més no de demanar més aclariments, quan el panxut ha esclafit la rialla :

- Quin col.lega més il.lustrat que tinc, oi ? - ha fet -. De vegades fa unes explicacions tan crudites que jo mateix m'hi perdo. Com si no hagués estat més senzill de dir que en una societat tan ben compenetrada com la nostra no hi ha cap necessitat d'imposar res a ningú !

- Bé - ha intervingut en Dart -, no estic gaire segur que la situació sigui aquesta. Al capdavall el govern no para de dictar lleis i decrets de tota mena que...

- Es una qüestió de forma - ha saltat el xicot dels ulls descolorits- que no afecta gens ni mica el que diem. Es prou natural que quan us estat d'esperit es generalitza els nostres governants vulguin donar-hi existència legal. Es per això que encara no s'ha promulgat mai cap llei que lesioni els interessos de ningú.

- No ho dic pas - ha protestat en Dart, precabut - però de vegades s'observen algunes contradiccions que costen d'explicar.

- Contradiccions ? - s'han admirat tots dos. - A què us referiu ?

- Pensava per exemple en el sistema d'impostos actual que, en retallar com fa els ingressos dels obrers, els priva de pujar una família. Això, em sembla a mi, contradiu les necessitats de la producció, ja que en un futur moc llunyà ens trobarem amb escassa mà d'obra...

- Es veu que heu pensat en la qüestió, però no prou a fons - li ha retret el noi -. Ja sabeu que una de les nostres consignes insisteix en la necessitat de responsabilització. L'actual sistema d'impostos

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tendeix precisament a reforçar aquest sentit de responsabilitat de la família, ja que gràcies a ell hem posat fi al lamentable espectacle de conjugues encara mal preparats per la seva joventut que s'omplien de criatures massa prematurament.

- Però això tampoc no està gaire d'acord - he intervingut jo - amb l'actuació que alguns agents dels serveis de vostès han tingut prop de parelles joves a les quals han prohibit d'utilitzar productes o objectes anticoncepcionals...

- Es lògic - ha dit el panxur -. Aquests productes o objectes poden crear un hàbit que, en la maduresa, o sigui a l'hora de tenir fills, perjudicaria els interessos de la familia i, per tant, de la comunitat.

- Què cal fer, doncs ? - li he preguntat.

- Estudiar la naturalesa i seguir les seves indicacions - m'ha respost.

- Vostès en tenen, de família ? - se m'ha acudit llavors.

- Naturalment ! - ha dit l'home -. Una família acaba da d'estrenar! - ha rigut, i ens assenyalava amb un dit greixós i d'ungla endolada, com si sortís d'un taller de reparacions -. Estic segur que fareu bondat - ha afegit després -. Molta bondat. Oi, noi ?

- Sí - ha afirmat l'altre -. Em sembla que seran bons minyons.

- Es clar que sí. I ara, com que comença a fer-se tard, aquesta senyora tan simpàtica rentarà els plats perquè tothom se'n pugui anar a fer non non... - ha pallassejat.

- No sé si dormiran gaire bé - he dit jo amb tanta naturalitat com he pogut -. Hi ha el divan, però només hi cap una persona...

El panxut ha abandonat taula per mirar-se'l i, encara fent el pallasso, l'ha amidat amb la mà abans d'amidar-se ell mateix.

- Encara sobren dos o tres centímetres - ha rigut mentre s'hi deixava caure -. I és tou, tu ! - ha exclamat amb una expressió incrèdula.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

L'altre somreia, condescendent.

- No durarà gaire. Si hi dónes aquests cops, trencaràs les molles. Ets molt sapastre.

- Jo ? Ah, ja sé per què ho dius ! Es llest com una mostela - ens ha explicat -, però no li servirà de res. Haurà de dormir a terra. Oi que haurà de dormir a terra ? - ha insistit.

He fet que sí, intrigada, però l'altre s'ha arronsat d'espatlles, com si no hi donés importància. Després ha dit :

- De tota manera, cauràs. Ja saps que sempre caus.

- No pas d'un divan com aquest.

- De tots. Tens mala jèia. Des de petit que no pares de caure del llit. Què et deia, la teva mare ?

- Què em deia ?

- "Si no poses una mica de carn, et trencaràs els ossos". Per sort li'n vas fer cas.

- Com ho saps ? Quan jo era petit tu encara havies de nèixer...

- M'ho has contat més de quatre vegades.

Nosaltres ens miràvem l'un a l'altre, sense acabar de creure que aquell parell d'homes d'aspecte inofensiu i tan benhumorats fossin policies d'uns serveis especials. I potser no ho són, he pensat quan m'aixecava de taula; potser s'hi fan passar... Era el mateix dilema en què s'havien trobat en Dom i la Lona, el mateix dubte que enquimera altres parelles visitades pels intrusos, i, com tots ells, no em sentia prou atrevida per demanar-los la documentació.

Després, però, quan ja tenia les mans al gibrell, se m'ha acudit una idea que m'ha fet somriure, de tan elemental com era, per bé que aparentment no l'hagués tinguda ningú, i he sortit de nou al menjador, on ara el panxut tornava a seure a taula, amb un segon cigar a la boca.

- Doneu-me les manilles - li he demanat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

Immediatament s'han encarcarat tots dos, i fins i tot en Bart ha contingut la respiració, esbalaït davant el meu atreviment. Però jo, com si no m'adonés de res, he proseguit :

- Us les lluentejaré. Tinc uns pòlvors que deixen els metalls com un vidre...

L'home ha somrigut.

- I per que suposeu que les tinc brutes ?

- Brutes no, però de vegades es rovellen una mica, oi ?

- Aquestes ? - ha fet amb escepticisme, i se les ha tret de la butxaca de darrera dels pantalons -. No es rovellen mai, són d'un acer especial - ha afegit mentre les feia dringar.

- Així és diferent - he dit.

- Pensa en tot, la vostra dona - he sentit que comentava quan ja retrocedia cap a la cuina.

En Bart, encara no refet del tot, li ha contestat amb un rondineig que no comprometia a res. Però jo ja sabia el que volia. Eren policies Ho són. Perquè si no ho fossin no portarien manilles.

- Es gairebé tan segur com una tarja d'identificació - he dit a en Bart quan, havent enllestit els plats, ens hem retirat al nostre dormitori -. Al comerç no en venen i, d'altra banda, no interessen a ningú.

- Suposo que tens raó - ha hagut de convenir ell -. De moment, et confesso que m'he espantat. Mai no saps com poden reaccionar...Confiem que continuaran portant-se bé com ara.

Ho deia perque tot ha anat com una seda. Ni l'un ni l'altre no han fet las més petita insinuació de voler compartir la nostra cambra, ens han donat educadament la bona nit i, després, quan els he dut un parell de mantes, el xicot m'ho ha agraït amb un somrís, sense paraules, per no despertar el seu company que ja roncava.

Hi haurà problemes, sí, en primer lloc el de l'alimentació, per-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

qué jo no puc treure cada dia quatre plats a taula amb el jornal que cobra en Dart. I també em costarà de resignar-me a la seva presència constant, de nit i de dia, sobretot de dia, quan el meu marit és a la feina i em caldrà quedar-me sola amb ells, dos estranys. Però tot ho donaré per bo si, com sembla, ens estalviem el pitjor.

Dintre meu, de tota manera, no n'estic tan segura com voldria. Estan acostumats a dissimular, a mentir, segueixen tàctiques que només se saben i persegueixen finalitats que, diguin el que diguin, són obscures. En aquest moment ja disposo de massa explicacions que no concorden perquè em cregui el que han afirmat. Ni això ni tots aquests disbarats sobre els impostos i la necessitat de responsabilitzar-se. Inventen, em sembla que ara ja no hi ha cap dubte; inventen amb una destresa aparent que, si hi penses bé, no pot enganyar ningú. Han oblidat una cosa : que la gent, les víctimes, parlarien entre elles i acabarien per lligar caps. Si fossin verament intel.ligents, no explicarien res o haurien convingut per endavant una explicació coherent i raonable, única. No ho han fet, i ara, tot d'una, em pregunto si això no és un motiu d'esperança...

Dia 23

Les coses ja no rutllen tan bé; han començat a espatllar-se. Al matí sí, tots dos han fet bondat. El més jove s'ha passat tres hores fora de casa i el panxut s'ha instal.lat prop de la finestra a llegir detingudament el diari. Jo feinejava com de costum...

A migdia, però, quan parava taula per tots tres, l'home m'ha palpat el cul i, en girar-me, sorpresa i irada, ha dit :

- Volia veure si dúieu faixa.

El més jove m'ha tocat per davant, amb un atreviment impúdic, i ha somrigut :

- No, no en porta.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Estava sola, indefensa, i m'ha semblat que valia més no treure les cosej de pollaguera. Per això he abaixat els ulls i, dissimulant la meva indignació, he fet :

- Seieu, que porto el dinar.

M'han obeit, però després, quan ja estàvem entaulats, el panxut ha brandat el cap reprovativament :

- Ahir vau fer una cosa que no ens va agradar gens. Vau tancar la porta del dormitori per dins.

- Com ho sabeu, si us vau quedar immediatament adormit com un tronc?

- Ho vaig veure després, en despertar-me. Cap a la matinada em desperto cada dia.

- Té raó - ha corroborat el més jove -. No va estar gens de bé.

- I tanmateix és ben natural, oi ? - he pretès.

Però ells no hi estaven d'acord.

- No oblideu que som una família - ha dit el noi -. I entre els membres d'una família se suposa que no hi ha d'haver secrets ni desconfiances.

- Però la intimitat matrimonial... - he començat.

El panxut alçava la mà per interrompre'm.

- Quina intimitat ? Tots som prou grans, i prou sincers, per admetre que es basa en una ficció. Els nostres serveis, en el seu afany d'autenticitat, no poden acceptar-la. D'altra banda, aquesta exigencia de solidaritat que ens ha portat aquí tampoc no ens permetria rentarnos les mans del que passa al vostre dormitori. Tendim a una totalitat de convivència que sobrepassa les relacions convencionals.

- Això per no parlar de l'obligació en què ens trobem d'orientar els vostres coneixements si hi descobrim algun defecte d'informació - ha afegit el noi -. Cosa que poc podríem fer si us obstinéssiu a marginar-nos de la vostra vida i d'això que en dieu la vostra intimitat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Cal entendre, doncs, que hem deixat de ser lliures ? - els he preguntat, reconec que més aviat desconcertada per totes aquestes explicacions descosides, per una manera de raonar a la qual em sembla que em costarà molt d'acostumar-me.

- En abolut ! - m'ha negat el xicot -. Qui en parla, d'això ?

- Si no tenim fret a reservar-nos res...

El panxut gairebé s'ha escandalitzat :

- I nosaltres, què ens reservem ? En una comunitat - ha volgut al·liçonar-me - només s'és lliure quan es comparteix tot, sense reserves.

- Exacte - ha opinat el més jove -. Tots sabem perfectament que egoisme i llibertat no són sinònims; ben a l'inrevés, són oposats. No hi ha ningú tan lliure com els generosos...

- Si fos veritat - he dit amb una ironia amarga - el meu marit i jo sóm més lliures que vosaltres.

Però tot seguit he vist que acabava de posar-me de peus a la galleda, perquè el panxut ha assentit :

- Així és. Vosaltres ens doneu llit i taula.

Jo m'hi he agafat :

- No sé si serà per gaire temps. Som massa pobres per alimentar indefinidament dues boques més.

- Indefinidament no és la paraula justa - m'ha retret el més jove -. D'altra banda, tot això té solució. El meu col·lega i jo, que no ignorem que hi ha hagut excesos i abusos, ens sabrem fer càrrec de la situació en el moment oportú. Som gent comprensiva. Per poca bona voluntat que hi poseu...

Les paraules són bones, però no ens en podem fiar. Parlen una altra mena de llenguatge que ho embolica tot i, si hi discutís sovint, estic segura que a la fi no sabria ni distingir la meva dreta de la meva esquerra. No és estrany, doncs, que hagi obtat per callar tot i que per dins em sentia sulfurada, a punt del xiscle o del sanglot.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Es a dir, el plor no he pogut evitar-lo, ha explotat al cap d'una hora, quan era al pis de la Frora, la dona del policia veí, a veure unes camises "molt bufones" que ahir al vespre li va dur una venedora ambulant de la qual m'ha dit que és clienta des de fa anys perquè li ho deixa tot a meitat de preu. Me'n volia regalar una i ens hem discutit una mica, amicalment, ella insistint i jo refusant, fins que ha exclamat :

- Si no l'acceptes per tu, accepta-la pel teu marit ! Al capdavall, per ells es fa la festa, oi ?

Per ells i potser per uns tercers en discòrdia, he pensat en recordar les insinuacions dels dos individus que devien continuar al manjador, fent gmmm mots encreuats, com una estona enrera, en sortir del pis. No vull dir que els hagués oblidat, però en aquell moment les paraules s'han fet més vives, més clares i tot, i prou que ho eren llavors, més amenaçadores i tan impertinents que, sense adonar-me'n, les llàgrimes m'han omplert els ulls. Alhora, he sentit una mena de malfiança envers la Frora, tot de sobte gairebé convençuda que coneixia la presència dels dos homes, els seus propòsits, i que per cara d'ells m'oferia aquella peça encisera i atrevida.

He refusat doncs la camisa defintivament, amb un gest abrupte que li ha cridat l'atenció i l'ha obligada a mirar-me. Immeditament ha dit ?

- Plores ?

- No - he negat jo, i en dir-ho ja em desmentia, perquè un sanglot m'ha esquinçat la boca sense que poguessin contenir-lo les mans amb què em premia els llavis.

Ella s'ha atabalat i ha tingut unes paraules sorprenents :

- Què he fet ? - s'ha lamentat -. T'he ofès, potser ?

- No, no... No és res...

Amb la mateixa rapidesa que n'havia malfiat, he vist ara que era

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sincera, o sigui que ho ignorava tot dels dos individus, però no per això he volgut confiar-me-li; al capdavall hauria estat massa ironia escollir per confident la muller d'un funcionari el canvi de conducta de la qual continuo sense comprendre.

- No és res - he repetit, amb una duresa innecessària -. No puc acceptar-la - he tornat a la camisa -. Aquestes peces tan delicades no escauen a la dona d'un obrer.

- Jo te l'he oferta de bon cor... - s'ha excusat ella. - Vols dir que s'enfadaria, el teu marit ?

Jo m'he mocat abans de contestar :

- No ho sé... Es un home senzill.

- Però bé deu agradar-li que facis goig ?

- No vol que accepti presents als quals no puc correspondre.

Ella s'ha redreçat una mica, ferida :

- Això és orgull !

- No s'ho cregui. Ja no en tenim. Ni dignitat, gairebé - he afegit -. P^tser per això ens arrapem a aquestes coses insignificants : no voler que se'ns doni més del que podem donar, no acceptar la compassió o la pietat dels altres, no queixar-nos i sofrir en silenci... I encara no sempre ! Perquè, què estic fent, ara, si no queixar-me ?

- Ets massa rigurosa amb tu mateixa - ha declarat la Frora estranyament, però jo he brandat el cap.

- Vostè no ho pot entendre. Vostè viu protegida, en un món ordenat i segur...

- Ara per ara - m'ha interromput ella.

- Ara per ara - he repetit, i llavors, sorpresa - : Què vol dir ?

Però ella s'ha negat a comentar-ho, a aclarir-ho, compenedida d'una observació que se li havia ~~mmmmm~~ escapat sense adonar-se'n, i aleshores he vist com es tancava, tot d'una distant i, ~~mmmmmm~~ es diria, gairebé espantada d'haver-se atrevit a revelar una inquietud,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

una desconfiança que la traicionava i feia, doncs, menys sòlid aquell món que jo acabava d'al.ludir.

- No ho crec - m'ha dit en Dart a la nit quan li ho contava al dormitori, encara no fa dues hores -. Ho deus haver interpretat malament.

- Gairebé estic segura que no. Però què poden témer ?

- Res. Ha fet una observació incomprensible i tu, trastornada com estaves, li has donat un sentit que no tenia.

- Potser sí. Era tan desgraciada que potser ho volia compensar d'una manera o altra...

Ell collave [illegible], atent a les possibles remors de fora, desinteressat d'un problema que en aquell instant a mi mateixa em semblava secundari. N'hi havia un altre de més urgent i amençador.

Tots dos ens érem al llit, darrera la porta sense tancar, només ajustada, perquè abans de sopar, a la cuina, quan li he reportat el canvi d'actitud i les paraules dels dos homes a migdia, hem convingut de nou que no els contrariarem en res mentre les seves exigències, encara que ofensives, siguin tolarables. Més enllà d'aquest límit, actuarem. Sabem exactament què hem de fer.

- Potser no vindran - he dit al cap d'un moment, segura d'interpretar les seves preocupacions.

- Potser no.

- Si haguessin tingut intenció de venir ja ho hauren fet - he volgut tranquil.litzar-me.

I ell :

- Sí, és veritat. Ja fa vint minuts que som al llit.

- No tens son ?

- No.

- Jo tampoc... Segons com, més m'estimaria que vinguessin i acabar d'una vegada.

No m'ha contestat, però he sentit la seva mà que em garfia el

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

braç, i m'he premut contra seu.

- Estic nerviosa...

- Es natural.

- Demà no ens aguantarem...

En Dart, però, ja es redreçava.

- Sents ? - ha xiuxiuejat.

Era una remor prima que a poc a poc ha anat agafant embranzida i volum.

- Ronquen ! - he exclamat.

- Només un d'ells.

- Deu ser el panxut. Però l'altre no vindrà, sol.

- No es probable.

No hi feia res, no en teníem la seguretat. Hem continuat doncs desperts, a ra espiant els roncs com abans escoltàvem el silenci, i jo m'he posat tan neguitosa que m'ha calgut aixecar-me dues ve gades a orinar, a la gibrelleta que gairebé no fem servir mai, perquè no era pas qüestió de sortir fora i despertar-los...

Ha estat el segon cop que se m'ha acudit de posar-me a escriure tot això que deixava per demà i que ara ja acabo sense que hi hagi hagut cap interrupció. En Dart no ho volia, m'ha tractat d'imprudent, però hi ha accedit en comprendre que així potser em calmaria. Per precaució, he repenjat la cadira on sec contra la porta, de manera que escric sobre una capsa de sabates, on confio que tindria temps d'amagar els papers si se'ls acudia d'entrar. Però un d'ells encara ronca, i això em fa pensar que el panxut va mentir quan digué que a mitja nit, o cap a la matinada, es despertava cada dia. Vaig veient que no diuen ni una veritat...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Dia 25

Ja fa més de vint-i-quatre hores que són morts, però fins ara no començo a alliberar-me d'una mena d'inquietud angoixosa que ahir no em va permetre de sortir de casa en tot dia a despit dels bons consells d'en Dart, tan trasbalsat com jo, però amb prou presència d'ànim per acudir al treball com de costum. En cal confessar que va ser una experiència horrible que ni a ell ni a mi no ens agradaria repetir.

Tot va començar cap a les nou del vespre, quan ja feia una estona que érem al dormitori. La porta, només ajustada com el vespre abans, va obrir-se en empenyer-la el panxut, darrera el qual va entrar el xicot en cos de camisa, tots dos somrients, amb una expressió amical que no es desmentí ni quan l'home es va asseure al llit amb tota naturalitat i preguntà :

- Com va, això ?

En Dart i jo ens havíem quedat muts, però estranyada tot per aquelles paraules planeres i alhora tan insòlites en aquella situació, vaig aconseguir de sobreposar-me i de contestar :

- Bé...

- Més val així - digué ell.

El noi, que s'havia atansat a la finestra, probablement per comprovar si era tancada, va retrocedir cap als peus del llit, on s'aturà mentre deia :

- Ja us heu fet l'amor ?

En Dart, que havia recobrat la veu, va rondinar :

- No.

- Ja t'ho deia, jo - observà el panxut de cara al xicot, i se'm tornà a girar -. No us el feu sovint, oi ?

- Depén - vaig replicar amb prudència.

Ell va brandar el cap, poc satisfet, i el xicot, sempre des dels

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

peus del llit, va adreçar-se a en Dart :

- Em sembla que la negligiu una mica...

- Vaig molt cansat - va excusar-se ell, probablement per seguir-li la veta.

- Però ella té necessitat que l'estimin...

El panxut va intervenir :

- Si teniu alguna dificultat, potser us podríem ajudar.

- No, no ! - va protestar en Dart -. No n'he tingut mai.

- Més val així - va repetir el panxut -. De vegades, ja ho sabeu, els matrimonis joves i sense gaire experiència...

- Tenim tota la que ens cal - assegurà el meu marit.

- Potser us ho penseu - va contradir-lo el noi, i després d'una pausa breu va preguntar - : Quines tècniques empreu ?

- Tècniques ?

- Sí, és clar. Em refereixo a maneres, posicions...

- Ah !

- Les corrents - vaig dir jo -. Com tothom.

- Com tothom, no - va opinar el panxut -. Hi ha molta varietat.

- Ben cert - confirmà l'altre -. I convé conèixer-les totes.

- Sobretot quan es té una dona com la vostra - digué el seu company -. Em penso que li agradarien... Oi que sí ? - va preguntar-me, però no em donà temps de contestar-li, perquè immediatament féu - : Sempre dormiu tan tapada ?

- Segons...

- Deu ser perquè no porteu gaire roba - afegí, i avançava una mà cap a la gira del llençol, amb la intenció evident d'enretirar-lo llit avall, però jo el subjectava pels extrems i la roba es resistí -. O gens ? - va preguntar encara.

- Sí, gens sí.

- No sé si creure-m'ho... - comentà, i va estirar més fort, ara amb

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

totes dues mans, fins que el llençol, que era vell, va esquinçar-se i se m'escapà dels dits -. Ah, una simple camiseta d'aquestes que no amaguen res ! - va dir, i em palpà les dines per assegurar-se que no duia sostenidors. - Les teniu molt plenes - va observar -. No deveu pas estar prenyada ?

- Que jo sàpiga, no ?

- Però en podeu tenir, de fills ?

- No ho sé, no ho hem provat mai.

Ell va acabar d'enretirar el llençol fins a mitja cama, amb els ulls clavats en el ventre que la peça, arregussada, havia deixat al descobert.

- Esteu normalment constituïda...

L'altre, que s'havia atansat, va assegurar :

- I tant ! - Va tocar-me les cuixes i digué - ; Feu goig.

El panxut va girar-se de nou cap al meu marit, reprovatiu :

- No sé com podeu dir que esteu cansat !

El seu company comentava :

- S'hi deu estar bé, dins vostre...

Jo feia esforços per somriure, però per dins tot em tremolava quan vaig contestar :

- Això no sóc jo qui ho ha de dir.

- Es clar - i va acabar d'arromangar-me la camisa fins damunt del pit, sense adonar-se que en Dart, redreçat contra el coixí, ens observava amb la boca tancada per tal de reprimir aquell petit múscul indòmit que, com sempre que s'enfada, se li estremia sota la pell.

No era evidentment tan senzill com ens havíem cregut, jo mateixa em sentia irada, a punt de treure les urpes per defensar una intimitat que violaven amb la mirada, però vaig recordar l'exemple d'en Dom, que no podíem imitar, i això em va encoratjar prou perquè tot d'una els meus llavis esclafissin una rialla lleugerament histèrica

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

mentre m'agafava al braç del meu marit amb un aire falsament entremaliat i,amb ganes de precipitar els esdeveniments, li deia :

- Em sembla que els agrado...

Tots dos es van sorprendre una mica, ho vaig notar en aquella immobilitat sobtada que gairebé els encarcarà abans que el panxut rigués com un cavall que renilla :

- Ets meravellosa !

- Oi que sí ? - vaig bogejar -. Veritat, tu ? - vaig preguntar al meu marit.

Ell va rondinar uh sí tan hostil, tan sorrut,que em vaig veure obligada a braçar-lo per tal de poder xiuxiuejar-li a l'orella :

- Ho estàs comprometent tot...

De fet, però, ells no veien res, engrescats amb aquell moviment que m'exposava més als ulls que començaven a enterbolir-se i a les mans del panxut que em tocaven les natges mentre el noi deia :

- Quina delícia ! - massa emocionat per fer com el seu col.lega que mormolà :

- T'ho ensenyarem tot...

Jo vaig tornar a riure, amb una impudícia que en deixà el cor glaçat, i, per primera vegada, vaig creure en el desdoblament de la persona. Com s'explica, si no, que el fàstic i la ràbia que em bullien per dintre es manifestessin, actitud enfora, en un desvergonyiment que em feu dir- los :

- Ensenyar ? Ja m'agradaria de veure-ho !

En Bart va empassar-se laboriosament la saliva i, amb una veu ronca, que gairebé no li coneixia, es decidí a entrar en el joc :

- En sap més que tots plegats !

- Això s'ha de demostrar ! - exigí el panxut.

- Sí, sí, s'ha de demostrar ! - corrobrà l'altre, i ara va allargar les mans, àvid, però el seu col.lega féu un esforç per asserenar-se

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

breument.

- Portes alguna cosa ? - va preguntar-me.

- No, no res !

- Es que no ens agrada, saps ? Sobretot jo, sóc molt delicat...

- Sí, sempre molesta - confirmà el noi, i va abraonar-se al meu damunt mentre amb el colze empenyia el panxut fora del llit, però jo vaig rebutjar-lo.

- Ei ! Que també hi té dret...

- Després, després !

- No... Escolteu - vaig dir llavors com havíem convingut amb en Dart -, per què no ho fem tots tres ?

- Alhora ? - s'estranyaren tots dos simultàniament.

- Es clar ! En puc manejar cinc amb tota facilitat... El meu marit també té dret a ser-hi.

- Sí - digué ell amb un gran cop de cap, com per empènyer les paraules -. O tots o ningú.

El vell, mig caigut del llit, es picava les cuixes mentre repetia :

- Qui ho havia de dir ! Qui ho havia de dir !

Després reptà per les meves cames, darrera el noi que em tornava a escometre, però jo els vaig rebutjar per segon cop, sempre sense parar de riure com una folla :

- No, així no ! Traieu-vos-ho tot !

I, per donar-los l'exemple, em vaig desfer de la camisa abans d'ordenar al meu marit :

- Tu també !

Però ell ja havia saltat del llit i s'atansava per l'altra banda, cap als dos homes que m'obeien apressadament, tan admirats que el panxut exclamava :

- I jo que em pensava que ens donaríeu feina !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ja t'ho vaig dir que tenia temperament - observa l'altre.

- Em referia a ell, també...

- Es un bon jan - rigué el xicot, i tustà l'esquena d'en Dart que va dir, vermell com un tomàquet :

- N'hi ha per tots !

- Si, sí ! - van tornar a riure, i el noi :

- Tens esperit de família !

Les peces queien per terra, feixugues pel pes de les armes, i jo em vaig haver de tapar un moment la cara amb les mans per evitar que, sota la màscara de la viciosa que em creien, no descobrissin la repugnància immensa i difícil de reprimir que m'alterava les faccions, més desfetes encara quan començaren a discutir el lloc que cadascú havia d'ocupar.

A la fi s'ho van fer a parells i senars, en una escena grotesca a la qual vaig assistir mentre els colors de les galtes se me n'anaven i em venien i un glop de nàusea em botia els llavis, ensangonats de tan mossegar-me'ls quan el panxut, que havia guanyat el lloc preferent, va ajeure's sota meu, tan impacient que em va caldre calmar-lo i dir-li :

- Ha de ser tots tres a l'hora.

El xicot m'engrapava per darrera.

- Ja estic a punt ! - I devia girar-se cap al meu marit, ja que afegí - : Què espereu, vós ? No...

Però les paraules se li escanyaren a la boca i vaig sentir els dit que fugien de la meva carn mentre en Dart cridava amb un to de veu més alt que no convenia, potser per amagar la seva emoció :

- Alceu les mans !

Amb un gest brusc, vaig deixar-me caure de costat sobre el llit perquè el meu cos no protegís el panxut, però un segon després ja m'havia redreçat i era prop del meu marit, amb l'altra pistola que

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

acabava de donar-me.

L'home, que no devia haver entès l'ordre d'en Dart, protestà :

- Ei ! Què passa ?

- Aixequeu-vos ! - vaig ordenar-li.

L'altre, que tenia la cara lívida, mormolà :

- Podia haver-m'ho pensat ! Massa senzill...

El panxut s'anà redreçant i , amb un gest púdic que contrastava amb la lluentor encara lúbrica dels ulls, va cobrir-se les vergonyes mentre feia :

- Què... què ?...

- Les manilles - em va dir en Dart.

Eren a les butxaques dels pantalons, d'on em costà de treure-les, perquè ara els dits em tremolaven tant que era incapaç de subjectar-les. Vaig haver de fer una pausa, repenjada sobre la cadira, i en Dart, que s'adonà de la situació, em va prendre ràpidament la pistola sense deixar d'apuntar-los amb l'altra. Però havia estat una defallença breu, de la qual va rescatar-me la veu del noi que deia :

- Us costarà car, això !

Vaig redreçar-me i, lentament, em vaig girar amb les manilles.

- Ja ha passat - vaig tranquil.litzar el meu marit.

- Vós - manà ell al panxut -. Poseu-vos al costat del vostre company. No, més separat - digué en veure que se li apropava massa. - I les mans darrera.

Els vaig tancar les manilles entorn dels canells i després, quan en Dart els féu ajeure a terra, vaig lligar-los les cames amb les corretges dels pantalons. Ells renegaven, enfurits, però incapaços d'enfrontar-se amb l'amenaça de les pistoles.

- Vesteix-te, ara - em digué ell.

- Vull rentar-me, de primer.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Me'n vaig anar a la cuina, on hi havia el cossi que servia per la roba. Només m'havien tocat, però ja era suficient. Encara em sentia les mans a les cuixes i al ventre, als pits, i em calia esborrar la brúticia d'aquells contactes abans de tornar a ser la mateixa dona de sempre. Em vaig banyar amb aigua freda, sortida directament de l'aixeta, però amorosa i amical perquè s'enduia els senyals d'aquella ansia desvergonyida i feridora que tractà el meu cos com un objecte. Vaig ensabonar-me cent vegades, tan llargament que en Dart, des del dormitori, em cridà :

- Sera !

- Ja vinc !

Però no hi anava, continuava fregant com una obsesa, i després encara em vaig fer una frega d'alcohol que em va deixar la carn envermellida i ardent, però a la fi neta.

En tornar a l'habitació, el meu marit ja s'havia posat la camisa i els pantalons i, assegut a la cadira, examinava el contingut de les butxaques dels dos homes.

- Mira - em va dir.

Hi havia les credencials amb els noms, A. Brelan i F. Ornisa, però res que ens orientés sobre la naturalesa d'aquella missió misteriosa que els havia dut a casa. Un moment, se m'acudí que ara podíem interrogar-los com no ho havíem fet abans, i exigir respostes coherents, però en Dart va arronsar-se d'espatlles :

-- De què serviria ? Tampoc no podríem verificar res. Més val que enllestim.

Tenia la cara blanca com un llençol i els ulls se li havien aprofundit, però parlava amb serenitat, sense que li fallés la veu, i sense ira, amb una mena de resignació que feia mal.

- Sí, enllestim - vaig dir.

Ja eren més de les deu i als carrers no hi hauria ningú. D'altra

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

banda, l'indret on els havíem de dur era proper, dues cantonades enllà, baixant pel carreró de les Ànimes . Els vam treure doncs les manilles perquè es poguessin posar la samarreta i la camisa, els les tornarèm a tancar i els deslligàrem les cames per enfilar-los els pantalons, cosa que va fer en Dart mentre jo vigilava amb la pistola, els vam lligar de nou i els vam treure les manilles per segona nan vegada, ara perquè es poguessin cordar degudament, i després el mateix Dart va encarregar-se de posar-los el cinturó mentre tornaven a tenir les mans subjectes darrera l'esquena. Tot plegat va ser un procediment llarg i amoinós al qual es van avenir de mala gana, el noi en silenci i el vell entossudit a discutir la situació .

- Ja us deveu imaginar que això no us pot sortir bé... - va dir.

- No ens imaginem res - va contestar el meu marit.

- Agredir un agent de l'autoritat és una falta greu.

- Ha estat en defensa pròpia.

- No us hem atacat pas !

- Com en dieu , doncs, del que heu fet ? - va preguntar-li el Dart.

- No en dic res. La vostra dona ens ha provocat.

- No ho crec pas. Abans, ja li havíeu posat les mans damunt.

Llavors el xicot, que seia a terra , va escopir :

- Es una puta !

El meu marit, ràpid, li etzibà una puntada de peu a la cara. Jo vaig deixar escapar un crit :

- No !...

- No t'insultaran més - va dir ell -. Oi ? - preguntà al noi.

Mai no l'hauria cregut capaç de fer-ho, sempre ha estat un home pacífic, d'una prudència que més d'un cop m'ha fet indignar. Però ara es revelava més dur i decidit que jo, potser perquè la seva humiliació havia estat particularment mmmmm severa. Al capdavall havia hagut de consentir que em toquessin, que m'obrís damunt del panxut que

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ara va dir :

- No ho sabeu, que la llei us obliga a respectar-nos ?

- Quina llei ? Entre nosaltres ja no n'hi ha cap.

L'home es va fer agressiu :

- Ho heu decidit vós ?

- Exacte.

- Doncs mireu què us dic - féu el panxut - : respondreu de tots els vostres gestos,per petits que siguin.

- Davant de qui ?

- Davant el Tribunal de Seguretat Pública, on us acusarem al seu degut temps.

- Des d'on ? - va preguntar el meu marit amb la mateixa flema.

L'altre va fer una pausa, mentre els ulls se li arrodonien, i tot seguit, amb un altre to de veu, va preguntar-li :

- Què us proposeu ? No deveu pas...

Però el noi el va interrompre :

- Es clar que sí ! No ho veus que ens volen matar ?

Vaig comprendre que no s'ho creia, que no s'ho creuria ni al darrer moment, davant l'evidència, quan tingués la pistola clavada al pit, a punt de disparar. Darrera d'ells hi havia la llei, l'ordre, el sistema, l'organització que els protegia. No es podien veure en el paper de víctimes. El mateix panxut, que al cap i a la fi havia iniciat la pregunta, ho va manifestar prou clarament quan exclamà :

- No diguis bestieses !

Però per dins el dubte devia fer el seu camí, ja que d'una manera o altra es va veure obligat a girar-se de nou al meu marit :

- No sereu tan insensats !

Ell no li va contestar; va acabar de subjectar-li el cinturó i, sense un mot, sortí del dormitori. El panxut va dir-me :

- Suposo que tindreu una mica de sentit comú...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Es clar - vaig assentir -. No us atanseu - vaig advertir-li en adonar-me que feia un pas endavant.

- No - féu ell, amb els ulls clavats a la pistola - Però caldria aclarir aquesta situació.

- Ben cert - vaig reconèixer -. No volem pas res més.

- Podríem fer un tracte...

- No pidolis ! - l'increpà el seu company.

- No pidolo - va defensar-se ell -. Potser si que hem abusat una mica de les circumstàncies - va confessar -, però al capdavall es comprensible... i perdonable. En el fons, tot això ho haurieu d'interpretar com una mena d'homenatge.

- I vosaltres també - vaig replicar-li serenament.

L'home es va sorprendre :

- Com, nosaltres ?

- Sí - vaig explicar-li -. Per a vosaltres ha de ser un homenatge que us tinguem por, tanta por que...

El meu marit, que entrava de nou, em va interrompre :

- Som-hi ?

El panxut se'l mirà :

- No ens precipitem...

- No, gens - digué ell, però va atansar-se-li i li tirà l'americana damunt les espatlles perquè les manilles quedessin dissimulades. Després va fer aixecar l'altre, que continuava assegut a terra, i repetí l'operació amb el gec que havia recollit fora. - Au, camineu.

- On hem d'anar ? - preguntà el vell.

Ell el va empentejar mentre em manava :

- Passa davant i obre la porta.

Al replà, vaig quedar-me escoltant abans d'obrir el llum, però no se sentia res, tothom devia dormir, fins i tot el policia del costat i la seva dona, del pis dels quals no s'escapava gens de claror.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Darrera, en Dart xiuxiueja :

- Baixeu a poca poc. Al primer que faci soroll, el mato aquí mateix.

El xicot va girar-se, desafiador :

- A que no ?

- Per què no ho proveu, doncs ?

I tots dos es van quedar fitant-se, fins que el noi va tombar-se altre cop i seguí el panxut que ja era dos graons més avall. Jo els vigilava, davallant mig a reculons, i recordo haver-me preguntat : si saben que els hem de matar, per què no es rebel.len ? Naturalment, hi havia aquella explicació que m'havia donat abans sense cercar-la, que no s'ho creien encara que ho sabessin, però n'hi havia prou ? I els condemnats que porten al pati d'execusió ? Ells bé s'ho deuen creure, que els penjaran, i tampoc no es rebel.len... Per què ? Es tractava de guanyar temps, amb l'esperança que sorgiria un factor imprevist, una circumstancia favorable ? O simplement del desig d'ajornar tant com fos possible el moment de morir, com si uns segons més, uns minuts més, fossin tan valuosos ?

No era una pregunta ociosa, ni ho és ara que la repeteixo per escrit, perquè tinc el presentiment que aviat em trobaré en situació de fer-la des de l'única posició que permet de contestar-la. Estic segura que el vell tenia raó en dir que no ens podia sortir bé. Pagarem, més tard o més d'hora trobaran els cadàvers i els identificaran encara que els enterréssim sense papers. I em penso que aleshores, quan els menàvem cap al solar, ja ho sabia. Però això no em va fer vacil.lar. M'havia compromès a fer una tasca, és a dir, jo mateixa l'havia proposada, i la duria a cap sense defalliment, potser amb l'esperança que el nostre exemple, quan fos conegut, tindria seguidors cada cop més nombrosos...

En arribar al carrer, vaig ajustar la porta darrera nostre i proseguírem tots quatre via avall, en Dart al costat del panxut i jo

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

al costat del noi, tots dos amb les pistoles a punt, ell engrapada dintre la butxaca dels pantalons, jo dissimulada sota el xal que havia recollit en sortir del pis. Qui hauria pogut sospitar que no érem quatre amics que tornaven a casa després de passar unes hores tranquil.les al ball, o al cafè ?

De tota manera, no vam trobar ningú. Darrera d'algunes finestres encara se sentien remors, però totes les portes eren tancades i s'havia girat una mica d'aire que no invitava a entretenir-se. Cel amunt corrien tot de núvols negres i de mal averany davant una lluna rodona que s'insinuava entre les esfilagarses tan aviat opaques com transparents. Feia molt de temps que no hi havia alçat els ulls, al firmament...

Ells callaven, com nosaltres, i el silenci va perllongar-se fins a l'entrada del solar on encara quedaven fragments del mur d'obra que hi havia hagut abans d'iniciar les rases dels fonaments, interrompudes a mig obrir per motius que sempre hem ignorat.

- Aquí - va dir llavors en Bart.

Va subjectar el braç del panxut i tots quatre penetràrem en la negror del terreny ofegat entre cases de dos i tres pisos. El xicot va ensopegar, però es redreçà immediatament, sense una paraula. Ell vell, en canvi, digué una mica vagament :

- Encara hi sou a temps... - I en veure que ni en Bart ni jo no contestàvem - : Si voleu, tot això quedarà entre nosaltres.

- Calla, imbècil ! - l'increpà el noi.

- Imbecil ? Si estan a punt de matar-nos...

- Sempre has estat un ximple !

No, no s'ho devia creure, tot i que la fossa era allí, als nostres peus, una mica enrunada en alguns indrets, però en d'altres prou neta i prou profunda per enterrar-hi còmodament unes dotzenes de cadàvers.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Els cinturons - em va dir en Dart sense fer cas dels insults que ells dos s'adreçaven.

Els els vaig enretirar des de darrera i després els ordenàrem que s'ajacessin. El noi va obeir amb una mirada freda, carregada de menyspreu i de superioritat, però el vell es resistia i ens va caldre malmenar-lo una mica abans de fer-lo caure a frec de rasa, on li vaig lligar els turmells amb penes i treballs, perquè no parava d'esperne-gar. Després encara vam haver de tapar-li la boca amb un mocador, es-pantats en sentir els seus crits d'auxili, sortosament massa febles, ofegats pel pànic que tot de sobte revelaven els seus ulls, ara enfe-brosits.

A la fi, el meu marit es va poder treure els draps de cuina que havia anat a recollir en sortir de l'habitació, a casa, hi embolca-llàrem les armes per tal d'esmortuir l'espetec dels dispars i els vam apuntar al cor, amb la pistola clavada al pit, i ell, que s'encarrega-va del panxut, amb un genoll que presionava el ventre i l'altra mà sobre la mandíbula de l'home que encara intentava d'incorporar-se.

Lentament, en veu baixa però clara, va comptar fins a tres com havíem dit que faríem, i llavors, a l'unison, tots dos vam prémer el gallet. Va sonar un sol dispar, una mica llarg i prou fort encara perquè ens quedéssim un moment immòbils, amb les orelles dreçades i mirant cap a la tanca amb els ulls d'un infant que acaba de fer una malifeta. El silenci, però, s'havia tornat a instal·lar al nostre en-torn i es perllongà sense alterar-se fins que, havent enretirat el mocador de la boca del vell, vam fer rodolar les dues carcasses dins la fossa, on van caure amb un cop sord i desagradable.

Va ser aleshores que em va colpir una angoixa que dominava el temor, però no vaig dir res, i amb la fusta que m'allargava en Dart, recollida d'un munt que n'hi havia a l'altre costat de rasa, vaig posar-me a cavar la terra encara blana que cobriria

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

els cadàvers.

Fou una feina inacabable i feixuga, interrompuda només dues vegades, la primera quan sentírem uns passos que s'atansaven i que van allunyar-se i la segona en passar un cotxe amb el llum vermell de la policia. La fusta era incòmoda, ens hauria calgut una pala, i cap al final els dits ja em sagnaven, poc feta com estava a un treball d'aquesta mena. Em semblava que no els acabaríem de tapar mai, per molta terra que tiréssim sempre quedava un membre o altre al descobert, però després només hi va quedar la panxa del vell, i llavors la terra anà creixent com si s'inflés i tots dos ens afanyàrem amb més energia, amb ganes d'enllestir d'un cop.

Però calia trepitjar-la, es clar, perquè quedés més atapeïda, i per això va [illegible] baixar cosa d'un pam quan en Dart deixà la seva fusta i, despentinat i brut, va posar-se a dansar sobre els cadàvers invisibles mentre jo, estenallada, respirava feixugament al costat de la fossa, amb els cabells caiguts sobre els ulls i una boca tan amarga com si hagués menjat fel.

I cavàrem de nou, ara amb més esforç, perquè sota de tot la terra s'havia anat endurint i jo ja només podia servir-me d'una mà; l'altra em feia massa mal. Prop meu, en Dart panteixava i, en mirar-lo, vaig veure les gotes de suor, grosses com un pèsol, que li rajaven cara avall. Jo també em sentia xopa, tenia les bragues enganxades al ventre i el viso arrapat a l'esquena. Mai no havia suat d'aquella manera.

Però no ens vam rendir, i en acabar encara vam escampar més terra i damunt hi vam podar brossa i pedres, les fustes del munt i tot de maons que procedien de la tanca de fora. Ja ho sé, que no va quedar gaire natural. No podia quedar-hi, la terra de sota té un altre color i ens hauria calgut fer-hi un foc i estendre'l perquè tot tingués un aspecte uniforme, però no ens hi vam atrevir...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Ja era molt tard quan vam tornar a casa, furtius i esclafats, jo amb aquella nosa dintre meu que no van endur-se ni les tres copes de licor, begudes l'una darrera l'altra, gairebé sense respirar, ni el segon bany de la nit, ara amb aigua calenta, al mateix cossi on m'havia rentat de primer i que ara també serví a en Dart, tan adust com jo fins que vam ser al llit i ens abraçàrem, plorant.

Dia 26

La Frora en duu una de cap, no hi ha dubte. Ahir ja va trucar, però vaig fer el sord, no tenia ganes de veure ningú. Avui ha vingut amb l'excusa de portar-me unes pastes que ha fet, i dic amb l'excusa perquè en el fons tenia ganes de xafardejar. Ja m'ha cridat l'atanció que, en entrar, em preguntés si estava sola, quan sap perfectament que el meu marit no torna fins tard. Senyal, doncs, que havia observat la presencia dels dos individus, si no la sabia ja aleshores, el dia que vaig plorar a casa seva. Després, mentre parlàvem, m'he adonat que no parava de llambregar cap a les portes que donen al menjador, com si tingués la sospita que darrera, a la cuina o al dormitori, hi havia algú que no volia ser vist. Es clar que res no la priva de creure que tinc un amant, però és més lògic de pensar que està al corrent de la situació. Més ben dit, de la doble situació, ja que si de moment m'ha semblat que podia apuntar cap als intrusos, després la conversa s'ha desviat d'una manera que fa creure que la seva curiositat l'adreça a en Toli.

- Ja volia portar-te-les aquest matí - m'ha dit, referint-se a les pastes -, però com que tenies visita...

- Visita ? Si estava sola !

- Doncs jo havia cregut... Com que teniu tants amics !

- Nosaltres ? Si mai no veiem ningú.

- De vegades bé sento enraonar... Ja saps com són aquestes parets !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Som en Dart i jo, al vespre - he dit amb fermesa.

Ella ha afluixat :

- Potser sí, doncs. Però mmmmm estava convençuda d'haver sentit d'altres veus.

- No. Ni la meva, aquest matí, perquè no sóc afeccionada a parlar sola, ni a cantar.

- Podia haver estat un parent - ha insistit -. No en tens ?

- Una germana i el seu marit, ja li ho vaig dir. No se'n recorda ?

- Ah, sí ! Potser els he sentit a ells...

- No és fàcil. Des que viuen amagats no es deixen veure.

Ella tenia un dit damunt la taula, amb el qual anava repetint una mena de dibuix en forma de vuit, i, sense alçar la vita, ha sospirat :

- Tothom té els seus problemes...

- Vostès també ?

Llavors m'ha mirat.

- Quan et decidiràs a tractar-me de tu ?

Però jo he proseguit :

- Quins problemes pot tenir un policia ?

- També, no et pensis. Saps que ho voldria deixar, en Fernes ? - ha xiuxiuejat com si tingués por que podia sentir-la algú altre - . Potser faig mal fet de dir-t'ho, perquè si ho escampessis li podria costar un disgust.

- Uh disgust ?

- Es clar. No ho sabies que, quan entres al servei, ja no el pots abandonar fins que et jubilen ?

- No, no sabia res. Com pot pensar a deixar-lo, doncs ?

Ella ha abaixat encara la veu :

- Només hi ha una manera : T'has d'expatriar. Es a dir, n'hi ha una altra , però és més perillosa : entrar a formar part d'un grup de la

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

resistència...

- Ah, però que n'hi ha ?

- Naturalment. No em diguis que no n'has sentit parlar.

- Mai - he assegurat amb una expressió estranyada -. Es la primera vegada... I com vol dir, resistència ?

- Sí - ha fet ella -. Gent que s'oposen a l'ordre establert i el voldrien canviar...

- Com el seu marit ? - he preguntat amb tota innocència.

- Bé... no, no com ell.

Jo he somrigut.

- Es natural que no m'ho vulgui dir, però si vol posar-se en algun d'aquests grups...

- No m'has entès - va interrompre'm ella precipitadament -. No ho sap, encara, el que vol fer. A més, entrar en contacte amb aquesta gent és difícil.

- Ja ho suposo, això. No ho deuen pas pregonar, que ho són.

- No... Tu no diguis res, però sospitem que potser ho siguin aquests individus que es fiquen a les cases.

- Ah ! - he exclamat jo -. Ho reconeix, doncs ? L'altre dia...

Ella s'ha disculpat :

- No em podia pas confiar així com així. Gairebé no ens coneixíem... Ara és diferent. Ja veus que et parlo amb el cor a la mà.

- Si ho fossin - li he objectat - ja els haurien detingut. Quan n'hi havia pocs era una altra cosa, però ara que abunden...

La Frora brandava el cap.

- Tu no saps com van, aquestes coses. Dels serveis secrets només en tenen coneixement els qui en formen part. No seria doncs impossible que hi hagués un servei d'infiltració entre les famílies, i per això la policia ha d'anar amb peus de plom. Es a dir, els inspectors no poden fer res si no reben ordres de dalt, i fins ara no n'hi ha hagut.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Senyal que aquests individus són policies, doncs.

- No, no !- m'ha contradit ella -. No demostra res,que els superiors callin. Potser no ho saben, ells no viuen tan en contacte amb el carrer.

- Per això tenen els mmmmm inspectors i agents, perquè els informin - he pretès jo.

Ella s'hi ha pensat una mica abans de dir, amb el cap decantat, com si li pesés :

- Fins a cert punt... Els informes es solen referir a qüestions molt precises que no encoratgen de parlar de tot allò que és matèria opinable.

Com sempre que parlo amb aquesta gent, no ho entenia. Em desconcerten perquè no els importa gens ni mica contestar amb raons inversemblants; ben a l'inrevés, diria que s'hi complauen. Però avui tenia al meu davant una dona que pretén fer-se l'amiga i no he pogut callar.

- Tot això no té sentit - li he replicat -. Si fos com vos_tè diu, la policia no podria actuar.

- Actua ben poc - ha dir ella -. Es clar que tampoc no en té necessitat - ha afegit sense adonar-se aparentment que es contradia - en una població com la nostra, on més aviat és una mena de símbol.

- De què es queixa, doncs, el seu marit ?

He tingut la satisfacció de veure que la meva rèplica la desconcertava per primer cop, però la seva confusió no ha durat gaire. De segur que també a elles les ensinistren perquè puguin enfrontar-se amb totes les eventualitats.

- Es un home actiu, amb ganes de fer-se útil. No vull dir que els símbols no ho siguin, d'útils, però ell sempre ha tingut la impressió que no se'l necessitava. Hi ha homes que s'han de sentir indispensables per donar el bo i millor d'ells mateixos.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- I de quina utilitat seria, si s'havia d'expatriar ?

- Potser es decidirà per la resistència - ha dit ella tranquil.lament.

- Però no seria això passar a servir un ordre contrari al que serveix ara ? - li he oposat.

Ella ha tingut una resposta admirable :

- Tots els ordres serveixen la pàtria.

- Si opina així - he reconegut - és evident que no pot continuar sent policia...

- Oi ? M'agrada que ho entenguis. L'unic que li falta és un cap de pont, saps ? algú que el pugui introduir...

I s'ha quedat mirant-me, esperant, però jo només he assentit amb el cap. No m'agraden les coses que no entenc, no m'agraden els policies ni les seves mullers, però encara m'agrada menys que em prenguin per ximpla i em vulguin fer caure en el parany de l'amistat que es confia. Què no ho veuen que també som adults ?

- No - m'ha dit en Dart al vespre, quan li ho contava -. Caldria que també ho fossin ells. I no ho són.

- Què són, doncs ? - li he preguntat, encuriosida.

- Criatures amb pistoles que s'entretenen a desmuntar una maquinària o a torturar un animal, o com en vulguis dir...

No he insistit, perquè sabia que no m'ho podria explicar. El trobo estrany, des de l'altra nit.

Dia 27

Aquest matí, cap a migdia, he tingut una gran alegria... i una gran tristesa. M'ha vingut a veure la Lona, una Lona desconeguda, envellida i flaca, amb una cara turmentada que sembla escapada de l'infern. Només cal dir que de primer, quan li he obert la porta del pis, no la reconeixia. Què li deuen haver fet per convertir-la en aquesta mena de parrac ? No m'ho ha volgut dir. S'ha limitat a contar-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

me que fa dos dies que van deixar-la en llibertat i que ara viu amb la seva mare. Sí, sabia que al pis no hi podia tornar, li ho van dir abans d'abandonar la presó, però tant li fa, tampoc no pensava instal·lar-s'hi. Vol començar una vida totalment nova. Perquè si fídicament l'han desfeta, el tracte que li han donat l'ha redreçada moralment.

- No comprenc com vaig abandonar-me d'aquella manera - m'ha dit -. Però s'ha acabat. Ara he d'expiar una traició.

Mentre estava detinguda ha fet amistat amb dues dones més que es troben en el seu mateix cas i, abans de separar-se, perquè les altres encara continuen tancades, van convenir que declararien la guerra a un ordre que ara ella qualifica francament d'inhumà.

- Algun dia potser t'ho explicaré tot - m'ha dit -. Ara no puc.

Ha volgut que li donés l'adreça d'en Joli, en el suposat que encara continuï en aquell celler d'un centre oficial, que no en sé res. Jo de moment m'hi resistia i fins li he dit :

- Tu creus que estàs en condicions de dur una vida de perseguida ?

- Ho dius perquè em veus així ? - i es passava la mà pel cos que fins sembla haver desminuit d'estatura.

- No et vull enganyar, sí - li he contestat. - Has perdut molts quilos, oi ?

- Quinze - m'ha dit amb naturalitat -. Però em refaré de pressa, ja ho veuràs. De moment, viuré una temporada amb la mare.

- I d'en Dom que en saps ?

- Està bé - ha dit breument -. Però encara continua incomunicat.

- Tant de temps ?

- Ell i tres més es volien fugar. No ho sabies ?

- No. I m'estranya que ho sàpigues tu.

- Bins, se sap tot - ha contestat sense explicar-se.

He acabat per donar-li l'adreça, una mica impressionada per la confiança que té en ella mateixa, i l'he feta quedar a dinar. Potser

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ha estat un error, perquè hem recordat la vida d'abans, quan érem comparativament lliures i vivíem sense tantes humiliacions, i ens hem entendrit fins al plor, si bé breument i sense histerismes. Li he contat, naturalment, com ens hem desfet dels dos intrusos que ens van tocar, i ella ha aprovat :

- Es el que hauríem hagut de fer nosaltres, el que hauria de fer tothom. Quan n'hàgim matat unes dotzenes, potser s'hi pensaran dues vegades, abans d'enviar-los a desunir les famílies... Encara els té la Cala, els seus ?

- Sí, no ha canviat res. Llevat que cada dia va més mudada i el seu marit ara té no sé quin càrrec oficial. Es a dir, m'ho penso, perquè l'altre dia el vaig veure amb un uniforme. Ja pots suposar que no m'hi parlo.

Després, amb gran admiració seva, he tret el diari o narració d'en Dom.

- Ah ! El tens tu ? Em pensava que s'havia perdut...

- No solament el tinc sinó que l'he continuat. Però ara més val que te'l quedis, al capdavall és teu.

No l'ha volgut.

- Si la mare me'l trobava, me'l cremaria. Aquí està més segur.

- No ho sé - he objectat -. Un dia o altre s'adonaran de la desaparició d'aquell parell i bé deuran investigar... Prou que em va costar salvar-lo aleshores dels escorcolls. Sort que són uns sapastres ! Estaré més tranquil.la si te'l quedes.

A la fi hem convingut que el recollirà quan abandoni casa de la seva mare, d'aquí dues o tres setmanes segons els mmm seus càlculs, al meu veure excessivament optimistes.

- Llavors potser fins i tot hi podré afegir algunes coses.

- Les teves experiències a la presó - he insinuat.

- Potser sí.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

I ha canviat de conversa.

(Afegiré, Lona, per quan ho llegeixis, que la teva reticència potser m'ha ferit una mica ? Ja em faig càrrec que has sofert terriblement, però havíem estat sempre tan amigues... fins a l'extrem de compartir un pesari, te'n recordes ?)

Dia 28

La Flora continua amb les seves maniobres. Avui m'ha dit que la decisió del seu marit d'abandonar la policia ja és ferma. Segons ella, els esdeveniments (quins esdeveniments ?) s'han precipitat a conseqüència d'una conversa que anit va tenir amb un dels seus superiors i en el curs de la qual sembla que es va mostrar una mica imprudent;

- Es un home terriblement sincer - ha pretès -, i quan veu coses mal fetes no se les pot callar.

No ha precisat de què es tractava, ha dit únicament, en termes generals, que havia criticat alguns procediments que troba poc honestos, i ha afegit :

- Ja pots suposar que això no li fa cap favor, mai no els ha agradat que els inspectors tinguessin idees pròpies. Més val doncs que se'n vagi abans no li obrin un expedient.

- Què pensa fer, doncs ? - he preguntat.

- Ja t'ho vaig dir - m'ha recordat ella -. Hi ha una persona que li ha promès que el posaria en contacte amb algú de la resistència, però no se'n fia gaire. No té la seguretat que no sigui un agent provocador.

- N'hi deu haver molts, és clar - he dit sense treure-li els ulls de sobre.

Ella ni ha parpellejat.

- Sí. Per això li agradaria de trobar un altre conducte, si pot ser a través d'elements obrers, que són els més sans. Gent com vosaltres.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- No ho és, d'obrer, aquest conegut seu ?

- Ho és i no ho és... - ha fet amb voluntària vaguetat -. Per això està indecís.

- Ja veig.

- Els podria fer molt servei - ha proseguit -. Vull dir als de la resistència. Al capdavall coneix molt bé l'organització.. A tu que no se t'escapi una paraula, eh ? - s'ha inquietat llavors.

- No s'amoini, no diré res. Tampoc no sabria a qui dir-ho, no conec cap funcionari.

- Encara que no ho siguin. Mai no se sap a quines orelles poden anar a parar, les coses... Es clar que tu ets una noia discreta, per això m'hi confio. Però no tothom és tan callat i, de vegades, aquells que tenim per més amics... Això em recorda que ahir vaig veure sortir una noia de casa teva. En vaig pensar que seria la teva germana.

- No, era la noia que vivia aquí, on ara són vostès; l'han deixada anar.

- Ah, me n'alegro ! Ja té casa ? Em sap greu que s'hagi quedat sense - ha afegit dient volublement -, i pots creure que nosaltres, per la nostra part... No és culpa nostra que les lleis siguin com són i ens donessin aquest pis...

- Viu amb la seva família - l'he interrompuda.

- Si és així... Perquè t'anava a dir que amb molt de gust li hauríem fet una mica de lloc, el meu marit i jo.

-Però vostès també se'n deuran anar, si ell deixa la policia ! - li he fet observar.

Ella ha brandat el cap, rient.

- Estic tan trasbalsada, que ja no sé què em dic... Tens raó, no ens podrem pas quedar aquí, ens detindrien de seguida. I ens n'haurem d'anar sense mobles, sense res... Quan penso en la vida que ens

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

espera, en les penalitats...

Els sospirs que deixava escapar partien l'ànima, però el seu ull, que semblava mirar la paret, em vigilava, atent a les meves reaccions a l'expressió de la meva cara. I jo reia per dins, gairebé compadida dels seus esforços inútils, de la seva ingenuitat. Perquè cal ser ingenu per creure que podem confiar-nos als nostres botxins pretesament penedits. O potser no, potser s'imaginen que l'afalac obrarà miracles entre persones que hi estan poc acostumades. En tot cas, s'ha equivocat de porta, les darreres experiències m'han demostrat que no pots fiar-te de ningú. També Brelan i Onira, quan els vam conèixer al cafè, semblaven dos homes correctes i amicals, i això no els privà pas de ficar-se'ns al dormitori amb pretencions de dret de cuixa...

No, no cauré en aquesta trampa grollera mentre no em demostri palpablement que és sincera. Perquè si ho fos, si verament el seu marit es trobés en dificultats, per força l'hauria d'ajudar. Sí, per força : no podem ser com ells, perquè, si ho fóssim, ens mereixeríem totes les dissorts que s'abaten damunt nostre i justificaríem el tracte que ens donen.

Ens hem separat ja tard, a punt de tornar el meu home, i a la porta encara ha dit :

- No t'estranyi si no et vinc a veure més. Algú podria adonar-se de les meves visites i no et vull comprometre... Potser ja ho he fet.

- Confio que no - he contestat mentre començava a tancar -. Al capdavall és natural que els veïns es relacionin...

- Si, això sí - ha concedit -. En tot cas, si hem de marxar, ja et vindré a dir adéu.

I ha corregut cap al seu pis, perquè algú pujava les escales. No li calia precipitar-se tant, perquè era el seu marit, ho he vist per l'espiell. I em cal dir que no feia pas cara d'home amoinat, de perse-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

guit. Al replà s'ha aturat un moment, fitant la nostra porta, com si presentís la meva presència, i després, lentament, s'ha tret les claus de la butxaca...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

No seria un servidor fidel dels interessos de la comunitat si ara, un cop acabada la missió que em fou confiada, no assenyalés alguns errors l'esmena dels quals pot contribuir en el futur al millorament dels nostres serveis. No hi ha dubte de l'encert que presidí la decisió de situar els funcionaris encarregats de certes investigacions especials en els veïnats susceptibles de proporcionar una informació que, a la llarga, pot menar al descobriment dels elements subversius i a la posterior desarticulació dels moviments clandestins un cop assegurada la seva existència. La meva experiència, però, demostra que, ja des del primer moment, cal permetre que el funcionari ~~amammmmmm~~ confii a la seva muller (o als familiars que amb ell conviuen) la naturalesa exacta d'una col.laboració que pot tenir resultats funestos quan es prestada sense suficient coneixement de causa. No n'hi ha prou amb unes orientacions de caràcter general que, de fet, es limiten a aconsellar l'establiment d'una relació amical amb les persones suspectes d'activitats il.legals o en contacte amb altres persones al marge de la normal convivència ciutadana. En el cas concret de l'afer que ara reclama la nostra atenció, una insuficiència de dades combinada amb el caràcter particularment susceptible i exaltat d'un dels suspectes, crea una situació inicial violenta totalment contrària a la nostra finalitat. Va caldre doncs que, en ús dels poders discresionals que em foren concedits en aquest estadi experimental, em franquegés amb la meva muller, en aquell instant greument ofesa per la conducta de l'esmentat suspecte, per tal d'animar-la a un canvi d'actitud que, segons totes les aparences, ens hauria proporcionat l'èxit perseguit sense la interferència d'altres serveis especialitzats que de primer amenaçaren

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

i després han destruit la nostra obra, prou difícil i laboriosa, per no dir sacrificada, atès l'error inicial d'enfocament.

Em refereixo a la BIF, la qual, per ignorància o obedient a aquest esperit d'independència que la caracteritza des de la seva funfació, situà dos dels seus agents a la llar dels suspectes quan les nostres investigacions tot just havien començat. No cal dir com això ha complicat la nostra tasca, sobretot quan l'actuacio de la Brigada D'Investigacio Familiar incidia en un terreny ja trebaliat pels serveis AB de pesquisa domiciliària, la intervenció dels quals, si bé necessària, tampoc no contribueix a crear un clima idoni que faciliti el treball d'una missió com la que se'm confià. Ens hem hagut d'enfrontar, per tant, amb greus problemes que no havíem previst, alguns d'ells perfectament evitables si s'aprofiten els ensenyaments de l'experiència i d'altres que cal preveure però ja no tan susceptibles d'una solució a priori, com el que ens ha presentat la decisió del matrimonii suspecte de desfer-se dels agents Brèlan i Onira, decisió que ha menat a la detenció dels culpables en un moment particularment inoportú, quan a la fi la meva muller havia aconseguit de captarse la confiança de l'anomenada Sera i ens preparàvem a tenir notícies concretes i fidedignes del parador de l'escàpol Joli i d'altres elemen que poden haver-se-li reunit des que abandonà la seva llar amb la família.

Ben cert que el fracàs de la missió, atribuible a les causes esmentades, no ha estat absolut gràcies a la ràpida intervenció nostra a rel de l'arrest dels criminals i a l'escorcoll minuciós que sotmetérem el pis, on fou descobert un manuscrit, mena de [redacted] relació d'esdeveniments iniciada pel condemnat Dom i continuada per Sera on, entre altres coses d'interès als nostres serveis i a la seguretat de l'estat en general, es troben algunes clarícies que [redacted] poden conduir a la detenció de Joli, actualment refugiat en un establi-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

ment oficial no precisat, on cal comprendre que s'apleguen els components d'un nucli de resistència. El mateix manuscrit assenyala que, a part dels detinguts Sera i Dart, una germana de la primera, Lona, recentment alliberada després d'un període de reclusió per activitats anti-socials, es troba en possessió de l'adreça de l'establiment en qüestió. No cal insistir sobre la necessitat de retrobar aquesta noia per tal d'interrogar-la en l'eventualitat que els assassins dels agents Brelan i Onira es resisteixin a declarar. Tot amb tot, sóc d'opinió que tenim prou elements en mà per procedir en un terme breu a la desarticulació d'aquest focus subversiu.

Reitero, per acabar, la conveniència d'estudiar una connexió més articulada entre els diferents serveis, en primer lloc entre els del nostre grup i els de la BIF, atès que...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

De primer no vaig comprendre la insistència amb què la Frora s'entossudí a baixar a la drogueria quan li deia que no tenia cap pressa, que em podia esperar perfectament, però després, en quedar-me sola i trobar el borrador de l'informe que el seu marit adreçava als superiors, vaig veure ben clar que es tractava d'entretenir-me mentre telefonava a la policia; si la Sera estava detinguda, era evident que no podia haver sortit a comprar...

Cinc minuts abans, en sentir-me trucar al pis del costat, havia obert la porta per preguntar-me qui cercava.

- La Sera - li vaig dir -. Que no hi és ?

- Es la seva germana, vostè ? - m'interrogà en lloc de contestar-me.

- No, una amiga - i vaig afegir : - Abans vivia en aquest pis...

La cara se li va il.luminar, i em somrigué :

- Ah, la Lona !

- Sí.

- Entri - va invitar-me - Ha sortit un moment... Es a dir - rectificà quan ja érem dins -, de vegades s'entré una mica. Més valdrà que vagi a buscar-la. Segui.

- No es molesti...

- Cap molèstia. Es a la drogueria.

- Ja m'esperaré. No tinc cap feina... Si ha anat tan a prop,no tardarà.

- Ja sap que passa - va insistir -. Un cop al carrer... Pot haver recordat que li faltaven altres coses.

- No hi fa res.

- Es que em sap greu... Sí, hi vaig - decidí.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Jo era asseguda entre la taula de menjar i una altra taula, més petita, de despatx, que havien col.locat a l'angle de la paret, on nosaltres teníem la ràdio. Per pura xafarderia, sense cap intenció precisa, vaig obrir la carpeta negra que hi havia al costat d'un munt d'impressos i, mentre ella s'allunyava escales avall, vaig llegir distretament unes ratlles del paper de damunt que, com vaig veure després, corresponien al final de l'escrit inacabat. La paraula manuscrit i els noms d'en Bart i la Sera em van saltar als ulls tan inesperadament que, uns segons, la mà se'm va paralitzar, com immobilitzada pel glop de sang que fugia amunt, cap al cor. Però els ulls continuaven llegint, i van veure una altra paraula, detinguts, que gairebé em feu saltar abans que els dits, de nou capaços, s'apoderessin d'aquell full i dels fulls que hi havia sota per enfaforar-los al portamonedes. Després, com que quedava prou clar que el manuscrit d'en Dom, continuat per la Sera, havia caigut en mans del funcionari, vaig lliurar-me a un escorcoll precipitat fins que descobria un sobre gran, blau, amb tot de papers amb l'escriptura del meu marit. Vaig apoderar-me'n també i, sense entretenir-me, vaig córrer cap a la porta i escales enllà.

Però em podia ensopegar amb la Frora que tornava, i per això, tot d'una, vaig fer mitja volta, ara escales amunt, cap al terrat, d'on em seria possible passar als terrats de les cases veïnes i, d'allí, al carrer de darrera. Dalt, un home desconegut prenia el sol totalment despullat, però tenia els ulls closos i jo, que m'havia tret les sabates per no caure, vaig passar silenciosament pel seu davant sense que em sentís. El parapet era baix i vaig saltar-lo sense dificultats, però la porta de darrera era tancada amb forrellat per la banda de dins i em va caldre saltar encara un altre parapet i córrer al llarg d'unes cordes plenes de roba estesa, fins a la porta següent, prop de la qual jugaven dues nenes. Es van quedar bocabadades, no cal dir-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ho, i suposo que els vaig somriure com una ximpleta, per tranquil.litzar-les i evitar que cridessin, abans de precipitar-me pels graons abruptes, sempre amb les sabates a la mà. Vaig posar-me-les baix de tot, a l'entrada, i aleshores, amb tota naturalitat, com si fos un estadant més de la casa, vaig sortir al carrer amb el portamonedes i el sobre blau ben arrapats...

Vaig llegir-ho tot al metro, refugiada en un banc de l'extrem de l'andana on gairebé no arribava la llum, i després, en lloc de tornar a casa de la meva mare, on era evident que corria perill, vaig adreçar-me directament al local oficial on s'amaga en Joli. Ja era tancat, perquè només treballen el matí, i em va caldre trucar molta estona per fer acudir el porter, un home d'una quarantena i d'aspecte malcarat que, sense donar-me temps de preguntar res, em va dir :

- No hi ha ningú, en aquesta hora. Ha de tornar demà, de nou a una.

- Em penso que no - li vaig somriure -. Sóc la Lona.

Ella va continuar mirant-me, sense obrir.

- No la conec - digué -. Torni demà.

- Molt bé. Cridi aquest nom al celler i aveure què passa.

- Ja ho veig, una tocada - branda el cap, i va desaparèixer vestíbul endins.

Em vaig esperar pacientment, asseguda als graons que menen a la porta, perquè em sentia les cames fluixes i tenia por de caure si em quedava dreta.

Va tornar al cap de cinc minuts, tan malcarat com de primer, amb una expressió sorruda que no podia fer res per evitar, però ara el to de la seva veu era amical quan em va dir mentre obria :

- Vostè guanya.

I va menar-me al celler, on hi havia tres homes, en Joli, la seva dona i el petit, tot sis instal.lats en un reducte, darrera una veritable barricada de lligalls i llibres amuntegats sense ordre ni

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

concert.La Donis va córrer a abraçar-me.

- Ja t'han deixat en llibertat,doncs...

- Han detingut la Sera i el seu marit - vaig dir-los sense perdre temps -. I el pitjor és que els han trobat unes notes que havia començat en Dom i que ella continuava... Saben que esteu amagats.

El porter, que m'havia seguit, va deixar escapar un renec i em preguntà :

- Però saben que són aquí ?

- No, només que s'han refugiat en un edifici oficial. Els deuran escorcollar tots...

- Més valdrà que ens n'anem - va dir un dels homes.

En Joli,però, no va perdre la serenitat.

- N'hi ha molts, d'edificis d'aquests. Centenars...

- Vuit-cents trenta-set - va precisar el porter.

- Sí. Si els han d'escorcollar tots, s'hi passaran setmanes. Es clar que res no ens assegura que no començaran per aquest... - Va girar-se a un dels homes, un xicot més aviat baix i plenet -. Quin és el lloc de replegament previst, Doman ?

- També és un edifici oficial; unes escoles.

- No serveix, doncs.

- En segon lloc, tenim la barraca del riu.

En Joli es va consultar el rellotge.

- D'aquí a tres quarts serà fosc... Mentrestant, fem desaparèixer tots els rastres de la nostra estada aquí. D'acord, Lan ? - va preguntar al porter.

L'home assentí.

- Quan ho hagin escorcollat tot, podeu tornar.

I es posà a ajudar-los, per enllestir més de pressa. Però de feina no n'hi havia gaire, ho vaig veure mentre seia en un racó, amb el petit que es captenia com un homenet. No tenien

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

matalassos ni atuells de cuina, únicament mantes i plats i vasos d'alumini, com els dels soldats. Vaig admirar-me :

- I com cuineu ?

- No cuinem - em va dir la Donis -. Mengem conserves i de tant en tant, quan algú té ganes d'un plat calent, se'n va en una taverna.

- I els diners ?

Aleshores va obrir una maleta de dues que n'hi havia mig cobertes pels lligalls i em va ensenyar tot un paquet de bitllets.

- Els va portar el germà d'en Doman, en Lari, que treballava en un banc - i m'assenyalà un dels altres homes, un noi secardí i d'aspecte energic, amb una barbeta rissada, que no s'assemblava gens a en Doman -. Si llegissis els diaris, ja hauries vist que va fer un desfalc.

- I quan se us acabin ? - em vaig interessar.

Ella va arronsar-se d'espatlles.

- Els diners no són cap problema; n'hi ha a tot arreu.

Els homes van acabar d'arranjar-ho tot, van desfer la barrera que havien dreçat i escamparen tot de carpetes i llibres mentre nosaltres ens retiràvem cap a l'altra banda del celler. Després vam pujar a l'entresol, on ens destribuïrem en tres grups que, separadament, s'adreçarien a la barraca del riu. La Donis se'n va anar amb en Lari, en Joli i el nen feren colla amb en Doman i jo vaig aparellar-me amb l'altre home, un xicot robust i d'aspecte camperol que, pel camí, va dir-me que es deia Mústels. També va contar-me que, dues nits enrera, quan se'ls uní en Lari, van prestar jurament de ser fidels els uns als altres i de dedicar tots els seus esforços a l'enderrocament de l'ordre actual, regit pel Capmajor.

Vam tenir tepps de parlar de tot, perquè jo, després de les emocions de la tarda i d'aquelles corregudes pels terrats, estava tan fatigada que em costava de caminar. El darrer tros de camí potser ni l'hauria fet mai, sola. Ell, però, va passar-me el braç per la cin-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tura i, en sortir del raval, on començaven els barris dels escombrariaires, se'm va carregar al coll com si fos una pluma.

- No pesis gens - em va dir. - T'han deixat amb la pell i l'os.

Es veritat, i potser si que no em refaré tan de pressa com em pensava. I sort encara que he quedat viva per contar-ho - perquè ho contaré.

Quan vam arribar al grup de barraques del riu, doncs, els altres ja s'havien instal.lat i al centre de l'única habitació hi havia un fogó que la Donis acabava de manllevar a una veïna. El guspireig del foc era l'unica lluor que il.luminava l'indret, sense electricitat, com tot el barri, un aplegament de vint o vint-i-cinc construccions de fusta, de llauna o de maó dret amb els sostres d'uralita o de palla mal protegida per trossos de tela impermebilitzada. Però això no ho he vist fins aquest matí.

Lievat d'en Lari, els altres eren asseguts a terra, entorn del fogó on la Donis, gairebé a les palpentes, escalfava dues llaunes de carn.

- Demà caldrà que miren de trobar espelmes - va dir.

Després va entrar en Lari, amb dues ampolles que no sé d'on devia treure i en Joli va obrir una maleta per destribuir els plats i els vasos d'alumini. Jo, com que no en tenia, vaig haver de menjar en el plat de la Donis. M'havien fet seure a l'altra maleta, però encara era més incòmode i vaig acabar per deixar-me relliscar a terra, amb l'esquena contra la paret.

- T'ha parlat del nostre jurament, en Mústels ? - em va preguntar en Joli.

- Sí.

- I hi estàs d'acord ?

- Si. Del tot.

- Et quedes amb nosaltres, doncs ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Vaig assentir.

- Demà, quan s'hi vegi, et llegiré la nostra petita constitució - va fer ell amb una veu riallera -. Confio - va afegir tot seguit - que podrem passar una bona temporada aquí; de moment, et convé descansar.

- Però jo voldria fer-me útil...

- Ja t'hi faràs. Que me'n dius d'encarregar-te de les lliçons d'en Frodi ?

- Les lliçons d'en Frodi ? - em vaig estranyar.

- Sí. Ells han tancat les escoles perquè la seva generació sigui ignorant i més fàcil de dominar, però no ho hem de consentir. Podeu començar demà mateix. Així la Donis quedarà lliure per fer altres feines.

- Molt bé.

En Doman va recollir els plats i sprtí de la barraca per anar a rentar-los al riu i el seu germà va seguir-lo. En Mústels va encendre una cigarreta.

- No seria interessant, més endavant - va dir -, d'organitzar una petita escola ?...

- No sabem si ens quedarem gaire temps - li va fer observar en Joli -. I tampoc no ens convé cridar l'atenció.

- Si ens quedàvem - va intervenir la Donis - potser es podria provar amb dos o tres nois més, els que ens semblin més espavilats.

- Ja tindrem temps de parlar-ne, si de cas - digué el seu marit, i s'aixecà.

En Mústels va imitar-lo i, sense afegir res més, sortiren tots dos. La Donis començà a desplegar una manta de la pilera que havien col.locat en un racó.

- Podem dormir plegades - em va dir en la fosca, perquè el foc s'havia anat apagant -. Demà al matí ja comprarem més mantes -. Va sospirar -. Això és molt petit i no serà gaire còmode, però més m'estimo viure aquí que al celler aquell.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Per què no hi veníeu abans ?

- Ells opinen que val més tenir sempre un o dos llocs de reserva. I de segur que tenen raó. Si no n'haguéssim tingut cap, ara ens veuríem en un compromís. Després, d'aquesta barraca només en disposem des d'abans d'ahir; és d'en Lari.

- Es estrany que tingués una barraca... - vaig fer.

- No la tenia; la va comprar al nebot d'un home que hi vivia sol i que es va morir.

- Aquí podré jugar amb altres nens - va dir tot d'una en Frodi, fins llavors callat.

- Es clar que sí. Ves a orinar, ara.

- On ? - va preguntar ell.

- Darrera la barraca hi ha tot de canyes... - Vaig sentir la seva mà que em tocava -. També hi podríem anar nosaltres.

Vam sortir al carrer que s'allarga entre les dues rengleres desiguals de barraques, on ja gairebé no quedava ningú, i, pel corredor de més avall, ens esmunyirem cap al canyar, darrera el qual hi ha un marge amb donardes i figueres de moro on vam enfilar-nos a les palpentes.

- Queda't aqui - va dir ella al nen, i vam contornejar uns esbarzers per ensopegr amb una dona culivada.

- Maria ? - va preguntar.

La Donis va desenganyar-la i ens aclofàrem prop seu, protegides per la nit i més discretes que ella, que mostrava tot el darrera.

- Teniu un tros de paper ? - ens demanà.

La Donis en duia a la butxaca i ella va estirar-se per agafar-lo mentre deia :

- Abans podies fer-ho amb un grapat d'herba, però ara ho han emporcat tant que no pots posar les mans enlloc. Com que la meitat tenim diarrea...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Vam deixar-la encara ajupida i, amb en Frodi, que ens esperava, vam tornar a la barraca, on ara ja hi havia tot els homes, llevat d'en Lari, el qual va comparèixer dos minuts després amb una llanterna de ferroviari.

Vaig veure que tots es despullaven sense vergonya abans d'embolicallar-se, amb la roba interior, en les mantes desplegades sobre el terra, les unes a continuació de les altres. La Donis em va cedir el costat de la paret i en Joli, que havia tancat la porta en entrar en Lari, va apagar la llanterna penjada en un clau [redacted].

- Bona nit - va dir.

Quan li vam haver contestat, tot va quedar-se silenciós, però no per gaire estona, perquè el terra era molt dur i, ara l'un, ara l'altre, tots anàvem canviant de positura, començant per jo mateixa que encara tenia els ossos dolguts de la meva estada a la "residència especial" de la presó. Després algú tossí i fora va sentir-se una remor furtiva, com de rodes de goma, que s'atansava, però ja no vaig temps de precisar si s'aturava o proseguia, car llavors em vaig adormir.

En Joli m'ha llegit el que ell en diu en broma la nostra petita constitució, segons la qual ens comprometem :

1. A posar a disposició de la [redacted] causa totes les nostres possessions i facultats,
2. A sacrificar-ho tot, fins la vida si cal, a la consecussió de la nostra finalitat revolucionària,
3. A renunciar a la nostra voluntat individual i a respectar les decisions de la majoria.

Ho he jurat.

Després ell mateix m'ha dit que aquestes tres disposicions li havien estat inspirades per una organització del segle passat l'existència de la qual havia descobert anys enrera en un llibre de circulació

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

clandestina. Tots les troben molt encertades i, sobretot, els agrada la seva simplicitat.

A migdia, quan dinàvem, he sabut per què en Lari va comprar la barraca : en tot el barri no hi ha una sola família que tingui a casa individus de la Brigada d'Investigació Familiar. En Joli s'ho explica així :

- Estan disposats al sacrifici d'instal.lar-se en una llar obrera, on saben que passaran privacions, però la misèria d'aquesta gent els deu espantar.

Es veritat que tots són increiblement pobres. He observat, cosa curiosa, que hi ha pocs homes. De primer em pensava que devien ser a treballar, però després una dona que hem trobat al riu, on la Donis i jo havíem baixat a buscar aigua (jo més que res per acompanyar-la, perquè no puc fer forces) ens ha dit :

- Gairebé totes les famílies on hi havia homes en edat de treballar han anat marxant, de manera que més que res ara només queden viudes i dones que el marit ha abandonat.

Per la resta, els pocs homes que hi ha sembla que no tenen cap ocupació regular. Moltes dones fan feines per les cases i algunes, més joves, putegen a ciutat.

He començat a donar lliçons a en Frodi. Es un noi espavilat, tot i que en aparença potser no ho sembla perquè se'l veu tan quiet i silenciós, entenimentat. Hem llegit i hem escrit, i m'he quedat sorpresa que ho fes tan bé per la seva edat. De comptar, en canvi, no en sap tant. Com que la seva mare ja li havia començat a parlar d'història, ha volgut que continués i en una ràpida sintesi que després ja anirem eixamplant fins on arribin els meus coneixements, per desgràcia força limitats, li he anat explicant com es formaren les actuals

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

nacionalitats i com la nostra, després de molts tempteigs i ensopegades (lluites feudals, entre reis, entre la realesa i el poble, entre les faccions i partits, etc.), es va donar un govern democratic i una legalitat que fou destruida, ja en els meus dies, per un cop d'estat que pretenia retrocedir a uns estadis més primitius de civilització. Es clar, la meitat de coses no les ha enteses, però com que té voluntat d'aprendre, m'ha fet moltes preguntes les respostes a les quals ell mateix ha anat ordenant d'acord amb moltes altres coses que ja sabia per ha ver-les sentit dir al seu pare.

- Abans, doncs, es podia fer el que es volia ? - s'ha interessat en un moment donat de les meves explicacions.

- El que es volia, no. Hi havia lleis. Sempre n'hi ha hagut, perquè son necessàries. Però eren lleis que tothom podia respectar, que no feien cap nosa i ens protegien.

- Com ?

- Mira, ho veuràs de seguida : si hi ha, per exmple, una llei que no deixa que els nois es peguin, aquesta llei és bona perquè et priva de fer mal àls altres nois i que ells te'n facin. Protegeix, doncs, tots els nois. I no estorba gens ni mica, perquè pegar-se amb els altres no és necessari. Però fixa't si és diferent quan hi ha uns nois més grans, o que tenen bastons, que poden pegar els altres sempre que vulguin, sense que ningú no els castigui...

Ho ha entès molt bé. I també això, quan hi hem arribat al cap d'una estona :

- Les lleis, perquè siguin justes, s'han de fer amb el consentiment de tothom i, si no pot ser, de la majoria. Imagina't que una colla de nois voleu jugar en un joc i que només un pugui dir les regles que heu de seguir encara que els altres no hi estigueu conformes. Oi que no/us agradarà ?

- No.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Perquè el natural és que tots digueu el vostre parer i que discutiu fins que us avingueu... Això, en un poble no pot ser, hi ha massa gent, no acabaríem mai ni ens entendríem. Però hi ha maneres de solucionar-ho. La gent diuen qui volen que faci les regles, i aquells que tenen més persones al seu costat se n'encarreguen en nom de tots. D'això se'n diu una democràcia, i és com víviem abans, després de totes aquestes lluites que t'he contat.

- I no hi tornarem ? - ha fet ell.

- Sí, hi tornarem. I anirem més enllà i tot - he proseguit, i a ra potser em parlava més a mi mateixa que no pas a ell -. Perquè aquestes lleis, també poden ser injustes. Tu ja saps que hi ha rics i pobres, obrers com el teu pare i tots nosaltres i senyors que tenen indústries, negocis, terres... D'això se'n diu classes.

- Ja ho sé - m'ha dit en Frodi. - Els proletaris i els capitalistes.

- Exacte - he somrigut.

- De vegades el pare en parla.

- I també deus haver-hi sentit dir que no està bé que uns ho tinguin tot mentre els altres, que són molts més, no tenen res...

- Sí.

- Ni que els que ho tenen tot puguin aprofitar-se de la misèria i de la por dels que no tenen res per comprar-los i fer que els donin la raó.

- Ho fan ?- m'ha pregunta t amb una expressió ingènua i àvida.

- Si, ho fan, [illegible] De vegades els paguen diners, altres cops els donen a entendre que es quedaran sense feina... Però hi ha més maneres de comprar. I coses encara pitjors, vull dir més dissimulades, però que fan més mal. Com aprofitar-se de la ignorancia dels obrers, que com que són pobres i han de treballar, de jovenets no poden anar tant a escola i instruir-se... Els enganyen, doncs, els fan veure que els defensen, que estan a favor d'ells, i els infeliços s'ho

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

creuen i a l'hora d'escollir gent que faran les lleis, els escullen dels seus, dels rics.

- Ara no n'hi ha, d'escoles - ha recordat ell.

- No, no n'hi ha.

- I per què les han tancades ?

- Perquè encara volen que ho siguem més, d'ignorants. Els obrers que saben massa els fan por. En una democràcia com la que et deia que teníem abans els mes llestos es podien preparar, ni que els fos difícil, i amb la seva intel.ligència i els seus coneixements anaven fent veure les coses clares als companys, o sigui que no era just que manessin els rics...

- Haurien de manar els obrers, oi ? - m'ha interromput.

- Sí, perque el dia que manin no hi haurà ni rics ni pobres i les lleis ja no caldrà que protegeixin ningú en el sentit que t'he dit abans. No caldran lleis perquè la gent es respectin i el més fort no abusi del més feble...

- El paradís ? - he sentit que deia una veu darrera meu, i en girarme he vist que era en Mústels.

- Ah, hola ! No t'havia sentit.

- Tu t'ho creus, tot això ? - m'ha preguntat.

No li he contestat, no volia mentir i, davant del noi, tampoc noppdia dir la veritat. Ell encara no té tants motius com jo per desconfiar de l'home, el seu germà, i tan de bò no els tingui mai ! I, al capdavall, si no ho crec, ho voldria creure...

Tots hem llegit ja les pàgines de la Sera i avui hem tingut una gran discusió sobre la policia. Però no n'hem tret res en clar, ningú no els entèn, aquesta gent. En Lari ha dit :

- No sé pas què pensen. Com poden imaginar-se que la gent confiarà en ells, si es presenten com a policies ? Hauria comprès que aquest

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Fernes s'hagués instal.lat al vostre pis- ha afegit de cara a mi- fent-se passar per un obrer, però així, d'una manera tan descarada...

- Se m'ha acudit una teoria - ha fet el seu germà, que en general parla poc -. Estan tan satisfets de la seva condició de policies que els resulta psicologicament impossible de dissimular-la.

En Joli s'hi ha oposat.

- No concorda amb els fets, això. Els de la Brigada d'Investigació Familiar no s'hi presenten pas, com a policies...

- Qui ho ha dit ? - he protestat. - Els que van venir a casa, sí.

- Fins a cert punt - m'ha contradit -. Ho van donar a entendre, però no ho van declarar francament.

- T'asseguro que sí. Rellegeix les pàgines [illegible] d'en Dom.

Les hem buscades i m'ha hagut de donar la raó, les allusions són prou clares i repetides.

- En tot cas, els nostres van ser més discrets.

- Potser no ho recordes bé, ara, - li ha fet observar en Mústels, i s'ha adreçat a la Donis - Què hi dius, tu ?

- Sí, em sembla que alguna cosa o altra van dir...

- Se n'enorgulleixen massa, de ser policies, per permetre que els altres ho ignorin - ha recalcat en Doman.

-Però haurien de veure que això treu eficàcia als seus serveis...

- Millor per nosaltres, home !

- Això sí. Parlo del seu puht de vista. Es totalment idiota presentar-se en un veinat i, després de dir qui són, fer veure que volen abandonar el cos... Veus ? - s'ha interromput -. Això si que contradiu la teva teoria. Si se sentissin tan satisfets com dius de ser policies, de pertànyer al cos, no podrien simullar que ja en tenen prou, ni criticar-lo, que és el que va fer aquest.

- Obeeixen ordres - s'ha defensat en Doman.

- També les obeirien si els manessin que es fessin passar per tre-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

balladors. De vegades m'he imaginat que entre els dirigents hi ha algú que boicoteja el sistema. Un dia, quan ho sapiguem tot, potser tindrem sorpreses.

- Si ho arribem a saber - ha reflexionat en Mústels -. Han embolicat les coses de tal manera, que algunes no les aclarirem mai. Jo ja em donaria per satisfet d'arribar a esbrinar què hi ha darrera d'aquesta operació de la BIF. Perquè tampoc no trobo acceptable cap de les raons que fins ara s'han donat.

- Jo n'entreveig una - ha dit en Joli després d'un silenci -. Una raó que no aclareix res, naturalment, però que té la seva importància.

- Quina ?

- Que, sigui com sigui, ells no pensen com nosaltres.

- Prou que ho sabíem, això ! - ha exclamat en Lari.

Però en Joli brandava el cap.

- No em refereixo a diferències d'ordre ideològic, social o polític. Vull dir que el cervell els funciona d'una altra manera. No tenen la nostra mena de racionalitat, si enteneu que vull dir.

Ho enteníem, i tothom s'ha mostrat més o menys d'acord. De què ens serveix, però ?

Aquesta matinada hem entrat un veritable carregament d'armes, cinc fusells, dues dotzenes de pistoles i dues petites caixes de municions; tot el que han trobat a l'armeria.

Ho han fet molt bé, d'acord amb una idea d'en Joli, que ja feia dies que hi pensava i l'anava madurant. De primer s'han apoderat d'un cotxe amb el qual han fet cap al domicili de l'amo de l'establiment, un home que viu sol. Per això l'han escollit. En Doman, que és manyà, ha despanyat la porta del carrer i després la del pis, tot tan silenciosament que, quan han entrat al dormitori de l'armer, l'home encara dormia.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Diu que li han dit :

- Ens ha d'acompanyar a la botiga; volen les armes -. I, quan ell es resistia : Pot fer dues coses, negar-s'hi o complaure'ns. En el primer cas, el matarem; en el segon tindrà una pèrdua econòmica però salvarà la vida. Vostè decidirà què li convé més.

No li ha calgut pensar-s'hi gaire : els ha acompanyat. Es clar que ho haurien pogut fer sols, les portes de l'armeria tampoc no haurien resistir la destresa d'en Doman, però hi ha els timbres d'alarma i cap de nosaltres no té prou coneixements d'electricitat per reduir-los al silenci.

Han pres totes les armes que han trobat a l'establiment i després han tornat l'home al seu pis, on l'han lligat i emmordassat sense tancar la porta perquè demà pugui alliberar-lo algun veí.

En arribar a la barraca, la Donis i el noi (jo també una mica, però poc) ja havien obert un gran forat a terra, on ha capigut tot el carregament. Fora només hi hem deixat sis pistoles, una per cap, i les municions corresponents. Ah ! I un llibre de caça que en Lari ha tingut l'humorada de pispar.

Tot ha anat com una seda i no els ha vist ningú. No és estrany que avui tots estiguin tan contents ! Jo no tant, perquè no em trobo gens de bé...

En Joli i la Donis s'han disputat. Ella, que des que va saber que havien detingut la seva germana i el cunyat està preocupada encara que procuri dissimular-ho, després de molt pensar-hi s'ha decidit a anar al Quarter. En Joli, però, no li ho permet.

- Es la teva germana, ja ho sé, i tu pateixes per ella, també ho sé, però això no es raó perquè et beguis l'enteniment. A qui et penses que pots preguntar per ells, al Quarter ?

- No ho sé. Quan sigui allí faré segons vegi.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Segons vegis ! El que faràs és posar els peus a la galleda ! Hauries de tenir més seny.

- Ja es veu que a tu no et són res ! - ha protestat ella.

- No t'hi deixaria anar ni que es tractés del meu pare.

- Ho dius !

- Ho dic i ho mantinc. No t'adones que ens poses tots en perill ? Si et detenen, et faran cantar.

- I per què m'han de detenir ? Per preguntar ?

En Joli s'ha girat als altres :

- La sentiu ? Ella preguntarà : "Què n'han fet, de la Sera ?" I ells, molt amables, contestaran : "Doncs miri, com que no feia bondat lá tenim tancada en una cel.la" Sembla mentida que siguis tan innocent.

- No hem de fer res, doncs, segons tu ?

- Ningú no t'ho ha dit, això. A la policia, però, no li hem de donar cap motiu perquè es fiqui amb nosaltres. No sou del mateix parer, vosaltres ? - ha preguntat als companys.

Tots estàvem incòmodes, naturalment, perquè ens feiem càrrec de l'estat d'esperit de la Donis; alguns potser fins estaven una mica estranyats que fins llavors no hagués dit res. D'altra banda, no hi havia dubte que en Joli tenia raó. Està molt bé que ens preocupem per la familia, però quan es corre perill de perjudicar altres persones, tot un moviment, cal pensar-s'hi dues vegades. Es el que ha dit en Mústels :

- No us acaloreu. Hi deu haver altres maneres i, entre tots, una solució o altra trobarem...

De fet, en Lari ja la tenia.

- Es molt senzill - ha fet -. Podem interessar-nos per ells a través d'un advocat.

- Hauria de ser algú de confiança -ha mig objectat en Joli.

- Jo en conec un, però potser no seria prudent que l'anés a veure,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ni que us hi recomanès. Tenia, i encara deu tenir, és clar, alguna relació amb el banc... Però és un xicot honest.

En Joli ha mirat la seva dona :

-Què et sembla ?

- Molt bé. Si així tothom ha d'estar content... Hi aniré demà al matí.

- Emporta't ~~dues~~ Tres mil pessetes - li ha recomanat en Lari -. Com he dit, és honest, però s'ho fa pagar.

Ens havíem fet il.lusions. Algú va veure els homes quan traslladaven les caixes de municions i les armes des del cotxe, aturat fora del barri, a la barraca. Es una noia que viu amb la seva mare i que es guanya la vida per les cantonades. Se m'ha atansat quan era prop del riu, a prendre el sol, perquè en Joli i els seus companys creuen que no m'és bo passa-me tot el dia tancada.

- Hola - ha dit -. Tu ets nova, en aquest barri, oi ?

- Sí, encara no fa dues setmanes que vam arribar.

- Ja ho sé. Sou a la cabana de l'oncle Narci... Em dic Bena - ha fet, i s'ha assegut prop meu, a terra, amb els genolls alts, sense cap mena de preocupació. - De qui ets la dona, tu, del de la barbeta rissada ?

- No. Sóc parenta de la Lona - he mentit -, l'altra dona que ja deus haver vist.

- Sí. Més que res, però, m'he fixat en el de la barbeta. Què duien, l'altra nit ? Tenien un cotxe prop d'aquí i em va estranyar.

- No és nostre.

- Ja ho suposo. Si poguessiu tenir cotxe no viuríeu aquí. Al barri no se'l pot pagar ningú, ni jo, que dec ser la que guanyo més diners.

- De què treballes ? - ~~mmmmmmmmmmmmmmmm~~ li he preguntat per distreure-la del que podia haver vist.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- A tu que et sembla ?

- No ho sé - he dit innocentment. Al capdavall no en té aspecte, de puta.

- Què pot fer-se quan ets pobre, jove i ben feta ?

- Moltes coses - he contestat, tot i que aleshores ja ho havia entès.

- Moltes coses ? Ja em diràs quines ! Potser sí - ha reconegut seguidament -, però si els homes no et deixen mai tranquil.la i saps que d'una manera o altra has de cedir, més val treure'n profit, oi ?

Molestada per aquell cinisme, no he pogut evitar de dir-li :

- No en deus pas treure tant, si has de viure a les barraques.

Ella ha rigut :

- Tens raó. Però ja no durarà gaire. Fa temps que recullo per un pis. Calculo que e mig any més... Només fa un any que m'hi dedico, saps ? En tinc dinou.

- Ja se't veu, que ets jove.

- Ara, que potser em sabrà greu, anar-me'n d'aquí - ha reflexionat - Hi he viscut sempre.

- No tens pare ?

I ella, amb tota sinceritat :

- No, va matar-lo la policia quan jo encara era una nena, aleshores que hi va haver aquells combats pels carrers, tu ja te'n deus recordar... Quan va canviar tot.

- Sí, me'n recordo.

- Són uns botxins - ha dit en veu baixa i rancuniosa -. El van matar al Quarter, no et creguis. L'havien agafat amb les armes a la mà... Per això no vull anar mai amb cap d'ells, i això que alguns ho pagarien bé... Al bar on vaig en vé un que no para d'insistir, però mm s'ho ha de mirar de lluny. Qui és, el de la barbeta ? - ha preguntat llavors sense transició.

- T'agrada, oi ? - he somrigut.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Se'l veu molt home - ha confessat - Què t'és, a tu?

- Res; és un amic de la família.

- N'hi se'n veuen gaires, en aquest barri, de xicots com ell. Ni de gent com vosaltres, ben mirat. Què hi heu vingut a fer ? Jo aquí xerrant, i potser sou policies...

- Els tenim tanta simpatia com tu - he provat de tranquil.litzar-la. Però ella ha fet :

- Es clar que tampoc no m'ho diries

Ella s'ha aixecat.

- Tant me fa, de tota manera. El mateix t'hauria dit, si ho fossis. No m'amago de res, jo.

- Mal fet. Per menys motiu et tanquen a la presó. I t'asseguro que dins no s'hi està bé.

- Com ho saps ?

- No fa gaire que n'he sortit.

- Ah ! - ha exclamat ella -. Vas escapar-te ? I per això has vingut a viure a les barraques ?

- No, no !

Però ella em llambregava amb un bri d'incredulitat.

- Pensant-hi bé, fas més cara de perseguida que no pas de policia. No sé per què, em sembla que tots vosaltres us amagueu d'alguna cosa - ha decidit aleshores, en plena contradicció amb les seves sospites anteriors -. Però no t'amoinis, no et pregunto res més... O si, només una altra cosa. Com se diu, el de la barbeta?

- Lari.

- Treballa ?

Jo he rigut.

- En què queden ? Preguntes o no ?

- No - ha decidit, i s'ha mirat el rellotge polsera - A més, me n'he d'anar. Ja ens veurem.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

I s'ha allunyat riba amunt amb el seu pas elàstic, de pantera. Després he sentit que xiulava abans de desaparèixer entre les barraques.

La Zina i l'Ervel han estat detingudes de nou, i aquest cop per culpa meva. Abans d'abandonar jo la presó, on les vaig conèixer, vam quedar que fora ens tornaríem a posar en contacte i totes dues tenien l'adreça de la meva mare. Pel que comprenc, les han detingudes allí. Abans d'ahir vaig parlar-ne a la colla i tots van convenir que podien ser dos bons elements. Per això avui hem enviat en Móstels a casa d'elles.

De moment, les famílies no li volien dir res, ens ha contat en tornar amb les mans buides, però després, quan s'han convençut que no era de la policia, han confessat que van desaparèixer, amb un dia de diferència l'una de l'altra, a rel de la visita que feren a una amiga. Només en una de les cases li han dit el meu nom, els familiars de l'altra no el sabien, però seria massa casualitat que es tractés d'algú altre. Això vol dir que han localitzat el domicili de la mmmmmmmm meva mare i que hi han muntat una vigilància per si jo hi queia. A casa d'elles, per la resta (i per això saben que les van detenir), han hagut de sofrir un escorcoll a fons, molt barroer, ja que el pare de l'Ervel s'ha queixat que els han fet malbé un munt de coses. Ho deuen haver fet a posta.

Demà, amb prudència, en Mustels anirà a casa de la mare, a veure si s'assabenta d'alguna cosa més.

Segons les noticies que porten els homes, els de la Brigada d'Investigació Familiar van fent progressos; hi ha barris on en tenen en una sisena part de pisos. Però han sabut d'un altre cas en que els individus han desaparegut i a continuació, la familia s'ha fet fonedis-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

sa. En Doman ja ha local.litzat uns parents i confia convèncer-los de l'interès que els fugitius tenen de posar-se en contacte amb nosaltres, si és que ells saben onhan anat a parar. Ens convé reunir com més gent millor i, a poc a poc, convertir el nostre petit escamot en un exèrcit de desposseits capaç d'enfrontar-se amb la policia. Sabem que serà una tasca llarga, però tots hi estem decidits.

No vol dir que, mentrestant, ens hàgim de quedar amb els braços creuats. En Joli ja té en vistes una família, pare, mare, una noia i un fill natural d'ella, que dissabte a la nit serà objecte dúna visita nostra. Es a dir, d'ells, jo continuo més aviat abatuda i no sóc bona per a res, com no sigui per donar lliçons a en Frodi, amb el qual hem començat a estudiar geografia d'una manera força ingrata. Com que no tenim cap llibre, he de dibuixar els mapes sobre el terra de la cabana. Ell s'hi diverteix molt, i això l'ajuda a aprendre, però jo veig que no sempre em puc fiar dels meus coneixements. Es cert que abans ens donaven una bona instrucció, però ja han passat massa anys i, amb el temps, tot s'oblida.

En Mústels ha entrat a casa de la meva mare per la teulada i l'ha haguda de deixar pel mateix camí, perquè a baix encara hi ha policies. Ho han fet bé, han improvisat un quiosquet de pegot i un d'ells es fa passar per sabater. No hi ha dubte que els interessa força de pescar-me. Sóc l'única persona, llevat de la Sera i el seu marit (que no deuen haver cantat) que pot posar-los sobre la pista d'en Joli.

Es veu que la mare s'ha queixat amargament i m'ha tractat de tot. També a ella li havien fet un escorcoll, la van amenaçar i fins la tingueren vint-i-quatre hores al Quarter, on la van interrogar quatre policies. Ella que sempre els ha tingut tanta por !

L'Ervel i la Zita, tal com em pensava, les van detenir al pis;

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

és a dir, en sortir-ne. No se n'ha tornat a saber res més.

Tenim un nou"asseciat" : la Bena. Cal dir que a en Joli i als altres no els ha fet gaire gràcia tot i les assegurances que ha donat en Lari. Perquè ès ell qui l'ha introduida, i això després de tenir-hi només dues converses ! Ens preguntem si no ha procedit amb lleugeresa, amb excessiva precipitació.

La va conèixer l'altre dia, quan ella estenia unes peces de roba davant la barraca, que queda a l'altra banda de la nostra, gairebé al capdavall de tot. La conversa, segons ha reportat, va ser força pintoresca.

- Són bonics, però et deuen venir petits - diu que va dir-li assenyalant els sostenidors que ella penjava més o menys discretament darrera una faldilla.

Ella va mirar-lo, sorneguera, mig girada, perquè estava d'esquena.

- Com ho saps, si no m'has vist de cara ?

- Ara no, però abans d'ahir, quan passaves davant de casa.

- Si que t'hi vas fixar !

- Es que sóc observador de mena - va riure ell.

- I què més vas observar ?

- Tot el que vaig poder. Et dius Bena, oi ?

- I tu Lari.

- Ah, ho sabies ! - va fer-se ell l'innocent, perquè ja estava en antecedents, com tots els altres, de la conversa que vam tenir prop del riu.

- Es que també sóc observadora.

- Ho deus ser encara més que jo, doncs, si només amb mirar-me n'has tingut prou per saber el meu nom !

Tots dos van riure, i ell s'hi va atansar més.

- Ara seriosament - li va dir -: Oi que et venen petits ?

- Seriosament - va contestar ella -: oi que aquestes preguntes no es

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

fan a les noies ?

- Es que em preocupa - digué en Lari.

- T'asseguro que no hi ha motiu - el tranquil.litzà ella.

- T'hauré de creure, és clar... L'inconvenient és que sóc molt incrèdul.

La noia, protegida per la roba penjada entre ells i el carrer, va arremangar-se el jersei amb naturalitat i exposà les sines que duia lliures.

- No m'ho crec ! - va saltar en Mústels quan ens ho contava. - Cap noia no faria una cosa així.

- Molt bé, pregunta-li-ho a ella, estic segur que t'ho dirà. Es d'una franquesa que desconcerta.

- Però a tu no et va desconcertar - rigué en Joli.

- Bé, no sé què dir-te... No m'ho esperava. De tota manera, només va serun moment, de seguida es va tornar a abaixar la roba.

- I tu ?

S'havia quedat mirant-àa, sense parlar, però ara li mirava la cara, els ulls i els llavis on es dibuixava un somrís entremaliat.

- Convençut ? - va preguntar-li llavors.

I ell va dir simplement, amb la cara greu :

- Ets bonica, Bena.

La noia va tornar a somriure i alçà una mica la mà.

- Em deixes tocar-te la barbeta ?

Després va besar-lo i ell l'enllaçà per la cintura.

- No sé com va anar - ens digué - però tot d'una ens vam trobar dintre la barraca, on no hi havia ningú, i...bé, ja us ho podeu imaginar !

No, no ens ho podíem imaginar, perquè abans de caure enllaçats al llit ella va separar-lo una mica i va preguntar-li :

- T'ho han dit, què sóc ?

En Lari, encara que sembli estrany, no hi va entendre.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Com, què ets ?

- Sí, que sóc una puta.

- Ah !

- No t'ho havien dit ?

- Sí. I què ?

- Res. Volia estar segura que ho sabies.

Ell estava veritablement sorprés.

- Però per què ?

La Bena, sense explicar-se, va tornar a atreure-l contra seu, i fou llavors que es van fer l'amor.

- I després no t'ho va dir, per què ho havia preguntat ? - volgué saber en Doman.

- No, ja no en vam tornar a parlar. Va contar-me que havia tingut una conversa amb tu - em digué - i va preguntar-me per què t'hi havien ficat, a la presó. D'això va venir tot. No de seguida, naturalment, sinó més endavant, quan va dir-me que ella no comprenia com la gent tenien tanta paciència i suportaven els de la Brigada.

Més o menys textualment, li havia dit :

- Jo sóc el que sóc, però ho sóc perquè he volgut. A la força ningú no em fa fer res. Aquí ningú no ens ha molestat mai, vull dir que aquesta gent no hi venen, i després tampoc no sóc casada... i ells pel que es veu només es posen on hi ha matrimonis... però si un dia em molestaven no dubtaria mmmm gens ni mica.

-Què faries ? - li va preguntar ell.

- No esperaria pas que ho destruissin tot. Perduda per perduda, em penso que els mataria. Per això et dic que no comprenc que tothom s'ho prengui amb tanta resignació... Es clar que jo potser sóc una mica diferent, hi ha això del meu pare i he vist la vida d'escarràs que ha hagut de dur la mare per culpa d'ells. Això marca una persona...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- I després què ? Et caçarien com un conill.

- Potser no.

En Lari va arriscar-se una mica més :

- T'uniries potser a un grup de la resistència ?

- No em facis riure ! - va exclamar ella -. No n'hi ha, de grups d'aquests.

- Jo bé n'he sentit parlar...

- No t'ho creguis. Es diuen moltes coses, però tothom està cagat de por.

- Potser no tant com et penses - va contradir-la ell - N'hi ha d'altres que no es resignen, i això que a alguns encara no els han fet res. Però els revolta veure tot el que passa. Es clar que es necessita molt valor - afegí, i la temptà - Tu potser no el tindries.

- Si es presenta l'ocasió, ja ho veuràs.

En Lari no va insistir més, però l'endemà, o sigui ahir, quan es van tornar a veure, s'ho féu venir bé per dir-li que era una llàstima que se n'hagués d'anar.

-Em sap greu de veritat. Tot just quan acabava de trobar-te...

- Com vols dir, anar-te'n ? - li va preguntar la noia -. No tornaràs ?

- No ho sé, i això és el que m'amoina. Em sento tan bé, amb tu ! No sé si és amor o què, però... Ja suposo que tu te'n deuràs riure.

- Per què me n'he de riure ?

- Perquè és ridícul. Al capdavall gairebé no ens coneixem.

- I què hi fa, això ? - Va abraçar-lo -. No te'n vagis. Jo també estic bé amb tu.

- No em queda més remei, són ordres.

- Ordres ? De qui ? - va estranyar-se ella.

Ell va sacsejar el cap.

- No t'ho puc dir, Bena - i va agafar-li les mans -. No és que no

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tingui confiança amb tu, i si només es tractés de mi... No puc comprometre altres persones.

- Quines persones ?

- No puc dir-te res més, Bena. Ja he dit massa i tot. Només afegiré que d'elles depén que torni o no. D'elles i d'altres, és clar...

La noia, que no es pas estúpida, va relacionar immediatament aquests misteris amb la conversa que havien tingut la vetlla i, inclinada al seu damunt (eren al llit, diu en Lari), va dir en veu baixa :

- Que potser ets d'un d'aquests grups que vas dir ahir ?

- No em facis preguntes. Pel teu mateix bé...

- Sí, ho ets - va decidir ella, i tota pensarosa - N'hi ha, doncs...

En Lari no va contestar-li, segur que prou que insistiria. I sí, al cap d'una estona li digué :

- I jo que no m'ho creia !

Ella va continuar callat.

- No m'ho creia - repetí la Bena - i mhm era aquí mateix ! Perquè són els teus companys, oi ? Tu i ells...

- Calla, Bena.

- Ja em semblava que no acabaveu d'encaixar, en aquest ambient. No sou gent de barraques... Oi que ho encerto ?

- No et puc dir res - s'obstinà ell.

La noia va acariciar-li el pit lentament, amb un gest tendre, i li tocà els flancs i el ventre, com si volgués assegurar-se d'alguna cosa. Després va besar-lo, de primer lleugerament, i tot seguit amb una insistència àvida.

- Bé - ens ha contat -, no puc dir que em sorprengués, era una resposta normal, però en canvi no esperava que en acabar em retingués damunt seu, ben abraçat, mentre m'exigia més que no em demanava : vull venir amb tu.

Ell diu que es va quedar mirant-la, gairebé sense veure-la, per-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

què tenien les cares massa a tocar, i li contestà :

- No; és massa perillós.

- També ho deu ser per tu, oi ?

- Es diferent. A tu no t'han fet res. I tampoc no puc decidir, tot sol.

- Demana-ho als teus companys.

Ell va alçar més el cap, per mirar-la bé als ulls.

- Vols ser del grup, doncs ?

- Sí.

- Per què ? Per mi ?

- Si. No - va rectificar -. Vull dir que també per això. Però sempre he pensat que m'agradaria de fer alguna cosa, com el meu pare. No et creguis que perquè sóc una perduda...

- No té res a veure,això, ja ho sé - la va interrompre ell.

- Els en parlaràs ? - insistí la noia -. Us heu vingut a refugiar al barri, oi ?

- Sí.

- I on us n'aneu, ara ?

- No ens n'anem, Bena - va confessar-li ell.

- Ah ! No ho havies dit ?

- Si - li va somriure llavors -. Per veure fi reaccionaves com has reaccionat. Em penso que tots estaran molt contents de tenir-te a la colla.

Però no ho va encertar gaire, perquè qui més qui menys tothom ha fet les seves reserves sobre aquesta manera de reclutar companys i, sobretot, ens desagrada que ens posi davant el fet consumat. No hi ha dubte que ho és. Com ha dit en Joli :

- Ara, naturalment, no ens hi podem negar; encara seria pitjor. Ja sap qui som i més val tenir-la dintre que fora. Però hauria valgut més que ens n'haguessis parlat abans de comprometre't.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Bé - s'ha excusat en Lari, no gaire sincerament -, reconec que les coses s'han precipitat una mica, no comptava amb què fos tan decidida. Però això potser encara és un avantatge...

- Sigui com sigui, el mal ja està fet.

- Cap mal - ha assegurat ell -. Ja ho veureu. Voleu que la vagi a buscar ?

Els altres, però, han preferit esperar demà. Aquesta nit, d'aquí a dues hores, han de visitar la família que entre nosaltres coneixem com "la del fill natural".

Han tornat a la matinada, tan tard que ja començava a intranquil·litzar-me. El pitjor era no poder parlar amb ningú, perquè en Frodi dormia i la Donis se n'havia anat amb ells.

Han vingut separats, de primer ella amb en Joli i en Doman i, al cap de poca estona, els altres dos - de vuit. Bé, això ja era previst, a la barraca no hi cap més gent i els havien de portar en uns baixos deshabitats que ha descobert en Mústels. Però ells s'hi van negar, a darrera hora s'havien repensat i van dir que preferien anar-se'n a casa d'uns coneguts. L'operació, de totes maneres, va reeixir.

Això és el que m'ha contat la Donis : la porta del carrer, tot i el que s'havia convingut amb el vell, era tancada, de manera que ella va haver de trucar mentre els homes s'amagaven a la cantonada en previsió de possibles suspicàcies si, com va passar, un dels individus preguntava alguna cosa per la finestra. La Donis va dir que era una amiga de la noia i l'home va baixar a obrir-la personalment per trobar-se amb la sorpresa de quatre desconeguts que se li llançaven damunt. Es a dir, es veu que va anar tot tan de pressa, que ni va tenir temps d'adonar-se de res. Va caure com fulminat sota el cop de crossa de la pistola d'en Lari. Ja no el van tocar de lloc, de moment. Mentre en Mústels es quedava al seu costat, els al-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tres pujaren al pis, on el segon agent s'havia tancat al dormitori amb la noia i la vella plorava com una magdalena, no se sap si pel que passava a l'habitació o perquè tot allò la tenia espaordida. Sigui com sigui, li van estalviar l'espectacle, ja que l'home es rendí sense oposar resistència i el van deixar vestir-se abans de posar-li les manilles.

En baixar de nou, l'altre ja havia recobrat el coneixement i era assegut al darrer graó, també emmanillat i amb el cap xop de sang. Però en aquell moment ja havien passat vint o vint-i-cinc minuts, els que van perdre discutint amb el vell.

- Som massa grans, ja, per anar d'una banda a l'altra - va declarar-los -. I amb una criatura, encara... No, ens refugiarem amb uns amics.

- Per comprometre'ls - va dir-li en Doman.

- Ja ho saben.

- No vull dir això. Parlo de vosaltres - aclarí en Doman -. Us estimeu més comprometre'ls que exposar-vos ?

- Som vells, ja - va repetir l'home.

- I quants dies us penseu que us hi estareu, amb aquesta amics ? Una setmana, dues ?

- Tant de temps com calgui. La dona farà feines i la noia pot cosir. Ja sé que jo hauré de deixar el treball. Més endavant potser trobaré alguna altra cosa.

- Abans de deu dies us hauran localitzat - va dir-li en Lari -. No pararan fins que us trobin. La veritat, no comprenc per què us heu avingut a que liquidéssim aquest parell...

- No puc tolerar que, nit darrera nit, deshonrin la meva filla - va contestar el vell, perfectament incomprensiu.

Elles dues, la noia i la vella, diu que no deien res, que escoltaven amb el cap cot, com dominades per la decisió de l'home, tot

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

i que a ells els va fer l'efecte que aquell canvi d'opinió era obra de la vella. També callava en Joli, el qual no va intervenir fins després, una mica abruptament, i encara només per manar amb un gest de malhumor :

- Anem.

Per les escales va explicar :

- Cal que aprenguem a no discutir més enllà d'un cert límit. La gent que costa massa de convencer, no ens pot ser de cap servei.

Van fer córrer els dos individus fins al carrer de sota, on tenien un cotxe robat, i se'ls van endur a dos quilòmetres de la ciutat, on el riu és estret i profund. Allí els van matar, però diu que no va ser fàcil. Tots dos oposaren resistència i, comque no els havien lligat els peus, un d'ells s'escapolí cap al bosquet de pins, per on van haver de percaçar-lo durant mitja hora, a les fosques. Després els llençaren a l'aigua, amb les butxaques plenes de pedres per tal d'evitar que suressin. Més precabuts que la Sera i en Dart, han conservat les targes d'identificació. Ens poden ser útils.

A la tarda la Bena ha vingut a la barraca i cal confessar que immediatament ha produit una impressió excel.lent. Ja vaig dir que era llesta, però ara resulta que també està plena d'iniciatives. Encara no feia mitja hora que ens havíem reunit quan ens ha proposat un pla que ha caigut com una bomba :

- Ahir al vespre - ens ha dit - vaig estar pensant que aquest és un dels pocs barris segurs. Els únics indrets on la policia es deixa veure rarament, són aquest i les barraques del bosc, a l'altra banda del riu. Potser és una mica estrany, al capdavall aquí hi ha uns quants homes, i dones també, que viuen més o menys al marge de la llei...

- No tan estrany - l'ha interromput en Joli -. En aquests moments a la policia només li interessen els delictes polítics. I saben perfecta-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

ment que aquesta mena de delictes s'avenen poc amb activitats de caràcter criminal com els que vols dir tu. Lladregots, carteristes, rebentapisos i gent semblant no tenen la consciènaia social suficient per dedicar-se a activitats mmmmm polítiques.

- Potser és això, no se m'havia acudit - ha reconegut ella. - El que volia dir és que seria convenient que ens apoderéssim de tot el barri. Si anem aplegant gent, bé caldrà instal.lar-los en un lloc o altre...

En Lari s'ha colpejat una mà amb l'altra, immediatament seguit per la idea :

- Ah, doncs sí !

Els altres també estàvem impressionats, però en Joli s'ha refet de pressa i, prudent, ha observat :

- I com ho fem ? No els podem pas expulsar...

- Molts, se n'anirien si tinguessin un pis. Per què no els el facilitem ?

- Això exigiria molts diners -ha objectat en Mústels.

- No cal pas que els el comprem - ha dit ella -. Em referia a pisos de lloguer. Els paguem el traspàs...

- Així i tot. Quantes famílies hi ha, al barri ?

- Vint-i-set. Descomptant aquesta barraca i la nostra, vint-i-cinc.

En Doman, que encenia una cigarreta, ha fet petar mm l'encenedor amb un cop sec.

- Prescindint dels diners que això exigiria, hi veig un perill. Si un dia la policia s'adona de la maniobra, amb una sola operació destruiran els nostres efectius.

- Té mmmm raó - ha convingut en Joli.

- I per què se n'han d'adonar ? - ha discutit ella -. Si només instal.léssim homes, potser sí, però es tracta d'instal.lar famílies, oi ?

- Si amb totes tenim tant d'èxit com amb la d'anit - ha rondinat en

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Mústels.

- Jo ho trobo bé - ha intervingut la Donis -. Al capdavall el canvi no el faríem de cop, sinó de mica en mica, a mesura que ens vagi seguint més gent.

- Se'n pot parlar - ha fet en Joli -. La cosa té els seus avantatges i els seus inconvenients, com tot.

- També he pensat en una altra cosa - ha dit llavors la Bena, i per això he escrit que era una noia plena d'iniciatives -. Tots vosaltres deveu estar perseguits, suposo...

- Llevat del meu germà - ha reconegut en Lari.

- Us convindria, doncs, disposar de papers falsos. I, si pot ser, de papers de policies. N'hi ha tants que entre ells no es coneixen, això ja us ho puc assegurar. Ho he vist més d'una vegada.

Nosaltres ens miràvem amb un somrís i en Joli, en aquell moment ja seduit per la noia, s'ha girat a la maleta, d'on ha tret les targes que van prendre als dos individus de la BIF.

-Mira - li ha dit.

Ella les ha examinades amb un esguard sorprès i admirat.

- Però si semblen autèntiques !

- Es clar, com que ho són ! - ha rigut en Lari.

- I en teniu més ?

- No, només aquestes.

- Se'n podrien falsificar d'altres, doncs. Jo conec un impressor que potser ho faria.

En Mústels reia de nou.

- Ets una mina, noia !

Ella ha dit, descarada :

- Em defenso... Però no us penseu que ho faria per amor a l'art, és un xicot que només va darrera la pesseta. Sé que ha fet altres treballets difícils, per gent que volien deixar el país...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Però és de confiança ?

- Em penso que sí. Un d'aquests que se'n van anar amb papers fets per ell, sé que va arribar a l'altre costat sense inconvenients, perquè un cop a fora em va enviar una postal. Si em deixeu una tarja, miraré a veure què puc fer.

L'hi han deixada. I també li han donat una pistola, tot i que ella no la demanava pas, ben a l'inrevés, no la volia. Però en Lari l'ha convençuda.

Després, en sortir, l'ha acompanyada, i com que encara no ha tornat (són dos quarts de deu),suposo que deurà passar la nit amb ella. La seva mare ja deu estar acostumada a tot...

Avui en Frodi i jo hem tingut una gran alegria. En Lari ens ha portat un manual de geografia que ha pispat no sé on. Es veritat que ja té quinze anys i d'aleshores ençà fins han canviat els noms d'alguns països, però més val això que res.

- Em feies patir, sempre dibuixant a terra - m'ha dit -. Europa, sobretot, sempre et surt molt malament.

Sí,estem contents.

Notícies de l'advocat que va consultar la Donis. I dic bé; d'ell, però no de la Sera i el seu home. No ha pogut esbrinar què se n'ha fet. Cap jutjat no en en sap res i a la presó sembla que no hi són. Diu que ho hauria sabut per un funcionari del cos que es veí seu i li deu alguns favors. Cal co nvlcure,doncs, que els retenen a la policia, on encara els deuen interrogar. L'home li ha promès de fer altres gestions, però tots ens pensem que ho ha dit per acabar de justificar les quatre mil pessetes que al capdavall li ha cobrat.

Potser la Bena ens serà més útil, ja que en assabentar-se de l'afer s'ha ofert per anar al Quarter i en Joli ho ha acceptat des-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

prés de raonar que a ella, ara per ara, no la persegueix ningú.

Tenim dos nous companys, un marit i muller als quals ja vaig referir-me dies enrera. Els parents, en una primera visita, ahir, van pretendre que ignoraven on s'havien ficat, pe rò no van voler tancar la porta i convingueren que es podien tornar a veure avui, per si mentrestant els altres donven fe de vida. Com vam presumir, i ara s'ha confirmat, el que volien era consultar-los. I la parella, que sembla prou dinàmica, ha decidit passar-se als nostres rengles.

Quan la Donis i en Mústels, els encarregats de la gestió, han acudit al pis dels parents, ells ja hi eren, però no s'han deixat veure fins al cap d'una estona, quan les paraules dels nostres, i possiblement la presència d'una dona, els han acabat de tranquil.litzar. De tota manera, ha estat una imprudència. Vull dir que al pis no hi havien de fer res, s'exposaven a ensopegar-se amb la policia que, un moment o altre, n'estem segurs, es deixarà caure per allí. Tot és qüestió de temps.

Que ells són decidit, però, es veu en la manera com es van desfer dels dos agents de la BIF que els van tocar. Ni se'ls acudí de prendre'ls les pistoles com van fer en Bart i la seva muller; els van escanyar quan dormien. No em sorprén que poguessin fer-ho, perquè tots dos són alts i musculats, ella fins a l'extrem que segons com te la mires fa pensar en un home. Com que vivien en uns baixos, van aixecar els rajols i els enterraren sota abans d'abandonar el pis. També això els va ser més fàcil que a molts d'altres, car el marit és precisament enrajolador.

Com que a casa no hi caben (ja vaig dir que vivíem amuntegats), de moment s'han ficat a la barraca de la Bena, una combinació que no ha fet gaire gràcia a en Lari. Deu trobar que ara ja sobren testimonis. Sigui com sigui, veig que avui es queda a dormir amb nosaltres.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Hem decidit renunciar a convertir les barraques en un barri de resistents. Els parers estaven força dividits (ho han estat tots aquests dies), però a la fi s'ha imposat el criteri d'en Mústels, el qual, de primer més aviat favorable, ha trobat un argument de/pes contra la proposició de la Bena.

La seva línia de raonament és aquesta : l'operació no pot fer-se en secret i els qui marxin probablement parlaran als qui de moment es quedin. Hi haurà un moviment d'espectació i la gent començaran a preguntar-se a què obeeix la nostra generositat, perquè ningú no creurà que faciliten pisos per pur altruisme. Es faran tota mena de càbales i, la mateixa estranyesa de l'operació, pot induir als habitants de les barraques a parlar-ne amb altres persones. Eventualment, doncs, pot arribar a les orelles de la policia que al barri tenen lloc certes maniobres poc clares i, d'aquí a una investigació, només hi ha un pas.

- No ens podem permetre de córrer aquest risc - ha acabat.

Cal dir, en honor de la Bena, que ha estat la primera que li ha donat la raó.

- Es veritat. Se m'hauria d'haver acudit que la gent ho trobarien poc normal i que s'encuriosirien. Ja ho estan una mica, d'encuriosits. Sé que n'hi ha que creuen que heu fet algun cop i que heu vingut a refugiar-vos aquí mentre les coses es calmen una mica... Si, deixem-ho córrer.

Tothom ha estat d'acord, fins i tot en Boixa i la Farena, els nouvinguts als quals ha calgut explicar-ho tot.

No sabem com interpretar-ho, però en Mari diu que només pot tenir un sentit : que els han matat.

Em refereixo a en Dart i la Sera. Ahir a la tarda, la Bena va

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

presentar-se al Quarter amb la intenció de preguntar per ella dos tan discretament com fos possible, però no li va caldre amoinar a ningú. O gairebé a ningú, perquè al peu de les escaïes, quan anava a enfilar-se cap als pisos, va topar-se amb un individu mostatxut i l'interpellà :

- El servei de detinguts ?

L'altre devia trobar estranya aquella formulació, i per això va somriure.

- No crec que existeixi, aquest servei. Què volia, exactament ?

- Vostè és de la casa ? - preguntà ella.

L'individu, cada cop més divertit, va alçar la mà fins a la solapa i se la girà perquè ella pogués veure el distintiu .

- Què volia ? - va repetir.

- Em penso que dies enrera van detenir un noi i me'n volia assegurar.

- Un parent de vostè, potser ?

- No. Un poca-vergonya que vaig conèixer en un bar i, després de fer-me beure, em va prendre uns diners.

- Així, vostè, vé per fer una denúncia...

- No, no ! - el contradigué ella ràpidament - Si está detingut, ja no cal.

- I si no n'està ?

- Aleshores sí. On ho puc preguntar ?

L'individu va baixar el graó des d'on havia parlat tota l'estona, va agafar-la pel braç i se l'endugué per un passadís estret que hi ha darrera i que ella no havia vist.

- Al final - li va dir - trobarà una sala amb columnes. Tombi cap a la dreta i a tocar del segon corredor veurà una porta on diu Prevenció. Pregunti allí - i li va palpar el cul.

Ella, és clar, va haver de somriure.

Va sortir a la sala i, seguint les indicacions de l'individu,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

va adreçar-se a la dreta, on hi havia tot de taulers clavats a la paret. I ja no va passar d'allí. Un rètol, sobre el segon tauler, deia : "Objectes perduts", i ella va aturar-s'hi perquè dies enrera havia extraviat o li havien pres una cadeneta d'or que duia al coll. No hi figurava, però en una llista del costat va veure tot de noms i, en repassar-los distretament, els seus ulls es van immobilitzar sobre els d'en Art i la Sera.

Diu que es va quedar potser cinc minuts quieta, gairebé sense respirar, fent esforços per comprendre el significat d'una llista de noms de persones en un tauler destinat a ressenyar els objectes perduts. Després va fer mitja volta i, sense parlar amb ningú més, abandonà el Quarter i se'n va venir de dret a la barraca.

- Tot d'una - ens va dir - em va agafar por. No sé per què.

Fou llavors que en Lari assegurà :

- Són morts.

No va saber explicar-nos, però, per quin motiu havien de penjar els seus noms en aquell tauler. Jo, em penso que el sé : pretenen reduir-nos a coses. No era això el que feien, el que deuen continuar fent a la "residència especial" ?

Cal que en parli. Un moment o altre ho he de fer i ara ja em sento més tranquil.la per descriure aquella experiència que m'ha furtat una vegada per totes les satisfaccions de l'amor. Mai més no podré estimar físicament un home.

Vaig entrar a la residència el tercer dia de la meva detenció, però aleshores encara no sabia de què es tractava, em pensava que seria una presó corrent, com totes. Ningú no m'havia parlat de res. Es clar que aquest servei era recent, més endevant vaig assabentar-me que l'havien creat dues setmanes enrera. En aquell moment, doncs, com que la permanència més curta és de quinze dies, encara no n'havia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sortit cap de les desgraciades que iniciaren l'experiment.

Darrera la porta, en una mena de vestibul-despatx fred i hostil, vaig haver de despullar-me abans de passar en un consultori on dos metges, si ho eren, em van examinar detingudament de dalt a baix i, més especialment, la vagina i l'anus. Apuntaren totes les seves observacions en una fitxa amb el meu nom i la dona que m'havia rebut em va menar a una altra habitació perquè em posés l'uniforme, una faldilla i una brusa de color terra que em venia molt ampla. En canvi, em van deixar quedar amb la meva roba interior. Es a dir, amb sostenidors i calces, perquè el viso me'l van prendre

Més enllà hi havia un passadís de lloses amb tot de portes de fusta revestides de ferro, darrera algunes de les quals se sentien plors i xiscles, però no em vaig poder aturar, la carcellera m'empenyia amb un bastó que duia a la mà.

Va tancar-me en una de les darreres cel.les, sola amb un catre, un orinal i un pot d'aigua. La llum venia de fora, d'un pati, però la petita finestra era tan alta que mai no hi vaig poder donar un cop d'ull. De tota manera només vaig passar-hi un dia; és a dir, una tarda, des que vaig ingressar a la "residencia", fins l'endemà a mig matí, quan la carcellera tornà i va manar-me que la seguís.

A la sala on ara va dur-me només hi havia un llit, però no era una cel.la ordinària, ja que totes quatre parets desapareixien darrera unes cortines que només s'interrompen on s'obria la porta d'entrada i una altra porta, més petita, que després vaig veure que era la cambra de bany.

Em va manar que em rentés ben rentada i que en acabar tornés a la sala amb la roba que hi havia sobre un tamboret : mitges negres i una camisa curteta, blanca. La que havia dut fins aleshores, se la va emportar i ja no havia de veure-la més fins la darrera nit que vaig passar a la presó.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

A la cambra de bany hi havia de tot per fer-se bonica: pòlvores, cremes, colorets, pintallavis, rimels, però jo ni ho vaig tocar. Rotser estava massa estranyada. Però més m'hi vaig quedar quan, de tornada a la sala, vaig encarar-me amb la meva imatge repetida en els miralls que de primer havien amagat les cortines. Tota l'habitació era un mirall immmmmm immens on em veia de cara, de costat, de tres quarts, d'esquena... Com s'hi veien els quatre individus que m'esperaven, quatre homes alts i cepats, joves, que van perseguir-me d'una banda a l'altra fins que aconseguiren immobilitzar-me sobre el llit, on vaig haver de servir-los de dos en dos, com aquella nit al pis, amb els agents de la BIF.

Però allò només era l'inici del malson que duraria dues setmanes llargues. Quan es van haver satisfet, recomençaren amb dildos i durant un espai de temps infinit, potser dues o tres hores, em van anar assaltant ara els uns ara els altres, gairebé sense deixar-me reposar, sords als meus xiscles, als plors, a les súpliques que em pujaven als llavis i que a ells, si de cas, encara els feien riure. Vaig desmaiar-me dues vegades, però cada cop em feren recobrar el coneixement a còpia de pessics, de bufetades, sense abandonar-me, sense fer una pausa en aquella possessió insana i inacabable que es repetia, mmmm obscena i monstruosa, al llarg dels murs il.luminats...

Hi va posar fi l'entrada de la carcellera, la qual va acompanyar-me pel corredor cap a una altra cel.la on hi havia mitja dotzena de dones vestides tan sumariament com jo. No sé com vaig poder arribar-hi, gairebé no podia caminar, cada dos passos m'havia d'aturar i repenjar-me a la paret perquè les cames no m'aguantaven i tot el cos em feia tant de mal com si haguessin intentat d'esquarterar-me.

Plorant, vaig deixar-me caure en un dels catres, entre les altres desgraciades que en sentir la porta que s'obria s'havien posat a gemegar, a demanar perdó o a blasfemar, esporuguides o desafiadores,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

llevat una d'elles que, indiferent a tot el que l'envoltava, es masturbava amb una intensitat frenètica, embogida.

La carcellera se'n va endur una altra, una dona ja gran i gairebé nua perquè en alguna sessió anterior li havien esquinçat la camisa i les mitges que ara penjaven sota els genolls, i ens tancà a la nostra misèria. Totes tenien el cos nafrat, ple de blaus, i en alguns braços i ventres vaig veure cremades de punta de cigarreta. Però això no va ser fins després, quan vaig haver-me recobrat una mica i aquell dolor que sentia entranyes endins m'invà prou perquè m'incorporés conscientment a la nostra petita comunitat.

N'hi havia que feia quinze dies que hi eren, d'altres havien començat el tractament la vetlla, però totes semblaven igualment envellides, matxucades, rebregades pels dits matussers i cruels, pels aparells a què s'havien de sotmetre unes quantes vegades cada dia, a intervals irregulars que no respectaven ni la nit. Una d'elles, de les més veteranes, creia que la nostra ració diària de turment totalitzava de cinc a sis hores, però ningú no en podia estar segur, havíem perdut la mesura del temps. A totes els costava de defecar i d'orinar i n'hi havia dues que sagnaven continuament. A d'altres les havien estripades, però la sang ja se'ls havia estroncat.

La Frina, amb la qual i l'Ervel i la Zina vam convenir més endavant que, des de la nostra sortida, declararíem la guerra a l'ordre existent, havia de morir al cap de cinc dies, vam suposar que rebentada per un excés de penetracions a rel d'haver-se insolentat amb la carcellera. Va restar fora de la cel.la un temps extraordinàriament llarg i quan la tornaren, a pes de braços, gairebé ni respirava. Es clar que no era la primera. Sovint, el dolor era tan insuportable que no ens podíem aguantar dretes. Aleshores, si encara conservàvem un gram de força, ens arrossegàvem pel passadís sota l'ull impenetrable de la carcellera i, si ni d'això no érem capaces, els ho-

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

mes se'ns carregaven al coll i, com un sac de patates, ens deixaven caure sobre el matalàs pudent d'orins i de sang on restàvem llarga estona amb les cames obertes de bat a bat i amb els braços caiguts com un titella abandonat.

De nit i de dia, sense cap respecte al repòs, la porta s'obria per donar pas a un parrac humà que era subtituit per una altra desgraciada; de nit i de dia, sempre hi havia algú que plorava, que gemegava, que invocava la seva mare o el marit; de nit i de dia sofríem i perllongàvem amb la imaginació aquella crueltat inaudita que s'abatia damunt nostre amb una freqüència esparveradora, sempre perpetrada per quatre individus que es renovaven. Llevat del primer dia, però, mai més no vaig sentir dintre meu l'òrgan tolerable d'un membre viu, d'una carn càlida; a partir de la segona sessió, a les quatre o cinc hores de la primera, ja només havia de conèixer la duresa del dildo.

Vivíem enfollides, incapaces de comunicar-nos com no fos escadussarament i amb un gran esforç de la voluntat. Encara ara m'admiro que nosaltres tres, la Frina, l'Ervel i la Zina, coincidíssim en un moment de lucidesa prou prolongat per convenir un encontre fora dels límits de la presó, de la "residencia especial", com era anomenat el nostre pavelló.

Sofríem massa perquè, en general, fos possible d'establir un veritable contacte. Més que dones, érem bèsties sotmeses al caprici d'un botxi o, encara, un parell d'orificis a través dels quals se'ns humiliava i se'ns martiritzava per tal de destruir la nostra condició de dones, la nostra capacitat d'amor.

Vivíem amuntegades, sense pudor, com grossos de carn abandonats els uns al costat dels altres entre una sentor malsana d'excrements, de suor, de fluids vaginals que no podia endur-se l'aigua amb què ens obligaven a rentar-nos abans (i mai després) de cada sessió.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Afeblides, amb els intestins inflamats per una alimentació irracional, a base d'espècies, que ens servien sense subjecció a cap horari, ens embrutàvem per tot arreu, sovint al mateix llit de la nostra ignomínia o pels corredors que després havíem de netejar. Algunes sofrien trastorns mentruals i jo mateixa vaig tenir la regla dues vegades en tretze dies. Però ni això no ens salvava de la cambra dels espills on expiàvem uns pecats no sempre fàcils d'esbrinar. Moltes, ni tan sols no sospitaven per què havien estat detingudes, ningú no els havia donat mai cap explicació, els botxins van limitar-se a tancar-les en aquell món monstruós que només semblava convenir a la Orlinda, aquella criatura d'instints auto-destructius que va morir una nit amb un riscle escumejant després d'haver-se passat hores i més hores abusant d'ella mateixa...

Aleshores algunes de les meves companyes dels primers jorns ja havien desaparegut, però d'altres ocupaven el lloc vacant, sempre vam ser set dones, ni una més ni una menys, joves o velles i, la darrera que entrà, tot just púber des de feia tres setmanes. Set dones que assistien impotents, acompanyades però soles, a la ràpida decadència del seu cos a poc a poc reduit a un ventre inflat, a uns pits caiguts, a un esquelet protegit per la pell arrugada i tan fastigosa que jo, a la cambra dels miralls, tancava sempre els ulls per no veure la desferra en què havien convertit aquella carn abans tibant i dolça.

En rars moments, vaig canviar confidències amb d'altres dissortades, però em penso que ja no sabíem què ens dèiem, amb la imaginació creàvem un món tan delirant però més amable que aquell on havíem caigut i que durava, durava. Perquè no van ser quinze dies, van ser quinze setmanes, quinze mesos, quinze anys, quinze vides de desassosec i d'abús que s'acabaren tan abruptament com havien començat, un matí (suposo que era un matí), que em van dur a la infermeria en lloc de tornar-me a la cella i m'hi van tenir no sé exactament quants

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

dies, en observació, mentre em refeia una mica i desaparegui els senyals de pessics i cremades que la gent de fora no havien de veure, aquesta gent de fora que potser no es creurien la meva història, la nostra història, si els la contava; que potser no se la creuran ni en llegir aquest escrit que he fet voluntàriament sobri i que he hagut d'interrompre dues vegades per vomitar.

Matèria d'especulació : on són els fills de Fernes, el policia, i la seva dona ? En Doman, que rellegia algunes pàgines del diari de la Sera, s'ha fixat especialment en unes paraules a les quals fins ara ningú no havia donat cap importància. La Frora assegurà que tenien els nois a l'estranger i que només tornaven a casa a l'estiu. I a en Doman se li ha acudit que només hi podien ser per una cosa, per estudiar.

- Tot concorda - ha dit -. Aquesta parella és massa jove per tenir fills en edat de treballar i, d'altra banda, això de tornar a casa a l'estiu suggereix un període de vacances escolars. Si no m'equivoco, doncs, tanquen les [illegible] escoles aquí però no renuncien a fer gent educada i instruida dels seus fills. Us adoneu de la jugada ? Sempre m'havia estranyat que la llei no deixés cap mena de sortida per uns quants privilegiats... - Indignat, ha proseguit amb una eloqüència en ell poc habitual - Ens estafen de dues maneres. Condemnen els nostres fills a la ignorancia, a l'analfabetisme i, a més, despenen tot de diners que són del poble per pagar la formació dels nois de la casta governant. Perquè a fora no els ho deuen pas fer de franc.

- Potser hi tenen escoles pròpies - ha suggerit en Lari.

- Tant li fa, això costa diners. Molts diners. Perquè el nombre d'alumnes per força ha de ser molt crescut si fins i tot [illegible] un simple policia pot enviar-hi els seus fills.

- Sempre en el suposat que no ens equivoquem. Potser hi ha alguna al-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

guna altra explicació...

- Quina? Siguem una mica lògics. Els fills de la classe governant estan destinats a governar al seu torn... una mica tard, això sí, quan ja siguin madurs, perquè els vells no l'abandonin, el poder... i no pot pas dirigir-se un poble sense un mínim de coneixements que cap dels nostres nois no tindrà encara que tots siguin tan relativament afortunats com en Fordi... Han trobat aquesta solució, doncs : educar-los a l'estranger.

- Em penso que sí - ha confirmat aleshores la Bena -. Jo conec un funcionari, un cap de departament, dels serveis d'Hisenda, i ara recordo que, un dia que s'havia posat sentimental, va ensenyar-me la fotografia dels seus fills, tres nois i una noia, i em va dir també que els tenia fora.

- Ho veieu ? - ha triomfat en Doman.

- Quines amistats més galdoses ! - ha retingut en Lari.

- No ho he dit pas perquè me n'orgulleixi ! - ha protestat ella.

En Mústels blastomava en un racó :

- Quins fills de puta !

Tots estàvem indignats. A hores d'ara, sembla que ja no ens hauria d'indignar res, que ja ens hauríem d'haver avesat a la injustícia, però no, encara reaccionem, i em penso que això és bo. Com va dir l'altre dia en Joli, no ens hauran vençut fins que ens resignem.

Penso en Dom. Hi penso sovint, és clar, però avui d'una manera molt especial. Fa quatre anys que ens vam casar, quatre anys que jo era una núvia il.lusionada... Si la nostra vida hagués seguit el curs normal que teníem dret d'esperar, avui ell m'hauria dut unes flors, un present, i hauríem recordat les incidències d'aquell dia, el refredat del capellà que no parava de tossir, el nerviosisme de

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

la mare que a darrera hora encara em xiuxiuejava consells a l'orella, la desaparició de l'anell que va caldre substituir provisionalment amb el que ens va deixar un dels testimonis, i l'amor... la nit llarga i curta, abrandada, que ja no es repetirà mai més, que ja no es repetiria encara que no m'haguessin fet el que m'han fet, perquè quan surti tindrem més de quaranta anys i serem uns desconeguts...

Què deu fer, allí dins ? Pensa en mi ? Es recorda també que és l'aniversari de les nostres noces ? O ha perdut la noció del temps i no sap quin dia és avui ? D'una manera o altra, encara continua incomunicat, sense contactes amb el món de fora. Abans d'abandonar la "residencia especial" van dir-me que no el podria veure, ni li podria escriure, fins d'aquí a cinc anys. Què ens podrem dir, aleshores ?

Però potser ja no seré viva. Jo faig el cor fort i no em queixo, però la recuperació es fa esperar, no guanyo pes, em sento tan feble com en sortir de la infermeria i, de tant en tant, uns dolors lacinants em travessen el ventre com si una mà em retorcés les entranyes. No sé què pensar.

Aquest matí, sola a la barraca, he tornat a llegir el que vaig escriure ahir i la meva relació de la vida a la "residencia especial". I em pregunto : per què sóc tan púdica, per què no ho dic tot, per què no explico que sentia quan em penetraven aquells dildos monstruosos que encara ara, en somnis, fan el seu treball ?

Jo no sé si m'ho mereixia. Vaig faltar, això sí, vaig desmoralitzar-me i, en lloc de plorar en Dom, vaig cedir a les amenaces, als suggeriments, a les promeses d'aquell parell de degenerats que em revelaren una altra forma de l'amor. Potser per això, perquè ja no era la mateixa i havia estat ensinistrada en pràctiques que abans desconeixia, la meva primera reacció a la cel.la dels miralls no va ser de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

repugnància. Vaig córrer, sí, em vaig fer perseguir, però en el fons no volia fugir de res i, encara que me n'avergonyexi, em cal confessar que tenia ganes de ser penetrada, violada... Vaig arribar al llit encesa com una brasa i va caldre que intervinguessin els dildos perquè el meu engrescament minvés i que la seva acció es perllongués hora darrera hora perque el gaudi es convertís en dolor. Però quin dolor, aleshores !

La carn sensibilitzada pels orgasmes repetits, va encetar-se, se m'inflà, i cada moviment era una agonia que m'obligava a mossegar-me els llavis, a enfonsar les ungles en els palmells, a obrir-me tant com podia perquè l'area i la intensitat del fregadís disminuissin. Però ells ho aprofitaven per tocar fons, per endinsar tota la llargària de l'òrgan artificial entre les parets lascerades...

Es lleig, ho sé. Com era lletja i fastigosa la dona que va alçar-se d'aquell llit i s'allunyà en companyia de la carcellera amb les cames tan separades com quan feia. Encara hi camino una mica, així. La Sera no ho diu en el seu diari i cap dels meus companys no m'ha fet cap observació, però camino escaldada i, quan sec, eixampla les cuixes sense adonar-me'm, potser sense necessitat, perquè el mal no es a fora, sinó a dins.

Hi és, sí, ja ho dic bé. M'ha quedat una roentor, un malestar, una mena de pruïja a la qual em costa d'acostumar-me tot i que sigui infinitament dolça i tolerable al costat d'aquell incendi que em devorava a la "residència especial", on entre sessió i sessió, quan teníem prou forga per asseure'ns, ens eixarrancaven a la vora del catre i ens separàvem els llavis interiors amb un tros de camisa que, de moment, ens alleujava una mica amb la seva frescor. D'altres s'humitejaven amb saliva... Quantanco els ulls encara veig l'espectacle d'aquell ramat de dones mig enfollides per una copulació inhumana, reduides a objecte d'un objecte que els nostres botxins manejaven amb

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

una destresa brutal, potser tan embogits com nosaltres, però obedients a un ordre que també els degradava.

Les nits insomnes, la remor de passos que s'atansava pel corredor, el xiscle de la porta que s'obria i els ulls fits en la carcellera que ens fitava abans d'allargar una mà : Tu ! La carn martiritzada i obscena de tots aquells cossos oberts en una falsa invitació, els draps que penjaven entre les cuixes, els pits irritats per les mans dels homes que s'hi arrapaven i els trituraven nerviosament, les boques sagnants, envermellides per les mossegades de les pròpies dents, els ulls dilatats i foscos, cada dia més grans, més pregons, amb el sota parpella morat...

No puc oblidar-ho, no puc oblidar-ho !

He hagut de deixar-ho, i ara no sé si val la pena continuar-ho. Per què he d'acumular horrors ? No m'alleuja, no hi trobo cap consol. Bena l'inrevés, em penso que em perjudica. Després de dos dies de no fer de ventre he anat amb una diarrea espantosa que m'ha deixat tremolant. Es veritat que no és la primera vegada i, per tant, no deu tenir res a veure amb aquestes evocacions. Passo un dia, dos, relativament bé, i aleshores torno a buidar-me com una aixeta, cinc o sis vegades en vint-i-quatre hores. També vomito sovint, més i tot que a la presó, i dintre sempre sento una nosa, com una mena de corcó que em rosega el baix ventre. No sóc bona per res, ben just per aquestes lliçons que dono a en Fordi i que de vegades he d'interrompre quan un espasme més intens em recargola i m'obliga a callar.

- No et trobes bé ? - em pregunta ell quan se n'adona.

I ho diu amb una expressió inquieta, sincerament preocupada, sobretot ara que l'incident s'ha repetit tantes vegades.

- Què tens, Lona ?

- Res, Fordi. Ja ha passat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

No s'ho creu, l'experiència li ha ensenyat que no s'ho pot creure, però no s'atreveix a insistir gaire perquè comprèn que no m'agrada que em planyi'n, que no m'agrada planyer-me. Però de què serveix la voluntat quan el cos et fa traició ? De primer em vaig creure que seria passatger, potser volia enganyar-me, potser l'aire de fora, de la llibertat, que respirava després d'aquella eternitat d'empresonament, em va fer imaginar una recuperació física que encara ara em sembla que no era del tot il.lusòria. Però he tornat a recaure, cada dia m'enfonso més en un desànim que aviat no sabré com amagar, que ja no sé amagar tota vegada que el confio a aquests papers que pot llegir tothom...

Ja tenim les targes falsificades. M'havia oblidat de dir que l'impressor amic de la Bena s'hi va avenir sense fer-se pregar i a canvi d'una quantitat força crescuda, com ella ja havia previst : divuit mil pessetes. Ell mateix devia adonar-se'n, que abusava, perquè es veu que va excusar-se :

- M'hi jugo la pell o,si no, una llarga condemna. Si us detenien i un de vosaltres xerrava...

No pot xerrar ningú, però. Només la noia, perquè nosaltres no el coneixem, no sabem com se diu, ni li ho hem preguntat mai.

Cal dir que son targes ben fetes, que jo no sé veure la diferència amb les autèntiques que tenim d'en Brelan i l'Ónira.Per desgràcia, només serveixen per als homes. Les de les dones policia suposem que són diferents i mai ningú no n'ha vist cap.

Es prepara un cop d'envergadura. La Farena, no sé com, ha sabut d'una casa on, dels deu pisos, quatre han estat envaits pels agents de la BIF i ella i el seu home han proposat immeditament que els ataquem en una sola operació en la qual participaríem tots. Un cop més,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

em cal rectificar : hi participarien. A mi, no em volen. I, pitjor encara que això, ara s'entossudeixin que em visiti el metge. En Lari, que pel que es va veient tenia moltes relacions, en coneix un al qual puc parlar amb tota sinceritat. Fins i tot està disposat a acompanyar-m'hi. Però jo m'hi resisteixo.

Tornem al cop. Ni la Farena ni el seu marit no tenen cap mena de relació amb cap d'aquestes quatre famílies, però tots dos opinen que això no té cap importància. En el fons, es tracta simplement de liquidar tants agents com es pugui, amb la conformitat o sense la conformitat de les famílies interessades. Si a conseqüència d'això alguna d'elles s'incorpora al nostre moviment, millor; si s'hi neguen, no haurem perdut res, al contrari, possiblement estimularem altres persones a desfer-se dels intrusos i, de tota manera, anirem creant un clima de protesta, d'oposició, que ens serà favorable.

Els altres hi estan d'acord, després de l'episodi del vell que es va repensar han començat a adonar-se que fer adeptes no és tan fàcil; però no estan prou segurs de poder dominar vuit individus i volen estudiar la cosa minuciosament. La Bena, que continua essent l'única no compromesa d'entre nosaltres, s'encarregarà, com a primera providència, de visitar la casa en qüestió per tal de fer un croquis de totes les entrades i sortides i, si és possible, fins i tot de la distribució interior dels pisos. Després, si l'assalt és factible, discutirem un altre problema no menys important : com disposar de tants cadàvers. Els altres ja ho haurien discutit avui, però en Joli s'hi ha negat.

Aquest vespre, per ràdio (ara en tenim un de piles), han llegit un decret en virtut del qual, a partir de demà, tota la premsa periòdica queda reduïda a dos únics diaris. Segons l'exordi que precedeix l'article únic, es tracta d'una mesura liberalitzadora que facilitarà

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

rà (més o menys textualment, perquè se'ns han escapat algunes paraules) "la polarització de la opinió pública en els dos grans corrents tradicionals que, coincidents a una mateixa finalitat, permeten la crítica constructiva de les realitzacions del poble". Afegeix que amb aquesta disposició s'assegura un cop més "l'exercici d'una llibertat responsable que és la preocupació constant del govern".

Aquest decret em fa pensar en la conveniència de completar les notes que acompanyen el manuscrit d'en Dom i de dir quatre mots sobre l'ordre de tancament de les biblioteques i de la disposició que refusa als detinguts el dret de tornar a ocupar el pis on vivien. D'aquesta darrera me'n vaig assabentar a la "residència especial" o, més ben dit, en sortir de la infermeria. Pel que sembla, aquesta ordre mai no ha estat radiada, potser perquè s'ha cregut que no interessava les persones que mai no han estat empresonades. La seva lectura, doncs, es reserva als condemnats, amb procés o sense procés, que ja han purgat la seva pena. Substancialment, diu que "la pèrdua transitòria de drets civils que afecta les persones culpables d'activitats anti-socials no seria completa sense una regulació adequada que garanteixi el compliment de la seva finalitat en el sentit de totalitat que implica la llei". I continua : "Essent per la seva naturalesa el dret d'habitatge inclós en el dret més general i definidor de plenitud civil, el legislador no pot incorrer en contradicció, per tant, ha d'ordenar una suspensió completa en l'exercici de la ciutadania de la qual el susdit dret és expressió".

Naturalment, m'ho van haver d'aclarir

Quant al tancament de biblioteques, en Lari, que se'n recorda més be, em diu que s'al.ludia a "l'obligat superament d'una teoria que té la seva justificació en la pràctica" i a "l'orientació de l'experiència pragmàtica que es manifesta en la [illegible] capacitat d'iniciativa de la nostra joventut, actualment emancipada del fetitxisme

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de la imaginació estèril". Cal no oblidar que es tracta d'un text que complementa la llei de majoria d'edat. D'altra banda, preveu la constitució d'un fons "orgànic", de caràcter estrictament tècnic, als indrets, indústries o tallers, que justifiquin degudament la seva necessitat.

Una altra disposició de gran importància que el meu marit només esmenta de passada, es l'anomenada "llei de confiança", la qual no prohibeix res ni obliga a res, ja que únicament aconsella. Si més no, aquesta és la paraula que utilitza el text, sense preocupar-se que queda desmentida per la severitat d'un contingut on s'assegura que "els servidors de la llei acompleixen unes funcions basades en la confiança del poble i que, normalment, no han d'ésser objecte d'investigació particular". No és aconsellable, doncs, encara que pugui fer-se, de demanar a la policia que s'identifiqui, ja que això equival a un acte de recel ofensiu i "contrari a les normes no escrites de la comunitat". Et reconeix per tant el dret de fer una cosa per la qual seràs castigat. El text també parla del capteniment dels agents de l'autoritat, els quals es manifestaran "d'acord amb les necessitats de l'acció concreta" que convingui en cada cas, sense especificar-la , o sigui que queda a la seva discresió. En canvi, especifica ben clar que tot ciutadà és automàticament culpable si l'agent s'ha vist obligat a emmanillar-lo en un lloc públic. Aquest acte, d'altra banda, no té la mateixa força si el policia el duu a cap "en el domicili o lloc de treball habitual" del ciutadà, atès que es considera que tots dos formen part del"domini privat" de la persona, amb el qual les disposicions declaren mostrar-se "escrupulosament respectuoses".

No hi ha dubte que la creació de la BIF n'és una prova.

M'he desmaiat mentre donava classe a en Fordi. No ho acabo d'en-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

dre, perquè el dolor que m'ha sobtat no era pas més punyent que altres vegades, si bé és veritat que coincidia amb una mena de foguerada a les galtes i cap amunt que deu haver estat la causa de la meva pèrdua de condixement. Per sort, estàvem sols i ell mmmm ha sabut conservar la serenitat. En recobrar-ne, he vist la seva cara ansiosa inclinada al meu damunt i el mocador humit amb què m'humitejava el front. En adonar-se que obria els ulls, m'ha dit:

- Per què no vas al metge, Lona ? Jo vull que et posis bona...

M'ha fet entendrir i li he amoixat la cara mentre foragitava un sanglot.

- Ja m'hi posaré.

- Hi aniràs ?

-Si convé, sí. No ho diguis, però, que m'he desmaiat.

- Per què ? - ha volgut saber, suspicaç.

- Perquè fa riure.

- No pas quan s'està malalt.

- Ara ja estic més bé.

- Però jo vull que hi vagis,- ha insistit.

S'ha posat tan pesat, que a la fi li ho he hagut de prometre.

Segons els informes de la Bena, que s'ha passat dues hores a l'edifici on hi ha quatre pisos envaits, l'operació s'hauria de fer pel terrat. A la porta del carrer no hi ha timbres, només un picador de ferro que deu ser molt sorollós. Tampoc no serviria de res que en Doman fes una clau del pany o s'enginyés per obrir-lo, ja que la balda de dintre els privaria d'entrar...

- Una balda ? - s'ha sorprès en Mústels - Què vols dir que la tanquen

- Jo diria que sí.

- No pot ser. Si la tancaven i algun veí arribava tard, hauria de trucar

- Potser és el que fan. En tot cas, més val no arriscar-se quan po-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

dem entrar fàcilment per dalt.

La casa fa cantonada i a la del costat hi ha un bordell, de manera que de fet no tanquen en tota la nit.

- Un bordell ? Empensava que no en quedaven - ha dit en Joli.

- En queden, doncs, i més que no et penses.

- Si els van fer tancar...

- Tampoc no et deixen passejar pel carrer o fer homes pels bars, però totes ho fan i, en general, no passa res. Jo no he tingut mai cap ensopegada - ha comentat amb la seva franquesa de sempre -. I això que on vaig sempre hi ha un policia o altre. Però no venen pas per detenir ningú, sinó a veure si cau alguna ganga...

- Molt bé - ha assentit en Joli - tornem a la casa.

Ha fet el recorregut que , segons ella, hauríem de fer la nit de l'assalt, o sia entrar pel bordell, pujar fins al terrat i d'allí passar a l'altre terrat. La porta d'aquest, però, és tancada i dins hi ha un forrellat. En canvi, l'amo de la casa o els llogaters no han previst que es pot entrar per una finestreta que dóna sobre el buit de l'escala.

- Es a dir - ha afegit -, entrar-hi potser no, perquè és perillós, sobretot a les fosques, però des d'allí, amb un bastó que tingui un ganxo,es pot obrir el forrellat. El pany és molt senzill i em penso que tu - s'ha girat a en Doman - l'obriràs amb tota facilitat.

- I la casa, què ?

- Té deu pisos, com va dir la Farena, dos a cada replà, i he vist que hi havia timbres. Els pisos són relativament grans i tots tenen la mateixa disposició. M'he fet una mica amiga d'una dona i m'ha ensenyat el seu... Un corredor amb la cuina a la dreta i el water a l'esquerra, el menjador i dues portes que donen als dormitoris, totes dues a la dreta...

- I què li has dit, a aquesta dona ? Perquè no convé que et relacio-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ni amb nosaltres...

- No et preocupis, per això. Li he preguntat per una noia imaginària, com si fos una amiga, i en veure que era una llogatera nova li he dit que en aquell pis hi havia viscut de petita. S'ho ha cregut sense cap dificultat.

- Has comprovat en quins pisos han envait, els de la BIF ?

- Sí. N'hi ha al primer primera, al tercer primera i als dos segons, tal com us semblava a vosaltres - ha afegit de cara a la Farena i el seu marit. -. Llevat del matrimoni que ocupa el segon segona, els altres no tenen fills, però al primer primera hi ha els pares de la dona. El llogater del tercer primera és un empleat de despatx i els altres són obrers...

En Joli prenia notes, per no oblidar res. En Boixa ho ha aprofitat per dir :

- Jo ho veig així : com que serem vuit, nosaltres cinc i les tres dones, ens podríem separar per parelles i trucar simultàniament als quatre pisos. D'aquesta manera...

Però en Joli l'ha interromput :

- Set, serem. La Bena mes val que no vingui.

- Ah, no ? I per què ? - ha protestat ella.

- Ets l'única de tots nosaltres que tens llibertat d'acció - li ha recordat ell -. I ens interessa que la conservis. No sabem què pot passar i, encara que no passi res, ens poden identificar. Vull dir que les famílies ens veuran i no podem excloure que una d'ella s'avingui a descrimre'ns a la policia, quan investigui. Seria una llàstima que et fitxessin. Què us sembla, a vosaltres ?

Tots han opinat en el mateix sentit, fins i tot en Boixa, el qual ha reconegut no havia tingut en compte aquell detall.

- Som set, doncs - ha puntualitzat en Lari -, i això exclou una acció simultània. Es a dit, podrien atacar-se simultàniament el primer

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca

primera i el tercer primera i, després, els dos segons. I potser més val així; serem dues colles de tres i de quatre, amb capacitat doncs per cobrir totes les habitacions principals, cosa que no seria tan fàcil dividits en quatre colles de dos. No és impossible que algun dels llogaters es posi al costat dels agents...

- Ho crec poc problable - ha dit en Doman -, però és clar, més val preveure les pegues. Jo dividiria els grups així : dos homes i una dona, en Lari i en Joli i la Falena, per un costat, i nosaltres quatre, la Donis, en Móstels, en Boixa i jo per l'altre. Procuro establir un cert equilibri de forces...

S'ha quedat mirant els companys, i tots han aprovat. Amb aquest gest, doncs, tan senzillament, es decidia dur l'operació endavant. Ara ja només falta solucionar l'assumpte dels vuit cadàvers, però com que ningú no estava preparat per discutir-lo, han acordat ajornar-ho fins demà.

Acabo de tornar del consultori del doctor Xeni, l'amic d'en Laris, un home encara jove que m'ha semblat molt competent. Ell, en Laris, m'hi ha acompanyat, però la consulta l'hem fet a soles, és a dir, en presència de la seva infermera.

M'ha examinat a fons, llargament, m'ha auscultat, m'ha mirat per la pantalla, m'ha fet orinar i m'ha tret una mica de sang per les anàlisis que ell mateix confiarà a un col.lega especialitzat. S'ha entretingut especialment en l'examen dels organs sexuals, on diu que hi ha tot de cicatrius i altres ferides encara sense tancar. De primer, quan li havia contat tot el que em van fer a la "residència especial", gairebé no s'ho creia, però després ha hagut de convenir que potser no exagerava. Vol que em vegi un ginecòleg, però diu que això ja ho farem a l'hospital, on vol que ingressi demà passat. Li interessa tenir-me uns quants dies en observació i consultar amb altres metges. Ha estat prou

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

honest per reconèixer que no ho acabava d'entendre, que no podia diagnosticar exactament la naturalesa de la meva malura, ja que els traumatismes que havia sofert a la vagina i a l'uter, tot i ésser tan greus, no acabaven de justificar els vòmits i explicaven malament alguns dolors abdominals que, amb els dies transcorreguts des dels fets, ja haurien hagut de cessar. A l'hospital disposaria d'algunes facilitats que li faltaven al consultori...

Jo he començat per oposar-m'hi :

- No pot ser, doctor - li he dit -; no hi puc anar.

- Per això que ha explicat en Lari de la policia ?

- Sí. No vull que em tornin a agafar. Abans de tornar a la residencia, més m'estimo matar-me.

- La policia no hi ha de fer res, a l'hospital - m'ha tranquil.litzat ell.

- Tenen dret d'entrar-hi, oi ?

- Dret, sí, però de poc els ha de servir si el personal no col.labora...

- I com ho sap que no col.laboraria si em venien a buscar ?

- No hi ha cap motiu perquè creguin que hi ha ingressat.

- Els ho podria dir algú. Tenen espies a tot arreu.

Ell ha rigut, jovial.

- No exagerem ! Comprenc que després d'aquesta experiència vostè estigui recelosa, però tampoc no tenen el braç tan llarg com es pensa.

- Potser no, però a l'hospital no hi vaig. Si m'he de morir, més val que em mori tranquil.lament a la barraca, entre els amics.

- No és raonable - m'ha amonestat ell.

- Vostè no ha estat al pavelló aquell - li he recordat.

- Ja ho sé, ja ho sé...

A la fi, com que no em podia convèncer, ha cridat en Lari perquè exercís la seva influència, però s'havia equivocat : en Lari m'ha do-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

nat la raó :

- Ni parlar-ne - ha dit -. L'hospital queda definitivament exclós.

- Però escolta - s'ha molestat el doctor Xeni -, vosaltres voleu que es posi bona o no ho voleu ?

- Per això te l'he portada. No veig quina necessitat tens de fer-la entrar a l'hospital...

- Es clar, perquè tu no hi entens res. Per començar, jo no sóc un especialista en dones... Si no heu de fer cas dels meus consells, declino tota responsabilitat,

La cosa s'havia posat seriosa i, aparentment, havíem arribat a un carreró sense sortida. Però aleshores en Lari ha fet :

- Estaries disposada a admetre-la amb papers falsos ?

El doctor se l'ha mirat llargament i després ha recollit la fitxa amb el meu nom que hi havia sobre la taula i l'ha esquinçada en quatre trossos.

- A tu et conec - ha dit, - però a ella no l'havia vist mai -. Ha agafat una altra fitxa, en blanc, i s'ha assegut - : Com se diu ?

- Li demanaran algun paper, a l'hospital ? - ha preguntat en Lari.

- Probablement no, si tenen la fitxa, però més val estar previngut. En tot cas, serà una pura formalitat.

Tots dos, en Lari i jo, hem comprès que no disposàvem de prou temps per aconseguir uns papers falsos i que tampoc no ens podíem servir dels de la Donis o la Fabena, totes dues comprometeses. Només quedaven els de la Bena.

- Ho voldrà ? - he fet quan ell ho ha proposat.

- Naturalment - ha dit ell, i tot seguit ha dictat el nom de la seva amiga al metge.

Ara, doncs, a efectes legals , sóc la Bena, perque quan li ho hem explicat, en tornar, m'ha cedit immediatament la seva cèdula d'identitat. Es cert que no responc gaire bé a la discripció, ella té dinou

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

anys i jo en tinc vint-i-sis, prop de vint-i-set. Tampoc no ens assemblem, però la fotografia no és gaire clara i, si em pentino com ella i no se la miren de massa a prop, també pot passar. Ja ho veurem. Si en ingressar me la demanen i hi posen pegues, me'n torno i en paus.

Sigui com sigui, no hi ha dubte que el doctor Xeni és un sol. I en Lari. I la Bena. Tots els companys.

Assumpte cadàvers. Hi ha hagut proposicions per tots els gustos, però a la fi la discussió s'ha centrat entre la d'en Doman i la d'en Mústels. El primer opinava que no hi havíem de donar tanta importància i que el millor era deixar-los als pisos respectius perquè les famílies interessades en disposessin com bé els semblés. Això, és clar, seria el més còmode, però, com ha fet observar en Joli, seria una mica injust. Al capdavall cap d'aquestes famílies no ens ha demanat res i, pertant, no tenim dret de complicar-los la vida més enllà del que exigeix la nostra finalitat. Aquest és també el parer d'en Mústels, segons el qual hauríem de fer un esforç, o sia carretejar-los tot vuit fins al riu i enterrar-los sota l'aigua com van fer amb els altres dos. Però això ofereix molts perills, vuit homes són difícils de manejar, tant si són vius com si són morts; pel cap baix caldria disposar de dos cotxes, cosa que multiplica les possibilitats d'un accident, d'un mal encontre...

Com es natural, els arguments en pro o en contra de cadascuna de les dues proposicions han quedat esgotats en pocs minuts. De fet, ni en calien. Tothom ho veia prou clar i l'únic que els privava d'avenir-se era una qüestió d'escrúpols, més per part d'en Mústels i de la Donis que d'en Joli, els sentimnts personals del qual eren coaccionats per la seva posició responsable, de cap.

La Bena ha salvat la situació :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- Davant la casa - ha dit - hi ha una sortida de claveguera. Naturalment, està tapada, però em penso que no seria difícil d'obrir. Els hi podríeu tirar... Us estalviaríeu de traslladar-los i no us caldrà deixar-los als pisos.

- Es una bona pensada, sí - ha concedit en Joli - N'estàs segura, que és de la claveguera ? No podria ser de telèfons o d'algun altre servei ?

- No, no, m'hi he fixat bé !

- Això ho soluciona tot, doncs. Es a dir... Hi ha el detall dels dispars. Farem molt de soroll.

En Boixa s'ha redreçat, en posició gairebé militar, mentre avançava les mans.

- No és problema, això. No hi ha cap necessitat de disparar, si no ens hi obliguen. Els escanyarem entre la Farena i jo, oi, noia ?

-Sí, és més convenient - ha replicat ella sense parpellejar, amb la veu segura.

No sé si els altres han sentit el mateix estremiment que m'ha recorregut l'espinada, però la Donis i en Mústels han desviat la mirada i el mateix Joli s'ha hagut d'empassar la saliva abans de poder dir :

- Molt bé, si us hi veieu en cor...

Ells dos s'han limitat a somriure amb una expressió gairebé odiosa. Són dos animals carnissers, no hi ha dubte, i això m'enquimera, però més m'estimo no pensar-hi gaire. No vivim en un temps de botxins, al capdavall ?

La darrera entrada abans d'anar-me'n a l'hospital.

Hem rebut la visita, ràpida i furtiva, del nostre amic Lan, el porter del centre oficial. Abans d'ahir la policia, que deu anar fent la seva feina sense publicitat, va escorcollar el local i, a ell, el

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteques de la Humanitats

va sotmetre a un interrogatori que ja s'esperava, perquè coneix altres porters que ja han passat per aquest trànsol anteriorment.

- De tota manera, com que no havien trobat res - ha dit - va ser un interrogatori de pura fòrmula. Quan us convingui, doncs, ja podeu tornar.

Però no ens mourem de les barraques, on tothom ha convingut que teníem més llibertat d'acció i no comprometíe_m/ningú. El celler el tindrem de reserva, per si passava res.

He confiat aquest escrit a en Lari, el qual m'ha promès que el continuaria mentre jo sigui a l'hospital. Hem convingut que, en sortir, me'n tornaré a fer càrrec.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Com diu la Lona, en Xeni és un sol. Per tal d'evitar-nos dificultats, ja ens esperava a l'hospital, on a ningú no se li ha acudit de posar en quarantena la personalitat de la pacient. Com que encara ens ho podem permetre, he insistit perquè ocupés una habitació de pagament, al tercer pis, des d'on es domina el parc.

Ella estava una mica nerviosa, com és lògic, però potser més animada que de costum. Hi devia influir que en Xeni li va inspirar confiança des del primer moment. De tota manera, no sé per què, em sembla que més no val fer-se gaires il.lusions. Jo me la veig malament.

En Doman ha volgut donar un cop d'ull a la casa o, més ben dit, als panys, abans de procedir a l'operació que tenim prevista per demà passat l'altre, o sia diumenge a la nit. Quan es tracta de la seva especialitat, no es fia de ningú. Jo li ho volia treure del cap.

- Quines ganes d'exposar-te ? No t'ha dit ella que és un pany de no res ?

- No hi entén - m'ha contestat.

Ha fet doncs la seva petita excursió, de la qual ha tornat força complagut, si bé per altres motius, de fet per una veritable imprudència que podia ben estalviar-se. No se li ha acudit al capsigrany de ficar-se al llit amb una de les mosses del bordell ? Diu que l'ha trobat per l'escala i que, quan ella li ha fet l'ullet, no ho ha pogut resistir. No trobo que sigui una bona excusa, i menys en una persona normalment tan assenyada com ell.

Hem desenterrat les caixes per proveir-nos de més municions i fa-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

cilitar armes a en Boixa i la seva dona. Confiem que no ens n'haurem de servir. Tampoc a mi no em fa cap gràcia això d'escanyar la gent, és un procediment antipàtic i brutal que, en el fons, m'escandalitza tan com a la Lona. Si ho hagués de fer jo, no ho faria. Potser m'atreviria a penjar-los, posem per cas, però si els havia d'escanyar em fallarien les mans. Ja m'angunieja prou pensar que ho hauré de veure, si més no quan liquidin els del primer primera i els del segon primera, que són els dos pisos on entraré.

Si res no s'hi oposa, ho farem exactament així : les dues colles entrarem simultàniament als pisos primer primera i tercer primera, però un cop dintre ja no hi haurà la mateixa simultaneitat de moviments. En Boixa i la Falena, que aniran plegats (hem hagut de modificar una mica la composició dels grups i jo passo al de la Donis, en Mústels i el meu germà), enllestiran tan de pressa com puguin els dos individus del tercer primera i aleshores baixaran ràpidament al primer primera, on nosaltres haurem dominat els intrusos a punta de pistola. Després repetirem exactament la mateixa operació amb els altres dos pisos. O no tan exactament, ja que quan nosaltres tinguem dominats els individus que ens corresponen del segon primera, en Mustels i el meu germà correran al tercer pis i en Joli i jo al primer per tal de començar a baixar els cadàvers a l'entrada. En Boixa i la seva muller s'encarregaran de baixar els del segon primera i dos de nosaltres, en Mústels i en Doman, hauran de tornar a pujar per fer-se càrrec dels restants. La Donis, doncs, en això no hi intervindrà, tots hem convingut que no tindria prou força per moure unes carcasses que potser seran corpulents.

Com que ens interessa de no entretenir-nos ni un segon més del que calgui, mentre el meu germà i en Mústels puguin a cercar els darrers cadàvers, nosaltres obrirem la porta d'entrada i, després d'as-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

segurar-nos que el carrer és buit, alçarem la tapa de la claveguera i començarem a fer-hi desaparèixer els difunts. Enllestirem en pocs minuts.

Ara : i la gent dels pisos què ? També ho hem previst. Si no protesten, si ens sembla que aproven o simplement toleren la nostra acció, no ens en preocuparem. En canvi, si algun d'ells s'hi oposa o expressa d'una manera o altra la seva disconformitat, el farem seguir amb nosaltres de pis en pis i després cap baix, on quedaran confiats a la Donis mentre nosaltres disposem dels cadàvers. En acabar, quan siguem al cotxe que ens esperarà a la cantonada, que cridin tan com vulguin. No crec, però, que cridi ningú.

M'he traslladat definitivament a la barraca de la Bena i en Boixa i la seva muller han passat a la de l'oncle Narci, on quedava lloc des de la marxa de la Lona. Es més convenient així, perquè feien molta nosa, aquest parell. La vella, no. Ella dorm al seu catre, darrera la manta que vaig fer penjar al sostre, i de vegades fins i tot ens oblidem que hi és. Cal dir, per la resta, que mai no es posa en les coses de la Bena i que li sembla d'allò més normal que es guanyi la vida com se la guanya. O com se la guanyava, perquè ja no li ho deixo fer. Deu ser per això que la vella, ahir al vespre, em va sortir amb aquella observació :

- Si heu de viure plegats, potser valdria més que us casessiu...

No era un precs ni un consell; simplement, com dic, una observació. A mi em va sorprendre una mica, però després la Bena m'ho va explicar.

- Per ella, una dona que va amb un sol home és el que em diríem una dona de sa casa que ja no es beneficia de la situació d'excepcionalitat de la dona pública. Per tant, si no es casa, entra en contradicció amb un cert ordre...

Confesso que em va fer riure. També va riure ella, però després

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

em preguntà :

- Tu t'hi casaries, amb mi ?

- Naturalment.

L'espontaneïtat de la meva resposta va admirar-la tant que amb una mica més cau del catre.

- No fotis ! - va dir.

(Cal advertir que la Lona no ha estat gens de fidel al llenguatge que de vegades empra la Bena, sovint gròller, com era d'esperar en una noia de la seva condició. Es cert que ara, sota la meva influència, s'ha "refinat" una mica i es capaç de sortir-te amb expressions diguem-ne tan cultes com allò de la "situació d'excepcionalitat", però quan no es vigila tendeix a la paraula viva i poc cerimoniosa).

- No em creus ?

Ella va reflexionar un moment.

- Sí. Des del moment que ho dius... Però per què ? Què hi guanyaries ?

- Res. Ara tinc tots els avantatges sense cap dels inconvenients del matrimoni.

- Doncs ?

- Diguem que ho trobo una mica injust.

Ella es va estranyar encara més :

- Injust ? Com pots ser injust amb una noia com jo ?

- Recorda - vaig fer-li observar - que no t'estimo perquè hagis putejat, sinó a desgrat d'això.

- De vegades no t'entenc...

- No cal. Vols casar-te ?

- No - va denegar ella amb un gest convençut del cap -. Però estic contenta que m'ho hagis dit. Em penso que no serviria, per casada. No m'agrada la idea de ser una dona respectable.

- Potser un dia t'agradarà - vaig replicar-li -. Ara ets molt jove.

- Deu ser això - reflexionà ella -. Però vols dir que ens en farem,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de vells ?

- Qui sap ?

- Jo no me'n vull fer.

Va inclinar-se al meu damunt i, mentre em besava, va passar una cama cap a l'altre costat, tota ella premuda contra el meu ventre. Vaig sentir la mà, el moviment de les natges que s'alçaven una mica i,tot seguit, la dolçor càlida d'unes parets que s'obrien. Però després restà quieta,com a l'aguait.

- Que et passa ? - vaig xiuxiuejar.

- No ho veus ?

- Sí - i em vaig moure.

Ella em subjectà més fort.

- No...

- No?

- No - va repetir.

Els dits s'enfilaven per la meva cara i em tocaren les galtes, els llavis, el nas, les orelles, els ulls, el front...

- Per què ? - vaig preguntar-li.

- No estàs bé ?

- Sí. Molt.

- A tu et sembla que ens podríem adormir, així ?

- No ho sé...

- Sempre he tingut ganes de provar-ho.

- I no ho has fet ?

- No.

Els seus llavis substituiren les mans i em va besar amb la mateixa delicadesa, amb tot de petons menuts i lents; sospirà.

- Què ? - vaig dir.

- No puc - confessà.

- Sí - vaig contradir-la.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Ara sentia una mena de pau, un benestar confortable i en plena contradicció amb l'impuls de la carn que reclamava un gest definitiu. (I em penso que per això ho conto, per eternitzar aquest moment singular i que per força havia de ser passatger). Quan ella es va regirar, doncs, neguitosa, vaig capgirar-la per tal de dominar-la més bé, però devia haver-me oblidat que el catre era estret i el gest em sortí massa llarg, tant, que tots dos rodolàrem cap a terra, on vam caure amb una remor opaca i prou insòlita perquè la seva mare, que encara no dormia, preguntés :

- Bena ? Què us passa ?

- Hem caigut del llit ! - va riure ella.

La vella, prudent, no replicà, ni va dir res més en tota l'estona a despit dels sorolls que fórem quan la noia intentà d'enfilar-se de nou al llit i jo vaig subjectar-la per la cama, malament, perquè se'm va escapar. En seguir-la, però, ja no hi era. Havia saltat per l'altra banda i em va caldre cercar-la en la fosca que tot d'una s'il·luminà. Acabava d'obrir la porta de la barraca i vaig veure-la dreçada al llindar, blanca i esplèndida, amb els braços oberts. I aleshores va desaparèixer.

M'esperava a fora.

- Que t'has tornat boja ? - li vaig dir.

Ella va riure altre cop.

- Sí - i va abraçar-me, però una ombra s'atansava pel carrer, sota la llum de la lluna, i vaig arrossegar-la novament cap dins, fins al catre.

La porta s'havia quedat badada i vaig mirar-li la cara quan tornava a penetrar-la. Tenia els ulls ben oberts i inflà una mica els llavis cap enfora, com si me'ls oferís. Però jo no vaig besar-la.

- Per què ho has fet, això ?

- Perquè estic contenta - contestà simplement ella.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- D'haver caigut del llit ?

- De tot - va dir -. De tot !

- Que em pengin si t'entenc !

Ella em va abraçar amb cames i tot i va riure encara, ara amb una rilla ronca que es va anar perdent en una mena de gloc gloc, com si begués aigua, quan vaig iniciar el ritual de l'amor.

Segons en Xeni, la Lona té una infecció estrectocbcica/ M'ho ha explicat per alt i en termes intel.ligibles. Diu que aquesta mena d'infeccions solen fer la seva entrada per les ferides dels teixits irritats i que poden ésser produides per l'aplicació d'instruments a la cavitat intrauterina. En aquest cas, no hi ha dubte que es tracta dels dildos amb què fou repetidament violada.

La infecció ha penetrat pel que sembla força profundament en els organs de la reproducció i ha arribat fins i tot més enllà, o sia que afecta els texits exteriors i s'ha vessat cap al torrent circulatori. El pronòstic es greu, sobretot perquè hi ha perill d'una peritonitis generàlitzada.

Gairebé és segur que caldrà intervenir quirugicament, però ara per ara, diu en Xeni, la tractaran a base d'antibiotics per si són a temps d'aturar el procés d'infecció.

M'ha fet l'efecte que no se sentia gaire optimista.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Ja que en Mústels ho vol, i a mi també em sembla convenient, ho faré, però ho faré malament, n'estic segura. Déu meu, com escrivien, aquesta gent ! Per força havia de ser tan bona com dèien la instrucció que els donaven abans; molt més bona que al meu temps, quan ja hi havia hagut el canvi de govern, o de sistema, com en Mústels m'aconsella que escrigui. I així i tot no puc queixar-me quan em comparo amb aquest pobre Fordi que tot s'ho ha de fer a casa i té tan mala sort que s'ha quedat orfe i sense mestres.

Perquè acabem de passar per un desastre. Acabem... Ja fa gairebé una mesada que en Lari va escriure les darreres pàgines, poques hores abans de la seva mort, i jo fins ara no he aplegat prou valor per proseguir amb la narració. Normalment suposo que se n'hauria encarregat en Mústels, però no pot, va perdre el braç dret i li costa molt d'acostumar-se a servir-se de l'esquerra.

Només hem quedat ell i jo, a part del noi. En Lari, la Farena, la Donis i el seu marit van caure allí mateix i els altres dos foren detinguts per la policia, suposem que mal ferits. No ens ho expliquem. Vull dir que en Mústels no s'ho explica, perquè jo no hi era, els esperava a la barraca, amb en Fordi.

Ho explicaré tal com ell m'ho dicta :

"Vam entrar a la casa sense cap mena de dificultat, per l'escala del bordell i pel terrat. Tot era a les fosques i, un cop dins, vam encendre les piles. En Joli, en Boixa i la Farena, van quedar-se al tercer pis com havíem convingut i nosaltres quatre vam baixar fins al primer, on vam tenir més sort que no ens pensàvem. Dins no havien passat cap bala i en Doman, que havia provat el pany per pura rutina,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

va tenir la sorpresa de veure que la porta se li obria. Vam avançar pel corredor, cap a les habitacions, i en Lari i la Donis van entrar a la dels vells mentre en Doman i jo ens ficàvem a la del matrimoni, on també hi havia els dos individus, els quals dormien al llit, amb la dona; el marit era en un matalàs, a terra. Els vam despertar amb les pistoles i, després d'haver-los pres les armes i les manilles, els vam obligar a vestir-se. Però llavors, quan encara s'estaven posant els pantalons, es van sentir tot de trets que només podien procedir del tercer primera. De seguida vam comprendre que havia passat alguna cosa i, mentre en Doman es quedava amb els homes i el matrimoni, els altres dos, que havien deixat els vells, i jo, vam córrer cap a la porta.

Ara se sentien més dispars i, en sortir al replà, vam veure els nostres companys que baixaven a tota velocitat. De fet, en Joli baixava rodolant i va aturar-se davant nostre, on restà molt quiet, amb el cap sota un braç, com si es volgués protegir. Però ja era mort. Els altres dos, en trobar-se amb la porta oberta, van tenir una petita vacil.lació que per la Farena va ser la darrera, ja que tot seguit va caure endavant. Vam arrossegar-la cap dintre, on ens va seguir el seu marit, i vam tancar ràpidament la porta. Aleshores vaig descobrir que també en Lari havia caigut, darrera meu mateix. Encara ara em fa estrany, si bé és veritat que des del lloc que disparaven els individus dominaven perfectament l'entrada del pis...

En tornar al dormitori, els nostres presoners ja eren morts. En Doman, neguitós davant la fusellada i els crits que féiem tots plegats, els acabava de liquidar per treure's una nosa de sobre. El marit i la muller, així com els dos vells, que havien entrat a l'habitació, ens miraven en silenci, tremolant, tots quatre amuntegats en un angle de paret. No ens en vam preocupar.

Es tractava d'organitzar ràpidament la nostra fuga, però no era

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca

tan senzill, perquè la Donis, en un estat d'exaltació que fregava l'histerisme, volia rescatar el cadàver del seu marit. Ja havia hagut de subjectar-la quan, fora, anava a llençar-se imprudentment al seu damunt i, ara, en Boixa la bufetejà amb força per fer-li recobrar la serenitat.

- També jo he perdut la dona - va dir.

Era evident que els morts no ens els podíem emportar. Des del replà continuaven disparant a través de la porta, cosa que feia que no ens hi poguéssim atansar, i d'altra banda l'única sortida que ens quedava era per l'eixida, a dos metres i mig sobre la de l'entresol. Què havíem de fer: precipitar-los daltabaix com un fardell? Encara hauria estat més indigne...

La Donis, però, no ho devia entendre així, i, quan ens pensàvem ja haver-la convençuda, sortí escapada cap al passadís i en Doman va haver de córrer al seu darrera, per aturar-la. La va fer caure i, des de terra, van disparar tots dos contra els homes que acabaven de fer saltar el pany. Nosaltres els vam cobrir des de darrera mentre retrocedien, ara ella sobtadament desembriagada i de segur que sense recordar-se gens ni mica d'en Joli.

Els individus dels segons devien haver-se ajuntat als altres dos, perquè el foc era molt intens, més que no podien fer-lo dues pistoles, i ens privaven d'arribar a l'eixida, contra la porta de la qual percudien gairebé totes les bales. Ens va caldre treure les tauletes de nit de l'habitació i fer una mena de parapet amb els matalassos, però quan ens vam poder arrossegar sota aquesta protecció la Donis ja tenia un forat a la templa i en Doman estava ferit del braç. Van ferir-li encara l'altre quan a la fi sortíem a l'eixida i, aleshores, en aturar-nos a ajudar-lo, una altra bala va tocar en Boixa. Era a la cama, i va caure, però es tornà a aixecar i tots dos, ell i jo, disparàrem com enfollits fins que en Doman ens cridà:

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Facultat de Lletres Humanitats

- Aneu-vos-en ! Aneu-vos-en ! No cal que ens sacrifiquem tots !

No volíem, i ens va insultar mentre ens rebutjava a cops de peu, ajagut sobre els rajols bastos de l'eixida. En Boixa aconseguí de subjectar-li una cama i va arrossegar-lo, però ell ens amenaçà amb la pistola que gairebé no podia sostenir :

- Aneu-vos-en, Maleïts !

Vam obeir en el moment que els individus ja avançaven pel corredor, però el Boixa no va tenir temps de saltar la barana, potser perquè la cama no l'obeia. Mentre em deixava caure a la galeria de sota, on hi havia tot de gent arraulida en un racó, vaig veure que alçava les mans davant l'amenaça d'una pistola que l'apuntava al pit.

Va ser en redreçar-me que una bala em foradà el canell dret i va deixar-me sense arma. Em vaig abalançar contra el mur de l'altra banda, una mena de parapet d'un metre o una mica més d'altura, i, un cop a l'altre costat, vaig continuar fugint fins que algú digué :

- Per aquí !

Només vaig distingir l'ombra i, a les fosques, vaig travessar un passadís llarg al capdavall del qual hi havia una porta oberta, dos graons i una altra porta. Davant mateix s'obria un carreró estret i també sense llum per on vaig anar deixant un rastre de sang fins que se m'acudí de ficar-me la mà a la butxaca del gec..."

Ara continuo jo, Bena :

Ja era força tard quan va presentar-se en Lan i em donà una primera versió, molt resumida, dels fets. En Mústels, que tenia por que els policies podien fer cantar en Boixa o en Doman, sobretot afeblits com devien estar per la pèrdua de sang, va preferir anar-se'n al celler del centre oficial on havien viscut temps enrera i em demanava que me li reunís amb el nen. Es veritat que jo no vivia a la barfaca de l'oncle Marci, però la gent del barri sabien com em relacionava amb els nou vinguts i, per tant, corria perill.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

El vaig obeir, doncs, i amb en Fordi, que plorava, vam refugiar-nos al caller, on per cert no vaig acudir amb les mans buides, perque em sabia greu deixar les pistoles i les municions i, amb gran disgust d'en Lan, que s'hi oposava, vaig fer tres paquets, un per a cada u. Ja sé que els venia costa amunt de portar-lo ! També m'hi venia a mi, al capdavall acabava de perdre en Lari i, per gust, més aviat m'hauria deixat caure en un racó a rumiar la meva tristesa. Això sí, sense llàgrimes, perquè un dia, fa molts anys, em vaig dir que no ploraria mai més, i fins ara ho he complert.

En Mústels, quan vam arribar al refugi, estava blanc com aquest paper i entorn del monyó duia un mocador tot xop de sang. Ni ell ni en Lan no havien pensat a netejar la ferida, i ho vaig haver de fer jo, no gaire bé, naturalment, ja que no tinc coneixements d'infermera, i amb aigua de l'aixeta. Potser per això se li va infectar tot i que en fer-se de dia i obrir les farmàcies vaig sortir a buscar aigua oxigenada, iode, benes i cotó fluix per fer-li una segona cura.

No cal dir com estava de desanimat. Com hi estaria tothom que hagués vist caure tots els companys abans d'haver d'escapar-se com una rata. Això l'amoinava molt, em va dir que es menyspreava, que era un no ningú, un covard, i no se quantes coses més, les unes més estúpides que les altres. Jo me li'n vaig riure, per si li remuntava una mica la moral, però s'ho va prendre malament i em digué quatre fàstics fins que em vaig enfadar.

No, els primers dies no van ser gaire còmodes, i a més hi havia el nen, pansit, sempre amb els ulls vermells, perqué plorava d'amagat. A la nit tenia malsons i de dia no volia menjar, es refugiava en un racó, silenciós com si li haguessin tallat la llengua. Però jo vaig ser pacient, més que no em pensava que podia ser, i a poc a poc ens hem anat sortint del mal pas. Es un dir, perque en Mústels s'ha quedat manxol...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

El tercer o quart dia ja em vaig adonar que la ferida agafava mal aspecte, però ell, amb aquesta tossuderia suficient tan pròpia dels homes, que sempre es pensen que en saben més i que nosaltres només som bones per dir ximpleries, va negar-se a visitar el metge.

- No serà res - pretenia.

Però el canell se li anava posant negre i la ferida, en lloc de tancar-se, cada dia semblava més grossa. I amb una fortor que feia! En sortia un pus groc i espès que em marejava cada cop que li canviava les gases.

Em vaig decidir a prendre la iniciativa i una tarda, sense dir-li'n res per evitar-me discusions, me'n vaig anar al consultori del doctor Xeni. I a fe que hi vaig arribar oportunament ! Aquell matí, m'assabentà, la Lona s'havia mort a la taula d'operacions. Em vaig quedar de pedra, perquè ignorava que havien decidit intervenir-la. L'havia vist dos dies enrera, a l'hospital, i no em va parlar de res. Es clar, va dir-me el doctor, en aquell moment encara no ho sabia.

- Tan malament, estava ? - vaig preguntar-li.

- Sí, més malament que no ens pensàvem, però potser encara l'hauríem pogut salvar si no li hagués fallat el cor.

- I què tenia, en definitiva ?

- A la fi havíem diagnosticat una peritonitis aguda difusa, o sigui per infecció no tuberculosa. En practicar la laparatomia vam comprovar que ja hi havia hagut perforació.

Precabudament, havia recobrat la meva cèdula d'identificació, amb l'esperança que en Lari es tornaria a deixar veure. I aleshores li va tocar de sorprendre's a ell, en dir-li que havia caigut en el curs d'un cop de mà.

- Per això venia a veure'l - vaig afegir -. A un dels companys van ferir-lo al braç i voldria que vostè li donés un cop d'ull. Té un forat que no em fa gens de gràcia.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca

S'hi va avenir sense posar-hi objeccions, encara impressionat per aquella matança que pràcticament havia anihilat el grup. Al cotxe, quan ens adreçàvem al celler, m'ho va fer contar de nou, amb més detalls, mentre no parava d'exclamar :

- Quins folls ! Quins folls !

Però el to desmentia les paraules; vaig comprendre que ens admirava, que potser fins i tot sentia una mica d'enveja. En abandonar el vehicle a dos-cents metres del centre oficial, reflexionà :

- Quin exemple...

En Mústels, que només veure'l va adonar-se que era un metge, el va rebre malament. I a mi m'insultà per haver procedit a espatlles seves, com una "traidora". Ni l'un ni l'altre no vam immutar-nos, però, i el doctor Xeni fins va riure :

- Bon senyal. Un home tan bèl.lic no pot estar greu.

Tot seguit canvià d'opinió, és clar. La ferida no tan sols s'havia infectat sinó que la gangrena ja pujava pel braç. Sense manies, sense estalviar els sentiments de ningú, va dir :

- Cal amputar.

- Talli's el seu ! - va replicar-li en Mústels -. A mi no em toca per res.

Ell va mirar-se'l inexpressivament.

- Si amputem ara, sense perdre temps, només perdrà l'avant-braç. Si espera, caldrà tallar-li el braç sencer. I, més endavant, ja ni això no caldrà. Vostè s'haurà sortit amb la seva, però en aquell moment ja serà sota terra. Què decideix ?

Havia estat tan brutal que en Mústels s'encongí sota la manta on reposava, febrós. I quan va parlar de nou, ja ho féu dòcilment.

- Però hi ha d'haver alguna cosa, he sentit parlar d'injeccions...

- Calia haver-me fet cridar abans. Ara tot això no serviria de res. Si vol una consulta...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- No - va dir en Mústels amb una veu espessa, que no semblava d'ell-, no... Si n'està tan segur...

- Sí.

- I quan...

- Avui mateix - va decidir el doctor Xeni, i es consultà el rellotge - Em caldrà operar al consultori, perquè pel que he comprès vostè no està en situació d'anar a l'hospital. Aquest cas no és com el de la seva companya. Es tracta d'una ferida d'arma de foc i caldria justificar-la.

- I ja ho pot fer, vostè, al consultori ? - vaig preguntar-li.

- Sí. Una amputació és una cosa relativament senzilla.

- Però s'exposa molt...

Va arronsar-se d'espatlles.

- Confio que m'ho tindran en compte si un dia em decideixo a fer colla amb vostès -. Tornà a mirar el rellotge polsera -. Es veu amb cor de daminar fins al cotxe ? No es gaire lluny...

- Sí.

- Molt bé. Hi ha algun telèfon, prop d'aquí ?

- Dalt mateix, al vestíbul.

- No, un telèfon públic.

- Dos carrers més avall, a la placeta.

Es va aixecar.

- Mentre telefono a la infermera - em va dir - vostè l'ajudarà vestir-se i l'acompanya al cotxe.

Quan anava a sortir, es va trobar amb en Lan que baixava, però l'home no es va sorprendre gens, perquè ell ja sabia que tenia la intenció d'avisar un metge i l'aprovava. Més espantadís que jo, l'enquimerava la possibilitat que en Mústels es morís al celler.

- Què faríem ? - m'havia preguntat el dia abans.

Ara, doncs, es treia un pes de sobre i s'avingué aquedar-se amb

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

en Fordi mentre nosaltres érem fora. El noi no hi va fer cap comentari, com si tot, absolutament tot, el deixés indiferent. Havia assistit a la visita dàl doctor tan quiet i silenciós, arraulit en un extrem del nostre reducte, que ell ni s'havia adonat de la seva presència. Vaig pensar que, a la tornada, ara que ens quedaríem tots dos sols, em caldria fer alguna cosa per treure'l d'aquell abstracció que només abandonava per llagrimejar. Si continuava així, hi perdria la salut.

Quan vam haver enllestit, el metge ja ens esperava al cotxe i deu minuts després érem al consultori, on la infermera havia disposat tots els instruments que calia. Jo vaig quedar-me a la sala de fora, passejant amunt i avall i fumant cigarreta rera cigarreta. Em pens que sóc relativament valenta, la sang no m'espanta, però tanmateix no m'abellia gens ni mica d'assistir a aquell espectacle més o menys de carnisseria. Si m'haguessin necessitat, hauria estat diferent.

Tot plegat, preparatius i operació, va durar uns tres quarts d'hora. A mi em va semblar que eren més, però no és estrany, estava nerviosa. Ell, el metge, ho veia molt senzill i m'havia assegurat que les amputacions no són perilloses, però jo, sobretot quan era tan recent encara l'impacte de la mort de la Lona, no hi podia tenir tanta fe. I en Mústels no era un home qualsevol, sinó un company, el darrer company que em quedava... Jo mateixa no ho entenia, ni ho entenc potser ara. Sempre he estat una solitària que ha viscut a la defensiva al marge, sense voler lligar-se. Perquè no ens enganyem : en Lari m'agradava, però era un capritxi i mai no hauria estat res més sense la colla que hi havia darrera seu. Quan me'n parlà, vaig adonar-me que alguna cosa s'havia acabat i en començava una altra. Tot d'una, tenia la possibilitat de justificar la meva vida. Mai no se m'havia acudit però ho vaig veure clar i, de retruc, ell va beneficiar-se'n. Més que

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'ell, de tota manera, era de la colla, de l'empresa que m'arrencava de la solitud i destruïa un tabú...

Potser sí que ho entenc, doncs. Que sigui difícil d'explicar és una altra cosa. En tot cas, ho entenc prou per explicar-me aquella angoixa, aquella por de quedar-me novament sola quan havia trobat un lloc on integrar-me, i un lloc on em sentia bé, còmoda. Si en Mùntels es moria, tot s'hauria acabat.

Però no es va morir, és aquí, al meu costat, i ara som amants. Amants agraits, jo perquè es va salvar per a mi i ell perquè em vaig decidir a passar per damunt la seva voluntat i a cridar el metge; també, és clar, per les moltes hores que vaig restar prop seu durant la convalescència, en aquell recambró del doctor Xeni on vam instal.-lar l'endemà un llit de campanya des del qual, en recobrar-se, vam tornar al celler. Es a dir, jo continuava vivint-hi, al [illegible] capdavall hi havia en Fordi i no el podia pas abandonar. De fet, doncs, tenia cura de dos malalts, el nen potser més difícil que l'adult fins que es va convéncer que la mort dels seus pares no el deixava totalment orfe d'afectes.

No ha retornat però a la normalitat, a una certa normalitat, fins que ens hem instal.lat de nou a la barraca, ara fa cinc dies, després d'assegurar-nos que durant tot aquest temps ningú no ha preguntat per nosaltres. Mentre vam viure al celler hi vaig fer tres visites, sempre a la nit i sense quedar-m'hi a dormir, únicament per parlar amb la mare. I la resposta a la meva pregunta cada cop va ser la mateixa :

- No, ningú no s'ha interessat pels teus amics.

Això vol dir que ni en Doman ni en Boixa, si veritablement els van agafar vius, no han cantat. Després de tant de temps, doncs, podem començar a confiar que per aquest costat no correm cap perill. Ha arribat, per tant, l'hora de tornar a fer plans. Però amb prudèn-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

cia, amb més prudència que fins ara i després de procedir, com diu en Mústels, a un examen crític de les actuacions passades.

He repassat tot el que vaig escriure entre ahir i abans d'ahir i estic estranyadíssima. No és cap meravella, és cert, i en Fordi, que també hi ha ficat el nas, m'assenyala unes quantes faltes (no sabia que tingués tants coneixements de gramàtica, i m'ha sorprès força), però trobo que tampoc no ho vaig tan malament com em temia. Potser ho he d'agrair als textos que precedeixen el meu. Durant aquesta mesada no he parat de llegir-los i rellegir-los i bé cal suposar que alguna cosa hi he aprés. Cal dir, també, que hi he posat tota la meva voluntat, i això és ben normal. Sempre m'ha agradat de fer les coses a consciència, fins i tot quan putejava.

Potser no ho havia d'haver escrit, això, a en Mústels no li agradarà. Podria esborrar-ho, però de segur que em preguntaria què hi deia, i per tant no serviria de res. No és com en Lari, ell. A en Lari tant li feia que hagués anat amb molts homes i, si bé es veritat que va voler que ~~mmmmmmmm~~ ho deixés córrer, no m'ho aconsellà (mai no m'ho va prohibir) per gelosia, sinó perquè em volia fresca i disponible, segons la seva expressió, i també perquè les meves freqüentacions, pretenia, podien perjudicar la colla. En Mústels, en canvi, confessa francament que em vol per ell sol i li sap greu que se m'hagin tirat tants homes. Les putes no li agraden i diu que sempre que hi ha anat hi ha anat perquè no li quedava més remei i amb una mica de fàstic. Jo veig que no li'n faig, però. Ben a l'inrevés, li agrado tant que de vegades no sé què pensar. No estic acostumada a que un home es quedi al meu davant mirant-me com aquell que diu durant hores, com si s'abeurés d'alguna cosa. Es clar que m'afalaga. No, això és poc; em fa feliç. Me n'ha fet des del principi, des de la primera nit que vam dormir plegats.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

Bé, en realitat va ser una tarda, quan tot just feia unes hores que havíem tornat a la barraca. En Fordi era al riu, a jugar amb altres nois dels quals s'havia fet amic abans de traslladar-nos al celler, i nosaltres ens havíem quedat sols. Se'ns va acudir de fer un recompte de les armes i municions i després obrírem el sot per tal d'amagar-hi altre cop tot el que no necessitàvem. I va ser aleshores, quan ja el tapàvem, que les nostres mans es trobaren i ell m'acaricià lleugerament els dits. Jo vaig quedar-me quieta, observant com tot seguit la mà remuntava cap al canell, d'on va desviar-se pel genoll descobert sota la faldilla una mica arregussada. Tot seguit, però, el gest va aturar-se, com indecís o temoreg, espantat d'aquella audàcia. Els ulls em van mirar amb una mena de prec que era senzill d'interpretar, i per això vaig dir :

- Em vols ?

- Sí - va fer ell gairebé imperceptiblement, més amb el cap que no amb paraules, i la mà, la seva única mà vàlida, va avanpar encara, ara cap a sota la roba.

Em vaig inclinar endavant perquè em besés, però la mà no va alterar la lentitud de la seva carícia i, pacientment, va anar-se familiaritzant amb el meu cos com si allò, aquell coneixer-me, fos més important que l'acte que preparava.

No ens vam tornar a dir res en tota l'estona, ni quan em va donar a entendre que volia que em despullés i les seves exploracions recomençaren, gairebé tímides, com meravellades, abans que els llavis tornessin cap als meus i jo sentís el pes del cos i, tot seguit, l'escomesa tendra i terrible sota la qual vaig sospirar.

Llavors va parlar :

- M'esperaves ?

- Sí. Fa molta estona.

- Jo et vull estimar - digué.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ja ho fas - li vaig somriure.

- Només ho puc fer si tu vols...

- No ho veus ?

- Estimar, no posseir... Comprens ?

- Si; em sembla que sí.

- Els animals no s'estimen - afegí.

- No...

No l'entenia gaire bé, però tant me feia, m'agradava que em parlés d'aquella manera, que fos diferent, i això precisament aleshores, quan no li calia demanar-me res , quan ja tenia tot el que els homes solen voler de les dones.

- Ja saps que jo era pagès - va dir-me.

- Sí...

- Estic acostumat a veure copular les bèsties, saps ?

- Sí.

- Però nosaltres no som bèsties.

- No.

No sabia sortir dels monosíl·labs, potser li semblava massa adusta, però no era això; tot d'una, aquella escena anava agafant sentit, es feia intel.ligible d'una manera una mica misteriosa que em feia sentir-me més dona, i ara, com ell, ja no tenia cap impaciència, sabia que era capaç de restar allí, sota seu, durant hores, durant dies si convenia.

- Jo et vull estimar - va repetir - . Ara i durant molt de temps. Sentir-me molt a prop teu...

- Sí.

- Estimar-te... - féu, i em tocà les sines amb una mena de reverència mentre em mirava amb uns ulls intensos i gairebé enlluernadors que m'obligaren a abraçar-lo.

- Sí, Mústels.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

I l'estrenyia tan fort que els ossos em petaven.

Ah, Déu meu ! Què són totes les tècniques i savieses al costat d'això ?

En Mústels m'ha interromput i, com que no li ha agradat el que havia escrit, no continuo. Diu que de les nostres coses, de la nostra vida íntima no n'he de parlar.

- Però per què ? - he protestat -. Si em fas feliç tinc dret de dir-ho, oi ? Hauries d'estar content.

- I ho estic. Però els altres no n'han de fer res.

- Quins altres ? Només som tu i jo.

- Ara per ara sí. I, de tota manera, hi ha en Fordi.

- Però ell ja ho sap, que ens estimem.

Ho ha de saber per força. Va tornar més aviat que no ens pensàvem, quan jo encara no m'havia vestit, i encara recordo com va quedar-se aturat al llindar de la porta i l'espontaneitat amb què digué :

- Que ets bonica, Bena !

Tots dos, en Mústels i jo, ens vam quedar tan sorpresos que de moment ni vam saber reaccionar. Hauria estat més natural que s'avergonyís per mi, que se sentís desconcertat i que girés cua precipitadament. Però no, es va quedar quiet, sense ruboritzar-se, sense cap mostra de temor, i digué que era bonica ! En Mustels diu que li vaig somriure amb una expressió una mica estúpida, però jo no me'n recordo, no me'n vaig adonar. Només sé que van passar ben bé dos o tres minuts abans no se m'acudís de vestir-me precipitadament.

Ara, quan ho hem tornat a comentar en fer-li observar jo que no pot ignorar la naturalesa de les nostres relacions, en Mústels ha precisat :

- No és el mateix que llegir-ho d'aquesta manera tan realista. A més, un dia o altre tindrem altres companys. T'has de limitar a par-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

lar dels nostres projectes, de les nostres preocupacions polítiques, de tot allò que pot interessar un grup

- També ells parlaven de coses personals - li he objectat, referint-me a en Dom, la Sera, la Lona i en Lari.

- Mal fet.

- Per què ? Al capdavall tot es barreja una mica. De vegades pot ser difícil separar la vida pública de les nostres experiències privades. Pensa, per exemple, en el que La Lona va escriure sobre la seva estada a la "residència especial"...

- Això és diferent. La seva experiència allí té un interès general. Això que contes de nosaltres, en canvi, no por alliçonar ningú.

- Qui sap ? - he somrigut.

- Tu ja m'has entès.

- Si, t'he entès. Saps que ets molt púdic ?

- Potser sí - ha reconegut ell -. També ho hauries de ser tu. Per començar, no tens cap necessitat d'escriure tant, amb diàleg i tot, com si fessis una novel.la. Amb unes quantes ratlles cada vegada que convingui, n'hi hauria prou.

- Però si vas ser tu mateix que va voler que continués aquest ~~mmmmm~~ escrit ! - li he recordat -. A mi em venia una mica costa amunt.

- Ja ho sé, ja ho sé, però no d'aquesta manera. T'hi has engrescat massa. No cal que escriguis cada dia. El millor seria que et limitessis a fer una mena de resum mensual amb les coses més sobresortints, si n'hi ha cap...

Hi he accedit, per complaure'l, però com que sóc una mica gata maula (no t'enfadis, eh ? Mústels), ho faré a la meva manera. I, posats a fer, inauguraré una altra època que comença amb la constitució del grup primitiu, ara fa ~~mmmmmmm~~ tres mesos. La següent entrada, doncs, porta aquesta data :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

ANY PRIMER

Mes 4

Els noms d'en Doman i en Boixa són a la llista dels objectes perduts del Quarter. Aquest matí hi he anat per tercera vegada i de seguida he vist que havien canviat el paper. Ocupen el setè i el vuitè lloc d'una relació de vint-i-tres noms. No hi ha dubte, doncs, si les coses van com nosaltres suposem, que els van agafar vius i que els han matat. Tampoc no hi ha dubtes que van resistir amenaces i tortures sense trair-nos. Eren de bona fusta.

A la sortida, he fet amistat amb una dona que també acabava de trobar el nom d'un familiar a la llista. La desgràcia comuna ens ha fet ~~fammmmmmmmmm~~ simpatitzar i, sense acudir-se-li que podia ser un agent provocador, m'ha abocat tota la seva història. Es terrible ! L'home exiliat des de fa quinze anys, un germà que té dos individus de la Brigada d'Investigació Familiar (nom que ella desconeix) a casa seva, un cunyat (el de la llista) detingut arrel d'un escorcoll domiciliari al qual es va negar i ara presumiblement mort, una germana (la muller del detingut) caiguda sota les bales dels policies quan se'ls abraonà damunt aleshores de l'escorcoll en qüestió, un nebot (fill d'un altre germà) desaparegut des de fa sis mesos, una filla casada (i ara separada del marit) amb un individu que és confident del Quarter...

En separar-nos, m'ha invitat a visitar-la. Es diu Penes, un nom que li escau.

En Mústels i jo hem dedicat molts dies a analitzar les causes del fracàs de la nostra organització i, a la fi, hem arribat a aquestes conclusions que, per consell d'ell, sempre ordenat, distribueixo en apartats :

a) Vam partir de la idea d'una mena de comando quan el que calia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Traduccions

era lliurar-se a un treball molt pacient de captació, a la creació d'un estat d'esperit que fes inevitable la revolta;

b) Vam voler imposar una força inexistent a una força real en lloc de permetre que el nostre moviment madurés;

c) Vam comprometre totes les nostres forces en una acció, sense reflexionar que ens jugavem el futur a una sola carta.

S'imposa, doncs,

1) Crear un moviment conscient que no es permeti aventures;

2) Renunciar a tota acció directa mentre la força de la nostra organització no aconselli de posar en peu una secció terrorista;

3) Establir contactes amb tots els elements susceptibles d'oposar-se al sistema, i

4) Organitzar el moviment segons un sistema en cadena que s'oposa a la concentració dels seus elements.

(En rellegir-ho, ni ell ni jo no hem quedat gaire satisfets, però per un lloc o altre cal començar).

Ja som quatre. Dos elements nous s'han afegit a l'organització. Es tracta d'una neboda de la Penes (aquella a casa de la qual tenen dos individus de la BIF) i d'un fill del qual no m'havia parlat i que vaig conèixer en visitar-la. L'altra neboda (són dues germanes) sembla que està prou contenta amb la situació i els seus mateixos parents, o sia la Xela, la germana, i en Nari, el cosí, han preferit no parlar-li de res.

En Nari, que és paleta i té uns vint-i-cinc anys, ens ha fet molt bona impressió. Es un noi reposat, com en Mústels, i ho enfoca tot amb molt de sentit comú; al mateix temps, no l'espanta el perill.

També ella sembla una bona adquisició. Es jove com jo i odia amb una intensitat esfereïdora els individus de la BIF, els quals l'han maltractada tant com han pogut. A la seva germana, en canvi,

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

la tracten bé i fins li fan regals.

- Naturalment - diu ella -. Els deixa fer tot el que volen i més i tot, perquè sovint és ella qui pren la iniciativa.

M'ha mostrat el ventre, ple de cremades i de blaus, perquè darrerament s'han acostumat a una pràctica sinistre : la lliguen i mentre un la munta l'altra la martiritza amb la punta de la cigarreta encesa.

- Encara com ho has resistit...

- També a mi m'estranya. Però què podia fer ? On podia anar ? Amb això compten, ells : amb la inèrcia de la gent.

Com que en aquestes condicions no és pas qüestió que torni a casa, s'ha quedat a viure amb nosaltres. El seu cosi, però, continuarà amb la mare i hem decidit que sigui l'enllaç d'una altra anella, ja que està convençut que entre els seus companys i amics trobarà xicots decidits a entrar a l'organització.

Un altre. Es diu Dermi i,si hi haguéssim pensat abans, ja faria molts dies que el tindríem amb nosaltres. Se'm va acudir a mi, en rellegir la relació que en Mústels em va dictar del cop on vam perdre bous i esquelles.

- Escolta - li vaig dir -. I aquest que et va facilitar la fuga ?... Suposo que sabia el que es feia...

- Per força. Els policies eren dalt, a l'eixida, i disparaven.

- Per què no mires de posar-t'hi en contacte ?

Ho va fer. Repetint a l'inversa els seus moviments d'aquell dia, va arribar a la porta per on havia sortit i hi trucà. Hi trucàrem, perquè hi vam anar tots dos, convençuts que una parella sempre és més inofensiva que un home sol. Al capdavall, no sabíem amb què ens trobaríem.

Ell mateix ens va obrir, només que aleshores encara no ho sabíem.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Es un xicot prim, de fet un veritable secall, amb una expressió que sembla que es foti de tot i que jo de seguida vaig trobar simpàtica. Digui el que digui en Mústels, crec que val la pena reproduir part del diàleg. Ell va obrir, doncs, i digué :

- Si ?

En Mústels, que ja havia preparat l'inici de la conversa després de pensar-s'hi molt perquè volia trobar una cosa prou clara i al mateix temps tan poc comprometedora que no ens posés en un mal pas si ens equivocàvem, va mirar pis endins, cap a darrera d'ell, i contestà :

- Aquest passadís ja el conec. Hi vaig passar una nit.

- Ah !- féu en Dermi.

- Es clar que aleshores era fosc i jo anava molt de pressa...

En Dermi, que fumava amb pipa, va deixar escapar una llarga glopada de fum, i somrigué :

- Deu fer molt de temps, d'això.

- Si, prop de dos mesos.

- I d'on venieu ?

- Del pati. Era una nit que hi va haver força soroll.

Ell es va enretirar una mica de la porta.

- Si voleu entrar...

A dins tot va anar molt de pressa i ens vam entendre sense dificultats. En Dermi ens va confessar que temps enrera ell mateix havia provat d'organitzar una mena de cèl.lula al taller de decoració on treballava, però que la cosa no arribà a res perquè ell no tenia dots d'organitzador.

- La veritat - digué còmidament - és que no sabíem que fer. Els altres eren tan incapaços com jo. Teoricament, encara es pot dir que existim, però... No sé si seré un element gaire útil; sóc molt despistat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Sigui com sigui, de decisió no us en falta. Aquella nit ho vau demostrar. Molts s'hi haurien pensat dues vegades, abans d'ajudar un fugitiu. No us van molestar, després ?

- Si. Al cap de mitja hora o tres quarts es va presentar una patrulla de peus plans a fer preguntes. Però en van fer a tothom, aquí i a les cases veïnes.

- Vaig deixar un rastre de sang... - digué en Músteis.

Ell hi va treure importància :

- Quatre gotes. Per sort me'n vaig adonar a temps i quan es van presentar ja l'havia fet desaparèixer. Tot va anar bé, doncs.

Vam quedar que, com en Nari, continuaria vivint a casa seva i fent la vida normal, o més o menys normal, de costum. I dic més o menys normal perquè pel que sembla és persona d'hàbits una mica irregulars i força afeccionada a les faldilles. Fins després, concretament ahir, no he sabut que està separat de la dona.

- Per culpa meva, és clar - va afegir amb tota naturalitat. - Es una gran noia.

I sospirà, com si li dolgués.

Mes 5

Ens reunim regularment un cop cada setmana, però no sempre a la barraca, on tantes anades i vingudes de gent de fora potser acabarien per cridar l'atenció. Es més convenient el pis d'en Dermi i ell mateix va proposar-nos que el convertíssim en quarter general del grup. Només ho hem fet fins a cert punt, però. Les armes, per exemple, estan més segures al barri, on continuem lliures de visites policiaques i d'intrusos de tota mena.

Ens veiem cada dissabte a la nit, havent sopat, però a partir de la setmana entrant les reunions seran diumenge a la tarda. Ho aconsella la situació, ja que darrerament hem pogut observar un gran desple-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

gament d'activitat policiaca de banda de vespre i fins a altes hores de la matinada. Pel que ens diuen en Dermi i en Nari, que viuen més en contacte amb la gent que nosaltres, hi ha hagut atracaments i robatoris i fins i tot alguns assalts en ple carrer. No es tracta, però, de res polític; simplement, la gent tenen gana i procuren fer-se-la passar com poden, encara que sigui atacant persones innocents.

En el curs de la darrera reunió, abans d'ahir l'altre, vam procedir a una revisió de les conclusions a què havíem arribat en Mmmmmmm Mústels i jo. En Nari i en Dermi creuen que l'acció és imprescindible per dos motius :

Primer (raonament d'en Dermi) : cal que l'existència d'una organització de resistència clandestina arribi a coneixement del poble. D'una banda, això por estimular la creació d'altres moviments paral·lels que contribuiran a la tasca comuna i, sobretot, les nostres accions ens facilitaran el reclutament d'altres elements atrets pels nostres èxits.

Segon (argument d'en Nari) : la gent, i es refereix als membres del grup, perdran interès en el nostre moviment si no se'ls proposen objectius concrets i la possibilitat d'actuar. Al cap i a la fi, no podem mmmmmm oblidar que les persones que s'atansen a nosaltres són la part més activa i decidida de la població.

La Xela es mostrà totalment d'acord amb el punt de vista d'aquests companys i jo mateixa, convençuda, els vaig donar la raó. En Mústels, una mica reticent perquè li costa d'oblidar la carnisseria d'aquella nit, va conformar-se a la voluntat general, amb la reserva, acceptada, que mai no comprometrem la totalitat dels nostres efectius en una operació. Tothom va convenir que això seria una imprudència i que, en aquest aspecte, la nostra anàlisi havia estat justa.

Hem desenterrat novament totes les armes i municions i les hem

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

distribuides. Encara en faltarà, perquè tant en Dermi com en Nari i la Xela han treballat de valent i el segon ja té un grup sencer a les seves ordres (amb ramificacions per part d'alguns dels seus elements) mentre la Xela i ~~mmmmm~~ Dermi estan acabant de constituir els seus. Jo, per la meva banda, he allistat, no sé si gaire sorpresa, el doctor Xemi; al capdavall, en potència, ja era un dels nostres. Vaig topar-m'hi en sortir de fer unes compres i, com que ell havia acabat les visites, em va invitar a fer un cafè. Estava sulfurat per les darreres disposicions (que jo desconeixia, naturalment) en matèria d'hospitals. Prescindint alegrement que no es tracta d'establiments estatals, l'administració havia decidit nomenar un delegat governatiu amb plens poders, i la primera disposició que se li acudí a aquest oficial fou d'establir l'obligatorietat d'una declaració jurada de fidelitat als governants sense la qual no s'admetria cap pacient. Per si fos poc, a les seves ordres tenia un equip de "tècnics" que anaven envaint els diferents serveis i pretenien fins i tot controlar l'administració de fàrmacs (com va dir ell).

- Cal que els aturem els peus - va manifestar-me -. A poc a poc no quedarà ni una sola activitat lliure i, en aquell moment, ja serà impossible de fer-ho. Cadascú de nosaltres portarà continuament un policia al costat. Hi haurà dues menes de poblacions, l'una sobreposada a l'altra, totalment equilibrades. Tants ciutadans, tants policies...

- Ja sabeu que n'hi ha que treballen per impedir-ho - vaig recordar-li.

- Sí, ho sé. Sou admirables. Us heu refet, ja ?

- Ens refem.

- Hi tindria lloc, un metge, entre vosaltres ?

- Si - vaig dir-li -. Sempre que estigui disposat a empunyar un arma si cal. No vull dir que sigui indispensable, però...

- A qui he de veure ? - em va tallar ell.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- A ningú més. A mi.

- Ets el cap, ara ?

- Sóc el teu contacte, si acceptes.

Li vaig explicar el nostre tipus d'organització, sense donar-li cap nom, perquè només ha de saber el meu, i ell assentí a tot. No té cap mena d'experiència de conspirador, però és prou intel.ligent per haver-se fet càrrec a l'acte que és elemental no afeixugar ningú amb coneixements innecessaris.

Abans de separar-nos, vaig prendre nota mental del seu telèfon particular i vam convenir un mot d'identificació per si em contestava ven la seva dona o la sogra, amb la qual viu. Diu que ni l'una ni l'altra no l'aprovarien. Això no m'agrada, és clar, però en el seu cas potser no té tanta importància; un metge sempre troba excuses raonables per abandonar la llar, de nit i de dia.

Tornem a les armes. Ens convé disposar d'un bon estoc de pistoles i municions i en Dermi ens ha fet veure la conveniència de fernos amb metralletes, però això és difícil. A les armeries no n'hi ha, ens caldria assaltar un dipòsit de la policia i no comptem amb forces suficients. Tots hi hem convingut. Hem acordat, però, d'estudiar la possibilitat, avançada per Nari, d'atacar escamots reduits de policies. Es perillós, però pot donar resultat. De tota manera, després se m'ha acudit una altra idea i en Mústels, al qual ja l'he exposada, la troba molt bona. Es tractaria d'esbrinar les adreces d'uns quants policies i escometre'ls individualment, a casa, per prendre'ls les armes. Abans, però, ens caldria saber amb seguretat si les conserven en acabar el servei o si les han de deixar a l'armeria del Quarter. Ben mirat, això darrer sembla més lògic. Ja ho veurem.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Mes 6

La idea d'assaltar individualment els policies ha fet progressos, o sia que agrada a tothom, i dos dels homes del grup d'en Nari s'encarreguen en aquests moments de la investigació preliminar, segons el resultat de la qual decidirem. Ja hem decidit, en canvi, l'assalt d'una armeria d'acord amb els procediments que es van seguir l'altra vegada. Hi participaran en Dermi, un dels seus homes i jo. De passada : s'ha convingut que en totes les nostres operacions hi prendrà part pel cap baix una dona. Ho aconsellen factors d'ordre psicològic.

Fa temps que havia d'haver dit que en Fordi i jo ens lliurem intensament a l'estudi. Si, tal com sona : tots dos. Ara, tot d'una, als meus vint anys, m'ha entrat un gran afany de saber al/qual potpotser contribueix el fet d'haver d'escriure (amb molt de gust) aquesta mena de diari de les nostres activitats. Vull fer-ho més bé cada dia, i per això m'he instruir. A més, he descobert que estudiar és divertit. Bé, vull dir distret. I encara més fer-ho en companyia d'en Fordi, sempre tan ple de curiositats, tan eixerit. Abans no havia tingut gaire ocasió d'adonar-me'n i després va passar per aquell període melangiós i tèrbol a rel de la mort dels seus pares, però ara que s'ha anat refent amb l'ajut del temps i de la vida lliure que mena aquí,a les barraques, he tingut ocasió de veure que és un noi espavilat i d'un natural espontani que encisa, si bé de vegades també té sortides que em deixen confusa, com l'altre dia, quan va dir-me :

- Per què no em deixes veure com ets de bonica, Bena ?

- Què vols dir ? - li vaig preguntar, una mica estranyada.

- Si - feu ell -, com aquell vespre que vaig entrar quan no m'esperaveu...

- Fordi ! - vaig exclamar -. Te n'hauries de donar vergonya. Els

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

nois no les demanen, aquestes coses !

- Per què ?

- Perquè no. Es lleig.

Però ell em va contestar amb una lògica implacable :

- Com pot ser lleig, si ets tan bonica ?

Ja sé que no hi havia malícia, encara és massa mocós, però em vàig quedar tota torbada. Sortosament no va insistir, complagut per aquell petit triomf de la seva intel.ligència que li havia permès de trobar un argument tan oportú. En troba també en altres ocasions, perquè té una intel.ligència natural, desperta. Es una llàstima que no hi hagi escoles, que no tingui cap possivilitat de seguir estudis superiors al seu moment. Es clar que és molt jove i que d'aquí a que tingui setze o divuit anys poden passar moltes coses, pot haver-hi un canvi. Per nosaltres no quedarà.

Assalt a l'armeria. Tot ha anat amb una precisió de rellotge. A les onze, en el precís instant que en Dermi i jo arribàvem davant la casa del senyor Lors, l'armer, un cotxe s'ha aturat a la cantonada i el tefcer home (per a mi no té nom) s'ha reunit amb nosaltres. Un individu alt, massis, quadrat com un armari o com un d'aquests perdonavides de pel.licula de gangsters. La porta era tancada, però ha fet saltar el pany amb un cop d'espatlla, amb tota facilitat. Es clar que no hi tenia cap mèrit; aquella mateixa tarda un altre dels homes d'en Dermi s'havia encarregat de manipular-lo a base de substituir els cargols originals per uns de més curts que ben just si l'aguantaven.

Dins, hem pujat silenciosament fins al pis, un segon, i jo he trucat mentre ells dos es dissimulaven. Però a la porta no hi ha espiell i una veu de dona ha preguntat :

- Qui demana ?

- Senyora Merxe... - he fet, perquè aquest era el nom que hi havia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

vist a la bústia, i ella ha obert immediatament.

Ha badat la boca però no ha arribat a cridar quan s'ha trobat amb les pistoles que l'apuntaven, perquè jo ja li deia :

- No volem fer mal a ningú. Obeeixi i no li passarà res.

L'hem fet entrar cap al menjador, on hi havia l'armer amb el diari a les mans i una noia, la seva filla, que feia ganxet. Ni l'un ni l'altre no s'han resistit i el senyor Lors s'ha avingut fàcilment a acompanyar-nos a la botiga. Tot seguit hem vist que eren gent plens de sentit comú, i per això han comprès que ens calia lligar les dones abans d'anar-hos-en. S'hi han prestat, doncs, sense escarafalls i cal dir que, a soles, no han fet res per alliberar-se de la mordassa o de la corda, ja que en tornar al pis, un cop completada la nostra missió, totes dues continuaven exactament on les haviem deixades.

Ell, al cotxe, ha volgut saber :

- Sou els mateixos que temps enrera van atacar el meu col.lega ?

I nosaltres li hem contestat :

- Som de la mateixa colla.

Secretament, potser és un simpatitzant, perquè encara que no hagi dit res, a la botiga ens ha donat tota mena de facilitats i fins ha tret unes automàtiques amagades que nosaltres no havíem vist.

- Són armes de reglament - ens ha dit -. Les que usen els oficials de la policia.

De nou al pis, l'hem lligat com a les dones, laxament, perquè ell mateix es pogués deslligar si s'ho proposava. Al capdavall, amb deu minuts en teníem prou per desaparèixer.

Al carrer, el tercer home, ara ja innecessari, s'ha separat de nosaltres com era convingut i en Dermi i jo ens hem adreçat al barri del riu, on en Mùstels i la Xela ens esperaven a cinc-cents metres de les barraques per tal d'ajudar-nos a traslladar el carregament, quinze armes de calibres diversos i prop de quatre-centes bales. Ah, i una

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

gran enciclopèdia il.lustrada, d'un miler de pàgines, que no he pogut resistir la temptació de pispar en veure-la sobre el moble-biblioteca del menjador de l'armer...

La darrera observació em fa pensar que en referir-me a les meves ganes d'aprendre, hauria hagut de precisar que ara els llibres ja no són un problema. En Dermi en té una gran quantitat, potser dos o tres cents, i ens deixa tots els que volem. Abans, però, ja n'haviem aconseguit uns quants a través de la Xela, que es parenta llunyana d'un llibreter. Sort d'això, perquè ara a les llibreries no en poden vendre a tothom; cal justificar que els necessites i et prenen el nom i l'adreça a "efectes administratius", com diuen. Aquests establiments, doncs, han caigut sota el control de l'estat, cosa que ningú no havia dit encara .

Mes 7

Hem fet un gran descobriment : hi ha escoles clandestines ! Entengui's, escoles oficials, on reben ensenyança els fills dels dignataris del govern i d'altres ciutadans de les classes privilegiades. Queda ben clar, per si hi havia algun dubte, que les mesures dictades temps enrera obeien a l'única finalitat de perjudicar el poble, de servar-lo en la ignorància.

Ho ha descobert en Nari quan l'equip de paletes amb què treballa ha estat cridat a construir uns annexes en un edifici oficial pretesament destinat a la conservació de documents històrics. Els nois en aquest moment fan vacances, però ell i els altres paletes han vist dormitoris i aules, una gran cuina i un gran menjador amb capacitat per més de cent persones, tot de coses que fan suposar que els alumnes hi resideixen com a interns durant el periode escolar. També hi ha camps de joc, un gimnàs i una capella, tot fora de la vista del

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

públic, en un pati interior protegit pels edificis entorn dels quals, per més seguretat, es dreça una paret alta i casernària.

En Nari, que s'ha lliurat a una veritable investigació dintre d'aquells murs, fins i tot ha descobert quaderns d'exercicis escolars, llibres de text i papers abandonats amb apunts de lliçons. No s'ha atrevit a forçar alguns mobles tancats on suposa que pot haver-hi llistes d'alumnes i de professors, potser la documentació de les matrícules dels nois i tot d'altres documents interessants. Però no cal, la evidència és prou clara i palesa un cop més la mala fé d'un sistema que ens furta tota possibilitat de construir el nostre futur.

Tenim ja un informe molt precís dels homes encarregats d'esbrinar si els policies s'enduien les armes a casa en acabar el servei. La conclusió és negativa : llevat de la pistola, les armes es queden al Quarter, en un indret no precisat dels subterranis. Si volem aconseguir metralletes, doncs, caldrà que ataquem els escamots de servei. Això ha fet reflexionar la Xela que fins ara tots els nostres plans s'han encaminat a destruir els individus de la BIF, com si les altres branques de la policia fossin inofensives. Segons ella, el que caldria és atacar els oficials que ocupen llocs de comanament i són pertant més responsables. Però això presenta algunes dificultats; aquesta gent no vesteixen d'uniforme, desconeixem com se diuen i on viuen... Es a dir, jo en conec un, un tal Meris que solia venir al "Canquis", el bar on anava abans, i que una vegada em va confiar que tenia el grau de capità. Devia dir-ho per impressionar-me. Em pregunto, doncs, si això no seria un cap de pont...

Caldrà que en parli a en Mústels.

Ha estat innecessari. Ho ha vist escrit i la seva resposta no

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

m'ha sorprès :

- No.

- No tens confiança en mi ? - li he preguntat.

Ell s'ha mig arronsat d'espatlles.

- Què vol dir, tenir confiança ? Si tornes a frequentar el bar, et veuràs obligada a reprendre la vida d'abans, perquè no dependrà de tu sola. L'ambient, les sol.licitacions constants, l'afalac...

- Sé defensar-me molt bé contra tot això, si vull.

- Suposem-ho. Potser sí. Però ningú no aconsegueix res sense donar alguna cosa. M'entens, oi ?

- Sí.

- Només hi ha un indret on podries fer-te amb la mena d'informacions que ens interessen : al llit. I per això no hi passo. Vull dir - ha afegit - si hem de continuar essent l'un per l'altre el que som ara.

Què podia contestar-li ? No tornaré al "Canquis".

Ahir vam liquidar sis individus, en tres indrets diferents de la ciutat i per obra de tres equips de quatre homes. Ho vam fer a la tarda, quan és més fàcil fer-se obrir un pis sense dificultat, i els homes foren executats amb arma blanca. L'operació conjunta fou decidida quaranta-vuit hores abans i es basà en tres informes que ens arribaren simultàniament.

Els cadàvers, que no era possible de traslladar en aquella hora, van ser abandonats a les cases respectives, a la decisió posterior de les famílies afectades. Es va convenir per una majoria de tres vots, el de la Xeda, en Nari i en Dermi. Tots tres van al.legar que les guerres, i això és una guerra, no es fan amb bons sentiments. L'argument no és nou i calia esperar que algú o altre el repetís. Jo vaig votar contra, com en Mústels, però no per això deixo de reconèixer que en Nari estava ple de raó quan va precisar :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- Algú o altre s'ha de decidir a deixar els escrúpols de banda. Si no ho fem nosaltres, ningú ho faran d'altres, i aquests tindran dret de dir-nos que no hem sabut assumir les nostres responsabilitats.

Ni els dos diaris que es publiquen ni la radio no han dit res dels atemptats, cosa prou normal, però en un dels papers, per excepció, hi ha un article o editorial que hi al.ludeix en termes amenaçadors que deuen haver estranyat tots aquells que ignoren les nostres activitats, o sigui la generalitat de la població...

M'interrompo per dir que en Móstels ha estat detingut. M'ha portat la notícia en Nari, testimoni presencial de la detenció. Ell, en Móstels, havia anat a veure el seu pare, un vell que viu a les afores de la ciutat, en un hort o casa de camp, i en tornar s'ha trobat amb en Nari que venia de casa d'un dels seus contactes. S'han entretingut un moment a beure un café en un bar de la barriada i quan ja es disposaven a sortir ha entrat la policia. Devien fer una ratzia, perquè han demanat papers a tothom i s'han endut una dona i tres homes, un d'ells el nostre company.

Si l'identifiquen està perdut. I molt em temo (en Nari i la Xela també) que l'identificaran. Els individus que van atacar aquell dia de la carnisseria, el van veure bé i devien donar la seva discripció. Per si fos poc, hi ha l'assumpte que el determinà a llençar-se a l'aventura de la clandestinitat. Mai ningú no n'ha parlat, en aquestes pàgines, i per tant potser ja és hora d'explicar que en aplegar-se amb en Joli i la Donis havia agredit un dels oficials que solen acompanyar els agents del "Servei d'Ordre Agricola", encarregats de fer complir les moltes regulacions que afeixuguen la vida del pagès i que acabaran per liquidar aquest estament en el qual pràcticament ja només queden

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

vells. I al Quarter, naturalment, deu haver-hi un informe dels fets en qüestió, severament castigats, com tot atemptat, per lleuger que sigui, contra els encarregats de l'ordre.

M'he obligat a prendre'n seranament la notícia. No és el moment de perdre el cap ni de deixar-se dominar pels nervis. Cal fer una cosa o altra, i fer-la immediatament. Per primera providència, consultaré en Xeni, el metge. Ell, per la seva professió, ha de tenir amistats i relacions que potser ens podran servir.

Acabo de sortir del bufet del senyor Anela, advocat i jutge municipal d'un dels barris de la ciutat. Hi hem anat amb la infermera d'en Xeni, la Càlia, parenta del magistrat per casament d'un germà seu amb una germana d'ell. Tot això ha estat idea del doctor, el qual per desgràcia no té tantes relacions com em pensava. Confessa que les que tenia les ha anat deixant perdre per desinterès i, en part, perquè no se sent còmode en el seu element, la burgesia.

Sigui com sigui, aquest jutge potser serà una troballa. La Càlia, que sospito que deu formar part de la xarxa del doctor, perquè només d'aquesta manera s'explica el seu interès, pel camí ja m'ha dit que el seu parent formava part de l'oposició, es a dir, d'una suposada oposició no organitzada, gent que no accepten el sistema a ulls clucs i fan tot el possible per posar-li bastons a les rodes sense comprometre's gaire. Però jo he trobat que l'home era prou decidit, i no pot negar-se que ha parlat clar :

- Només un tant per cent de detinguts és oficialment incriminat, i aleshores és el tribunal especial que entén en la causa. Nosaltres, la magistratura ordinària, no hi tenim res a veure. Directament, doncs, no puc fer res, però indirectament puc interessar-hi alguns col.legues de la jurisdició especial i aconseguir informació. Ara, si el seu familiar és retingut al "Quarter", sense atestat, no podré ajudar-la.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Allò és un món tancat, on no s'admeten ingerències de ningú. De tota manera - ha afegit - sempre hi ha camins i, si convingués, potser li'n podria indicar un. Però només indicar, m'entèn ?

He contestat que sí, sense estar-ne segura. Confiem que la gestió prop dels seus col.legues doni resultat.

En Fordi, que em veu pensarosa, prova de consolar-me i avui ha tingut una sortida d'allò més xocant.

- Oi que estàs trista, Bena ? - m'ha preguntat.

- Preocupada - li he dit.

- Trobes a faltar en Mústels...

- Tots, el trobem a faltar.

- Però tu més.

Se m'ha atansat i amb tota innocència (al capdavall encara no ha fet els onze anys), m'ha dit :

- Vols què dormi amb tu, aquesta nit ?

La detenció d'en Mústels, encarą que sigui un cop seriós, no ha afectat la marxa de l'organització. Sé que en [illegible] Dermi i la Xela ja han completat els seus grups respectius i que alguns dels homes (o dones) d'en Nari també compten ja amb una cèl.lula completa. Afegint-hi la colla del doctor Xeni, amb el qual he parlat avui, calculo que els efectius actuals ja sumen una trentena de persones.

D'una d'elles, a través d'en Nari, ens arriba la notícia que cada nit hi ha un vehicle de la policia mòbil estacionat a la sortida del barri de les Teules, on sembla que efectuen operacions de control. Es tracta de sis homes (el xofer inclòs) amb metralletes i pistoles i, segons l'home d'en Nari, se'ls podria atacar fàcilment des de l'antiga caseta de burots. Hem convingut que el mateix Nari i en Dermi estudiaran el terreny un matí, abans d'entrar al treball, quan

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

el cotxe policial ja ha desaparegut d'aquells topants.

Mes 8

M'he arribat al "Quarter" a consultar les llistes d'objectes perduts, però el nom d'en Mústels no hi és. M'estranya una mica el silenci del senyor Anela, el jutge, tota vegada que va quedar entès que es tractava d'una cosa urgent. No sé si interpretar-ho com un senyal favorable (podria ser que algun dels seus amics magistrats li hagués donat esperances de saber alguna cosa) o desfavorable (podria ser que hagués esbrinat que era mort i li dolgui d'haver de dir-m'ho). Esperaré uns quants dies més i, si continua sentse fer-me avisar per la Càlia, em presentaré al seu despatx.

Atacarem el vehicle de policia del barri de les Teules, ja està decidit. Si tot va com cal, ens farem amb sis metralletes, sis pistoles i les municions corresponents.

Se n'encarregarà la colla d'en Nari reforçada per la Xela i tres homes dels seus, però l'atac no tindrà lloc fins la setmana entrant, quan hàgim tingut temps de fabricar unes quantes dotzenes de bombes de mà amb llaunes buides de conserva segons una fórmula que hem llegit en un llibre d'en Dermi on es descriuen experiències dels grups de resistència durant la darrera guerra.

Cal dir que tots estem una mica excitats.

El senyor Anela no ha pogut esbrinar res. L'he visitat aquest matí, després de ser citada a través de la Càlia, i no ha anat amb embuts.

- Ja suposo que vostè devia estar impacient - ha començat per dirme -, però és que jo volia donar-li una resposta concreta, segura. Fins ara, a partir d'ahir al vespre, no estic en situació d'afirmar

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteques d'Humanitats

que el nom del seu familiar és totalment desconegut dels meus col.legues, tant de la jurisdicció especial com de l'ordinària. Cal concloure, doncs, que continua al "Quarter" i que, per ara, no hi ha cap intenció de processar-lo.

- Què he de fer, doncs ?

- Vaig dir-li que podia indicar-li un camí... Vostè hi té molt d'interès, per aquest parent ?

- Sí.

- Molt bé - ha dit, s'ha tret les ulleres i se les ha netejades amb un mocador de butxaca -. I ara permeti'm una altra pregunta... Es ofensiva però no voldria que es molestés...

- Digui.

- Fins on està disposada a arribar per saber alguna cosa d'ell ? Vull dir : és gaire escrupulosa, vostè ?

Jo ni m'he ruboritzat.

- Gens.

- Bé... El cas és que conec, de referències, el nebot d'un col.lega meu que pertany a la policia, on té un lloc responsable al departament de coordinació, un servei nou. Per atzar, sé d'ell dues coses que li poden ser útils si de veritat no és escrupulosa... Entengui que ara parlo com a amic, no com a magistrat. No tinc res a veure amb aquest noi ni cap ganes de relacionar-m'hi...

He somrigut.

- I una d'aquestes coses és que li agraden les faldilles - he dit.

- Exacte. Vosté és una noia vistosa i agradable... molt agradable..

- I l'altra ? - l'he interromput.

- Sí. L'altra és que frequenta molt un bar del barri alt, "El planeta". No gaire ben reputat, pel que tinc entès...

- Ja el conec.

- Ah ! Millor, doncs -. S'ha inclinat endavant, amb les ulleres no-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

vament posades -. M'estalvia explicacions...

- Hi ha una cosa, però - li he dit -,que no veig clara. Mha donat un consell perfectament immoral que no s'avé gaire amb la situació que vostè ocupa...

- Potser no - m'ha confessat -. Però sóc un home immoral. Ho som tots. I d'aquí a un moment encara li ho semblaré més. Perquè tot això té un preu.

- No em digui que vol dormir amb mi ! - he exclamat.

- No, no ! Vostè fa molt goig, però hi ha coses més importants. Si més no,a la meva edat. El que vull és que em comuniqui qualsevol possible confidència que li faci aquest individu.

- Un treball d'espia...

- Si. Es brut, és lleig, però això és el que li demano.

- I si m'hi nego ?

- No s'hi nega - ha replicat ell dolçament -. No s'hi pot negar. Pensi que pel sol fet d'haver-se interessat per aquest detingut polític, s'ha posat a les meves mans. Podria denunciar-la.

- I què ?

- La detendrien, ho sap tan bé com jo.

- I vostè seria capaç de denunciar-me ?

- Totalment capaç. Ja li he dit que era un home immoral. Un home que pot fer molt de mal.

- Però no perquè si, oi ?

Ell ha brandat el cap, amb una rialleta prima i trista.

- No, no perquè sí. Més aviat diria que per evitar que el mal s'apoderi totalment de nosaltres.

- Ja ho entenc - he dit mentre m'aixecava. -De moment, em sembla que estem al mateix costat.

Però això no estava disposat a discutir-ho, ho he vist quan ha fet :

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- D'acord, doncs ?

- D'acord. Ens embrutarem.

Llavors ha agafat un llapis i ha apuntat rapidament un número en un tros de paper.

- Aprengui's de memòria aquest telèfon i,cada cop que sàpiga alguna cosa, per insignificant que sigui, truqui per convenir una cita amb la persona que contestarà. Vostè és la seva germana, Grela. Aquí, recordi-ho, no hi ha de tornar més.

- I com se diu el policia ?

- Ah, sí ! Mestranal. Un xicot alt, ros, ben plantat...

- Pel que sembla, està molt segur que hi tindré èxit !

-Totalment. Li agraden les noies com vostè. De fet, agraden a tothom.

Ho ha dit a tall de compliment, és clar, però jo ho he trobat amarg com un insult. Quan baixava les escales, m'hauria costat poc de plorar.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

Mes 8

La Bena m'ha confiat provisionalment la redacció d'aquest diari. Vol que durant la seva absència continuï parlant de les activitats del grup. Ho faré més concisament que ella, en part perquè a mi escriure no m'agrada gens i, en part, perquè no aprovo un to massa personal en aquesta mena de documents. Tampoc no aprovo gaire que se n'hagi anat darrera d'aquest Mestranal. No crec que en surti res de bo i l'únic que aconseguirà serà de prostituir-se un cop més. Ell mateix li ho he dit, de manera que no tinc perquè callar-ho. Però ella és atrevida, li agrada de ficar-se a la gola del llop. Confiem que ens torni a l'hom se n'ha anat, perquè és una bona noia i me l'estimo.

Dia 11

Hem atacat la patrulla a cop de bombes de fabricació casolana. Tot ha estat d'una senzillesa esfereïdora. Els quatre agents que havien saltat del cotxe han caigut a l'acte. Els altres dos s'han defensat, però en aquell moment ja tenien la partida perduda. En veure que moria el seu company, el sobrevivent s'ha rendit. Ens pensem que som molt durs però no ens hem vist amb cor de liquidar-lo. Li hem posat les manilles, passades pel volant del vehicle, i hem fugit amb totes les armes. A més de les metralletes i de les pistoles amb que ja compàvem, hem tingut l'alegria de descobrir dues dotzenes de granades en un compartiment especial del cotxe.

Hem fet molt de soroll, ha estat una veritable batalla, i quan hem reduit el sobrevivent ja feia estona que a les finestres i als terrats de les cases veïnes hi havia gent que contemplaven l'espectacle. Ningú no hi ha intervingut ni hem sentit cap crit hostil.

Dia 13

Des d'ahir que la policia es lliura a una disbauxa d'escorcolls.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Tot és conseqüència, naturalment, de la nostra acció. No acabem de veure, però, quin criteri segueixen. Probablement molesten les persones que ja tenen fitxades i que, per un motiu o altre, han caigut a les seves mans amb anterioritat. Es diu que hi ha nombrosos detinguts, sobretot obrers i intel.lectuals. Aquí, al barri, però, tot continua tranquil.

Dia 14

Continuen les detencions i els escorcolls. Les patrulles de la policia han estat reforçades i a la nit, pel carrer, es demana la documentació a tothom.

Dia 16

Hem estat a punt de caure en mans dels esbirros. Erem a casa d'en Dermi, on teníem reunió, quan han trucat, però hem fet el sord, com si no hi hagués ningú, i quan han començat a esbotzar la porta hem fugit per darrera. Sabíem que es tractava d'ells per la impaciència dels trucs i la remor de botes que indicava la presencia d'unes quantes persones. Per sort sempre fan les coses a mitges i el barri no estava acordonat. Ens hem escapolit doncs per les eixides veïnes, seguint un camí que en Dermi ja tenia previst per si es presentava la necessitat.

Ara, és clar, ell no pot tornar a casa seva i la prudència fins i tot aconsella que no es presenti al treball. Viurà amb nosaltres, doncs. Al capdavall, ara a la barraca sobra lloc.

Dia 19

M'he trobat cara a cara amb en Tenil, un dels dos individus que teníem a casa. M'ha reconegut, naturalment, i no m'he atrevit a negar-li la paraula quan m'ha aturat. Pel carrer sembla un altre ho-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

me. Vull dir que en veure'l tan polit, tan normal, costa d'imaginar que és el mateix energumen que se m'abalançava damunt amb un enfilall de paraules obscenes quan me li negava.

Jo no sé que em pensava. Potser que em detindria o em faria detenir, que m'amenaçaria... I no, res d'això. M'ha fet unes reflexions sobre les filles que abandonen els pares, ha lamentat la disgregació de les famílies i m'ha advertit paternalment sobre els perills morals del concubinatge. Pel que he comprès, està convençut que me'n vaig anar a viure amb un home. No l'he desenganyat, és clar.

Ara m'adono que he caigut en el mateix pecat que reprotxava a la Bena : la nota, el to personals. Potser sí que és inevitable. En tot cas això em servirà per no jutjar tan precipitadament en el futur.

Dia 21

Es planteja el problema dels diners. Els que va aportar Lari al grup s'han anat acabant i nosaltres tres, el nen, en Dermi i jo, no en guanyem cap. D'altra banda, ens convé disposar de reserves. I els companys no ens poden pas ajudar. Vull dir que no s'han de treure pas el pa de la boca. Prou magre que ho passen.

Ho hem discutit doncs a la barraca amb en Nari, però per ara no hi hem sabut trobar una solució. Assaltar un banc ? Actualment, és massa arriscat. Tot és arriscat, ara. La vigilància policíaca no minva i ens condemna a la inactivitat. A la fi hem convingut que cadascú de nosaltres convocarà els elements del seu grup per parlar-ne.

Dia 22

Un dels meus contactes, en Marina, ha trobat el desllorigador. Un parent llunyà seu, amb el qual té relacions esporàdiques, cobra per una gran empresa i hi ha dies que a la cartera duu per valor de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

més d'un milio en talons i efectiu. Alguns dels talons deuen ser nominals, és clar, però d'altres deuen anar al portador. Segons ell, en Morina, seria una cosa ben senzilla, ja que l'home fa la seva feina tot sol, sense cap mena d'escorta, amb una cartera discreta que no es distingeix en res dels milers de carteres que cada dia es veuen per la ciutat.

S'ha ofert a assenyalar-nos el parent en qüestió, però de primer he de consultar els companys.

Dia 24

Tots som favorables a dur endavant l'operació; ens n'encarregarem jo i dos dels meus homes. Com que per endavant no podem saber la ruta que l'individu seguirà, ens veurem obligats a improvisar sobre la marxa. La línia general, però, serà aquesta : un dels meus homes el seguirà en cotxe i l'altre i jo a peu. En arribar en un indret que ens sembli favorable, ens li atansarem tots dos i l'invitarem a pujar al vehicle sota l'amenaça dissimulada de les pistoles. Dins del cotxe, obrirem la cartera, recollirem els diners i els talons i, si n'hi ha al portador, jo m'encarregaré d'anar a cobrar-los mentre ells s'enduen l'individu als afores, on el deixaran al cap d'un temps prudencial.

Ja sé que a la pràctica es poden presentar pegues, però no vam pas escollir aquesta mena de vida perque sí. En fer-ho, sabíem que ens hi jugàvem la pell.

Dia 26

Fa dos dies que no he vist en Dermi; ha desaparegut. Potser no té res d'estrany, ja va dir la Bena que era un faldiller i em consta que no mentí. A part que al seu pis molt sovint hi ha senyals del pas d'alguna dona, la primera nit que dormí a la barraca ja em volia fer

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

l'amor. Però jo vaig ser ben clara :

- Mira, Dermi : durant setmanes m'han donat puntades de peu i cops de puny, m'han pessigat i m'han cremat amb cigarretes enceses per fer-me això que ara em vols fer tu. Es massa recent perquè ho hagi oblidat, sobretot si tens present que jo era verge... Què et sembla que t'he de contestar ?

Vaig veure que tenia prou sentit comú per no parlar-me'n més.

Però ara ha desaparegut i, si bé és possible que hi hagi una dona entre mig, tampoc no puc descartar el pensament que la seva absència obeeix a d'altres motius; poden haver-lo detingut.

Pel que pugui ser, aquesta nit en Fordi i jo dormirem a la barraca de la mare de la Bena. A ell no li vindrà de nou, hi dorm més d'un cop, perquè s'ha fet molt amic de la vella.

Dia 27

M'havia preocupat inútilment. En Dermi ja torna a ser aquí, acompanyat. M'he quedat com una mona, perquè ella és ~~[illegible]~~ l'Olva, la meva cosina casada amb un confident de la policia del qual després se separà. Ja en parla la Bena. I ella també ha tingut una gran sorpresa, en Dermi li havia parlat del grup, però sense donar-li noms. Ara serà un dels nostres, doncs. De tota manera, no sé com s'hi adaptarà, ella sempre ha viscut més bé que nosaltres, si be ja m'imagino que darrerament, des de la separació, tot havia canviat. No ens véiem gaire. Més valdria que s'haguessin quedat al pis tots dos, però ja comprenc que no ho hagi volgut. El seu marit s'hi deixa caure ara i adés a cercar raons i, com que té males puces, s'exposaven a rebre de valent. Sort que ella, en el fons, és una noia de bon caràcter...

Dia 31

Ja coneixem el parent d'en Morina, un home camacurt i galtaple-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

na,d'expressió simpàtica, que de segur que no es resistirà gaire. Ens hem passat tres dies cercant-lo o, més ben dit, esperant-lo prop del seu domicili a primeres hores del matí, quan se'n va a la feina. Potser estava malalt, o sortia més aviat, el fet és que fins avui no l'hem vist. Nosaltres érem en un bar que hi ha a l'altra banda de carrer i després en Clira i l'Albi, que faran equip amb mi, l'hem seguit una estona per acabar de familiaritzar-nos amb el seu aspecte i evitar el perill de confondre'l amb algú altre. D'homes com ell, n'hi ha molts.

Com que ara ja està tot a punt, doncs, enllestirem aviat. Si no hi ha res de nou, demà passat.

Mes 9

Dia 1

Això que l'Olva se n'hagi vingut a viure a la barraca té els seus inconvenients. A la nit es fan l'amor, sorollosament, sense cap mena de discresió, com si fossin sols. Sobretot ella. No em pensava pas que fos així,però no para de gemegar, de sospirar, i em fa posar nerviosa. Tampoc no estalvia les paraules, algunes d'elles força xocants en boca d'una dona. Però ella diu que no. Perque aquest matí li n'he parlat.

En lloc de ruboritzar-se o avergonyir-se, s'ha posat a riure. Segons ella això no té res de particular i, per la resta, es veu que ni se n'adona, del que diu. Posada a fer-me confidéncies, m'ha explicat que en Dermi ja era el tercer amant que tenia, però que cap dels altres no se li podia comparar. La mosca morta !

Si continuen així, no em quedarà més remei que anar-me'n a dormir cada nit a la barraca de la vella.

Dia 2

Ens li hem atansat al capdavall del carrer Fornal, abans de desem

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

bocar a la plaça, un indret ideal, de cases baixes i gairebé sempre tancades, per on la gent només passen per fer drecera. No ens pensàvem que fos possible, perquè el cotxe se n'havia anat a fer la volta pel carrer del Comerç i no l'hem tornat a veure fins que estàvem a punt de sortir de la recolzada que fa el passatge. No hauria tingut objecte adreçar-nos-hi sense poder disposar del vehicle immediatament. Però tal com ha anat era com si ho haguéssim assajat una dotzena de vegades.

En, sentir la pistola amb què l'Albi el pitjava des de darrera, sense treure-se-la de la butxaca, s'ha posat blanc, groc, cadavèric, i si el cotxe hagués estat més lluny, estic segura que ens hauria calgut dur-lo a pes de braços. Fa tants anys que es dedica a cobrar sense que mai no li hagi passat res, que es veia ben clar que no estava preparat.

Als dos segons, doncs, era dalt del cotxe, entre l'Albi i jo, tartamudejant no sé què. No m'hi he fixat, prou feina tenia amb la cartera, tancada amb una claueta que duia a la butxaca de l'armilla, penjada d'una cadena com de rellotge. Es a dir, també hi havia un rellotge, a l'altra butxaca, d'on ha saltat en forcejar jo. L'Albi el tranquil.litzava, assegurant-li que no li faríem res.

Dins la cartera de mà hi havia un paquet de bitllets que no hem comptat fins després, i set talons, entre ells tres al portador, però només n'he pogut cobrar dos, ja que eren en bancs diferents i al segon establiment m'han fet esperar tanta estona que en sortir m'ha semblat més prudent deixar l'altre; en aquella hora l'home ja devia tornar a estar en llibertat i podia haver-se-li acudit de telefonar al banc.

Tot amb tot, no ens podem queixar. Es cert que esperàvem fer més, però set-centes trenta mil pessetes és una bonica quantitat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Dia 5

Se m'ha acudit de fer un tomb pel "Quarter", ameure si hi havia algun conegut a la llista d'objectes perduts. No sé què esperava, però m'he quedat glaçada en llegir el nom d'en Mústels. De manera que, a despit de tot, la Bena no ha pogut evitar que l'executessin...

Es curiós que precisament avui hagi vingut a les barraques per primera vegada des que se n'anà. Però no l'he vista, s'ha presentat mentre jo era al "Quarter" i no ho he sabut fins després, per en Fordi. La seva mare em diu que semblava animada. Cal creure, doncs, que ignora la mort del seu amic. Es el que em temia : s'ha prostituit per no res.

Dia 7

L'Olva està formant la seva colla i hem decidit que passi a ocupar el lloc que ocupava en Mústels. Això significa que ara hi ha majoria de dones al grup diguem-ne dirigent. També que tres d'aquestes persones són parentes i una altra, en Dermi, està sentimentalment vinculada a la família a través d'un dels seus membres. No sé si m'agrada. Però he dit que sí, com tothom, quan el nostre company l'ha proposada. Potser vaig equivocar-me en pensar que li costaria d'adaptar-se a la nostra vida. Es cert que fins ara no ha pres part en cap operació, però no sols no es queixa de les incomoditats sinó que s'hi enfronta amb una actitud coratjosa, gairebé alegre. Mmmmhm El seu embolic amb en Dermi hi contribueix, naturalment.

Continuem estimant-se d'una manera escandalosa, no cal dir-ho, i jo, en contra del que em proposava, no he abandonat la barraca. D'una manera d'allò més sorprenent, quan ho anava a fer m'he adonat que en el fons potser no em molestaven tant com em deia. Aquell estimar-se seu no té res a veure amb la mena d'"amor" que em van fer conèixer els nostres hostes forçats de la BIF, és espontani i joiós i,

mmmmmmmmmmmè

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

no sé per què, a poc a poc em reconcilia amb unes carícies, amb un acte que, sense mentir, puc assegurar que no conec. Vaig canviant, doncs, i m'admira aquest canvi, al qual no són estranyes, tampoc, les converses que diàriament tinc amb l'Olva, totes elles centrades sobre el mateix tòpic. No es cansa de parlar d'en Dermi, i ho fa amb una franquesa desconcertant, sense estalviar-me ni les seves sensacions quan ell la posseeix. Començo a pensar que potser també hi ha esperança per a mi.

Dia 8

Noticies procedents del que els diaris en dirien ~~diaris~~ diferents fonts ens asseguren que la invasió de la BIF es va estenent com taca d'oli. Més descoratjador és encara que els homes de moltes famílies que tenen individus d'aquests a casa comencen a ocupar llocs oficials. Llocs subordinats, sí, però tanmateix oficials. Es un mal símptoma, ja que indica que la població no sols es resigna, sinó que col.labora activament en aquesta obra de destrucció. Per tal de combatre-la en la mesura de les nostres forces, encara tan limitades, hem acordat de redactar uns papers, que distribuirem encara no sabem com, invitant la gent a la resistència. En Dermi era partidari d'afegir-hi unes amenaces a les famílies que es ~~compromanim~~ comprometin, però s'ha imposat el criteri que això podia ser contraproduent. Un dels homes d'en Neri, un capataç una mica lletraferit, s'encarregarà de la redacció, pero queda pendent el problema d'imprimir-ho. Caldrà esperar que torni la Bena o mirar de posar-nos en contacte amb ella per si pot confiar-ho a aquell impresor que coneix.

Dia 10

Alarma al barri. A mig mati s'ha presentat un cotxe de la policia i els dos inspectors i els tres agents que l'ocupaven s'han posat

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

a escorcollar les barraques i a demanar la documentació a la gent. Sortosament, en Dermi era fora i l'Olva i jo encara no estem fitxades. Cal dir, d'altra banda, que a la barraca només tenim les nostres armes personals, fàcils d'amagar. Ara, amb les metralletes i les granades que vam prendre a la patrulla, el nostre arsenal és massa voluminós per enterrar-lo, i per això hem constituit un dipòsit a través del doctor Xeni, un dels contactes de la Bena.

Tot hauria anat bé, doncs, si no s'haguessin emportat en Fordi. Normalment, hauria de tenir papers, com tots els infants a partir dels tres mesos de la seva naixença, però amb els trangols que [illegible] ha passat la seva família els devien perdre i no han servit de res les protestes de la vella, que afirmava que era un afillat seu; no ho ha pogut demostrar.

Comque ja té més de deu anys, el tancaran en una de les "Institucions del Poble", on solen recollir els orfes i criatures abandonades prou grans per aprendre un ofici. Quan ho sàpiga, la Bena tindrà un disgust.

Dia 11

Una altra alarma, aquesta nit, perquè la policia s'ha presentat de nou. No sé pas que deuen buscar, però han escorcollat de nou les barraques, si bé aquest cop sense demanar papers als seus habitants. Per a mi la situació ha estat una mica compromesa, ja que ens han caigut damunt sense donar-nos temps de res. Es cert que, alliçonats per l'escorcoll d'ahir, haviem decidit amagar les pistoles en un clot, sota una pedra de prop del riu, però en canvi m'han sorprés dormint amb en Dermi. Enshi haurien sorprés a totes dues si no fos perquè en aquell moment l'Olva havia sortit a orinar. Mai no he passat tanta vergonya. D'altra banda no em penedeixo de res.

De primer, quan m'ho han proposat, no volia. Ells dos feia estona que xiuxiuejaven i aleshores, tot d'una, l'Olva m'ha cridat [illegible]

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

per saber si dormia. En dir-li que no, ha volgut que anés al seu costat i, un cop allí, m'ha abraçat i m'ha besat abans de preguntar-me baixet si en tenia ganes. El cor em feia uns salts que devien sentir-se des de fora, però l'he rebutjada, a punt de fugir i privada de fer-ho perquè em subjectava la camisa que he acabat per deixar entre les seves mans quan me l'ha tret per damunt del cap mentre no parava de dir-me que no fos criatura, que no me n'havia de donar vergonya, que ella no era gelosa i només volia el meu bé... Per què no era sincera, perquè no confessava que em delia de provar-ho, no pas com m'ho havien fet, sinó com havia de ser, sense brutalitat, entre els braços d'un xicot que m'agradava i que em volia ajudar a ser una noia com totes ?

Jo no parava de repetir que no, que no, que em deixés, però quan m'ha obeit no ho he aprofitat, he continuat allí, prop seu, sobtadament desil.lusionada, gairebé angoixada davant la possibilitat que es desanimés, que deixés d'insistir. Inesperadament la soledat del meu jaç m'ha fet por, i per això, quan les seves mans m'han tocat els pits en fer-me jeure a frec d'en Dermi, ja no he tingut valor per oposar-m'hi, només he sabut mormolar gairebé inaudiblement que potser ell s'estimaria més dormir amb ella, com de costum... M'estranya que no s'hagin posat a riure.

Però no, tots dos s'han fet càrrec que em captingués com una ximpleta i en Dermi, que aleshores ha deixat sentir la seva veu per primer cop, m'ha dit que era bella i desitjable i m'ho ha demostrat amb les seves besades, amb l'ànsia dels seus dits que no es cansaven d'acariciar-me i amb la tendresa amb que m'ha fet l'amor, tan llargament com li ha calgut per arrencar-me els mateixos sospirs que nit darrera nit sentia en boca de l'Olva, la qual després m'ha premut la mà per dir-me que era feliç en veure'm feliç...

Llàstima, com escrivia, que els policies ho hagin vingut a es-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

guerrar tot amb les seves burles i ironies, amb l'avidesa ofensiva de les seves mirades clavades en la meva nuesa abans no he tingut esma de posar-me de nou la camisa, enquimerada com estava pel que podia passar-li a en Dermi si li demanaven que s'identifiqués. Té documents falsos, sí, però precisament de policia, i aquí no li haurien servit. Cap agent de l'autoritat no viu a les barraques.

Dia 13

La darrera entrada meva. La Bena ha tornat aquesta matinada, cap a les sis, i reprèn el diari, tot d'una augmentat amb un seguit de notes que ha escrit a l'habitació que va llogar [redacted] i que ara haurà de posar en net. No ha tingut temps de llegir-nos-les a despit de la nostra impaciència, ja que en saber que en Fordi estava tancat s'ha entossudit a anar-lo a veure sense preocupar-se del perill que corre. Perquè ha matat en Mestranal.

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Mes 8

Fins avui, després de tres dies d'acudir-hi, no he vist en Mestranal al "Planeta", on ha entrat amb una noia rossa quan jo ja feia mitja hora que hi era, asseguda en un dels darrers tamborets del taulell, des d'on es domina bé la sala i la porta.

Es clar, no m'ha dit res, ni jo pensava fer diana el primer cop, però m'he assegurat que la meva persona no li passés desapercebuda i quan ja feia deu minuts que em tenia els ulls clavats a les cames i al tros de cuixa que descobrien les faldilles ben enfilades a propòsit, he saltat del tambbret per anar-me'n al lavabo sense pressa, per donar-li temps d'examinar-me a plerat, de cap a peus.

En tornar, els seus ulls ja m'esperaven, i aquest cop no s'han limitat a escorcollar-me el cos per assegurar-se que tot era autèntic, sinó que s'han aturat en els meus, fitament, amb una mena d'admiració (diguem-ne admiració) tan clara que no m'hauria estranyat de veure'l abandonar la seva companya, una rossa al capdavall força agradable. Però no ho ha fet, ha continuat amb ella i encara seia al seu costat quan he decidit anar-me'n després d'una altra breu exhibició d'extremitats que, per pega, han atret un altre borinot al qual n'ha calgut deixar clavat amb una resposta expeditiva. Vull que s'adoni que no sóc fàcil, encara que sigui venal.

Aquesta nit ja hi era, quan he entrat . Sol, perquè venia per mi. Es a dir, parlava amb un altre home, més gran i també amb cara de poli, però al cap d'una estona s'han acomiadat i ell, després de fer un viatge al water amb una finalitat ben diferent de la meva, el dia abans, s'ha enfilat al tamboret que una noia acabava de deixar lliure, prop meu, i m'ha somrigut.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

La seva entrada en matèria ha estat vulgar, com la de qualsevol infeliç que té ganes de dormir amb una dona:

- Em sembla que ens coneixem, oi ?

Jo l'he mirat, sense contestar, ni amical ni distant; simplement a l'espectativa.

- Vens sovint, aquí ?

M'he arronçat d'espatlles.

- Algun cop.

Aleshores ha cridat el barman i jo, discretament, m'he acabat la beguda que tenia davant.

- Un whisky, Gelur. Què beus tu ?

Li he permès que em pagués una altra taronjada. Això no puja al cap, com el licor, i no tenia cap ganes de perdre la claredat mental. Prou perillós que és ell, sense l'ajuda de whiskis, perquè cal confessar que es tracta d'un ricot enlluernador. No vaspas mentir, el senyot Anela, en dir-me que era benplantat!

La conversa ha anat progressant sense pressa, pausadament, a base de petits comentaris referits al local, als seus clients, a les distraccions nocturnes que ofereix la ciutat... Després s'ha fet una mica més personal. Com era que no m'havia vist mai, abans de la nit passada ? On solia anar ? M'agradava el ball ? Vivia al barri ? Tot això sense cap insinuació, molt correcte. I amb la mateixa correcció m'ha dit que coneixia un establiment que potser m'interessaria si era afeccionada al jazz, un lloc molt reservat, on quatre negres formidables improvisaven per una clientela escollida i entesa... Per què no l'hi acompanyava ?

He pretès que de fet només havia entrat allí a prendre un refresc abans d'anar-me'n a dormir, que estava cansada i tenia una mica de mal de cap. Un altre dia, potser...

No ha insistit, però al cap de deu minuts, quan he deixat el bar,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ha volgut acompanyar-me a casa, fins i tot em proposava d'agafar un cotxe tot i que visc a tres-cents metres del "Planeta". L'he deixat venir, a peu, pels carrers buits i silenciosos de la nit ara i adés alterada pel pas ràpid d'un vehicle, en general de la policia, que ara, tot d'una, patrulla amb més abundància, insistentment.

M'he aturat en arribar al peu de la casa on vaig llogar dues habitacions, un edifici d'apartaments amb molts veins que s'ignoren entre ells, i ell ha dit :

- Pujo ?

Jo he negegat amb un gest gairebé distret.

- No em convidaré a la darrera copa de la nit ? - ha preguntat llavors.

He tornat a negar, ara amb un somriure.

- Es tard - he fet.

Ell m'ha agafat el braç.

- En tinc ganes...

- Però jo no.

- Potser t'ho sembla ara - m'ha respost amb una mica de fatuitat.

- No - he tornat a dir. I aleshores : Soc molt exigent, jo. Exigent i cara.

No s'ha immutat, ben a l'inrevés, ha accentuat el seu somrís.

- Per què no ho discutim dalt ? Què et sembla ?

- No hem de discutir res...

Ell m'ha passat el braç per la cintura, m'ha atret una mica contra seu.

- Tens raó. Tampoc a mi no m'agrada discutir. Quan trobo una dona que s'ho val, la sé conèixer.

- Potser t'ho penses - li he contestat mentre li anava arrencant els dits de l'anca -. No insisteixis.

No li ha agradat, i tot seguit s'ha fet vagament amenaçador :

- No estic acostumat a que em diguin que no, saps ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- De tant en tant, cal resignar-s'hi - l'he confortat.
- No pas ara. Al capdavall, tens un preu.
- Aquesta nit, no. Tinc mal de cap, ja t'ho he dit.

Ell vacil.lava, i ho he aprofitat per alliberar-me del tot del braç que encara reposava contra la meva cintura.

- Un altre dia - he afegit.
- Molt bé. Demà ?

A la fi hem quedat que a dos quarts de dotze ens trobaríem al "Planeta". Després, des de darrera la finestra de la meva habitació, he vist que encara continuava al carrer, davant la porta, probablement per assegurar-se que no havia fet una entrada en fals.

Hem anat al "Galop", el local on uns quants negres improvisen cada nit, però m'han defraudat una mica. No sóc cap experta en jazz i no n'hi ha prou amb que m'agradi per pretendre que puc valorar-lo degudament, però aquests nois m'han semblat poc inspirats i més atents a l'espectacle que al seu dimoni interior. Mediocres és la paraula. Pel que he vist, més categoria tenen els preus...

De tota manera, ens hi hem quedat poca estona, cosa de tres quarts, ja que ell estava impacient i, de seguida que s'ha adonat de la meva indiferència, ha volgut que ens n'anéssim. Jo, per tal de ferlo gruar, li he proposat encara de beure alguna cosa en algun bar.

- Es d'hora - he dit.
- Millor. Així tindrem més temps.
- Com vulguis.

Hem pujat al pis, doncs, on he preparat dos Bronx amb parcimònia mentre es descordava el collmi es treia la corbata amb una precipitació poc educada, de persona que ja ha arribat a casa seva. No he volgut seure prop seu, com m'invitava a fer, i, després d'allargar-li un vas i de beure un glop del meu, m'he retirat a la cambra de bany,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

d'on he tornat a sortir al cap de vint-i-cinc minuts amb el negligé que vaig comprar-me abans d'ahir i els cabells caiguts sobre les espatlles .

S'ha quedat mirant-me, ha fet petar els llavis com si acabés de tastar una menja saborosa i, immediatament, m'ha dut al llit en braços. Però allí han començat les dificultats, perquè les nostres idees de com cal estimar una dona no coincideixen gens ni mica.

- Ah, no ! - li he dit en veure les seves intencions. - Per això no necessites una dona !

- Per qui m'has pres ? - s'ha molestat immediatament ell -. Sempre començo així, jo. Després...

- Doncs avui has de començar de l'altra manera.

- Dóna mala sort - ha respost ell -. Gira't !

- Mala sort ? No ho havia sentit dir mai. I totes s'hi avenen ?

- Es clar. No posis tantes pegues...

- Un moment, un moment, no corris tant ! De primer vull que m'expliquis això de la mala sort.

Però ell no parava d'estirar-me perquè em tombés d'esquena i, quan he vist que si continuavem d'aquella manera acabaria per sortir-me un blau, me n'he desempallegat com he pogut i he saltat del llit per l'altra banda.

- M'ho podies haver dit abans, això, i ens hauríem estalviat aquesta escena - li he retret.

- I qui s'havia de pensar que series tan capritxosa !

- Jo ? Aquesta sí que és bona !

Tot això fugint, saltant d'un costat de llit a l'altre, perquè em perseguia, enderiat com tots aquells individus de la BIF el captenir dels quals [illegible] retraten prou bé en Dom i la Sera.

A la fi m'ha acorralat al bany, però jo també sé reaccionar com una fera i he començat a esgarrapar-lo mentre li donava tot de punta-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

des de peu. Per dissort anava descalça i no li feien l'erecte que volia. Hem caigut tots dos a terra, ell damunt, encegat, cercant desesperadament els meus braços per dominar-me, però es veu que aquella lluita l'havia excitat fins a l'extrem de perdre el control, perquè tot d'una he sentit els genolls que em separaven i un moment després ancorava dintre meu sense preocupar-se que encara l'esgarrapava. No per gaire estona, però, ja que llavors he comprès que em convenia exhaurir-lo si l'havia de dominar.

Se m'ha tirat com un foll, sense preocupar-se de mi, amb un egoisme molt de mascle, repugnant, i després, sorpresa de les sorpreses, ha esclafit el plor mentre em colpejava :

- Mala puta, mala puta !

He hagut de defensar-me de nou, amb mans i cames, fins que he pogut posar-me dempeus i fugir a l'habitació, humiliada com mai, tant com aquell dia, als meus setze anys, quan un altre policia em violà i jo plorava...

Bé, ja ho he dit. Si, va ser això. Vaig mentir a la Lona en donar-li totes aquelles raons, perquè si m'he convertit en una puta ha estat per desvaloritzar el cos que posseí aquell brètol; per desvaloritzar-lo als meus propis ulls, per assegurar-me que no era res, que no valia la pena, que el menyspreava, que en definitiva no m'havia pres cap cosa digna de pensar-hi. Ja que no podia venjar-me d'ell, calia evitar de donar importància a l'objecte de la seva lubricitat. Un error complert, no cal dir-ho, però quan me'n vaig adonar ja estava fet i era inútil fer marxa enrera...

Tornem a Mestranal. Va sortir del bany al cap de cinc minuts i s'atansà al llit des d'on el mirava, ara vestida amb la primera faldilla i la primera bruda que havia trobat a l'armari. Es va quedar amb la vista fita al meu damunt i digué :

- Qui t'ha donat permís per vestir-te ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- Fot el camp - li vaig manar -. No m'agraden, els degenerats.

Va clavar-me una bufetada que em feu rebotre el cap contra el coixí i m'amenaçà :

- N'hi haurà més si uses aquest llenguatge. Treu-te això.

- No vull.

Aleshores, amb un sospir, va asseure's al costat del llit mentre jo m'enretirava cap a l'altre.

- Escolta... Ara només hi ha una manera de conjurar la mala sort...

- Ets boig !

- Vosaltres, les putes, us penseu que ho sabeu tot.

- En tot cas, sé prou per conèixer un anormal quan el veig - li vaig replicar.

Aquest cop la bufetada no arribà a destí, perquè vaig poder evitar-la, però els seus ulls, irats, feien gairebé tant de mal com els dits.

- Treu-te això - va dir, masegant les paraules - o aquí no quedarà res sencer.

Jo vaig precipitar-me cap a la finestra, però ell va córrer darrera meu i em feu girar d'una revolada quan anava a obrir-la.

- Què vols fer, ara ?

- Deixa'm ! Cridaré la policia ! - vaig amenaçar-lo, en aquell moment totalment oblidada que ell era un oficial del cos.

Va estirar-me cap al llit, on em va fer caure sense miraments, ell al meu costat, gairebé al meu damunt.

- La policia sóc jo - va dir -. Puc fer el que vulgui. Si vull calar foc als mobles, ningú no dirà res. Despulla't !

Ell mateix m'arrancà la roba.

- Passeja't, ara !

Ho vaig fer. Es veritat, era un policia, el policia que jo havia sortit a conquistar per sostreure-li informacio sobre en Mústels, i

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sobtadament em sentia indefensa i esporuguida.

Vaig haver de passejar-me potser vint minuts, fins que tornà animar-se i em féu atansar.

- Jeu - digué.

No em va quedar més remei que acollir-lo per segona vegada, amb la mateixa repugnancia que de primer, conscient que feia un sacrifici inútil, mentre ell, com un maniàtic, no parava de dir :

- Dos, dos, dos...

I tornem a passejar, ara cosa de tres quarts, gairebé una hora, nua i avergonyida davant la mirada hostil que no recordava gens ni mica la d'un home que cobeja una dona. I aleshores :

- Jeu.

Aquest cop, naturalment, el compte era :

- Tres, tres, tres...

En acabar tenia un somrís als llavis i, satisfet, va dir :

- Ara ja està.

- Estàs segur que en tens prou ? - vaig preguntar-li amb ferotgia, amb tota la ferotgia de què es capaç un objecte.

- No es tracta que en tingui prou - va explicar-me ell amablement -. Es que ara he conjurat la mala sort. Estava intranquil, perquè m'has fet enrabiar tant que em pensava que no podria. No me la tornis a fer, una cosa així.

- No és fàcil. Des d'ara t'evitaré com la tinya.

- No, no ! - va riure -. Hem de ser molt amics. En el fons ets una bona noia i m'agrades... Té - afegí mentre saltava a agafar la cartera i començava a treure diners -. Quant t'he de donar ? Dos, tres mil ? Em vas dir que eres una dona cara.

- No vull res. Ves-te'n.

- Cinc mil - decidí ell.

S'havia posat de tan bon humor que s'instal.là de nou al llit i

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

m'acaricià la galta.

- Au, no t'amoïnis. Amb mi no t'ha de faltar res.

Aleshores vaig preguntar-li :

- Es veritat que ets policia ?

- Sí - va fer, tot d'una preocupat -. Això complica una mica les coses. No et podré posar un pis.

- Ningú no t'ho ha demanat ! - vaig exclamar, despitada, però estava massa encuriosida per no continuar preguntant - : I per què ? No podeu tenir amiguetes, vosaltres ?

- Es una qüestió de decència - va explicar-me ell -. Es natural que la policia hagi de donar l'exemple. Ja saps que el govern propugna una austeritat de costums...

- No, no sabia res. I m'estranya, la veritat - em vaig atrevir a afegir en veure la seva bona disposició ara que ja m'havia humiliat tant com havia volgut -. Hi ha per exemple aquests individus que diu que es posen a viure amb matrimonis joves i abusen de les dones...

- Abúsen ! - féu ell, despectiu -. No comprens res !

- Potser ho comprendria si m'ho explicaves...

- No hi ha cap abús. Es una empresa d'alta moralitat, una mena de retorn a les virtuts de la llar, sense les quals no pot construir-se un país com el que volem. I fixa't que en dir la llar no em refereixo a aquesta cél.lula microscòpica del matrimoni, sinó a una comunitat de ciutadans que han de formar una sola família... Ja sé que som molt ambiciosos - va aturar-se a reflexionar -, però amb temps i esforç ens en sortirem. Tenim el poder i la voluntat. Per primera vegada a la història - s'anà exaltant - aconseguirem de realitzar una societat plenament humana, amb unitat de propòsit, disciplinada... Te n'adones ?

- No ho sé... - vaig tenir la poca habilitat de contestar, perquè ell, com desembriagat, va mirar-me amb una expressió disgustada i des-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

prés va consultar-se el rellotge.

- Me n'he d'anar - digué, i abandonà el llit.

- En aquesta hora ? Tens servei, potser ?

Però ell s'havia tancat i no tornà a obrir la boca fins que ja sortia del bany, amb la corbata nusada.

- Tornaré demà passat entre onze i dotze; espera'm aquí - va ordenarre.

- No hi confiis.

- Espera'm aquí - féu de nou, i travessà l'habitació, cap a la pprta de fora, mentre jo l'insultava entre dents.

(Ara m'adono que en un moment determinat de la meva narració he canviat la forma del verb, i em pregunto per què. He volgut allunyar una escena desplaent, fer-la retrocedir en el temps per tal de treureli punxes i verí ? En tot cas,és una trampa que no em vull permetre. Cal que em sobreposi a la meva repugnància i que accepti l'ofensa per odiar-lo més i més).

He telefonat al número que va donar-me el senyor Anela i m'he identificat : "G.ela". La veu, d'home jove, m'ha citat en un banc del passeig Central on una dona que donava menjar als coloms m'ha xiuxiuejat el número d'una habitació de l'hotel "Marina", a la qual havia de pujar directament, sense fer-me anunciar.

A la porta de la cambra he repetit el meu nom de la clandestinitat i el xicot que m'havia obert m'ha invitat a entrar. Anava en pijama, com si s'acabés de llevar, i m'ha dit :

- Despulla't. Si ens sorprèn algú cal que es pensin que es tracta d'en embolic amorós.

Ens hem ficat doncs al llit, on després de dir-li que havia establert contacte amb la persona que ens interessava, li he repetit les explicacions d'en Mestranal tan textualment com he pogut.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

No se n'ha sorprès gens i, pel que he vist, més aviat l'han desencisat.

- Només això ?

- Només això.

- Està bé. Ja et pots vestir. Portes diners ?

- Sí, mil pessetes. Per què ?

- Per si algú t'aturava a fora i t'escorcollava el portamonedes. Cal pensar en tot.

- Us vigilen, doncs ?

- No ho sabem. Vigilen tothom. Més val que no tornis a telefonar fins que ens hagis de comunicar alguna cosa veritablement important.

- I com ho sabré, jo, el que és important per vosaltres ?

Ell ha reflexionat un moment, amb els ulls fits en la meva nuesa, però sense interessar-s'hi.

- Tens raó - ha dit a la fi -. No ho pots saber.

- Si m'explicaves una mica les vostres intencions... - he provat de fer-lo cantar.

- No te'n va parlar... ja saps qui - ha rectificat quan anava a dir el nom.

- Sí, superficialment. O sigui que voleu destruir el sistema.

- Bé, tant com això ! El sistema, en principi, ja està bé. Es clar que hi ha tot de qüestions de detall, però sobretot es tracta dels homes... Cal gent més flexible, una certa modernització de les estructures...

- Ja entenc - he dit.

- Seria estúpid destruir totes les conquestes que s'han fet durant aquests quinze anys, però es prou evident que s'imposa de sortir de l'immobilisme dels darrers temps.

No era pas el mateix llenguatge que m'havia parlat el senyor Anela, o potser sóc jo qui no el va saber entendre. El cas és que

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

m'ha semblat que valia la pena de fer-lo cantar i, per això, m'he anat entretenint tant com he pogut mentre em posava les mitges.

- El poder ha de ser més dinàmic - proseguia ell -, més imaginatiu, i no ho serà fins que un equip més jove tingui l'oportunitat d'arraconar les velles glòries arteriosclerosades que anomenen prudència la seva falta de decidió. Aquí tens, per exemple, aquest assumpte de la infiltració domiciliaria que...

Però aleshores s'ha interromput per córrer de puntetes cap a la porta, a l'altra banda de la qual acabava de sentir-se un soroll suau. Ha escoltat llargament, amb l'ull arran de forat de pany, d'on ha tret un tros de paper mastegat. A la fi ha dit :

- No, res... Encara no estàs ?

- Ara.

- Les dones no acabeu mai, amb tantes coses estranyes que porteu...

- Estranyes ? Força que us agraden.

- Segons a qui, diràs.

- A tu, no ?

- Au, au, no t'entretinguis més ! - m'ha contestat.

Jo he esclafit la rialla, una mica despitada de no haver-ho comprés fins aleshores. Era un invertit !

I ara penso que també deuen estar una mica ximples, perquè si els vigilen de veritat, cosa que dubto, saben qui són, com són, quines debilitats tenen, i en aquest cas no és de boigs [illegible] l'estratagema de fer ficar una dona al llit d'un [illegible] amb la idea que la policia, si li troba uns diners al portamonedes, es creurà que surt de fer un servei sexual ?

Tres dies sense veure en Mestranal a despit de la seva comminació de l'altra matinada. No ha tornat fins avui, a quarts d'una, quan ja dormia. M'ha calgut aixecar perquè no esbotzés la porta i immedia-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteques Humanitats

tament l'he tingut damunt, com si fes dos mesos que no hagués vist una dona.

- Espera, espera ! El pijama...

Me l'ha esquinçat de dalt a baix, sense amoinar-se.

- Ja t'en compraré un altre !

M'havia empenyut fins al llit, però llavors m'ha fet aixecar perquè em posés el seu cinturó, una extravagància que m'ha molestat d'allò més i a la que he hagut d'accedir en veure que començava a enfadar-se.

- Et vaig dir que no volia que fossis tan capritxosa !

- Però quina solta té ?

- Molta, en té ! Mai no he vist una noia tan ignorant. Oi que és la segona vegada que ens veiem ?

- Sí...

- Doncs toca el cinturó.

-Toca ?

- Es clar ! - ha exclamat mentre es treia el rellotge i el deixava sobre el coixí.

Després he vist per què, m'ho ha explicat i tot. Sí, hi ha condescendit !

- Amb cinturó ha de durar exactament sis minuts i mig...

En aquell moment ja m'havia abandonat tota capacitat d'indignació i per això, en lloc d'empipar-me, he volgut saber :

- I n'hi ha gaires, a la policia, que siguin com tu ?

- Tots - ha dit ben seriosament -. Parlo dels oficials, ja pots pensar-t'ho. Per què et creus que som una aristocràcia ?

- No em crec res.

- Per això, per la nostra fidelitat a un codi, per l'exemplaritat de la nostra conducta. Ara, a diferencia d'altres aristocracies, no tenim l'orgull de l'exclusivitat i aspirem a elevar tothom al nostre rang.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Es clar que hi haurà feina, la gent viuen arrelats als seus petits costums, a les seves manies i supersticions, i no els pots parlar amb franquesa. Cal salvar-los, elevar-los, a desgrat de la seva resistència. Ara per ara encara no han descobert els valors de la uniformitat ?

- Uniformitat ? Com vols dir ? No deveu pas voler convertir tothom en un policia... - he comentat, cada cop més alarmada.

- Per què no ? Què té d'estrany ?

- No ho sé. Em xoca, ves !

- Si és el més normal ! - ha pretès ell -. A part que aquesta és la forma més alta de vida, cal considerar que d'aquesta manera donarem al poble una estabilitat fins avui desconeguda. Desordres, aldarulls, problemes laborals, revolucions... tot això desapareixerà definitivament. Un policia només té un deure : obeir.

- I les dones ? - he fet amb un fil de veu.

- També, però això queda per més endavant.

He callat, horroritzada davant la idea d'una vida casernària, viscuda a cop de reglaments i ordenances, però ell no ha sabut interpretar el meu silenci, perquè ha dit :

- Oi que és admirable ?

He hagut d'assentir, mudament, amb ganes de pegar-lo, de xisclar, de fugir on fos, a l'altra banda de frontera. Després li he preguntat :

- Però i el comerç, la indústria... Bé cal que algú o altre produeixi i vengui...

- Això també desapareixerà en la seva forma tradicional. La milicia s'encarregarà de tot. Les fàbriques treballaran a les ordres de l'exercit, servides per soldats, i les botigues es convertiran en cooperatives militars i de la policia. En el fons, tot serà el mateix, però s'ha cregut convenient de conservar els dos noms.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- I de la gent que s'oposi a aquesta meva nova societat que dius... perquè n'hi haurà... què en fareu ?

- Què se'n fa, en una casa, dels objectes inútils, que estorben ? Se'ls destrueix, oi ?

Jo tenia una altra pregunta a la punta de la llengua, però no m'ha donat temps de formular-la. La contemplació d'aquell futur de grandesa, o potser la simple idea de destruir, l'ha engrescat de nou i tot d'una, sense transició, me l'he trobat damunt, disposat a recomençar. Per engrescat que estigui, però, els seus ritus no els oblida i, gairebé sense sorpresa, he vist que mirava el rellotge abans de mormolar :

- Set minuts i mig...

Els ha controlat escrupolosament, amb una perícia que revela un llarg costum, del tot indiferent a la meva falta de cooperació. Si es pensa que li agraden les dones, com va dir-me el senyor Anela, s'equivoca de dalt a baix. Mai no m'he sentit tan degradada a la categoria d'objecte.

Després ja no ha volgut parlar. S'ha adormit ràpidament, com una criatura, mentre jo me n'anava al bany, on m'he quedat potser mitja hora asseguda al bidet, digerint tota la informació que acabava de proporcionar-me i fent treballar el cap per trobar una manera de parlar-li d'en Mústels. Tal com és, ho veig difícil.

Hi he continuat pensant al llit, ben separada d'ell i insomne fins a la matinada, quan m'he endormiscat sense adonar-me'n i per poca estona, ja que ell ha escollit aquell moment per despertar-se i muntar-me altra vegada rellotge en mà.

Quan a la fi se n'ha anat, tenia unes nausees tan intenses que he hagut de córrer al lavabo a vomitar.

Avui, dos dies després, he pogut fer-li la pregunta que abans

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

d'ahir em va quedar al pap. No he hagut de forçar res, tot ha vingut amb naturalitat en dir-me ell que no hi ha exemple històric que una causa hagi fracassat si els qui la defensaven eren conscients del seu ideal. Sóc una ignorant i no puc contradir-lo, però em penso que desbarra. D'altra banda, tampoc no m'interessa portar-li la contrària, perquè aleshores es malfiaria. Li he preguntat, doncs :

- Però per imposar-se cal disposar d'homes i d'armes en gran quantitat i vosaltres, al capdavall, sou pocs... No deveu passar dels dos mil, oi ?

- Dos mil ! - ha rigut ell - Multiplica-ho per sis o set i t'hi atansaràs més. Em refereixo a la policia, perquè l'exèrcit, que ara per ara no intervé en les operacions, compta amb prop de nou mil oficials.

- Però diuen que té un armament envellit - he pretès jo -. No sé si el vostre... Es clar que no hi entenc !

- Ja ho pots ben dir. De tota manera, les armes no les necesitem per res. Es tracta de fer un treball de persuació que...

- I si aquests descontents que us caldrà destruir s'aixecaven ?

- Seria diferent - ha assentit - Aleshores sí. Però estem preparats. Et diré una cosa que sap ben poca gent. Això perquè vegis que ho hem previst tot... A cada barri de la ciutat hi ha un dipòsit perquè en cas de necessitat, i es trobin on es trobin, les nostres forces tinguin accès al material convenient.

De moment no m'ho he cregut, m'ho havia dit amb massa facilitat, com si no tingués importancia a pesar de saber-ho poca gent segons pròpia confessió seva. He comentat, doncs :

- No les hauries de contar, aquestes coses. Et pots comprometre.

- I a qui et creus que ho conto ? - ha fet ell.

- No ho sé. Però de la mateixa manera que m'ho dius a mi...

- No t'he dit res. Què els saubries trobar, aquests dipò-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

sits ?

- No.

- Ni tu ni ningú. Estan ben camuflats. Hem pres tantes precaucions que, per no cridar l'atenció, ni els cotxes patrulla no hi passen.

- Si és així...

- I, a part d'això, ara tu ja es pot dir que ets dels nostres. Les nostres idees tenen això de bo, que convencen qualsevol que tingui la intel.ligència una mica desperta. Per desgràcia, entre el poble, hi ha mentalitats molt primitives...

- De tota manera - li he dit - tu siguis prudent.

Era un consell que em costava poc, tota vegada que ara ja havia deixat escapar un detall prou revelador que, n'estic segura, un dia o altre ems farà un gran servei. No ha de ser pas tan difícil d'esbrinar per quins carrers no passen mai les patrulles... Es per això que he decidit no parlar-ne als de l'oposició del senyor Anela. Es evident que ells i nosaltres no perseguim el mateix. Seria estúpid [illegible] sibstituir uns amos per uns altres.

M'he repensat. Es a dir, he comprès que [illegible] esperen informació i que s'estranyaran si no torno a posar-me an contacte amb ells. He telefonat doncs al número de costum i m'he tornat a veure amb l'invertit, el qual, com era d'esperar, s'ha engrescat poc amb les meves notícies. De segur que ells el saben amb més precisió que jo, el nombre de policies i d'oficials de l'exèrcit ! Perquè no li he parlat de res més.

També érem al llit i jo només tenia ganes de riure. Estava contenta perquè avui ha fet un dia alegre i bonic, assolellat, i d'altra banda em feia gràcia trobar-me allí, despullada al costat d'un marieta que no parava d'allunyar-se quan me li atansava massa.

- Cauràs del llit ! - he rigut quan ja era a la vora.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- No...

- Sempre m'he de veure amb tu ?

- Per ara, sí.

- I no tens por que et comprometi, això de ficar-te entre llençols amb una dona ?

- No - ha dit -. Tots els meus amics saben que són necessitats del servei.

- Però no poden tenir la seguretat que no te n'aprofitaràs...

Ell gairebé s'ha ofès :

- Mai no he anat amb una dona, jo !

- N'hi ha gaires, com tu, entre els vostres ?

- La majoria. Som un moviment viril - ha pretès.

Es clar, he hagut de riure.

- I les dones què ? No en teniu ?

- Sí, unes quantes.

- Dauen ser lesbianes, oi ?

- No facis tantes preguntes i vesteix-te.

Jo he sospirat :

- Si triomfeu, estem ben apanyades, les dones !

I aleshores, no sé per què, he sentit una gran tristesa. El dia s'ha enfosquit.

Li he parlat d'en Mústels. Ja era molt tard i no hi havia hagut ritual de cap mena, potser perquè aquest cop s'ha passat cinc dies sense venir i estava massa impacient per entretenir-se. Es clar que amb un home com ell això no explica res. No m'estranyaria que el ritual fos aquest : que un dia determinat, diguem el quart, no n'hi hagi...

He començat així :

- Mestranal...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Què ?

- Et volia preguntar una cosa... Tu estàs content, amb mi ?

Ell, que jeia bocaterrosa, s'ha anat girant a poc a poc.

- Naturalment - ha dit tot reposant la mà en el meu ventre -. Sobretot ara que ja no et fas la melindrosa. Reconec que el primer dia em vas defraudar, però després m'he dit que la teva reacció no havia d'estranyar-me; al capdavall no estaves acostumada a anar amb oficials... Per què m'ho preguntes ?

Li he agafat la ma mentre abaixava els ulls amb un gest humil i confús.

- No ho sé... Es que tinc por de perdre't, saps ? No m'he portat bé amb tu.

- Quan ? - s'ha interessat amb la veu lleugerament alterada.

- Des del principi. No he sabut correspondre a la teva confiança.

- Què vols dir ? Quina confiança ?

- Tu sempre m'has parlat amb el cor a la mà i jo, en canvi... He fet mal fet, ja ho sé, i comprendré que t'enfadis, però a ningú no li agrada haver de confessar que a la seva pròpia família... Es tan trist, Mestranal !

- Però de que parles ? Què li passa, a la teva família ?

- Es que... és que tinc un cosí detingut - he murmurat a la fi.

Ell m'ha mirat gairebé amorosament i fins llavors no he vist que les meves paraules l'havien inquietat.

- Un cosí ! Ets formidable, nena ! Tens un cosí detingut i tu et preocupes tant que...

- Es que va agredir un policia - l'he interromput.

- Va agredir un policia ! - ha repetit ell, i m'ha tustat les cuixes, cada cop més rialler.

- No t'enfades, doncs ? - he parrupejat jo.

- Es clar que no ! Gira't - ha dit aleshores.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

De moment no l'he entès, perquè aquella no era una conversa per excitar ningú, però pel que sembla ell troba estímuls on jo no en sé veure cap i, sí, en tornava a tenir ganes, tan sobtadament urgents que ja esmunyia les mans cap a sota les meves natges per tal de facilitar-me el gest quan he recobrat l'esma suficient per separar-me amb brusqueria.

- Altra vegada ? - li he cridat amb una veu fosca i ara sense hipocresies de colom.

- Vine ! - ha manat ell.

Potser ho hauria hagut de fer, potser hauria hagut de consentir-li el caprici amb l'esperança d'interessar-lo verament per en Mústels, l'existència fora la llei del qual acabava d'acceptar sense fer-hi escafalls, com un episodi normal que no escandalitza ni provoca represàlies... Potser sí. Exactament com l'altre dia, però, l'he oblidat, ho he oblidat tot, excepció feta de l'exigència intolerable, i he corregut fora del llit abans no em brutalitzés. Cadascú té el seu límit, i aquest deu ser el meu.

Que ell no el respecta ho he comprovat quan ha vingut cap a la porta amb les mans alçades i ha intentat d'abatre'm amb una plantofada que, si m'encerta, m'estèn. Però jo ja fugia per l'obertura i escales enllà, cap al pis de sota, on no ha gosat seguir-me perquè anava despullat. Al capdavall, és un oficial de la policia i un excès d'exhibició el podria perjudicar prop dels seus superiors.

- Bena... - m'ha cridat discretament en Puja.

- No.

- No vull que donis espectacles.

- Això tu !

Ha tornat apressadament cap dintre, on s'ha vestit en un tres i no res abans de sortir altre cop, ara amb la meva roba. Jo, que havia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

pujat fins a mig replà, en veure'l he corregut de nou cap baix, però ell tampoc no ha intentat de perseguir-me, sinó que s'ha quedat dalt.

- Posa't això.

M'ho ha tirat per damunt la barana, sense que jo ho recollís.

- Em quedaré aquí, despullada, fins que te'n vagis.

- No cridis ! - m'ha recomanat -. Ja me'n vaig. Puja.

- No; de primer ves-te'n.

Ha obeit a regel, amb la cara enrabiada i, en passar pel meu davant, s'ha tret despectivamente un bitllet de la butxaca, un de sol, i l'ha deixat caure als meus peus.

- Cobra't - ha dit, venjatiu.

Jo m'he limitat a xiscolar, segura de l'efecte. I sí, l'expressió de la cara se li ha obert com una casa violada i tot seguit ha arrencat a córrer cap a l'entrada, on ha rebatut amb violència la porta del carrer. En aquell moment, jo, que també havia corregut, acabava d'arribar al pis mentre alguns veïns sortien a l'escala buida a preguntar-se què passava... Feia riure.

Tres dies després. Aquest vespre, abans de sopar, he entrar un moment al "Planeta", més que res per matar el temps. Les hores són llargues, no sé què fer i a les barraques no hi vull anar per no comprometre ningú. Em passejo, doncs, i potser bé una mica més que no seria convenient.

No pensava que ell hi fos, en aquella hora, de manera que m'he quedat una mica sobtada en veure'l amb uns companys. No ens hem dit res i, al cap d'una estona, ells se n'han anat. Mentrestant, jo ja havia lligat conversa amb un altre noi que no deu ser un client habitual, perquè em tractava molt cerimoniosament, com si de veritat fos una senyoreta. I l'assumpte no hauria pas prosperat si a ell no se li hagués acudit de tornar, ara sol. Es la seva presència que m'ha empe-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

nyut a fer el que he fet, el que pràcticament no faig mai : invitar el desconegut a passar una estona amb mi. Ordinàriament sempre deixo que els homes prenguin la iniciativa i aleshores, si l'individu em convé, em limito a donar-li un preu.

Ell, el noi, no ho esperava i fins i tot s'ha posat vermell de l'emoció; no hi ha dubte que li agradava. Ha assentit rapidament, tan de pressa que he pensat que tenia por que em repensés. No s'ha acabat de creure que parlava seriosament fins que ja érem a casa i ha vist que em començava a treure la roba. Era un xicot agradable i delicat, d'aquests que et tracten com una persona i volen parlar una estona i acariciar-te, i això l'ha perdut, perquè tot just es disposava a muntar-me quan han trucat insistentment a la porta.

- Deixa, que truquin - li he dit, però els cops eren forts i ell s'ha posat nerviós, de manera que no m'ha quedat més remei que saltar del llit. I, al capdavall, què m'havia proposat, sinó això : engelosir en Mestranal ?

Ha entrat directament a la cambra, des del llindar de la qual s'ha quedat mirant el pobre noi abans de manar-li :

- Fot el camp !

- Ei, no corris tant ! - he protestat jo -. Es un client.

- Fot el camp ! - ha repetit ell.

- Amb quin dret ?... - ha començat el xicot.

Però en Mestranal no l'ha deixat acabar. S'ha tret la pistola mentre avançava amenaçadorament cap al llit i, amb les dents serrades, ha rondinat :

- Dret !

El xicot ha recollit la roba sense demanar més aclariments i ha corregut cap a la peça de fora, on es deu haver vestit. No ho he vist, ja que en Mestranal ha tancat la porta al seu darrera. Jo m'he assegut al llit.

- Molt bé, ara ja has fet el pinxo...

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

M'ha bufetejat.

- I continues fent-ho...

- A partir d'ara - ha dit - aquí només hi entra un home : jo.

- Es casa meva ! No ets ningú per disposar de la meva vida. Ni per pegar-me. Sóc una persona lliure !

- No toleraré que m'humiliis - ha fet, adust.

- Jo ?

- Sí. Mentre dormi amb tu no vull que vagis amb cap més home.

- Però és que ja no hi dorms, tu, amb mi. Hi dormies. Des de l'altre dia, s'ha acabat. No et creguis que em vull passar les nits corrent per les escales despullada perquè tu ets un vicióS - m'he anat exaltant, sense témer-lo -. No sóc una cosa; sóc una dona i sé què m'agrada i què no m'agrada. Em venc, sí, però venc un amor normal, jo ! Si vols això altre, demana-ho a una altra !

Ell brandava el cap,ple d'admiració.

- No entens res, no has entès mai res !

- Ah, no ?

- No. Qualsevol dona se sentiria afalagada, enorgullida...

- Ves-te'n, Mestranal - li he demanat - No ho vull tornar a discutir. Es que no i sempre serà que no.

M'he aixecat i he començat a vestir-me, con si donés l'entrevista per acabada, però ell m'ha subjectat el braç.

- Deixa això... Està bé, no en parlarem més. Si és una qüestió de principi, no hi tinc res a dir. Sé respectar els principis,jo. No oblidis que sóc un oficial de la policia.

- No oblido res. Però deixa'm vestir; tinc fred.

- Fica't al llit, doncs.

L'he mirat, suspicaç, però llavors he vist que em somreia.

-Molt bé. Recorda el que has dit.

- Ho compliré.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

I sí, ho ha complert. Ho hem fet com és usual, o gairebé, ja que ha introduit un altre ritus inèdit en aixecar-se dues vegades a beure aigua mentre estàvem en ple coit. He quedat tan meravellada que li he preguntat :

- Et fa set ?

- No - ha dit ell amb la naturalitat que sempre parla d'aquestes coses -. Es per diferenciar bé les etapes.

- Quines etapes ?

- Ja deus haver observat que encara no són les nou...

- I què ?

- Tècnicament, doncs, encara som a la tarda.

- Vols dir que a la tarda s'ha de fer en tres etapes ?

- No, quatre. Introducció, pausa, prosecusió, pausa, i conclusió.

- Són cinc - li he fet observar, però ell ha dit :

- No, les pauses compten per una.

Després d'això no té res d'estrany que hagi renunciat a més claricies que potser encara ho haurien acabat d'enfosquir. Mai no en trauré l'aigua clara, d'aquests procediments, i la veritat és que tant me fa.

A ell, però, no hi ha dubte que l'acompliment d'aquestes cerimònies, si pot lliurar-s'hi sense ser contrariat, el posen de bon humor i li donen una sensació de benestar que el fa més accessible. Ho he aprofitat i, com qui no hi toca, li he dit :

- L'altre dia, quan et vas posar d'aquella manera, em vaig creure que ho feies perquè estaves molestat...

- Molestat ?

- Sí. Acabava de parlar-te d'aquell parent detingut. No et podia agradar. Ja sé que te'n vas riure, però en el fons...

- No siguis ximpleta. Gairebé tothom en té, de parents detinguts. I a més em vas dir que no era res polític. Va barallar-se amb un po-

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

licia, oi ?

- Sí. I no és polític, això ?

- No, no ! - ha rigut ell -. Un simple incident d'ordre públic. Una mica greu, si vols, perquè va faltar a l'autoritat per vies de fet, però se'n sortirà amb una pena relativament lleu. L'han jutjat, ja ?

- No en sé res. Temps enrera vaig preguntar, però ningú no me'n va saber donar raó. Em sembla que al "Quatter"duen les coses tan embolicades que ni ells mateixos no s'hi entenen.

- Es clar que s'hi entenen ! - ha protestat ell -. Tots els assumptes es duen al dia, ordenadament.

- Ja es veu que tu no has hagut d'interessar-te mai per ningú ! Prova-ho i ho veuràs. Pobre Mústels, perdut entre milers d'expedients o com se'n digui !

Ell ha recollit el nom a l'acte.

- Mústels, es diu ?

- Sí. Com ho saps ? Que el coneixes ? - he fet l'ingènua.

- Si ho acabes de dir !

- Ah ! - i he esclafit una rialla de ximpleta mentre l'abraçava -. Sóc tan despistada com al ¿Quarter" !

Ell ha tingut una sortida més o menys humorística que no s'acaba d'avenir amb la seva personalitat :

- Amb la diferència que ells no ho són.

- Millor per en Mústels, doncs - he repetit el nom per tal d'assegurar-me que no l'oblidaria, i llavors he canviat de conversa.

No li he demanat res, doncs; les coses han anat prou bé per evitar-me possibles discusions posteriors si un dia li passés pel cap de tirar-me en cara que m'he volgut aprofitar de la seva posició. Si fa alguna cosa, la farà per pròpia iniciativa. Si no, ja tindré ocasió d'insistir. Confiem-hi.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Eren dos quarts de vuit del matí quan han trucat a la porta. Tot i l'hora, tan desacostumada, m'he cregut que seria en Mestfanal, el meu únic visitant llevat del noi de l'altre dia, en el qual ni he pensat. Per això, en trobar-me davant els dos desconeguts, anava despentinada i duia únicament la camisa de dormir, massa transparent i massa curta per acollir persones estranyes a la meva intimitat. Es clar que a ells no els ha fet res, tot seguit han posat uns ulls eixerits que contrataven amb la duresa de les cares, de les barbetes sobretot, enèrgiques i gruixudes, de gos de presa que clava les dents a fons allí on ha mossegat. O sia que es veia d'una hora lluny que eren policies.

He tingut un sobresalt quan han dit que volien fer-me unes quantes preguntes, però els he fet entrar, naturalment; no em quedava altre remei. Tots dos eren alts i grossos i s'han instal.lat feixugament, un d'ells a la butaca i l'altre al divan, mentre els deia que m'anava a vestir. Però no m'ho han permès.

- Ja està bé així - ha dit el més corpulent, un individu de barba tan serrada que li blavejava i tot. - Serem breus.

- Es tracta d'un tal Mústels - ha encadenat l'altre sense perdre'l cop dels meus moviments mentre procurava seure tan discretament com la roba m'ho permetia.

- Tenim entès que vostè és un familiar seu...

L'ànima m'ha caigut als peus, perquè la informació només podia haver-los-la facilitada en Mestranal, el traidor. Com que era inútil negar, he contestat afirmativament :

- Sí. Som parents de lluny.

- Estem investigant les seves activitats durant els darrers temps, des que va abandonar la casa del seu pare.

- Més bé els ho diria ell, això - he replicat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- Ara ens interessa el que ens pot dir vostè -ha fet el més corpulent.

- No sé si els podre ser gaire útil... Fa molt de temps que no l'he vist, potser tres o quatre mesos enrera. Va ser quam em va dir que érem parents.

- Li ho va dir ? - s''han estranyat ells, amb motiu.

- Si. Jo no ho sabia, a casa no se n'havia parlat mai, de la seva família.

- No es coneixien, doncs ?

- No. El vaig veure per primera vegada en un bar - he anat improvisant - i en saber que em deia Bena va dir-me que teníem parentiu. En conjunt, hi he parlat potser tres o quatre vegades.

- Tres o quatre mesos enrera ?

- Sí.

- A què es dedicava, aleshores ?

- Em va dir que era pagès. No és veritat ?

L'home ha eludit la resposta.

- I després van deixar de veure's ?

- Sí. El vaig perdre de vista de la mateixa manera que l'havia conegut, casualment.

- Com vol dir, casualment ?

- Doncs... Es el que passa amb les persones. Coincidiu en un lloc, us trobeu unes quantes vegades i després ja no us torneu a veure mai més, o fins al cap de molt temps.

L'altre s'ha repenjat contra el respatller de la butaca, probablement per mirar-me les cuixes dés d'un indret més favorable. En tota l'estona no havia deixat d'estudiar-me-les.

- I de què parlaven, durant aquestes entrevistes ?

- Sempre van ser molt curtes... De res de particular. De pel.licules i coses per l'estil. També de mi. Em sembla que li agradava.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Es comprèn, això - ha ~~xxxxxxxx~~ concedit el més ~~xxxxxxx~~ corpulent-. Què li deia ?

- Les coses que se solen dir a una noia, que sóc bonica...

- Va demanar-li que dormís amb ell ?

- No.

- O sigui que mai no va posar els peus en aquesta habitació ?

- No, mai.

- No va parlar-li del moviment ?

- De quin moviment ?

- Ni va proposar-li que entrés a formar-ne part ?

- No em va proposar res. De quin moviment ? - he repetit

Ells, però, de pregunta no en contestaven cap. Volien respostes i prou.

- Sabia que l'havien detingut?

- Sí - he confessat.No em podia contradir, després d'haver parlat amb en Mestranal.

- Qui li ho va dir ?

- Un noi que de vegades anava amb ell. Els havia vist junts...

- Com se diu ?

- No ho sé. Mai no me'l va presentar. Un cop vaig sentir que l'anomenava "el carboner" - vaig improvisar de nou.

- Era carboner ? Tenia un establiment ?

M'he arronsat d'espatlles, desinteressada.

- Mes aviat ho vaig interpretar com si es dediqués a fer carbó. Al bosc, vull dir.

- I on el va veure ?

- Quan em va dir això de la detenció ? Pel carrer. Travessava la plaça del mercat i ell venia de l'altra banda. Em va dir que estava detingut i jo vaig preguntar-li què havia fet. Però no ho sabia. Jo vaig pensar-me que era perquè temps enrera va insultar i agredir un poli-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

cia.

- Li ho va contar ell, això ?

- Sí, un dia que parlava de coses del camp. Em va semblar que no hi donava cap importància.

L'altre s'ha inclinat cap al meu escot.

- I el carboner hi ha estat mai, aquí ?

- No, tampoc. No es pot dir que hi hagi parlat mai, fora d'aquest dia del mercat.

- Quina mena d'home és ? Ens interessaria una descripció com més detallada millor - m'ha demanat el més corpulent , que ara s'havia tret un llapis i un carnet de la butxaca.

- Mai no m'hi vaig fixar gaire...Un home com tants, ves !

L'altre brandava el cap i, gairebé amb dolcesa, ha dit :

- Com pot veure, hem preferit estalviar-li molèsties. Podíem haver-la convocada al "Quarter" en lloc de visitar-la a casa seva... Es raonable, doncs, que esperem una col.laboració sincera per part de vostè...

- Però si he dit tot el que sabia!

- Potser sí. Ara ens interessa la descripció del carboner.

He hagut d'inventar-me'n una : alt, prim, cara xuclada, orelles grosses, nas curt, llavis carnosos, ulls menuts... El del carnet ho ha apuntat tot.

En acabar, l'altre ha volgut saber :

- Vostè en què treballa ?

- Bé... - he vacil.lat, sobtada, però el seu company li ha adreçat una mirada reprovativa, com si l'home hagués fet una planxa, i tots dos s'han regirat, incòmodes, abans de reprendre l'interrogatori pel començament , o sigui des del meu suposat primer encontre amb en Mústels, al bar.

Ho hem repetit cinc o sis vegades, probablement perquè tenien

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ganes d'arreplegar-me en alguna contradicció, però jo estava més serena que ells. En aquell moment ja havia comprès que em convenia desconcertar-los i tot d'una he canviat de tàctica, com si m'haguessin fet posar nerviosa. Encreuava i desencreuava les cames, les replegava sota meu, tornava a allargar-les, les obria i les tancava, tan aviat inclinada endavant com amb el tors projectat enrera, com si no m'adonés de com els enllaminia... Ells s'anaven posant vermells, la respiració se'ls feia pesada i els ulls els brillaven com si volguessin competir amb el sol que començava a entrar per la finestra. Jo em pensava que no intentarien res, que respectarien la "propietat" d'en Mestranal per esperit de cos, per disciplina, però és que no havia previst que un d'ells, el menys corpulent, es veuria obligat a córrer cap al wàter amb una expressió trasbalsada que feia fàstic.

L'altre, sol, ho ha aprofitat a l'acte.

- Jo sóc diferent - ha dit, i m'ha posat la mà damunt ~~g~~. On ens podem veure ?

He vist immediatament que em convenia. Si en Mestranal m'havia fet traició, aquest podia ser un aliat. Li he somrigut :

- Aquí mateix.

- Quan ?

- Demà. Vine en aquesta hora.

- No acabo el servei fins a les nou.

- Vine a les nou, doncs.

La perspectiva l'ha engrescat tant que les mans se li escapaven, però li he aturat la iniciativa a temps en sentir l'aigua del dipòsit. Quan ha entrat de nou el seu company, doncs, tornàvem a estar asseguts l'un davant de l'altre, immòbils i ell amb una pregunta a la boca :

- No pot afegir res més ?

- Em penso que no - he dit -. De tota manera, si se'ls acudeix al-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

guna altra cosa, sempre em trobaran aquí. No he d'amagar res.

Ens hem acomiadat doncs amicalment, el menys corpulent d'allò més pansit i ara amb ganes de perdre'm de vista. Tenia motius per estar avergonyit.

Em pensava que en Mestranal em faria una visita, però no ha vingut i me n'alegro. Sé que tindrem una escena,no puc pas fer veure que no sospito que l'interrogatori d'ahir és obra seva i tampoc no és d'esperar que ell ho negui. Ara, com que d'explicacions no en voldrà donar, el més fàcil és que hi hagi crits i violències i, la veritat, en aquest terreny duc les de perdre. El més senzill seria no tornar-lo a veure, desaparèixer i deixar córrer aquest assumpte, però sóc massa obstinada per resignar-m'hi. Ja que he començat, em cal anar fins al final, passi el que passi. I ningú no m'assegura que, encara que sigui de passada, no pugui fer-me amb alguna altra informació de valor, com la dels dipòsits d'armes. I si no a través d'ell, per mitjà del corpulent, perquè amb aquest penso jugar a cos descobert. Amb ell disposo d'avantatges : no el temo i en canvi puc ferli mal. Sap perfectament que en venir aquí es propassa i fa la llesca a un superior. Miraré d'aprofitar-ho.

Ha acudit a les nou i deu, directament davant del "Quarter", i des del llit li he cridat que entrés. Feia un quart que tenia la porta oberta.

Tal com m'imaginava, s'ha quedat encisat, amb els ulls fits al meu damunt, incapaç de separar-los del llit on reposava prou descoberta per revelar tot el que pretenia amagar amb el meu gest falsament púdic, de professional. Això,però,no ha prou llest per haver-ho vist.

S'ha atansat amb les mans allargades i els ulls vagament tèrbols,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

potser sense adonar-se que mormolava tot de paraules confuses perquè ni tenia esma d'acabar de confegir-les. Però no calia, la seva actitud era prou eloquent.

He deixat que em besés i finsi tot me li he abraçat enjogassadament sense preocupar-me massa de la fortor ofensiva del seu cos suat, però després, quan ja era al llit, li he aturat els entussiasmes.

- Espera - he dit -. De primer hem de parlar.

- Parlar ? Què hem de dir ?

- Moltes coses. Tu ja deus suposar que una noia com jo no es dóna mmmmm així, tan fàcilment... N'hi ha molts que em volen, però no a tots els dic que sí. Tu saps el que donarien alguns per trobar-se al teu lloc ?

Estava massa atabalat per encertar una resposta escaient, i més encara perquè hi havia una certa contradicció entre el que li deia i els meus gestos, car tot parlant li he posat les mans sobre les sines, invitant-lo a que m'acariciés. Ha balbucejat, doncs :

- Jo... jo...

- Sí - he fet -. Què em donaràs, tu ?

- Tinc dues mil pessetes... - ha començat.

- No, no, no vull diners. Vull que em diguis una cosa.

- Què ?

- Per què em vau venir a interrogar, ahir ? Qui us ho va manar ?

Ell s'ha separat una mica.

- No t'ho pud dir, això. Són coses del servei.

M'he mogut mmm lleugerament, per refregar-me contra el seu cos amb un gest invitador , i he sospirat :

- Es una llàstima... Va ser en Mestranal ?

- No puc dir res.

- Ja saps que sóc la seva amiga, oi ?

Ha assentit mudament.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Però tu has vingut perquè ahir et vaig agradar i tens molts ganes de mi... T'has dit : La Bena deu saber fer l'amor i dintre seu es deu estar molt bé. I és veritat, et puc estimar molt... si vols. - L'he acariciat sense deixar de mirar-lo, atenta al canvi dels seus ulls -. Vols ?

S'ha inclinat endavant amb una violència maldestra, profundament alterat per la invitació, i he permès que em tornés a besar abans de separar-lo per repetir :

- Vols ?

- Em faràs tornat boig !... - ha mig braolat ell.

- Sí - he dit -. Tots dos... Però digues...

- Per què ho vols saber ?

- Va ser en Mestranal ?

Ha fet que sí amb el cap i jo l'he recompensat amb una altra besada abans de proseguir :

- Per què ? Sospita de mi ?

Ho ha tornat a dir amb el cap, sense atrevir-se a comprometre's amb paraules.

- Es pensa que sóc còmplice d'en Mustels?

- Pensa que ho pots ser.

- Però en Mústels només es va barallar amb un policia...

- No. Forma part... No puc, Bena, no t'ho puc dir !

- Qui ho ha de saber ? Tu i jo no ho contarem a ningú. Ens estimarem, ens estimarem molt, sempre que vulguis, tantes vegades com vulguis... Oi que em vols estimar moltes vegades ?

- Si... Deixa'm, Bena...

- De què forma part ?

- D'un moviment de resistència. Es a dir , no ho sabem del cert, ho suposem. Bena, jo...

- Quin moviment ? Qui heu detingut més ?

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ningú. No ha volgut parlar.

- L'heu torturat ?

En veure que es resistia, he insistit en les meves carícies, lentes i prolongades, tant,que a la fi, incapaç de contenir-se, ha forcejat violentament amb els genolls per tal d'obrir-me, però jo he rigut mentre brandava el cap.

- No, m'has de contestar.

- Després...

- Ara. L'heu torturat ?

Ell ja no em sentia, maldava amb tanta porfídia que he hagut d'empentejar-lo severament tot dient-li :

- Ets més fort que jo, però un home sol no pot fer res,si una dona es nega... Digues, l'heu torturat ?

- Sí - ha contestat amb la boca escumejant.

- Però és viu ?

- Si, sí !

- On el teniu ?

- Al Quarter ... Que no puc més, Bena !

- Vine, doncs - he dit, i l'he enllaçat amb braços i cames, disposada a deixar-li un record inesborrable que em permetés de servir-me'n.

I ho he aconseguit, ja que en acabar encara em besava i no parava de repetir :

- Bena,oh Bena, Bena...

Li he amoixat els cabells, les galtes una mica rasposes i blavejants com l'altre dia.

- Ets feliç ?

- Si, Bena, molt...

- Ho pots ser més encara. Cada dia, si vols. Però jo només estimo els qui m'estimen. M'ho has de contar tot...

- No sé res més.

-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Si. Saps si el volen matar, les accions que preparen, si en Mestranal té la intenció de fer-me detenir...

-No me les diuen, a mi, aquestes coses.

- Però les pots esbrinar. No ets un policia qualsevol, sinó un inspector.

- Sí.

- I entre vosaltres us ho dieu tot. Es natural, oi ?

Ara ell em mirava, recelós, una mica separat.

- Ets un d'ells, doncs ? De la resistència ?

- Mira - he fet, sense contestar-li, apartant-me més -. Mira'm... Es teu - i em passejava les mans pel cos -. Però no m'agrada compartir les fidelitats. Amb mi ha de ser tot a canvi de tot.

- Vols que em perdi, oi ? - ha dit amb un deix de tristesa que esborrava tot el que en ell pot haver-hi de policia.

- No. Si et volgués perdre, ja ho hauria fet. En tenia prou amb dir a en Mestranal que em venies a veure. No - he repetit -, vull conservar-te. Quan trobo un amant com tu...

- Però m'invites a fer traició - m'ha interromput.

- Tots hem de trair una cosa o altra. Ara tu has d'escollir entre mi ells o jo.

- I si escullo contra tu ?

- Res. No faré res.

- No ho diries a en Mestranal ?

- No. M'has fet feliç i no et vull cap mal.

- Ni si et denuncio ?

- Tampoc. En aquest cas només et demano una cosa, que em torturis tu.

- No podria.

- Ja ho sé - he dit simplement, i ens hem quedat tots dos callats, mirant-nos, jo tan intensament com podia, amb uns ulls on ell deu haver llegit el que no hi havia, ja que després m'ha abraçat i he sentit

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

que el seu desig creixia de nou.

- No... - he dit amb un gest las.

- Sí... - ha mormolat ell.

- Ja no seria el mateix. Ara sé que ~~[illegible]~~ els prefereixes a ells.

- No és veritat !

- Ho dius...

- No et vull perdre - ha afirmat ell, amb una veu tendra, desconeguda. - No sé si mai me'n penediré, però...

- No, no, mai, t'ho juro ! - gairebé he cridat mentre el premia contra meu, i aleshores he tancat els ulls per no veure la seva cara congestionada.

Després m'ha contat tot el que sabia : a en Mustels l'han interrogat i pegat cada dia des que el van detenir i ara és a la infermeria, mig baldat. No hi ha cap esperança de fer res, caldrien massa complicitats i els agents solen ser fidels als seus caps. Ell, fins ara no ha intervingut en l'afer perque tenia un altre servei relacionat amb un tràfic d'armes que fins abans d'ahir l'altre no van liquidar amb l'empresonament de tres dones i cinc homes que passaven sovint la frontera per compte d'una organització internacional. M'he assabentat, doncs, que hi ha altres grups que s'oposen al sistema i que el combaten, però sembla que tots són petits, desconectats entre ells i que fan poc mal. De fet, he quedat una mica decebuda. O és un bon comediant o veritablement no sap gran cosa. N'he tret la impressió que peguen una mica a tort i a dret, sense mirar prim, amb l'esperança d'encertar de tant en tant. Fet i debatut, tenen una mica de por, per això es mostren tan durs, tan severs, i malmenen la gent sense ~~[illegible]~~ disposar de proves que els comprometin. En principi, consideren tothom com un enemic.

- I a tu t'agrada, de fer aquesta feina ? - li he preguntat.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Si m'ho manen...

- No et pregunto això; et pregunto si t'agrada.

- Què vols que et digui ? Es una feina com una altra.

- Ets un animal ! - he exclamat sense poder-me aguantar.

- Ei, tu !

- Un animal ! - he repetit -. I no vull que ho siguis, sents ? No vull que em toquis amb unes mans que han pegat altres persones.

- No m'hi puc pas negar... Què pensarien ?

- Quan hàgim alliberat en Mústels, deixaràs la policia - li he dit, i aleshores m'he quedat d'allò més sorpresa, perquè ben mirat què se me'n fot, del que faci, si no m'és res ni l'he de tornar a veure quan me n'hagi servit ? Però no he tingut temps de pensar-hi, ja que ell ha fet :

- Ei, alto ! No alliberarem ningú. No t'acabo d'explicar que és impossible ?...

- Ja ho veurem. Tu observa...

- Tot té un límit, Bena.

- On ? - li he preguntat, agressiva.

- Com, on ?

- Al llit no he vist que en tinguessis pas cap...

- Això és diferent - i ha somrigut, satisfet amb ell mateix.

Encara que sembli inexplicable, en el fons és un bon jan i en faré el que vulgui tot, que sempre comenci per protestar. Pensant-hi bé, de segur que n'hi ha molts, així. Molts que, sense el sistema que els afalaga els mals instints, serien gent corrent, com nosaltres... Bé, no, no és això. Tampoc nosaltres no som gent corrent, ara. L'únic que ens separa d'ells és la voluntat de combatre un mal original, comú, que divideix el món entre víctimes i botxins. Perquè és així, no ho sé.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Novell interrogatori, a casa, a compte de dos policies descone-guts que han recomençat com si els seus companys no m'haguessin preguntat mai res. No se'n cansen, són infatigables, repeteixen les preguntes com si acabessin d'inventar-se-les...

Aquests m'ha trobat vestida i m'he evitat, doncs, escenes com la de l'altre dia. Per la resta, els d'avui eren primets, freds i d'una polidesa que pretenia amagar la duresa de la seva insistència. He procurat contestar amb les mateixes paraules del primer interrogatori i, sostinguda pel record de la meva complicitat amb Orinella, el "meu" policia, he aconseguit de mostrar-me serena d'un cap a l'altre d'entrevista.

Els estreps no els he perdut fins a la nit, quan ha acudit en Mestranal i, d'entrada, li he dit que ja se'n podia tornar per on havia vingut, que amb gent com ell, de mena tan traidora, no m'hi feia. Davant la meva escomesa, ha fet tots els papers de l'auca : de primer s'ho volia prendre rient, després s'ha excusat amb la seva obligació i a la fi m'ha amenaçat amb fer-me detenir. Això darrer sense to ni so, cosa que encara m'ha fet enrabiar més.

M'he negat a dormir-hi, en això m'he mostrat ferma tot i que m'ha pegat. Per tal d'evitar, en el possible, una acció venjativa, li he dit :

- No em tornaré a ficar al llit amb tu fins que em treguis tots aquests esbirros de damunt. No he fet res i prou desgràcia tinc de ser parenta d'un detingut.

I sí, això l'ha calmat una mica, si bé ha mmm contestat :

- Es que tu no et fas càrrec que estem rodejats d'enemics.

- L'altre dia els menyspreaves, - li he recordat,

- I els menyspreo, però això no vol dir que no hàgim de vigilar. Precisament ens podem permetre de menysprear-los perquè vigilem.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Doncs vigila fora d'aquí ! En lloc de fer-me aquesta porcada, més hauria valgut que t'interessessis pel meu parent.

- I qui et diu que no m'hi he interessat ? No te'n preocupis tant, d'ell. Tu compleix amb el teu deure...

- Amb quin deure ?

- Amb el que tens amb mi.

- No en tinc cap. Ningú no pot obligar-me a dormir amb tu.

M'ha tornat a agredir i fins m'ha retorçat els pits, però jo he sabut defensar-me i, amb un cop de genoll, me l'he tret de damunt com he pogut. No ho esperava i, el més curiós, és que la meva salvatgeria li ha fet gràcia. En refer-se, ha dit :

- Ets una petita fera, però estic acostumat a domar-ne de més ferotges. Vine aquí...

Ha pretès besar-me i s'ha mig sortit amb la seva, però del restant res, s'ha hagut de quedar amb les ganes.

- Fins que aquests em deixin tranquil.la - he insistit.

- Molt bé. De tota manera, ara ja han acabat.

- I d'en Mústels, què ?

- Res. Aviat el deixaran lliure.

M'he quedat veient visions.

- I l'agressió ? No el condemnaran ?

- No s'ha provat res - ha dit ell, i en aquell moment he començat a malfiar-me - Deus estar contenta, oi ?

Jo he mentit :

- Tant me fa. Vull dir que me n'alegro, però al capdavall el conec pom. Ara ja ho deus saber, perquè de segur que has llegit les meves declaracions. Més que res em preocupava pel que podies pensar tu, i ja has vist que feia bé. Ni amb mi no pots deixar de ser un policia - he lamentat -. En fi, no en parlem més. Torna demà, si vols. Potser hauré canviat d'humor.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Més et valdrà - ha dit ell, vagament amenaçador.

Però ja no em fa por. Al capdavall, policia o no, és un home i avui m'he sortit amb la meva. Es clar que ho he pagat : tinc el cos ple de blaus i ara, hores després, els pits encara em fan mal. No comprenc que es pugui ser tan sàdic.

Feia bé de no fiar-me'n. La primera cosa que m'ha dit l'Orònella és que en Mústels és mort. Van matar-lo ahir, a primeres hores de la matinada, als subterranis del "Quarter", on tenen una cambra destinada a les execusions. En Mestranal, doncs, va mentir-me, perquè en aquella hora, quan m'assegurava que no [illegible] tardarien a deixar-lo lliure, ja l'hayien liquidat.

- Però per què, per què ? - he fet.

Ell volia consolar-me i s'ha mostrat més tendre que no fa preveure el seu físic una mica brutal i la cara inexpressiva quan no la hi trasbalsen els desficis de la carn. Sí, les aparences no li són [illegible] favorables, però he tingut sort, és un bon noi.

- Em sap greu, Bena, de veritat...

Però jo no estava disposada a acceptar-ho.

- Greu... Quants n'has matat, tu, des que ets policia ?

- Cap. Hi ha un servei especialitzat en aquesta feina.

- Però has contribuit a proporcionar-los víctimes, has torturat gent, has ajudat a fer complir unes lleis injustes...

Ell ha sortit per la tangent:

- Bena... Jo t'estimo...

- M'estimes ? Una persona que estima un semblant seu, ni que només sigui un, no pot perseguir els innocents. No veus que és contradictori ?

- No hi sé...

- Jo sí. Com pots pagar l'amor d'una criatura amb l'odi que sents pels

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

altres, per tots els altres que no t'han fet res ?

- Però jo no et coneixia, Bena...

Ho ha dit amb un posat tan trist que m'he deixat entendrir, però he començat per voler amagar-ho :

- Ets un animal, Orinella. Sóc ximple de deixar que dormis amb mi.

- No, Bena... Això és diferent.

- Animal - he repetit, però l'he abraçat.

Es possible ? Es possible que allò que ha començat amb una finalitat ben determinada es converteixi ara en una altra cosa ? No és pas el meu tipus d'home, i és un policia. Què ho fa doncs que avui, precisament avui, quan la mort d'en Mústels pesa damunt meu, l'hagi acollit amb un autèntic desig de ser estimada, de lliurar-me-li ? No m'he mostrat provocativa i ens hem fet l'amor amb senzillesa, amb honestedat, com dos enamorats. I el més curiós és que ell, l'animal, aquest tros de carn batejada, se n'ha adonat i en acabar ha dit :

- Bena... Ets tan dolça !

- Una puta, sóc !

- No, no !

- Una puta i un policia. Galdosa parella !

Però ell m'ha fet tancar la boca amb una besada, fins que ja no podia respirar. Després hem parlat seriosament i ell s'ha ofert a deixar el cos. Sembla que ho poden fer, a despit del que va dir la Frora a la Sera, si bé és difícil. Però jo no ho he volgut.

- No, ens pots ser més útil a dins - li he explicat com si ja hagués accedit a formar part de la nostra colla, i ell s'ha quedat mirant-me, indecís -. Sí - he proseguit -, si em vols has d'estar al meu costat.

Es massa senzill per acudir-se-li que amb el mateix dret podria exigir-me que jo em posés al seu, i per això ha acalat el cap, sense atrevir-se a contradir-me però preocupat per la posició en que el collocava, més perillosa que la nostra. Ràpidament, he dit :

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Ja sé que t'hi jugues la pell. Ens la hi juguem tots. I jo me l'he jugada amb tu, t'he fet confiança... No em pots defraudar, Orinella, jo vull ser feliç amb tu...

- Ens mataran a tots dos - ha mormolat ell.

- No. No ens poden agafar a tots. Cada dia n'hi ha més i guanyarem.

- Quan ?

- No ho sé, però n'estic segura. I si no guanyem...

- I si no guanyeu ? - ha repetit ell.

- Guanyaran d'altres, els que vinguin després de nosaltres.

- I no et fa por morir ?

- Sí.

- I a pesar d'això...

He mogut el cap.

- A pesar d'això.

Ell ha reflexionat un moment.

- Potser ens en podríem anar...

- No me'n vull anar, no me'n puc anar. No ho entens ?

- Sí... potser sí. No hi havia pensat mai.

- Potser no havies estimat mai ningú - li he dit. - S'ha d'estimar...

- I què hauria de fer ?

- Per estimar ?

- No, amb vosaltres.

- De moment, potser res. Respectar els detinguts, treure duresa a les ordres, no maltractar ningú...

- I en Mestranal ? - m'ha preguntat aleshores.

- Com vols dir ?

- Ets la seva amiga...

- Sóc la teva, Orinella. No vols que hi vagi, oi ?

- No.

- No hi aniré, me'l trauré de damunt. No aniré amb ningú més. Sóc

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

la teva amiga, la teva amant, la teva dona...

- Però sóc un animal - ha recordat ell.

- Sí, el meu animal - he rigut -. Alt, corpulent i amb la cara ferotge. Vine...

S'ha quedat fins a les dotze o la una, no ho sé, perquè se m'havia parat el rellotge i, a més, llavors estava endormiscada. He sentit com caminava de puntetes i la porta del pis que es tancava sense soroll...

- No he canviat gens d'humor - li he dit en obrir-li la porta, i ell l'ha empenyuda per entrar.

- Treu la cadena - m'ha manat.

- Et repeteixo que no he canviat d'humor.

I ell, de nou, contenint la seva ira :

- Treu la cadena. - I al cap d'un moment, en veure que no l'obeïa - He complert la meva paraula. Oi que no t'han tornat a molestar ?

He estat a punt de preguntar-li : "I què n'heu fet, d'en Mústels ?", però m'he contingut a temps, hauria hagut de donar massa explicacions, si no a ell, als altres que vindrien.

- No em trobo bé - he dit. - Ves-te'n.

- Què tens ?

- Ja t'ho pots pensar,

- No et crec. Deixa'm entrar.

- No.

- Et dono cinc segons. Pel que es veu, ignores la situació, no saps que si no t'han detingut és perquè jo ho he impedit... Si no obres, em rento les mans del que et pugui passar.

Parlava amb un to tan fred, tan decidit, que en un llampec m'he vist amb les mans emmanillades, en una habitació del "Quarter", envestada per quatre o cinc goriles... He despassat la cadena.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

- Ara ets raonable - ha dit.

I jo, rancuniosa :

- Fes el que hagis de fer, i ves-te'n.

Em pensava que no s'hi atreviria, en veure'm tan glaçada, però d'escrúpols no en té cap. Podia haver lluitat, com l'altre dia, i ja estava a punt de fer-ho quan m'ha vingut una desgana que m'ha deixat sense forces. I, al capdavall, què sóc, sinó un sac on els homes escupen la seva concupiscència ?

L'he acollit com una morta, inerta, amb els braços caiguts al llarg del cos, i ell, inconscient, ha preguntat :

- Què et passa ?

- Ja t'he dit que no em trobava bé. Has enllestit ?

M'ha bufetejat i jo, metafòricament parlant, li he ofert l'altra gàlta; o sigui que no he reaccionat. Això l'ha aïrat més :

- Que pago, eh ? - ha fet entre dents -. I vull estar més ben servit.

- Quan no m'amenacis - li he replicat.

Ell brandava el cap d'una banda a l'altra.

- Acabarem malament, Bena...

Sóc de la mateixa opinió i tot seguit he pensat que em caldria desaparèixer, abandonar la cambra; ara ja no hi havia de fer res, allí, en Mústels era mort. Però ell ni aquest consol no m'ha deixat, perquè abans d'anar-se'n encara m'ha dit, com si hagués llegit els meus pensaments :

- I que no et passi pel cap de fotre el camp, perquè et trobaria. Amb mi no hi juga ningú.

- No - he fet, amarga -. Ets tu qui jugues amb els altres.

- Exacte - ha reconegut -. I avui no et pago, no t'ho has guanyat.

No valia la pena de replicar i m'he limitat a mirar-lo amb un esguard absent mentre es vestia, i després, en sortir del dormitori

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sense ni dir adéu. Una mirada que ni ho era, d'objecte...

He anat a veure la mare. Es la primera vegada que torno a les barraques des que vaig llogar l'apartament. Ella, que ha estat contenta, no sap que aquesta visita potser és un adéu. Tinc mals presentiments, la seguretat que tot això no pot acabar bé. Ara, amb en Mestranal ja no podré fingir. No és com amb la mare, que s'ha quedat convençuda que tot em va estupendament. Es fàcil d'enganyar, ella.

Els companys no hi eren, però en canvi he vist en Fordi i gairebé m'ha fet entendrir l'espontaneitat amb què se m'ha llançat al coll.

- Quan tornaràs, Bena ? - volia saber.

La mare també, és clar, però jo he fugit d'estudi.

- No depén de mi - he dit.

Però potser sí.

Per l'Orinella, al qual he fet veure que no havia sabut res més d'en Mestranal, m'he assabentat que els de l'oposició han tingut alguna relliscada. Ell mateix ignora quina, però només així s'explica que els serveis de seguretat hagin decidit practicar unes quantes detencions i escorcollar certs locals on pel que sembla es reuneixen sota excusa d'activitats mercantils o professionals.

Li he fet donar les adreces exactes i, quan ha estat fora, he telefonat al meu contacte. Després del que sé, no n'espero res de bo, d'ells, em penso que ja ho vaig escriure, però no em sembla decent consentir que rebin si ho puc evitar. Són criatures humanes, com jo.

El marieta, de primer no s'ho creia, fins i tot se n'ha rigut.

- Això et diria a tu en Mestranal ! - ha exclamat.

Quan he començat a recitar-li noms i adreces, set en total, perquè si n'hi ha més l'Orinella no els sabia, ha canviat de to. Amb la riella glaçada als llavis, ha saltat del llit i ha corregut al telè-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

fon, prop del qual s'ha aturat en sentir que li deia :

- I si està vigilat ?

L'ha penjat de nou, amb un gest d'espant, com si fos una bèstia que el podia agredir, i ha assentit :

- Tens raó. Potser saben més coses que no ens imaginem... Que faig, ara ?

Estava atabalat, no hi ha dubte.

- Ves a veure directament el teu contacte. O telefona des d'una cabina pública.

- Sí, tens raó. Potser valdria més que m'acompanyessis. Una parella..

Però jo m'hi he negat :

- Ah, no, no ! Cadascú que faci la seva feina. Jo ja he complert. Em penso que no us podeu queixar.

Ha hagut de convenir-hi i ha començat a vestir-se apressadament mentre jo deixava el llit. Després hem baixat plegats fins a la porta del carrer, on ell ha fet cridar un taxi pel porter. Jo me n'he anat a peu, cap al parc, on hi ha coloms, arbres i sol.

No en tenia ni idea, però segons l'Orinella, que ara ja no m'amaga res, hi ha més d'un miler de persones desaparegudes, o sia que han abandonat la llar i els llocs de treball sense que se sàpiga que se n'ha fet. Cal remarcar que aquestes són les dades oficials, referides a casos comprovats. La xifra real, diu ell, deu ser molt més crescuda, potser de dues mil cinc-centes. Se sospita que tots ells poden integrar moviments de resistència o que acabaran per integrar-los si no se'ls descobreix abans que tinguin temps d'establir contacte. La majoria d'aquests desapareguts són homes joves o relativament joves, però també hi ha dones i algun vell. En general es tracta de gent molestada pels individus de la BIF, si bé d'altres es fan fonedissos sense causa aparent, sense provocació. La policia creu

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que aquests són els més perillosos.

Ara bé : l'activitat diguem-ne terrorista no correspon a aquestes dades, tota vegada que els grups que operen, amb molta discontinuitat, han de ser per força reduits a jutjar per les seves manifestacions públiques, gairebé totes elles ignorades de la població en el seu conjunt. Els serveis policials tenen la seguretat que en aquest moment només hi ha tres colles en acció, identificades pel que ell en diu la naturalesa especifica de les seves activitats. O sigui que cadascuna d'elles té la seva manera pròpia d'actuar i això permet de distingir-les.

A aquests grups proletaris cal afegir-hi l'oposició burgesa, recentment descoberta, si bé ja sospitada de fa temps, en la qual figuren comerciants, industrials, advocats, metges, intel.lectuals, potser algun funcionari... En saben poca cosa, encara, i les accions simultànies de l'altra nit no els han permès d'eixamplar aquest coneixement, tota vegada que en cap dels centres visitats no es descobrí res de suspecte i els tres individus detinguts al.leguen que hi deu haver un error, que són ciutadans d'ordre, responsables...

De primer he quedat una mica estranyada que, a despit del meu avís, no tothom abandonés casa, però després he comprès la jugada : si se n'anaven es delataven. Ara, en canvi, es poden fer l'innocent. No cal oblidar que tots són gent ben relacionada que es poden defensar i als quals la policia tractarà amb miraments. Els cops només són per nosaltres, els humils. Per començar, els tres detinguts els tenen en cel.les de primera, perquè es veu que n'hi ha de tres menes, o de quatre si se'n compta una de reservada als dirigents i que fins ara no ha tingut mai ocasió de servir.

- Els hi tancarem nosaltres - he rigut quan m'ho ha dit.

Ell, però, és escèptic.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Cinc dies sense veure en Mestranal. Ni ganes, naturalment. Deu estar molt ocupat coordenant els diferents serveis que han pres part en les darreres accions contra l'oposició burgesa.

Estic més tranquil.la i aquell presentiment malestruc sembla que es vagi esvanint. Però hi ha un problema sense resoldre.

He rebut un paper que em prega de passar pel "Quarter" demà passat l'altre, o sia el dia tretze. No sé qui l'ha portat, l'he trobat sota la porta en tornar a casa, a la tarda. Llàstima que no el portessin unes hores abans, quan era amb l'Orinella. Ara m'hauré d'esperar fins demà passat perquè m'aconselli. Es a dir, què pot aconsellar-me ? Que hi vagi, naturalment. Ja sabem que un prec d'aquesta gent equival a un ordre. Encara prou que no m'hagin vingut a buscar per endur-se'm entre dos agents, com solen fer.

Fa una hora que he matat en Mestranal. Escric per fer una cosa o altra, per veure si recobro la serenitat mentre espero l'Orinella que ha de venir a les nou quarts de deu. Ja voldria que les fossin !

He perdut el cap. Quan he sentit que em deia :

- Mentre en tingui ganes. I prega que no me'n cansi, perquè quan en tingui prou passaràs a la residencia especial. En conve fer bondat, doncs,

he allargat la mà cap a la tauleta de nit, on hi havia les tisores, i les hi he clavades a l'esquena, potser no prou profundament per matar-lo, però després, quan ha vacil.lat, he continuat apunyalant-lo amb tota l'ànima fins que s'ha quedat quiet.

Per què havia de contestar-me d'aquella manera en preguntar-li:

- Ha de durar gaire temps, això ?

M'havia posseit com l'altre dia, en fred i amb ganes de fer-me

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

mal, per pur afany de domini, després de negar-se a explicar-me què significava la convocatòria, de la qual ha pretès que no tenia notícies. El fet és que estava irritat i, més que res, deu haver vingut per compensar amb mi d'altres frustracions, qui sap si de caràcter professional...

I ara és mort, caigut sobre el llit, amb una cama penjant, tal com l'he deixat entre els llençols plens de sang, prop de les tisores que se m'han escapat de la mà quan anava a colpir-lo encara, ja inútilment, potser sense ira ja, arrossegada per un impuls sord i incontrolable que em duia a assegurar-me que mai més no m'humiliaria, oblidada de les conseqüències que no podré eludir perquè ell, en el seu món, és una persona important.

Tinc ganes de fugir, d'abandonar el cadàver en aquesta cambra i no pensar-hi més, però no ho puc fer, caldrà que el faci desaparèixer, que provi d'evitar que el trobin al meu llit quan els seus companys investiguin i, en primer lloc, vinguin aquí, a casa de la seva amant...

Aquell presentiment que ja m'abandonava, ara es confirma. Estic perduda.

L'Orinell m'ha retornat la confiança amb la seva serenitat. Té el costum d'enfrontar-se amb situacions enutjoses i, passada la primera sorpresa, ha dit espontàniament :

- Cal treure'l d'aquí.

S'ha solidaritzat doncs amb el meu acte, que creu que he fet per amor d'ell, tot i que no l'aprovi. Comprèn, però, que m'hi hagi vist obligada quan ha intentat de forçar-me, i m'ha abraçat.

- No t'amoinis, ens en sortirem.

M'ha fet bé, sobretot, aquest plural que m'arrencava, en la mesura del possible, de la soledat en què ens deixen els actes que no podem

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

compartir, però em costa d'arrimar-me al seu pptimisme fins i tot després d'haver-me dit :

- Aquesta matinada hi ha hagut dos atemptats, un d'ells mortal, contra oficials de la policia. Res no s'oposa a què n'hi hagi hagut un altre que de moment desconeixem.

- Però deuen haver estat fet amb arma de foc... - he objectat.

- Això sí.

- No podrem pas amagar que ell ha mort a cops de tisora. Es una arma que de seguida fa pensar en una dona...

A ell no li ha calgut ni reflexionar-hi.

- Hi ha maneres de dissimular-ho - ha dit - El cremarem.

M'he quedat esglaiada i em dec haver posat tota pàl.lida, perquè ell m'ha subjectat, com si temés veure'm caure.

- Com ? - he fet amb una veu blana i desmaiada.

- El durem fora ciutat. Sé d'un indret on podem regar-lo amb gasolina sense cap perill. Caldrà esperar la nit, naturalment.

Ha volgut "empaquetar-lo" de seguida, de tota manera, i hem procedit a embolicar-lo amb els llençols que també convé de destruir, ja que segons ell la sang es renta malament i més val no deixar rastres. Per això ha inspeccionat meticulosament el matalàs, on només hi havia una taqueta menuda que hem fet desaparèixer amb una punta de cigarreta encesa repetida sobre el llençol net amb què he substituit el vell. També m'ha fet fregar el terra que havíem embrutat una mica abans d'acudir-se'ns de posar-hi un grapat de diaris destinats a cremar amb la roba del difunt, el qual no ens hem pres la molèstia de vestir. Només hauria faltat això, jo tenia l'estómac tan remogut que he vomitat dues vegades, la segona sobre el terra mateix.

- Ara - m'ha dit en veure que em recobrava - convé que tu continuis fent la mateixa vida de sempre, com si no hagués passat res. Probablement vindrà algú a inter-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

rogar-te...

- Ah, no, això si que no ! De seguida notarien que els amagava alguna cosa.

- Pitjor serà si te'n vas.

- Falta que em trobin. Ningú no sap que visc a les barraques i, si cal, disposo d'un bon amagatall - he contestat, pensant en el celler de l'edifici oficial.

- No em sembla prudent.

- Es que no ho veus que jo no sóc com tu ? Si em porten al "Quarter", ja no en torno a sortir. No, faré tot el que vulguis menys això.

Ell s'ha resignat.

- Molt bé, però deixa-ho tot aquí. Vull dir la roba i les teves coses. Com si haguessis de tornar. També estaria bé que canviessis una mica la teva aparença. Pentina't d'una altra manera, fes-te tenyir els cabells, no et pintis els ulls i canvia la forma de la teva boca. També pots adoptar un altre estil de vestits, amb faldilles llargues, per exemple...

Jo feia uns ulls com unes taronges, en veure'l parlar amb aquella seguretat.

- I per que, tot això ?

- Si et busquen, buscaran una persona que respongui a la teva descripció actual...

- I tu creus que aquestes petites modificacions els enganyaran ?

- Ben cert. Si ho fas ben fet, sí. Pensa que al capdavall no et coneixen personalment.

- Sí, el teu company que va venir a interrogar-me la primera vegada i els altres que van acudir després.

- T'han vist una sola vegada. No hi ha perill.

- I tu ? - li he preguntat llavors.

- Ja pots pensar-te que no he parlat a ningú de les nostres relacions.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

No tenen cap motiu per relacionar-te amb mi.

- Si no ens sorprenen aquesta nit... - he reflexionat.

- Si no ens sorprenen aquesta nit. Vindré cap a les dues, quan no és tan probable que trobem ningú per l'escala. Ja no tornaràs, tu, doncs ?

- No. Me n'aniré de dret a la barraca.

- Caldrà que trobem un altre lloc on vaure'ns - ha fet aleshores -. Al teu barri més val que no hi vingui. Dotser a casa... Et faria res de venir a casa meva ?

- No. Amb qui vius ? No m'ho has dit mai.

- Des que es va morir la meva mare, fa vuit mesos, visc sol. Vindràs ?

He assentit.

- On tu vulguis, Orinella. Sempre faré tot el que tu vulguis - he afegit ~~mmmmmmmmmm~~ impulsivament.

Ell ha somrigut.

- No és pas veritat. Cap home no et farà fer el que vulgui, a tu. Més aviat és el contrari.

- I et sap greu ?

- No. Mentre et pugui tenir, no m'importa res més. Ets tan bonica i tan dolça, Bena...

L'he hagut de fer callar, perquè de seguida hauria tingut ganes de fer-me l'amor i aquest cop l'hauria defraudat. Amb el cadàver allí, ben embolcallat en un racó de dormitori, com un paquet de roba bruta, no podia ser ni bella ni dolça com ell em vol.

He ~~preferit~~ preferit que ens separéssim fins a la nit.

Escric dos dies després, però encara tinc tan present com si fos ara el llarg trajecte en cotxe cap a les afores, en direcció de la muntanya, amb l'Orinella al meu costat, darrera el volant, i la carcassa d'en Mestranal al porta-equipatges on vam enquibir-lo en baixar-lo ell de casa, amb tanta facilitat com si fos un sac de palla. Té els

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

els seus avantatges, ser alt i robust !

Ja eren prop de les tres quan vam arribar al bosc i ens endinsàrem per un camí de roderes profundes que va menar-nos a una clariana. La barraca, una barraca gran, amb dos banc de pedra i un llar de foc, era a dos-cents o dos-cents cinquanta metres. Jo vaig encarregar-me de dur el bidó de gasolina i el farcell amb la roba mentre ell tornava a carregar el cadàver.

La barraca era tancada, però la vam despanyar. Dins, sense entretenir-nos, vam col.locar les restes d'en Mestranal i la roba a la llar i aleshores ell em va fer sortir per evitar-me l'espectacle. Em vaig asseure a mig camí entre la construcció i la clariana, al peu d'un arbre, darrera una cortina de vegetació que no em deixaria veure el fum. D'altra banda, tenia els ulls tancats.

Al meu entorn, el bosc espetegava, es movia sota el ventijol que esmortuia altres remors confuses, potser d'animals, però jo no tenia por. L'Orinella era allí, a tocar, i no em podia passar res. La seva presència, la seva serenitat, em donava fortitud. No me l'imaginava pas així, el dia que el vaig conèixer, quan m'interrogava amb els ulls fits en les meves cuixes i era un enemic al qual calia enganyar. Com podia preveure que per mi es faria complice d'un crim, i d'un crim greu ?

Era allí, a la barraca, a cent metres, inclinat sobre el cadàver, amb el bidó de gasolina a la mà, atent a com la vessava perquè no s'encengués tot, i jo l'esperava gairebé tranquil.la, sense amoinarme per aquella vida secreta del bosc que en un altre moment m'hauria semblat amenaçadora. L'esperava sense impaciència, segura que faria les coses bé, que no s'atardaria un segon més del que calia...

I després vaig veure la seva tossa que avançava entre els arbres lentament, mirant a dreta i esquerra, perforant l'obscuritat per distingir-me. Havia obert els ulls sense adonar-me'n, com si hagués en-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

devinat que acabava de deixar la barfaca.

- Aquí - vaig cridar-lo.

Va allargar la mà perquè m'aixequés i digué :

- Anem.

Pel camí va dir-me que l'havia deixat cremant, després d'assegurar-se que el foc havia calat bé. No es consumiria del tot, però tampoc no s'ho havia proposat; n'hi havia prou amb que quedés prou rostit perquè fos impossible de determinar amb exactitud amb quina mena d'arma l'havien matat.

M'ho va anar contant amb una veu monotona i lenta, aparentment serena, i fins després, quan ja érem prop de la ciutat, no vaig adonar-me que tenia la cara blanca i que els llavis li tremolaven quan callava. No vaig dir res, però, vaig esperar que aturés el cotxe al capdavall del carrer del Riu, a un tret de pedra del barri, on m'indicà :

- Baixa aquí.

- No - vaig fer - Anem a casa teva.

- A casa meva ?

- Si. No discuteixis.

Al cap de deu minuts pujàvem les escales de la mena de mansarda on viu i, dins, vaig ajudar-lo a despullar, perquè ell gairebé no podia. No comprenc encara com havia estat capaç de menar el cotxe fins a la porta; tremolava de cap a peus. Un cop el vaig tenir al llit, vaig despullar-me al meu torn i em vaig ajeure al seu costat, ben abraçada. Ara els papers s'havien canviat, com si m'hagués cedit la seva fortitud, perduda davant les flames que devoraven una carn humana. Tant me feia que m'estimés, i gairebé estava convençuda que no podria, però al cap de vint minuts la tremolor anà minvant i tot seguit el vaig sentir créixer contra meu, i després dintre meu, fins que es calmà.

Vam quedar-nos amb les mans unides mentre s'adormia sense ni ado-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

nar-se'n, i llavors, a poc a poc, vaig saltar del llit sense despertar-lo per tornar-me'n a les barraques.

Mes 9

Fins ara no m'adono que, ben entrat aquest mes, he continuat escrivint com si encara fóssim al vuit. M'ho ha fer remarcar la Xela en llegir les pàgines que precedeixem. De tota manera, no crec que tingui gaire importància. Però està bé que rectifiqui ara que torno a trobar-me entre els meus i reprenc la vida de la comunitat, augmentada amb la presència de l'Olva i disminuida per l'absència d'en Fordi.

Com ja diu la Xela, en saber que l'havien tancat vaig córrer a la "Institució del Poble" del nostre districte amb la intenció de treure'l de les urpes d'aquesta gent. Tots sabem que allí els nois i les noies, en locals separats, menen una existència miserable i faltada d'amor, com en una presó. La hi volia estalviar.

Però no ha estat possible. Davant la directora, perquè el servei és dirigit per dones si bé als tallers on se'ls ensenya un ofici els mestres són homes, vaig pretendre que era la mare del noi, un error en què no hauria caigut si no hagués estat tan trasbalsada, ja que a primera vista resulta evident que sóc massa jove per tenir un fill de deu anys. Es clar que tampoc no m'hauria servit de res ser més vella, allí les afirmacions tenen poc valor si no les recolzes amb documents, com va dir-me d'entrada la dona, un sabre d'aspecte trist i descaradament hostil que se'm va treure de davant gairebé amb amenaces.

- Però el podré veure, els dies de visita ? - vaig pidolar.

- No hi ha dies de visita - va informar-me -. Si es posen malalts i tenen parents, se'ls avisa; és l'única excepció.

- Se'ls deu poder escriure, doncs...

- Des de la promulgació de la llei de majoria d'edat, no.

Em tancava totes les portes, i vaig molestar-me.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

- Així digui que els segresten de la comunitat !

- La seva comunitat és aquesta - va dir-me, altiva -, no la del món de fora, que els rebutja.

- Des del moment que el vinc a reclamar...

- Sense cap títol, senyoreta - em va interrompre -. Ha vingut amb falses pretencions que la llei castiga. No insisteixi.

Però això no pot quedar així. No estic disposada a que uns carcellers sense ànima destruixin una naturalesa tan sensible com la d'en Fordi, envers el qual sento que tinc un deure, si no de mare, de germana gran. Més endavant, caldrà que proposi als companys d'assaltar aquest establiment on dotzenes de desgraciats es migren fins als disset anys, quan els restitueixen al món.

Ja fa tres dies que sóc rossa. Em va tenyir l'Olva i trobo que ho féu d'allò més bé. També m'ha encertat el pentinat, amb els cabells allisats cap a darrera, on formen una trossa. Els ulls, les celles i la boca me'ls he arreglat jo a base d'alterar el dibuix, com l'Orànella va aconsellar-me. També he seguit les seves indicacions pel que fa al vestir i ara he substituit les faldilles curtes i cenyides per unes altres que m'arriben fins a mitja cama. Cal confessar que l'efecte és més sorprenent que no esperava. No hi ha dubte que s'ha de confiar en els experts. Un expert, en aquest cas, admirat de la seva obra, ja que avui, quan he acudit a casa seva, ha posat una cara tan estranyada que de primer semblava que no em reconeixia.

- Sóc jo, eh ? - he dit, rient.

M'ha contestat que encara em trobava més bonica, però no s'ha entretingut gaire a afalagar-me, ja que tot seguit s'ha posat a parlar d'en Mestranal; més ben dit, de les repercusions que pot tenir la seva desaparició. No l'han trobat encara, però ara al "Quarter" ja ningú no dubta que pot haver estat víctima d'un atemptat i hi ha una

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

investigació en curs que m'afecta. Quatre agents han passat pel meu domicili, els dos primers quan no em vaig presentar el dia que assenyalava la convocatòria i els altres dos, d'un servei diferent, amb una ordre de detenció.

- Han interrogat els veïns i també sé que han anat al "Planeta". A hores d'ara, tots els agents tenen la teva descripció, completada amb una foto robot que se t'assembla prou... vull dir que se t'assemblava. També han molestat el pare d'en Mústels, al qual han obligat a establir un arbre de parentius tot i que ell nega que siguis de la família.

- L'han pegat ?

- No; per sort, és massa vell. Em penso que se'n sortirà, té bona memòria i les seves afirmacions seran comprovades a través dels parents. Ja sabem que les corroboraran. Tot això no ens ha de preocupar. En canvi m'amoina una mica que hagin ordenat als serveis d'estadística que mirin d'establir el teu domicili anterior.

- No hi ha perill. Trobaran el d'una amiga que va morir l'any passat, d'accident.

- Vivies amb ella ?

- No. Només a efectes oficials, per si un dia em molestaven. Com que mai no saps com van les coses, no volia que de retruc rebés la mare. Recorda que sóc menor.

- Però i abans ? - s'ha preocupat ell.

- Abans sí, és clar. Vols dir que bus_caran tan lluny ?

- Es molt possible. Més valdria que t'amaguessis, durant una temporada.

- Puc aconseguir una documentació falsa - li he dit.

- Ah ! Coneixes algú que te la pugui fer ?

- Sí; n'ha fet per altres de la colla. Carnets de policia, ja veus !

Ha posat una cara que feia riure, com si això l'ofengués, però

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

aleshores ha exclamat :

- Sou el dimoni ! - I després, amb un sospir - De tota manera, de moment no et deixis veure gaire.

Un consell fàcil de seguir, tota vegada que tampoc no he d'anar enlloc. Per precaució, a partir d'aquesta nit ja no dormo a la barraca de la mare i amb en Dermi, la Xela i l'Olva hem convingut que demà obrirem una sortida a la paret de darrera del nostre cau. Si un dia vénen i per atzar no envolten el barri, ens pot servir per escapar-nos.

Em sap greu haver-ho d'escriure, però no em queda més remei : la meva amistat amb l'Orinella es mirada amb recel per la gent del grup. No hi fa res que l'home m'hagi ajudat a desfer-me del cadàver d'en Mestranal, que s'hagi compromès i que estigui disposat a donar-me tota mena d'informacions que ens poden ser útils. En Dermi ho ha dit ben clar :

- Un policia, sempre és un policia.

No hi puc estar d'acord, naturalment. Ells no el coneixen i els costa de creure que un esbirro, com diuen, pugui enamorar-se d'una noia fins a l'extrem d'oblidar la seva condició i traicionar els companys.

- Per començar - ha dit el mateix Dermi - l'home que és capaç de fer traició una vegada, també en pot fer una altra.

I en Nari :

- El que no comprenc és que tu hi hagis compromès els teus sentiments Es degradant, Bena. Tu, tan ferma, tan decidida... Contradiu tot el que eres, tot el que em pensava que eres.

- Teniu por que us traeixi ?

- No és això. L'has fet trair a ell, cosa que demostra que ets la més forta. Però com pots confraternitzar amb un enemic del poble que fins

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

ara ens ha perseguit i torturat ?

L'he defensat, em sembla que amb vigor :

- No accepteu,potser, que la gent tinguin dret de rectificar si s'adonen que s'havien equivocat ? Us estimaríeu més que una persona equivocada persistís en el seu error ? Si és així, voldria saber per què lluitem.

L'argument els ha impressionat una mica i la Xela fins ha dit :

- Evidentment, si t'ho mires així...

- No es pot mirar de cap més manera. Allí on vosaltres veieu una traició, jo veig un home que abandona una posició segura i confortable per jugar-se la pell amb una causa justa. Si el condemneu, condemneu tothom que des de l'inici no ha estat amb nosaltres.

Era difícil contradir tot això i han acabat per callar, però el recel,prou que ho veig, persisteix, els costa d'acostumar-se a la idea de tenir al costat un enemic tradicional de la nostra classe, un defensor de l'ordre que ens abassega. De moment, però, m'acontento amb què el tolerin. Estic segura que,a poc a poc, aniran rectificant. No estava també plena de prejudicis, jo ?

M'he vist amb en Serhis, l'impressor, i em diu que demà passat l'altre tindré una documentació nova de trinca. Però ja ha augmentat el preu. Aquest xicot és un mercenari !

També he restablert contacte amb en Xeni, el doctor, ara dipositari de les nostres armes. Acabava de llegir un llibre, que m'ha deixat, sobre la guerra de guerrilles als centres urbans. Creu que pot ensenyar-nos moltes coses i que és convenient que el vegin els companys.

Per l'Orinella m'assabento de tot de peculiaritats més o menys

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

curioses sobre la policia. Per exemple, que hi ha tres tipus d'escorcoll domiciliari. El de primer grau és un escorcoll simple, corrent; el de segon hi afegeix un escorcoll personal i obliga els agents a fer una relació completa, sense comprovació, de tot el que hi ha a la casa; el tercer, del qual van ser víctimes en Part i la Sera, és dut a terme per etapes i no pot donar-se per acabat abans d'una revisió completa tant del pis com dels seus habitants. La nuesa de les persones objecte d'escorcoll és imprescindible en aquests dos darrers casos.

Una altra particularitat notable és la que estableix que, llevat de circumstàncies excepcionals que mai no s'han especificat clarament, les relacions oficials entre la policia i els particulars han de ser anònimes. Si un agent infringeix, voluntàriament o no, aquesta norma, el company té el dret, per no dir l'obligació, de dur al seu terme lògic la intimitat que s'ha establert amb la revelació del nom. De tota manera sembla que aquesta pràctica va caient en desús.

Més interessant és saber la composició del cos policial, massa complicada i tan plena de divisions i subdivisions perquè em recordi de tot. De moment retinc el que en podríem dir l'arbre mestre, els set serveis principals i dels quals deriven els altres :

Investigació criminal

Investigació política

Arxius

Brigada disciplinària

Serveis de visita domiciliària

Experimentació

Serveis de coordinació.

Aquests darrers, de creació recent, són de caràcter burocràtic, si bé tenen una secció [illegible] que pot intervenir activament, en pla de col.laboració, en qualsevol dels altres serveis; de fet, a efectes

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

de control.

El departament d'Experimentació, molt subdividit, s'encarrega d'estudiar novells sistemes d'investigació, de tortura, d'interrogatori domiciliar, d'escorcoll, de detenció, etc.

Els serveis de visita domiciliària comprenen les brigades que interroguen la gent a domicili i les que tenen el comès d'escorcollar. La divisió sembla que és per barris i, dins d'aquests, per famílies segons la seva categoria social o el nombre de familiars que conviuen al pis.

La brigada disciplinària, també molt subdividida segons les especialitats, és el que en termes clars ens diriem la brigada dels botxins; ells s'encarreguen de turmentar i pegar els detinguts que hom interroga al "Quarter". D'aquests servei depén també el cos d'executors.

Els arxius, molt extensos, totalitzen la informació recollida per tots els serveis, cadascun dels quals, a més, té el propi arxiu. Hi ha doncs una duplicació destinada a evitar badades.

Les brigades d'investigació política i criminal inicien les pesquises corresponents als serveis respectius i fan la feina que podríem qualificar de detectivesca. Es d'acord amb les seves indicacions que actuen els altres departaments especialitzats.

Hi ha també, és clar. La BIF, d'actuació independent, i uns serveis anomenats de Compensació que en relitat no tenen res de policiac, ja que la seva missió consisteix a proporcionar companys de llit a persones influents, vidues, fadrines velles, dones separades del marit, etc. Depenen dels serveis de Repressió del vici que, al seu torn, són part del departament d'Investigació Criminal.

D'altres serveis, com els de documentació, passaports, permisos per tota mena de coses, denúncies, etc, són subdivisions del d'Ar-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

xius.

Un altre dia potser podré detallar més.

Continuen sense trobar en Mestranal, i potser per això la policia està tan rabiosa. Interroguen a tort i a dret, repetidament, i pels voltants del pis que ocupava es veu que hi ha un exèrcit permanent de peus plans que no paren d'amoinar el veïnat amb l'esperança que algú recordi algun detall revelador. Han escorcollat per la resta tota mena de locals tancats, carrerons, clavegueres, barris obrers, pous. També han vingut aquí, per sort amb prou de soroll perquè en Dermi i jo tinguéssim temps d'anar-nos-en. La Xela i l'Olva s'han estimat més quedar-se per evitar que una barraca buida els cridi l'atenció. Ni l'una ni l'altra no se m'assemblen gens ni mica i, per tant, no hi ha cap perill que les confonguin amb mi. De fet, però, busquen el cadàver.

De tota manera, la cosa s'està posant prou perillosa perquè m'hagi decidit a seguir les indicacions de l'Orinella, i des d'aquest vespre que m'he refugiat al celler de l'establiment oficial on Lan té cura de la porteria. M'hi quedaré uns quants dies, no gaires, perquè jo no m'hi sé estar, tan tancada i tan sola. Ell ha baixat una estona a fer-me companyia, però no diu res d'interessant i la seva conversa m'ensopeix.

Tots hem llegit ja el llibre que va deixar-nos el doctor Xeni i avui l'hem discutit al celler, on han vingut a veure'm els companys. Sembla prou clar, després d'aquesta lectura, que ens va guiar una bona intuició. L'autor, que pel que diu el pròleg ha combatut en quatre o ~~mmmmmmmm~~ cinc països, explica que en principi (en principi, perquè tot depén de les condicions locals) els grups de resistència no han d'esperar a ser forts i nombrosos per passar a l'acció; cal, al

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

contrari, que febles i tot es llancin a l'atac. Es l'única manera, assegura, de crear un clima que els procurarà partidaris. L'espera desmoralitza mentre l'acció estimula. Recomana, per començar, cops audaços, limitats a les possibilitats reals de les forces que operen, però si pot ser espectaculars, dels que desconcerten l'enemic i provoquen la simpatia de la població.

O sigui que, en resum, la bona política és la que vam acordar de seguir darrerament, una mica a les palpentes per culpa de la nostra inexperiència. També vam veure clar que no s'havia de comprometre mai la totalitat dels efectius, dels recursos. L'autor en parla. Es partidari, aixímateix, de l'agrupament en diversos sectors. Com que parteix del principi que de moment els grups no disposen d'armes, aconsella que els primers cops es destinin a prendre'n de l'enemic, una cosa que ja hem fet.

Hem discutit potser tres hores seguides. Més que discutir, parlar. L'experiència de l'autor i la seguretat amb que es manifesta, ens impressiona a tots i de seguida hi ha hagut un acord absolut : aquest serà el nostre breviari. Cal crear un estat de subversió permanent que inquieti les forces de l'ordre, les desconcerti i les indueixi a cometre errors. Si abans ja n'estàvem mig convençuts, ara hi ha una autoritat que ens recolza.

També ens hem referit a la conveniència de localitzar els indrets on la força pública té dipòsits d'armes. Seria una gran jugada privar-los-en.

Entre una cosa i altra hem acordat que, excepció feta d'algun element com el doctor Xeni, tots els altres passaran definitivament a la clandestinitat. Quant als llocs d'agrupament, l'Oliva ha tingut una bona idea : a part de les barraques i el celler, podríem utilitzar les biblioteques públiques, on ningú no ens inquietaria sempre que ens mostréssim prudents. S'ha convingut que es pot provar.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Més peculiaritats dels serveis de policia ara que els recordo i tinc temps d'escriure'ls. A la pregunta :

- Quin criteri seguеixen per matar els detinguts ?

em va contestar :

- Es difícil de dir. Han liquidat gent culpable de faltes ben insignificants mentre han confiat als tribunals altres acusats de delictes greus. Amb la particularitat que en aquests casos el veredicte es comunicat al jutge per endavant.

- O sigui que quan hi ha procés, és una farsa ?

- Sí.

- Però i qui ho decideix, tot això ?

- Un funcionari del servei d'Arxius, assesorat per dos subalterns. Ell, als acusats no els veu mai. Decideix d'acord amb les informacions que li comuniquen.

- Ningú no té ocasió de defensar-se, doncs ?

- Pràcticament, no.

- I els noms dels morts per què els poseu a la llista d'objectes perduts ?

Però això no ho sabia. La pràctica era anterior al seu ingrès a la policia i mai no havia tingut la curiositat de preguntar-ho. Diu que ho va trobar natural, cosa que em va fer enfadar.

- Mira que ets bèstia, Orinella ! Com pots trobar natural aquesta monstruositat ? Es com si encara no en tinguessin prou amb liquidar-los físicament...

- Deu ser perquè en quedi constància pública - es va defensar ell.

- Però així, d'aquesta manera tan degradant, com si fossin un paraigua, unes sabates...

- No se m'havia acudit.

- Doncs se t'ha d'acudir. De vegades em fas una ràbia ! Ets verita-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

blement com un tros de carn batejada. Això ha de canviar...

- Ja canvia - va fer-me observar ell - Oi que estic amb vosaltres ?

- Però hi has d'estar per convenciment, no perquè m'estimes.

- Ja ho sé. Ara ja començo a comprendre moltes coses - va dir candidament.

No sé. D'intel.ligència en té poca, no cal que m'enganyi.

Els companys han decidit picar el ferro ara que és calent. Volen donar tot un seguit de cops de mà i a partir d'avui hi ha cinc homes encarregats d'esbrinar les adreces de tants policies com puguin. La intenció és atacar-ne mitja dotzena simultàniament per donar una impressió de força i al mateix temps procedir a escorcolls domiciliaris, també simultanis i a la mateixa hora que tinguin lloc els atemptats, per tal de fer-se amb possibles ordres i altres adreces que ens poden ser útils. Als policies se'ls han de prendre les armes, i si és possible l'uniforme . Ha estat idea d'en Nari que, uniformats, podríem fer més mal i crear un estat de confusió favorable als nostres objectius.

Un recompte de forces ha establert que en aquest moment som trenta-dos, vint homes i dotze dones. També cal dir que aquesta nit, mentre escric, es deu procedir a ocupar la primera biblioteca, on viuran en permanença sis companys.

Com que ja en tenia prou d'estar tancada, avui, entre dos foscants, l'hora més favorable, m'he escapat fins a casa de l'Orihella. No hi era, però des del darrer dia que tinc la clau del pis, i l'he esperat al llit.

He fet bé, perquè hi ha notícies importants : abans d'ahir van trobar, a la fi, el cadàver d'en Mestranal. No se n'ha dit res, ho tenen en secret per decisió superior els motius de la qual ell no pre-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tén esbrinar. També s'han donat ordres de cessar en la busca i captura convencionals dels autors de l'assassinat. Com que per a ells no hi ha dubte que es tracta d'un acte de la resistència, ara han imaginat d'infiltrar-se en el moviment, o moviments, per dominar-los. S'acaba de crear precipitadament un servei de contra-resistencia els membres del qual tenen la missió d'incorporar-se al món obrer. Treballaran en tallers i fàbriques, a les obres, i a partir d'un cert moment es distingiran per la seva reticència en parlar amb els companys de temes socials, polítics, etc. Han escollit els homes més hàbils per aquest paper una mica difícil de dir-ho tot sense dir res i captar-se la confiança dels seus companys. Serà una operació llarga, que no començarà a donar resultats, segons tota previsió, fins d'aquí a quatre o sis mesos pel cap baix. Confien que en aquell moment uns quants dels agents de la brigada formaran ja part dels grups clandestins, els quals seran eliminats en bloc.

S'har acabat doncs els escorcolls i els actes de força, les patrulles es redueixen al que era normal abans dels darrers atemptats i fins i tot hi haurà una aparença de relaxació en els serveis d'ordre. Això ens és favorable, però caldrà investigar minuciosament tots aquells que d'ara en endavant se sumin al nostre moviment. L'Orinella m'ha promès que, en la mesura del possible, em facilitarà discripcions i potser també noms, si bé això és més difícil.

Pel que fa a mi, la pressió també s'ha relaxat. Inclús sembla que hi ha una tendència a pensar que vaig ser víctima del mateix atemptat que va costar la vida a en Mestranal i no es desconfia de trobar el meu cadàver en un indret o altre. Això, és clar, no vol dir que no hagi de continuar essent prudent.

El grup ha quedat impressionat per la infommació comunicada pel meu amic i tothom considera, ja era hora ! que ens ha fet un bon ser-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

vei i que potser si que es mereix la nostra confiança. En Nari ha proposat que dos més de nosaltres hi entrin en contacte. No es pas qüestió de perdre'l si per atzar em passava alguna cosa ! Hem convingut que li'n parlaré. Si s'hi avé, els contactes en questió seran la Xela i l'Olva, dues inseparables pel que vaig veient. Totes dues comparteixen els favors d'en Dermi sense gelosies però amb un sentit d'emulació que acabarà per perjudicar el pobre noi. A mi em sembla que seria convenient separar-los.

L'Olva ha llegit les ratlles anteriors, les ha comunicades a la Xela i totes dues s'han enfadat. Ens hem discutit una mica al riu, on rentàvem, però jo he estat clara com sempre :

- Quant de temps us sembla que pot durar, si l'obligueu a dormir amb totes dues cada nit ? Tu, Olva, que ets casada, ja deus haver tingut temps d'adonar-te que un home amb no és una màquina. Per què cada nit ?

- Ell ho vol - s'ha defensat.

- Ho voleu vosaltres i ell no s'atreveix a dir que no. Li heu creat una mena de prestigi i ara ell, que en això és un imbècil com tots els homes, vol fer-hi honor encara que li costi la salut. El seny l'heu de tenir vosaltres.

- Mira quina una, tu, per donar consells ! - m'ha atacat la Xela.

L'he mirada sense parpellejar, fitament.

- Perquè sóc una puta, oi ?

- No volia dir això...

- Millor, doncs. Penseu-vos-hi. Es un company i ens interessa conservar-lo molt de temps. I en bones condicions.

No sé si aquestes paraules els han fet cap efecte, perquè jo me n'he anat a dormir a la barraca de la mare, on escric l'episodi abans de ficar-me al llit.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

L'Orinell m'ha donat la seva conformitat i demà li presentaré les meves companyes. Ho farem a la llum del dia, perquè tingui un aspecte ben innocent. Ell farà un passeig pel riu i nosaltres, que haurem tingut la mateixa idea, hi coincidirem prop del molí vell, i ara abandonat, que hi ha un quilòmetre més avall.

L'operació convinguda dies enrera ja està pràcticament en marxa. Hem escollit sis policies que viuen en indrets ben separats i els atacarem en acabar el servei, a les dotze del migdia. Tots tres seran atrets per una noia que els demanarà ajut des d'una escala, on seran liquidats silenciosament per ella i el seu company, un procediment, és clar, que no podrà repetir-se. A la mateixa hora sis grups de dos homes s'introduiran als domicilis de les víctimes, d'on recolliran papers, armes, uniformes i diners.

Jo faig equip amb Liran, un mecànic d'ulls menuts i decidits que he conegut aquest vespre. Identificaren el nostre policia per la següent discripció : camacurt i llarg de cos, nas ganxut i caravermell.

Demà al matí hem d'anar a reconèixer el terreny.

L'Orinella no està acostumat a sortir al camp, se li veu de seguisa. S'ha presentat vestit de vint-i-un botó, amb corbata i sabates de xarol, mentre nosaltres anàvem amb les espardenyes que ens hem acostumat a dur a les barraques, sense mitges. Ni l'Olva ni la Xela no s'havien imaginat que fos tan corpulent, tan vigorós, i li han donat la mà gairebé amb timidesa. També ell semblava una mica violent, però més que res em penso que era perquè s'adonava que amb tots aquells arnesos feia el ridícul. He hagut de fer esforços per no riure.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Amb en Diran, que és un company eixerit i de la broma, hem escollit una entrada d'una casa amb dues sortides, com tantes n'hi ha al barri que abans en deien dels mulaters. De fet són dues construccions unides per un pati que permet de passar d'un carrer a l'altre. La contrapartida d'aquest avantatge és que hi viu molta gent i, per tant, és possible que tinguem més testimonis que no voldríem. Ara, això sí, tot són persones humils i no és de creure que surtin en defensa del policia.

Si tot va com cal, li farem la feina a l'entrant de les escales, al racó on ens esperarà en Diran.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

De mi en parlen com del "nen", però ara ja han passat més de vuit anys des de que la Bena va haver d'interrompre el seu mm diari i acabo de fer-ne dinou. Més de dis els he passat a la "Institució del poble", d'on vaig sortir als disset amb l'ofici de fuster, l'únic que van ensenyar-me. Els altres dos han estat de combat i d'estudi. Allí mai no vaig veure un llibre ni vaig tenir ocasió d'escriure, una cosa que és rigurosament castigada. Es cert que la majoria de companys eren totalment analfabets, però n'hi havia uns quants com jo als quals els pares o d'altres persones havien ensenyat els rudiments de l'escriptura, que a poc a poc anàvem oblidant. No del tot, naturalment, i per això m'ha estat relativament fàcil reprendre la meva formació allí on la vaig deixar, ajudat ara per la Càlia, la infermera del doctor Xeni, l'única de tots els membres de l'antiga resistència que no fou empresonada. Gràcies a ella, doncs, ara començo a veure'm amb cor de reprendre aquest document que, en sortir de la "Institució del Poble", vaig trobar a casa de la mare de la Bena.

Hi vaig tornar d'instint, perquè no sabia on anar i recordava encara els antics companys dels meus pares i la dona a la barraca de la qual havia dormit tantes vegades. Eren els meus únics records de fora, una mica confusos, com emboirats, embellits pel temps i per la consciència que aquells havien estat els meus darrers dies lliures i feliços. Perquè dintre sempre vaig ser un presoner infeliç que viu a toc de campana, perseguit per uns carcellers estúpids que havien quadriculat el temps en tot de caselles que ens mataven l'alegria de viu-

MEM

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

re i ens prehien la infància sense tenir l'encert de fer-nos adults. No ens en podien fer, i tots nosaltres, els nois i noies reclosos en aquell establiment, potser no serem mai ben bé com les altres persones que han crescut pels seus passos comptats, d'etapa en etapa, fins a la maduresa. Nosaltres som vells abans d'hora, amb la pitjor mmm mena de vellesa que puc imaginar, la de la criatura que hi arriba sense experiència. No els ho perdonaré mai, no els ho perdonava ja aleshores, quan m'obligaven a una vida rebordonida que potser només s'ha salvat, si s'ha salvat, pel seu impuls de revolta. No sé si és la sang, però en tot cas ajuda. Ara que he pogut llegir com van ser els meus pares, què feren i com van morir, ja no em sento estrany a la meva pell i sé que he escollit l'única vida que m'escau.

La vella no em va reconèixer, ni jo a ella, però la barraca la recordava bé i vaig adreçar-m'hi sense vacil.lacions. La porta era oberta i dins no havia canviat res.

- Soc en Fordi - vaig dir a l'ombra mmm asseguda prop del catre, i ella em va mirar molta estona, com si fes memòria, abans d'exclamar :

- Fordi !

Em va treure cap a fora, per veure'm bé, a la llum del dia, i aleshores es va posar a plorar.

Ho vaig saber tot aquella mateixa tarda : com la seva filla i els companys que vivien amb ella van caure en el curs d'una ampla operació de la policia que desarticulà el moviment, com alguns van ésser jutjats i d'altres van desaparèixer simplement, com ella no parà de presentar-se al "Quarter" dia darrera dia, durant mesos sencers, i com un oficial impacient la feu empresonar en una cel.la on va passar-se dos dies i dues nits sense menjar, fins que van alliberar-la sense explicacions.

Tenia el diari que la Bena amagava a la barraca, però a mi em costava de llegir-lo, havia perdut el costum de la lletra, i va caldre

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que ella, curta de vista i poc instruida com era, m'ajudés a recórrer aquelles pàgines manuscrites on em retrobava de tant en tant entre noms familiars o desconeguts que després mm m'he anat aprenent de memòria i que ara considero els precursors d'aquesta victòria que s'atansa.

En aquel moment tenia disset anys i ningú no m'havia ensenyat a viure, però m'havia passat sis anys llargs lluitant contra un ambient opressor, contra reglaments i ordenances, i res no era tan natural com que immediatament sentís la necessitat de resuscitar aquell combat que, d'altra banda, proseguia. D'altres homes i d'altres dones havien vingut a substituir els caiguts, gent desconeguda de la vella, rebels amb armes i audàcia que ara ja operaven en un clima més propici. Durant aquells sis anys de la meva absència hi havia hagut molts canvis, la meitat de la població servia a les ordres de l'exèrcit o de la policia, o sigui que els plans exposats pel tinent Mestfanal a la Bena mmmmmmmm s'anaven realitzant, però cada dia era també més decidida la resistència d'una altra part de la comunitat, un vint per cent de la qual, com vaig arribar a assabentar-me, vivia fora de tot control. Per sota una aparença d'ordre més sever que mai, imperava una anarquia traduida en moviments subversius i, en una ocasió, en una petita revolta armada que fou ofegada en sang.

Calia doncs que m'incorporés a aquella lluita, però no sabia per on començar, la vella mai no havia format en cap organització, no tenia cap contacte , no coneixia ningú des que empresonaren la seva filla. Al manuscrit hi havia els noms dels companys de la noia, però tots eren noms inventats; a partir de determinat moment, després de la mort dels meus pares, tota la gent nova hi era esmentada per un pseudònim. M'ho va dir la vella. Només d'un d'ells sabia el nom autèntic, el doctor Xeni, però suposava que també l'havien detingut.

Com que no tenia cap més fil conductor, ho vaig voler comprovar.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

I així fou com vaig conèixer la Càlia, que vivia al mateix carrer del consultori, dues cantonades més avall. M'ho va dir una vella que escombrava l'entrada de la casa del costat quan jo maldava per fer-me obrir la porta del gabinet de consulta, on encara hi havia el nom del doctor. Però el doctor feia sis anys que era mort, havia anat a engrossir les llistes d'objectes perduts poc després de l'operació policiaca.

M'ho va contar la Càlia un cop va ben assegurar-se que jo era de confiança. De primer em calgué recitar-li gairebé tot el que sabia i citar fins i tot el nom del seu parent de l'oposició burgesa, el jutge Anela, tambe liquidat en una purga posterior. A ella, cosa estranya, no l'havien molestada mai, ni tan sols fer fer-li preguntes sobre el seu cap, i ara ja no treballava d'infermera. Durant aquells sis anys havia tingut temps de casar-se i d'enviudar i ara vivia d'una botigueta que ell va llegar-li, una merceria llòbrega i amb poca clientela que vaig arribar a conèixer bé, com el pis, on he passat moltes hores sobre els llibres, aprenant de nou allò que sabia malament i moltes altres coses que normalment, a la meva edat, ja hauria d'haver sabut. I conspirant, també.

Ara trobo estrany que no em costés de decidir-la, al cap i a la fi pràcticament no havia tingut cap activitat ni aleshores que formava part del grup del doctor i, després, amb el seu marit, més vell que ella, menà una vida tranquil.la, aburgesada, de casa a la botiga i de la botiga a casa. Però dins devia dur una altra persona que s'ignorava, que no havia tingut ocasió de manifestar-se, i això en més d'un sentit.

No sols ha estat la meva companya de lluita fins que va caure, ara fa dos mesos, sinó que fou la meva primera amant i la mare del meu fill. Perquè tinc un fill, als dinou anys. El va parir sis mesos abans de morir. Jo el volia, i en vull molts més. Ens calen combatents

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

per una lluita potser encara més difícil que començarà l'endemà del triomf, quan calgui reconstruir-ho tot. Ella va acceptar-ho des del primer moment, quan vaig dir-li :

- Serà el fill d'un pare verge.

Perquè era la primera vegada que tocava una dona i m'ho va haver d'ensenyar gairebé tot. Després vaig anar veient com el ventre se li inflava i els pits se li omplien de llet mentre organitzàvem el nostre moviment amb les armes que encara quedaven de tants anys enrera en aquella mena de pou que el doctor Xeni havia construit amb l'ajut quan el grup els les confià. Encara estaven ben conservades dintre els plàtics que les protegien.

Però aviat en vam tenir de noves, procedents dels primers atemptats i, seguidament, d'un dipòsit que vam descobrir . Perquè tampoc no havia oblidat que hi havia una manera de trobar-les si la policia no havia pres altres disposicions. En aquell instant ja érem tres dotzenes, reclutats sense massa esforç, car hi havia molta gent que tenia ganes de fer coses, sense por de comprometre's tot i que el govern acabava de decretar la llei marcial. De fet això no alterava res, entre nosaltres la policia sempre ha pogut detenir la gent i escorcollar els pisos sense manaments judicials, amb absoluta arbitrarietat. Tothom estava doncs acostumat a viure a la intempèrie, sense cap garantia legal.

Jo no he tingut ocasió de llegir el llibre que la Bena i els seus volien convertir en breviari; en un moment o altre es devia perdre, potser els fou requisat per les forces de l'ordre quan els van detenir. No m'ha guiat doncs cap text, cap experiència, i vaig començar orientat per un instint que em deia que calia crear una situació caòtica en la qual l'enemic acabaria per ofegar-se. Durant un any hem sabotejat gairebé sistemàticament vies fèrries, serveis telefònics i centrals elèctriques. Fins i tot hem fet volar ponts amb les càrregues

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

capturades al dipòsit, on vam haver de matar dos guardians mentre el tercer se'ns unia circunstancialment. I dic circunstancialment perquè al cap de deu dies vam haver d'executar-lo en descobrir el seu doble joc. N'hem executat d'altres, cada cop que algú ha compromès la nostra missió.

Sé doncs que tinc les mans plenes de sang i que no sóc l'home de demà, de la pau. M'han convertit en una bèstia carnissera que només a soles pot plorar un temps d'innocència, però quina altra manera hi ha de combatre'ls ? No ens han donat mai treva, ni ens la donen ara, quan som tant forts com ells i ja ens atrevim a cercar-los al cau, a les comissaries i ~~amb~~ al "Quarter" que hem assaltat una vegada, fa quinze dies, encara sense èxit i amb pèrdues abundants.

El grapat de la primera hora s'ha convertit en un exèrcit de ~~deu~~ cinc mil homes i de prop ~~d~~ de Tres milers de dones al qual s'han anat integrant els altres grups, continuament desfets i refets de nou, que combatien independentment. Com ha estat possible el miracle ? I què explica que tots lluitin sota el comandament d'un noi de dinou anys ?

No ho sé. M'he trobat en aquest lloc de responsabilitat sense adonar-me'n, empenyut per una decisió més acerada, per una capacitat d'organització que m'ha distingit sense voler-ho. Només volia ser un combatent més, a les ordres de gent més vella, més experimentada. Però no hi havia cabdills o les forces d'ordre els han anat abatent a mesura que es manifestaven. Jo he tingut més sort, he sabut sortir amb vida de les emboscades i defugir les persecusions.

La Calia de seguida va creure en mi, recordo encara com en aquells començaments tímids ja em deia :

- Tu ens menaràs a la victòria.

I erem quatre gats que es reunien al menjador de casa seva, tres homes i dues dones, ara tots morts, que discutien fins a la matinada, o sortien a matar en la fosca, o despertaven un impressor per fer-li

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tirar uns milers de còpies d'una proclama que després escamparíem per la ciutat, firmada per un Front d'Alliberament Nacional que encara no disposava de soldats. Ella venia amb mi, m'acompanyava amb l'arma enfonsada en la butxaca de l'abric, espantada i decidida com tots nosaltres, de primer minsa i fina com una noia i després amb el ventre crescut i els pits curulls de llet, fins que la vaig obligar a quedar-se a casa, on me li reunia de nou a primeres hores del matí i jeia al llit on ella m'esperava desperta i inquieta. I aleshores l'estimava.

El fill va nèixer una matinada que ens batíem al barri dels mulaters on la Bena, anys enrera, no va tenir ocasió d'atreure el policia que la sort li havia designat. Vam foguejar-nos durant mitja hora o tres quarts, ajudats pels veïns que acudien a armes rudimentàries, testos plens de terra i olles d'aigua bullent per escaldar els esbirros que ja pujaven per les escales. En vam morir dues dotzenes llargues i set o vuit se'ns uniren en una fugida que uns quants, paradoxalment, vam poder fer en dos vehicles policials.

En entrar al pis el nen ja era en mans de la Nori, la filla d'un funcionari que ella havia captat i que aquella nit va quedar-se prop seu amb una altra dona, la Fesi, alta, grossa i asmàtica, però plena de bona voluntat. Vam posar-li el nom de Joli, en record del meu pare i amb l'esperança que se li assemblés.

Si ara ens neix una filla, li posarem Calia. La Nori no hi té cap inconvenient, ben al contrari, ella mateixa m'ho va proposar en adonar-se que estava prenyada. Es la meva dona des que la Calia morí, i en parlem moltes vegades, d'ella. No es gelosa. Mai no se m'hauria acudit de proposar-li que visqués amb mi si ella mateixa no hagués pres la iniciativa, als deu dies de quedar-me sol, quan havia tornat a la barraca de la mare de la Bena per demanar-li que criés el meu fill. M'hi vaig instal.lar provisionalment, perquè no volia [illegible] viure al pis, i ella, que ho havia sabut a través d'un dels companys,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

va presentar-se una nit i em digué :

- No vull substituir ningú, però no està bé que estiguis sol.

Vam parlar molta estona fora la barraca, per no despertar el petit, però només ens vam referir a coses del moviment, com si aquelles paraules no les hagués pronunciades. Aleshores ella ja comanava un grup que s'havia distingit en uns quants sabotatges d'indústries paraoficials, i sempre l'havia vist sola, o amb altres dones, i en una ocasió inclús vaig poder assistir a una escena que tingué amb un dels companys que es mostrava massa insinuant. Per tot plegat havia tret la falsa conclusió que els homes no li agradaven, però anava errat, [illegible] he tingut ocasió de convencer-me'n i ella mateixa m'ha confessat dues aventures anteriors, amb nois de la seva classe, però d'això ja fa temps, car aleshores tenia dinou o vint anys i ara en té trenta-dos, els mateixos que tenia la Calia en morir.

Em penso que vaig embarassar-la aquella nit mateix, abans que haguéssim de fugir de la barraca, ja a punt de clarejar, i córrer riu avall, cap al molí, sense ni tenir temps de vestir-nos. O potser ho vaig fer allí, mentre esperàvem la nit següent tancats al subterrani heretat d'un altre grup que havia sabut [illegible] dissimular-lo a prova de pesquises policiaques. Era humit, hi feia fred, i només disposàvem d'uns sacs per cobrir-nos. Després, d'aquelles setze o dissset hores, ella sempre n'ha dit "la nostra lluna de mel".

Va ser al cap de set dies que vam atacar la presó. Es a dir, hi vam poder entrar gràcies a complicitats interiors, però dins ens vam haver de defensar i tinguérem perdues. També van morir molts dels detinguts quan, alliberats, corrien pel pati com un ramat que no sap on va tot i que els havien dit que a la sortida els esperaven uns camions. De tota manera l'operació havia estat mal cronometrada i els vehicles van arribar quan molts presos ja s'havien escampat pel carrer.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Van tenir temps només de recollir unes quantes dones abans d'escapar-se a tota velocitat protegits pels dos cotxes des d'on disparaven contra els guàrdies que semblaven disposats a perseguir-los. O potser cal dir que disparaven, perquè a mi em van tocar tot seguit al braç i l'arma em va caure de les mans. No ni havia d'haver anat, ja ho sé, i convinc que va ser una imprudència, però d'altra banda sé que són imprudències d'aquesta mena les que mantenen la moral dels homes i els fan agosarats. Ur cap s'ha d'exposar. No puc combatre encara des de darrera una taula, davant un mapa, i amb un telèfon a l'orella per saber com van les operacions.

Hi era doncs i vaig sentir el xoc sense dolor que em deixava el braç com adormit i sense força, i llavors vaig veure la sang i la metralleta caiguda als meus peus, cap on m'inclinava el moviment del cotxe que seguia els camions mig buits. Els vam escortar fins al carrer del magatzem, on els dos vehicles van quedar-se a l'entrada, travessers, per barrar el camí a la policia. Dalt, als terrats, hi havia tot de tiradors amb bona punteria i l'altre extrem també estava interceptat. Però només ens havia seguit un cotxe patrulla que va fer mitja volta en sentir els espetecs que plovien d'arreu mentre els camions, a cobert, descarregaven i les dones sortien per darrera, cap a la casa de davant i el pati posterior on es dispersarien.

En aquell moment no sabia que entre elles hi havia la Bona. Tot em feia creure que era morta, i la seva mare també n'estava convençuda. No vaig veure-la fins l'endemà passat, en anar a les barraques i trobar-la amb el meu fill als braços. Perquè en Joli continua allí, amb la vella que em posar-me a viure amb la Nori en va pregar que no l'hi prengués.

No sabia que era ella. I aquest cop no perquè el temps hagués anat esborrant el seu record, com havia estat el cas amb la seva mare, sinó per culpa del canvi sofert a la presó, on l'han desfigurada. Té

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

la cara amm embotornada i una cicatriu li [illegible] la galta esquerra, una línia fina i rosada que, al pòmul, s'eixampla en una mena de taca. Sota els vestits s'endevina un cos sec i la mica de carn dels braços és flàcida, com la d'una vella. I només deu tenir vint-i-nou anys !

L'únic que té magnific són els ulls, grans i negres, amb una brillantor emfebrada que no ha perdut la rebel.lia. No l'han domptada, d'això en puc estar segur. Ltant ! De seguida va parlar d'incorporar-se activament a la lluita, però no li ho vaig permetre; de primer li cal refer-se una mica. S'ha passat bona part d'aquests vuit anys en confinament solitari i de tant en tant, diu, la treien per torturar-la. Ni ella ni ningú no comprèn per què no van matar-la.

Vaig proposar-li de continuar la narració del nostre combat, però va sacsejar lentament el cap, amb desgana. En aquell moment tenia els ulls plens de llàgrimes, ella que no volia plorar mai ! Jo sentia una pena immensa i la vaig besar. Va abraçar-se'm i repetí un seguit de vegades :

- Fordi, Fordi, Fordi...

Vam parlar també de l'Orinella, el policia amb qui s'entenia. Des que vaig llegir el manuscrit sempre havia tingut la idea que ell era la causa de la seva detenció, de la desarticulació del moviment, però no s'ho creia, estava convençuda que l'home li havia estat fidel, lleial. Va donar-me el nom autèntic, l'adreça on vivia llavors, i després he fet investigar.

I probablement té raó. El policia va desaparèixer del seu domicili més o menys en aquella època i ningú no ha tornat a saber res més d'ell. Cal creure que, d'una manera o altra, es va establir la seva relació amb el moviment de resistència i que el liquidaren. No és lògic que hom abandoni el pis sense endur-se'n ni roba ni papers, com sembla que va ser el cas segons els nostres serveis d'in-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

formació. Perquè ara en tenim, uns serveis encara rudimentaris, com tantes altres coses, però força eficients sota les ordres d'en Caira, un fuster com jo que ja lluitava set anys enrera amb un grup de cinc companys dels quals és l'únic sobrevivent, com ho és de la seva família, dona i tres criatures, tots quatre bàrbarament exterminats quan en ser detingut, ara fa tres anys, aconseguí d'evadir-se amb l'ajut de complicitats que conserva, o ha renovat, i que el fan d'allò més útil. Ell va establir els contactes que ens permeteren d'entrar a la presó i ara treballa activament per trobar un punt feble en la defensa del "Quarter".

Hem establert d'altres serveis, també, entre ells el d'avituallament, indispensable des que tenim grups relativament nombrosos aquarterats en diferents edificis i als boscos que s'estenen més enllà de la ciutat. I els serveis mèdics, que funcionen darrera un garatge on tots els operaris formen part de les nostres forces. Hi ha tres metges, dos practicants i set infermeres; només disposem de deu llits, els que caben al local, més reduit que el que teníem abans en una asserradora assaltada per les forces de l'ordre, les quals assassinaren els tres pacients, el metge i les dues infermeres que van sorprendre en el moment d'entrar-hi. Relacionat amb aquest servei hi ha el de farmàcia, curiosament dirigit per un militar-apotecari.

Darrerament també ens hem preocupat d'un servei que, en aparença, no té cap relació directa amb la nostra lluita, però que considero essencial : el d'ensenyança. Aquelles famoses escoles clandestines a que feien al.lusió els botxins de Dom (el qual, de passada, no forma part dels presos recuperats), ara són una realitat. En cinc pisos de veïnat segur, quatre noies i un xicot ensenyen de llegir i d'escriure els fills dels nostres militants. Cal remarcar que es tracta d'una ensenyança obligatòria. De fet, aquest és el nostre

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

primer acte de govern, decidit per unanimitat en el curs d'una assemblea que reuní tots els responsables dels grups i els meus dos lloctinents, l'Aral i la Ferina. O potser també és un acte de govern, anterior a aquest, la decisió de prescindir de la discriminació de sexes operant en la societat que ara enderroquem.

Entre nosaltres homes i dones són iguals, tenen els mateixos drets i idèntiques obligacions. Gairebé la meitat dels llocs responsables són ocupats per dones, en una proporció per tant superior a la mm de les forces femenines que combaten amb nosaltres. Gairebé totes son noies joves, i en alguns casos fins i tot molt joves. La Ferina mateix només té vint-i-un anys, però cal dir que des dels disset que forma part d'un grup o altre i no li falta, doncs, experiència.

Amb tot això estem inaugurant una nova moral, més franca, més clara, més humana que la que ens ha precedit. Fins a cert punt és un experiment que pot influir les nostres decisions de demà. Els resultats sembla que siguin bons; llevat de casos exeepcionals, als quals es posa remei immeditament, s'observa un gran sentit de la responsabilitat i unes exigències de conducta que ens permeten mostrar-nos optimistes. A un observador de mm l'ordre vell potser no li semblaria així, ja que posaria l'èmfasi sobre les questions de caràcter sexual, sense voler comprendre que la llibertat de què gaudeixen les nostres dones, i que elles han volgut, és un valor que reposa en d'altres valors menystinguts per la societat burgesa, on la gent estenen a les persones l'instint de possessió que els obliga a acumular beńs en perjudici dels seus semblants. Nosaltres creiem en la solidaritat, en la lleialtat, en el respecte a la persona. I no pot haver-hi res de tot això quan homes i dones viuen lligats per unes convencions socials que els obliguen a mentir,a trair, a degradar-se. Nosaltres volem dignificar l'home, i aquesta llibertat sexual és un pas,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

el primer pas important en aquest sentit. Perquè creiem en la fidelitat, entenem que hem de ser lliures. I, tant com ser-ho, ens hi hem de sentir.

Aquest va ser el tema de la darrera conferència que hem celebrat en el curs d'una sèrie d'actes de formació cívica que vam programar ara fa tres mesos, per iniciativa de la Calia, sense saber que precisament moriria a la sortida d'una altra reunió.

Hem organitzat doncs una societat dintre una societat, i l'hem volguda tan completa com sigui possible en aquests moments, quan tots vivim amb les armes a les rans i aquesta organització civil podria semblar prematura. En això, però, cal veure la nostra voluntat de restablir una vida normal. Hem vingut a enderrocar un ordre vell i repressiu, però alhora volem ser els constructors d'una societat nova que comença ara, que va començar amb el primer rebel que es dreçà contra el poder despòtic sense saber si trobaria companys de ruta ni si la lluita seria llarga.

Què dirien en Dom, la Sera, els meus pares, i tots els seus companys morts o desapareguts si ara podien veure aquests milers d'homes que, entre caigudes i redreçaments, han posat en peu un veritable exèrcit que, en plena lluita, ja pensa en la pau i sap que és prou fort per construir-la ? Perquè cada dia som més, els caiguts són substituits per novells reclutes vinguts de tots els estaments, homes i dones als quals ensenyem el maneig de les armes i també una altra cosa que no havien sabut mai : la manera de captenir-se com una criatura lliure i responsable.

Aquest afany de formació ja ens vé dels dies obscurs, més de dos anys enrera, quan la Calia i jo formàvem el nostre primer nucli i decidíem que no seríem una colla d'esparracats circumstancialment units per les necessitats immediates de la lluita, sinó un cos amb voluntat de futur. Calia doncs començar a penmar-hi des d'alesho-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

res, fer-lo una mica ja en aquell menjador on, reunits entorn de la taula, ens abrandava una esperança que no pot ser defraudada, que no serà defraudada, perquè la paguem amb sang i sense egoisme.

Fa més de dos mesos que vaig interrompre aquesta relació i fins ara no tinc ocasió, o ganes, de reprendre-la. Durant aquest temps hem estat a punt de perdre-ho tot per culpa d'una traició, i fins ara no hem descobert el culpable, un dels homes del servei d'informació, Sorrent, un xicot al qual devien fer-se-li promeses enllurenadores perquè es decidís a passar-se a l'enemic, oblidat que tres dels seus, el pare, un germà i la germana, havien mort a les masmorres del "Quartier".

Que havia de ser algú dels serveis ho vam veure de seguida, les informacions de que disposava la policia eren massa precises perquè poguessin procedir d'algun altre lloc. Precises i extenses, cal dir. De fet, es proposaven anorrear-nos en una sola operació, quan assaltaren alhora dos dels nostres dipòsits d'armes, quatre dels nostres quarters i potser una dotzena de domicilis en els quals es centralitzen determinats serveis o delegacions de serveis, entre ells el d'ensenyança, on jo tenia una reunió aquell vespre. L'atzar, però, va decidir que no hi assistiria, o si més no a l'hora convinguda, ja que en aquell moment era al bosc amb la Ferina, retinguts tots dos per un accident que costà la vida a tres homes en endarrocar-se un refugi subterrani a conseqüència de les pluges persistents dels darrers dies. Potser això ens va salvar, tota vegada que el local en qüestió fou pràcticament arrasat a cop de bombes de mà. Dels reunits, tots els mestres i tres persones més, solament va quedar viva una de les noies.

En total, vam perdre setanta-cinc homes i dones, entre morts i presoners, i tots els locals atacats, cosa que ens va desorganitzar

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

durant una colla de dies. No tant, però, que aquella mateixa matinada, en una sessió d'urgència, no decidíssim replicar al cop amb un altre cop que vam dur a terme l'endemà, quan ells ja cantaven victòria. Més que res va ser una operació de prestigi, de cara a la població, ja que sabíem de sobres que, inclús en el cas de reeixir a apoderar-nos-en, la central de radiodifusió no podríem conservar-la més enllà d'unes hores. En vam ser els amos absoluts durant prop d'un dia, al terme del qual ens retiràrem després d'haver denunciat per les ondes els abusos i les arbitrarietats d'una administració contra la qual demanàvem al poble que s'alcés en massa. Ho vam aprofitar per llegir una sèrie de proclames que estaven a punt de passar a la impremta i mitja dotzena de testimoniatges apressadament recollits d'alguns dels presos alliberats anteriorment. Tenim motius per creure que va fer particularment impacte el d'una dona que, com antany la Lona, s'ha passat prop d'un mes a la residència especial.

Tot això, però, no podia amagar-nos la gravetat de les pèrdues sofertes en homes i en equips. Calia aconseguir altres locals, reorganitzar els serveis, fer desaparèixer totes aquelles persones conegudes dels detinguts, algun dels quals podia cantar, traslladar els dipòsits d'armes que no havien caigut en poder de l'enemic, nomenar nous caps de grup en substitució dels caiguts, restablir la confiança dels febles, que sempre n'hi ha. Calia, sobretot, identificar el traidor, tasca feixuga que a en Caira se li ha endut un mes i mig d'actuació gairebé solitària i que no finalitzà fins ara fa sis dies, quan el culpable, convicte i confés, fou penjat en un arbre del bosc, on de banda de vespre el recollí un cotxe que, al cap d'una hora, llençava el cadàver a la porta del "Quarter" sense ni tan sols minvar la marxa...

Arrel d'aquesta estossinada hem començat a establir una llista de caiguts, cosa que fins ara no s'havia fet i que ha estat idea de

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

la Nori. Diu que un dia els haurem d'honrar,quan establim el nostre panteó de màrtirs. Hi he accedit perquè els altres també hi estan conformes, però és una pensada que no em fa feliç, no sé ben bé per què. Sóc hostil a les cerimònies i m'angoixa una mica de pensar en un dia futur que reunirà tots els sobrevivents davant una pedra, una estela, una estàtua, un monument commemoratiu. L'homenatge que es mereixen no és aquest, sinó la realització dels nostres somnis d'avui, per ells compartits. Nomes els serem fidels si no desnaturalitzem aquesta revolució a l'hora del triomf. Ara ja he llegit prou per haver comprovat que les obres dels homes no sempre responen a les seves intencions i que allò que fou pur sovint es bastardeja quan arriba al poder.

Molts d'aquests pensaments, però, me'ls callo; m'adono que no tothom em comprendria i que alguns hi voldrien veure o hi sospitarien una flaquesa fonamental, un escepticisme que no escau a un dirigent. No he de dir res ni fer res que trenqui o minvi l'impuls del poble que cada dia fa el sacrifici de l'avui per un demà just, i és per això que aquesta mena de crònica,a diferència de les anteriors que vaig trobar a la barraca de la vella, no està a disposició de tothom. Es cert que ara ja som massa i que el nostre moviment ja no és un afer quasi de familia com en temps dels meus pares. Però tampoc no en vull fer un document clandestí dintre la nostra clandestinitat i l'Aral, la Ferina, la Nori i ara la Bena, saben que existeix i el llegeixen. Aquesta darrera em sembla que hi té un dret especial en la seva condició d'únic sobrevivent del grup primitiu i de la seva aportació escrita a l'historial de l'organització. D'altra banda, és l'única que critica la crònica; al seu dir hauria de ser més detallada. Però ara em penso que li he fet veure que aquest defecte (reconec que ho és) cal atribuir-lo al fet que quan vaig posar-me a escriure ja duiem dos anys d'activitat. De primer em calia aprendre a manejar

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

la ploma amb prou habilitat perquè un dia no es digués que el cap dels rebels era un analfabet. Ella m'ha recordat, nostàlgicament, que de menut ja mostrava molt bones disposicions per l'estudi...

Això va ser ahir, quan li vaig fer l'amor. No m'ho havia proposat ni sóc un xicot afeccionat a empaitar les dones. Abans d'ella només he dormit amb la Calia i amb la Nori, a les quals he estat escrupulosament fidel perquè no crec en la promiscuitat i fins i tot defujo les proposicions més o menys directes a què m'exposa la meva situació. Hi ha una mena de dona, mmmm més relativament abundant que no m'hauria pensat, que se sent atreta pels homes que ocupen lloc de prestigi, independantment que siguin joves o vells, amables o adustos, ben plantats o desnarits. Més que un home, persegueixen el representant d'una funció que atreu la fama, la popularitat o la glòria, ni que sigui circunstancialment. Però jo sempre he descoratjat mmmmmm aquestes sospirants i, si ha calgut, ho he fet inclús amb energia, amb impaciència. Crec que cal donar un exemple d'honestedat i que els meus dinou anys no m'excusen de caigudes a les quals podria sucumbir sense inconvenient un altre noi protegit per l'anonimat.

Amb la Bena, però, ha estat diferent. Per començar no va demanar-me res, la iniciativa la vaig prehdre jo, a consciència, [redacted] Em calia restablir-li una confiança en ella mateixa que havia anat perdent durant els anys de presó, o potser seria més exacte de dir en sortir-ne, quan va poder comprovar, i de més d'una manera, fins a quins extrems l'havien anorreada físicament els botxins. Tot d'una, en un món comparativament lliure on tornava a ser una persona i no un simple número, s'adonava que de la seva antiga bellesa ja no en quedava ni rastre; pitjor, que era un parrac. I ho dic perquè ella mateixa va emprar aquesta paraula en una ocasió, potser una setmana o deu dies després del seu alliberament. Aleshores ja hauria estat incapaç de proposar-me, com va fer pri-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

mer, que l'incorporés a un lloc actiu de combat. Potser vaig equivocar-me en aconsellar-li una temporada de repòs, potser ~~amb~~ hauria calgut precisament fer-li sentir que era indispensable i confiar-li un càrrec en l'exercici del qual s'hauria oblidat d'ella mateixa. No ho vaig fer, incapaç en aquell moment de comprendre que la condemnava a destruir-se en una ociositat que li donaria temps i ocasió de compadir-se d'ella mateixa. Ho vaig anar veient més tard, quan cada cop que acudia a la barraca a passar uns moments amb el meu fill, la trobava submergida en una apatia sorda, de vegades asseguda a la part de fora, al pedrís, seguint amb l'esguard absent les anades i vingudes dels veïns. Què pensava ? Potser que abans els homes que passaven per davant la barraca s'haurien tombat a mirar-la i a pidolar-li un somrís amb uns mots graciosos mentre ara ningú no li'n feia cas ? No puc pas pretendre de posar-me al lloc d'una dona que ha estat bella i sol.licitada, que ha viscut per l'amor, i tot d'una es veu arraconada al marge de la vida, però tampoc no cal. Per a mi que ho he estat durant tants anys, els desposseits són fàcils de comprendre.

Però l'altra tarda, en acudir a la barraca, no m'havia pas proposat de fer-li l'amor. Sabia que em calia trobar un mitjà per treure-la, arrancar-la, d'aquella desesperació muda, tan pregona que potser ja ni era desesperació, però no havia pensat en res de concret tot i que em preocupava tant. M'hauria preocupat per qualsevol persona en la seva situació, però més ho havia de fer per ella, la meva amiga, la meva germana gran que fins volia assaltar la "Institució del Poble" per evitar-me una infància i una adolescència miserables. Aquestes coses no s'obliden.

Si no l'hagués trobat sola potser no hauria passat res, però la seva mare havia sortit i s'havia endut el nen. Ella era asseguda al catre, ~~assolellada~~ amb les mans caigudes sobre la falda, com tan-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

tes vegades, i em vaig instal.lar en un tamboret de fusta, al seu davant, mentre li parlava del nostre darrer encontre amb les forces de l'ordre, una petita escaramussa a la banda de les pedreres, on havíem constituit un altre dipòsit d'armes. M'escoltava distretament, amb els ulls fits,com si pensés en una altra cosa, i llavors vaig allargar la mà cap a las seves.

- Què et passa, Bena ?

Ve tenir com un petit sobresalt i em va estrènyer els dits, potser sense adonar-se'n, però amb una mena d'avidesa que immediatament modificà la nostra relació. Perquè va ser en aquell moment que, a la impensada, vaig comprendre el que em calia fer.

No sé què va dir, o balbucejar, però jo vaig endinsar l'altra mà sota la faldilla, cuixes amunt, i quan ella va subjectar-me pel canell amb un gest brusc, vaig asseure-me-li al costat per abraçar-la.

- No...

Jo vaig fer :

- Recordes que quan era petit volia dormir amb tu ? Doncs encara ho vull ara que sóc gran. Jo sempre t'he estimat, Bena...

Es resistia, provà d'allunyar-se, d'abandonar el llit, i en veure que no ho aconseguia, que continuava retenint-la, em va preguntar si ja l'havia mirada bé i, després, si ho feia per compassió.

- No, Bena, per amor - vaig contestar-li.

Així i tot continuava negant-s'hi, i gairebé em va caldre despullar-la a la força abans que s'abandonés, menuda i fràgil, amb les cuixes seques com un sarment, els pits caiguts i el ventre estranyament protuberant, inflat per la misèria... Feia pietat de veure. Però no era la pietat, sinó l'amor (recorda-ho quan ho llegeixis, Bena), el que em feia crèixer per ella : un amor autentic, sense egoisme, que es manifestava com podia, correspon-ent al seu pue ara, re-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

trobada la joia carnal, s'encenia sota meu amb la mateixa generositat.

Després se'm va llençar al coll i va plorar amb un plor llarg, inextroncable, sense parar de besar-me i de dir paraules que no entenia. No es va interrompre ni en arribar la seva mare amb el nen en braços, adormit; ni la va veure, ja que ella, en adonar-se de la situació, va somriure i sortí de nou. Vaig trobar-la al cap de prop de dues hores, quan la Bena ja feia estona que s'havia calmat i tots dos havíem tingut una gran conversa animada, de persones normals, en el curs de la qual parlàrem, com deia primer, del diari. La dona m'esperava a l'extrem del barri, on abans que tingués temps d'impedir-li-ho, va apoderar-se de la meva mà, va besar-mela i em digué :

- Ets bó, Fordi; gràcies.

Mai no m'he sentit tan emocionat i avergonyit.

Sé que ara he adquirir un compromís, ho vaig veure de seguida, i com que vull les coses clares, a la nit vaig contar-ho tot a la Nuri. Em va escoltar en silenci i en acabar em digué :

- Es veritat que som diferents.

No l'entenia i m'ho va aclarir :

- Aquesta lluita, les coses que volem fer, que esperem, ens han canviat. Abans em penso que m'hauria sentit engelosida, però ara no. Ho havies de fer i estic contenta que ho hagis fet. Pot tenir fills ?

- Em penso que sí - vaig contestar-li, estranyat.

- Prenya-la, doncs. De cap més manera no l'ajudaràs més bé.

No se m'havia acudit, però em penso que té raó. Gairebé no vaig tenir temps de donar-l'hi, perquè hi havia una alarma; algú, sense permís, per iniciativa pròpia, havia atacat un cotxe policial, acudiren altres cotxes patrulla i en aquell moment tenia lloc una veritable batalla campal prop de la plaça del mercat.

No és el primer cop que es produeixen actes d'indisciplina per

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

part d'elements impacients que constitueixen un problema. No sé encara si castigar-los o fer els ulls grossos. En el primer cas crees resentiments i en el segon encoratges d'altres actes semblants. Cada dia comprovo més palpablement que manar no és fàcil. Temps enrera, quan érem com qui diu quatre gats i tenia un contacte personal constant amb tots els homes, gairebé no hi havia problemes, però ara cada dia la situació és més complexa.

Per començar, cal considerar la singularitat de la nostra posició. No som una guerrilla que des de la muntanya s'obre pas cap a la ciutat, sinó unes forces essencialment urbanes que conviuen amb la població, des de l'interior de la qual intenten d'anorrear el sistema establert. Hem creat un estat de guerra civil endèmic que es manifesta en tot d'ofensives i contraofensives discontinues que tan aviat es resolen a favor nostre com de l'enemic. Ells tenen el poder i nosaltres la simpatia de la gent, si més no de les clases populars, entre les quals reclutem fins i tot individus que, a través de la BIF, han ingressat en diversos serveis oficials, si bé sempre en llocs subordinats. Tot això crea una situació inèdita, pràcticament desconeguda en els "llibres de text" de la revolució mundial, en la mesura que els coneixem. Ens manquen doncs "patrons" estratègics i ens veiem obligats a improvisar-los. Cal que hi reflexioni.

Reunió del comité, amb asistència de l'Aral i la Ferina i tots els caps de grup que tenen forces a les seves ordres. En aquestes reunions tothom parla lliurement i evitem les discusions doctrinals que podrien desunir-nos o fer-nos perdre el temps. La cosa és possible perquè tots els llocs de comanament els ocupen homes d'acció, amb exclusió dels teòrics que voldrien començar a construir la casa per la teulada. Ens referim doncs a qüestions concretes encaminades a millorar l'eficàcia de la nostra lluita. De la reu-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

nió d'avui retinc, perquè respon especialment a les meves preocupacions i a les de molts altres dels mmmmmm companys, el projecte de l'Orlis, el qual, després de fer una anàlisi força rigurosa dels nostres progressos durant els darrers sis mesos, ha demostrat que eren insuficients si volíem derrotar l'enemic en un termini raonable. De fet, en relació amb els mesos anteriors i a despit de certes accions brillants i més espectaculras que positives, s'aprecia una tendència al manteniment d'un statu quo que a la llarga poc perjudicar-nos. Com que l'informe era precís, basat en xifres concretes, no en podem dubtar. L'Orlis, que només té vint-i-sis anys, és un xicot seriós i que sempre parla amb proves a la mà. L'hem escoltat en silenci.

El seu projecte, en canvi, ha estat objecte d'un debat ple d'animació. Es comprèn. Segons ell, només hi ha una manera de superar aquesta mena d'equilibri al que hem arribat, i és treure les nostres forces de la clandestinitat o semi-clandestinitat actual i passar a la guerra oberta i regular. Els seus plans inclouen en primer lloc l'assalt d'un barri, el del Riu, on tenim molts partidaris, i la conquesta gradual, des d'allí, de la ciutat barri per barri i casa per casa si convé.

Una objecció fonamental és que ara per ara no comptem amb forces comparables a les de l'enemic i que ens exposem, per tant, a una derrota de la qual potser no ens refaríem. Però ella la tenia prevista. Al seu veure, la població está prou preparada per passar-se pràcticament en bloc al nostre costat si té l'oportunitat de fer-ho. Fins ara, aquesta oportunitat ha tingut les seves limitacions. Molta gent estan totalment desconectats del nostre moviment perquè no han sabut trobar la manera d'accedir-hi. Per dir-ho amb paraules ben clares, no hi ha una adreça a la qual puguin acudir. Les nostres proclames, la nostra activitat, donen fe que existim, però no diuen res d'una oficina de reclutament a la qual els nostres simpatitzants podrien presen-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

tar-se. Si ens apoderàvem d'un barri, aquest defecte quedaria subsanat i tothom sabria on trobar-nos.

El projecte ofereix evidentment alguns avantatges, però de seguida m'he adonat que, si l'acceptàvem, calia que el completéssim amb altres mesures que pal.liessin les conseqüències d'un possible fracàs. En aquest sentit he parlat,aconsellant als reunits que no prenguéssim cap decisió prematura.

Hem quedat que celebrarem una altra reunió, d'aquí a tres dies, únicament dedicada a una crítica constructiva i ponderada de la proposició del nostre company.

La Ferina ha establert contacte amb un agent estranger que ha aconseguit de travessar la frontera clandestinament i que es diu representant d'una firma d'armes. Ens hem entrevistat al molí, on ella l'ha dut amb els ulls benats, i l'home m'ha desagradat immediatament pel seu cinisme. En preguntar-li per què havia preferit adreçar-se'ns en lloc de fer la seva oferta a l'enemic, ha contestat :

- Ells ja tenen les seves fonts de proveïment. Busquem clientela nova.
- Clientela ? - he arrugat el mmmmm front.
- Es clar. Això és una operació comercial.
- A pagar com ?
- Al comptat. I amb or.
- No en tenim.

Ja devia estar preparat per aquesta resposta, perquè no s'hi ha pensat gaire :

- Puc fer-vos una altra proposició, però quadruplica el preu de les armes. Pagueu el doble , en bitllets, i us comprometeu formalment a pagar de nou la mateixa quantitat si aconseguiu el poder.
- I per què,això?-ha preguntat la Ferina.
- Cal que prenguem precaucions. La vostra moneda baixa continuament

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

i d'aquí a deu o dotze dies, quan lliuraríem la vostra comanda, el seu valor ja no serà el mateix.

- Tampoc no serà la meitat.

- Els canvis son capritxosos - ha argumentat ell -. Hi ha una cotització oficial, pero no es respecta, sobretot quan es tracta de quantitat importants. De fet, encara que cobrem el doble, no sabem que cobrarem.

- Suposem-ho. Això no explica que despres hàgim de tornar a pagar.

- Només si guanyeu - ens ha recordat ell -. Serà una mena de prima a la confiança que us fem i una garantia contra qualsevol maniobra monetària que se us pugui acudir.

Era absurd, i em venien ganes de tallar la discusió allí mateix, però l'home havia parlat d'armes pesades, de canons, de tancs, i és inútil negar que estava enllaminit.

- Us faré una contraoferta - he proposat - : cinc vegades el vostre preu l'endemà de la victòria.

- En or ?

- No. En or, el doble.

- Es massa arriscat. El govern encara domina la situació. Res no garanteix la vostra victòria.

- Molt be. Fem -ho així - he dit - : El doble del vostre preu; una quarta part, en bitllets, en lliurar el material, i la resta en or quan hàgim guanyat. Es enraonat, oi ?

- No ho sé. Caldrà que consulti els meus representats - ha decidit a la fi.

Ens ha promès una resposta per demà passat. Com que és impossible que faci el viatge d'anada i tornada en dos dies, això vol dir que disposa d'algun altre mitjà de comunicació. Si acabem per fer tractes, caldrà que agafem amb pinces de ploma. Ni els meus lloctinents ni jo no el veiem clar, aquest individu.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Hem adoptat el projecte de l'Orlis, amb algunes modificacions substancials que reforcen les seves possibilitats d'èxit i, tal com volia jo, poden evitar l'anorreament de los nostres forces en cas de fracassar la nostra estratègia.

La marxa de l'operació, ja decidida, però postposada a l'obtenció de les armes, si l'agent accepta el tracte que vaig proposar-li, és aquesta : una nit (falta decidir la data) ens apoderarem del barri del riu tan sigilosament com puguem i ocuparem la totalitat de les cases i pisos, magatzems i botigues, on ens farem forts per procedir a la fase ulterior : enfrontament amb les forces de l'ordre. Ara bé, i aquesta és la modificació a què al.ludia : un cop el barri ocupat, una tercera part del nostre contingent tornarà a les seves posicions de guerrilla, escampades per la ciutat, per tal d'atacar l'enemic per darrera tot seguit que aquest procedeixi, si ho fa, a un assalt del barri. De fet, es tracta d'atreure el màxim de forces governamentals per anihilar el poder de l'enemic en una vasta operació després de la qual, si triomfàvem, tot el nostre comès es limitaria a accions de policia.

Naturalment, cal preveure també la derrota, i aleshores aquestes forces situades entre la població asseguraran la nostre supervivència com a moviment fins i tot en el cas d'un extermini total dels combatents que defensaran el barri.

Em cal afegir que la decisió ha estat adoptada per unanimitat.

Avui havíem de tenir la resposta de l'agent estranger, però no s'ha presentat al lloc convingut ni ha enviat cap missatge. No crec que calgui estranyar-se'n gaire. Mentrestant, en vistes a l'operació del barri del riu, hem suspès tota mena d'activitat no relacionada amb aquest afer, més complicat que no sembla sobre el paper, ja que

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

això ens obliga des d'ara a la constitució de dipòsits d'armes i de queviures per si el nostre cap de pont es converteix en una ratonera i el projectat atac en un setge. Tinc el convenciment que tot dependrà de l'actuació de les forces de fora, perquè continua essent un fet que, numèricament, estem en desavantatge. La possessió de canons i de tancs podria ser decisiva.

He passat la tarda amb la Bena i li he tornat a fer l'amor. La seva mare, comprensiva i discreta, s'ha fet fonedissa amb en Joli per tal de deixar-nos sols. Ella, però, ha començat per mostrar-se escrupulosa.

- I la Nori ? - m'ha dit -. No està bé que l'enganyem. L'altre dia em vas agafar massa de sorpresa perquè se m'acudís de pensar-hi, però ara...

- Ja ho sap - l'he tranquil.litzada.

- Sap que has vingut per ficar-te al llit amb mi ?

- Sí. I que l'altre dia vam dormir junts. Fins i tot m'ha aconsellat que et faci un fill.

- Un fill ?

No s'hi ha mostrat conforme, diu que està massa depauperada perquè la criatura fos normal.

- De primer m'he de refer - ha puntualitzat.

- Et refaràs - li he promès.

Ens hem quedat al catre potser dues hores, parlant i estimant-nos, avui rense ploraneres, però ella extraordinàriament tendra i dolça, com si volgués compensar-me de les deficiències del seu cos a les quals s'ha referit un cop, en dir-me :

- Te'n recordes, com era abans ?

- Sí - li he contestar, no gaire segur, perquè la imatge que tinc d'ella és sobretot construida a partir de la lectura del diari.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

- Doncs m'agradaria tornar-ho ser, ni que només fos una vegada, aquí, a soles amb tu. Et mereixes més que un sac d'ossos inflat.

- Si fossis com abans, ni em miraries la cara - he somrigut.

- Que no ?

I m'ha passat les mans pel pit i pels flancs abans de pujar-les cap a la cara, on s'ha entretingut acariciant els llavis, les galtes, els ulls.

- No saps que ets terriblement atractiu ? Deu ser difícil de resistir-se't. Jo mai no t'hauria pogut dir que no.

- Bé t'hi oposaves, l'altre dia...

- Potser perquè em feia vergonya que em veiessis despullada. Encara me'n fa avui, no et creguis. Mai no m'hauria imaginat - ha dit aleshores, - mmmmmmmm que pogués arribar a avergonyir-me davant d'un home... Més val que no em miris - ha afegit, i m'ha abraçat fort contra seu -. Fes-te la il·lusió que sóc bonica, i jove... si pots.

L'he penetrada de nou, gairebé per sorpresa, i ella se m'ha arrapat instantàniament mentre em separava una mica la cara.

- Mai no ho oblidaré, Fordí, mai...

Continuem sense notícies de l'agent, i ara ja no és tan natural. Gairebé hem enllestit els preparatius i, en una modificació de darrera hora, una part dels nostres homes ja han començat a envair el barri pacificament, sense fer-se notar gaire. En aquest moment hi tenim cent cinquanta persones que ocupen locals abandonats i alguns pisos, amb consentiment de les famílies. Els serveis d'intendència, que han treballat bé, disposen d'un antic estable on es van acumulant caixes de conserves procedents d'altres dipòsits i tenen prevista la incautació d'un forn. Un altre grup, pretesament de paletes, reuneix tot de material de la construcció prop d'un solar on simulen fer unes obres. Els maons i els sacs de ciment, plens de mmmmm sorra, serviran per

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

protegir balcons i finestres quan arribi el moment definitiu. Tots els preparatius, fins ara, es duen a cap sense entrebancs. Ahir, però, vam perdre tres homes, detinguts per la policia en diferents indrets de la ciutat quan repartien proclames. També una dona que, en donar-li l'alto, disparà contra els agents.

Discusió amb la Nori. M'hi refereixo perquè una escena com aquesta deu sovintejar entre les parelles. Totes les dones volen estar al costat dels seus homes en una acció tan decisiva com la que preparem, i en general obtindran satisfacció, ja que tots som combatents, però hi ha una excepció : les dones prenyades.

Ella, que ho sap i no s'hi avé, ha esperat que fóssim al llit i a punt de fer-nos l'amor per parlar-me'n, però li ha sortit el tret per la culata; m'he negat rodonament a deixar que vingui amb mi.

- Però jo em trobo bé - ha protestat -. Ni m'ho sembla, que estigui embarassada. Mira, toca... Oi que tinc el ventre llis ? - m'ha dit tot fent-me passejar els dits des de l'estómac al pubis.

- Es clar, tot just estàs de dos mesos, ja ho sabem. Però no es tracta d'això. La teva obligació, ara, no és lluitar, sinó protegir el teu fill.

- El podria perdre d'altres maneres - ha pretès ella.

- Naturalment. Però ja saps a què em refereixo. Si et mataven, matarien dues persones, no una.

- Moltes més en mataran si et maten a tu - ha reflexionat ella -. Totes les criatures que em podries fer... o que podries fer a d'altres dones. Hi has pensat ?

- No sigues pesada, Nori. Tot això serà o no serà, mentre aquest fill ja és una realitat. Estàs prenyada.

- Ho trobo injust. Estem defensant una cosa que és de tots, i jo també hi tinc dret.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

- D'acord. Ningú no te'l nega. La defenses aquí. Perque sense futur no valdria la pena de fer res...

- Si ho anem a veure, també ho ets tu, el futur. Només tens dinou anys. Ets una criatura.

- Ah , sí ? - he rigut jo, amb la intenció de fer-li oblidar l'assumpte -. Les criatures tambe fan això ?

I l'he besada, fort, mentre amb la mà li acariciava els flancs i les sines abans d'enfilar-me al seu damunt.

- No ho sé - ha sospirat.

- I això altre ? - he dit, ara mirantela, perquè m'agrada de veure els seus ulls quan la penetro, però ella ha tret forces de flaquesa:

- Vull venir amb tu...

- No, Nori.

- Si et passa res hi vull ser.

- Ah, és per això ?

- Sí.

- No - he tornat -. Tu m'esperaràs aquí, bonica i sendra, mmmmmmm i jo tornaré, i et faré l'amor... com ara. No voldràs que et faci l'amor ?

- Si, Fordi. Però...

- Sense però, Nori. Tu ara ets la mareta, i no vull que et passi res. O sí, sí que vull que et passi, però ara, i així...

- Fordi...

- M'esperaràs, oi, m'esperaràs ? Amb el petit, dolça com sempre, amb aquesta mirada... Per què em mires així, Nori ?

- No ho sé... No m'ho facis dir.

- M'esperaràs, digues ?

- Si, Fordi, sí. Ai, estimat !

- Promès ?

- Sí, sí !

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

Després, però, m'ha dit :

- No està bé; t'aprofites de les circumstàncies...

I jo :

- I tu què volies fer ?

Ha hagut de somriure, és clar.

Podíem esperar l'agant de la fàbrica d'armes ! Avui, dos dels nostres homes, del grup que venim al bosc, l'han trobat mort al peu d'un penya-segat. Potser es tracta d'un accident, però costa de creure; massa oportú per l'enemic. Si molt convé hi estava en contacte, jugava un doble joc, i els ha semblat convenient liquidar-lo. He vist el cadàver i no presenta ferides d'arma de foc, de manera que en tot cas l'han matat a cops. Caldrà, doncs, que renunciem definitivament a les armes pesades.

Demà és el gran dia. A hores d'ara totes les unitats estan alertades, a punt d'iniciar la gran aventura. Ningú no pot saber si és la darrera entrada que faig en aquesta crònica que ja ha tingut tants autors, tots ells, amb l'excepció de la Bena, caiguts per la causa. He parlat una estona amb ella i està disposada a continuar-la si l'atzar em fos advers. Ara ja ha recobrat una mica de la seva animació, fins i tot ha començat a preocupar-se de la seva persona. Per primer cop des que la van alliberar, avui duia els llavis i els ulls pintats.

A les dotze de la nit hem acabat l'ocupació del barri, d'on només s'han retirat unes dotzenes de famílies. Les restants, com ja ens pensàvem, es queden al nostre costat. Entre els homes hi ha una impressió d'optimisme i la moral és bona, combativa. Si fracassem, no serà pas perquè la gent no compleixin amb el seu deure.

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

Tot seguit, s'ha procedit a fortificar els punts més vulnerables sota les ordres de l'Orlis, i els restants ens hem reunit davant el plànol de la ciutat a estudiar un cop més el nostre pròxim moviment, la conquesta de l'illa de cases que queda a l'altra banda de carrer, amb la qual comença el barri Nou, on es barregen els obrers i la burgesia. Llevat d'un petit nombre, que es quedarà a la reraguarda, totes les nostres forces en aquest moment aquarterades al barri del riu prendran part en l'operació.

Hem disposat sentinelles als terrats i dos escamots protegeixen els flancs mentre un altre munta la guàrdia al magatzem on hem tancat els presoners. Em refereixo als agents de la BIF, força nombrosos, que ha calgut desarmar sense que, en general, oferissin resistència. Dels que s'han defensat, cinc en total, quatre són morts i el cinquè ha aconseguit de fer-se escàpol. No m'amoina. Em preocupen més els presoners; ens obliguen a distreure homes del combat i caldrà alimentar-los. Si fossim la colla d'assassins i facinerosos que creu, o diu, el capnegre, els hauríem matat, però és opinió unànime que no hi haurà més morts que els que caiguin en combat; els altres policies, oficial i funcionaris, seran jutjats al seu moment degut i condemnats d'acord amb la mesura de la seva responsabilitat i dels delictes que hauran comès durant aquests anys d'opressió.

Cal assenyalar, com a excepció, que dos funcionaris de la BIF s'incorporen des d'ara a les nostres forces. Hem cregut que els hi autoritza el captenir que han tingut amb la família que els fou confiada. Fins ara, és l'unic cas que coneixem on no hi ha hagut abús : les dones, mare i dues filles adolescents, han estat respectades escrupulosament i ells en cap instant no han constituit una càrrega econòmica, ja que contribuien a les despeses generals. Vigilarem, de tota manera, la seva conducta en els dies a venir.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

M'han despertat a les sis, quan duia dues hores al llit. Els nostres guaites assenyalaven la presència de forces enemigues que s'anaven concentrant al barri Nou, de segur que alertades per l'agent de la BIF que se'ns escapà. Vint minuts després han començat l'assalt de les nostres posicions, però tothom era al seu lloc i els hem rebutjat fàcilment. A partir d'ara, com que tindré poc temps, caldrà que em limiti a unes notes molt breus, a tall de comunicats que més endavant, si convé, seran ampliats.

En aquest moment, l'enemic, que ha fet desallotjar el barri que domina, sembla haver-se resignat a un foc de posició, atrinxerat darrera finestres i balcons des d'on, de tant en tant, per mitjà d'altaveus, ens commina a la rendició.

Tenim tres ferits.

Missatgers de fora que han pogut penetrar fins a les nostres línies, ens comuniquen ara, a les cinc de la tarda, que l enemic augmenta els seus efectius. Unitats de la policia i de l'exèrcit acabades de sortir de les casernes es concentren al barri Nou, proveïdes de morters i canons.

A través dels mateixos missatgers, ordeno que les nostres forces concentrades dins del casc urbà efectuin un atac sorpresa encaminat a destruir aquestes peces. L'operació ha de ser iniciada a les sis deu, simultàniament amb la nostra primera sortida.

Els morters han entrat en acció, però llevat d'un petit contingent, totes les nostres forces ocupen els baixos dels edificis, a punt d'iniciar l'atac amb bombes de mà i foc de metralleta.

En aquest moment tenim deu ferits. Cap mort.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

L'assalt. Des del meu lloc d'observació els he vist creuar el carrer i saltar per les finestres baixes després d'haver regat amb granades l'interior dels locals. El barri s'ha omplert de fumera i d'espetecs, de xiscles i corregudes. Dos nois i una noia han caigut gairebé en el mateix instant sobre les llambordes, d'on només se n'ha alçat un, un adolescent que ha coixejat cap a una entrada. Els altres dos han estat recollits pels nostres serveis sanitaris i duts a la infermeria que tenim instal.lada en un antic magatzem de forratge per als animals, encara ple de fenc i de palla.

Hem fet callar els morters. Els canons mai no han entrat en acció ni es ~~verosímil~~ de creure que ho facin en aquest barri. Potser ni n'han portat i la informació era errònia.

Una noia missatgera assenyala que molta gent s'uneixen a les nostres forces, homes i dones sense armes que en aquests moments encara deuen estar lluitant a l'altra banda de barri.

Molts dels nostres ocupen ja posicions a les parts altes dels edificis on, una estona enrera, hi havia l'enemic. Ordeno una retirada de les tropes anteriors per aquí deu minuts, quan hàgim consolidat una mica les nostres noves posicions.

Recompte de baixes a les nou del vespre : Trenta-vuit morts i cent quaranta-dos ferits, onze d'ells greus.

Les forces governamentals són a la perifèrie del barri, atrinxerades per la nit. Tenim previst d'atacar-les a dos quarts d'onze en punt, en col.laboració altre cop amb les nostres ~~brigades~~ brigades urbanes. La gent té ganes de combatre i cal aprofitar-ho.

Els dos antics membres de la BIF., s'han captingut magníficament i un d'ells és a la infermeria, ferit al ventre.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Situació confusa. D'altres forces de l'ordre han atacat els nostres mm combatents de l'interior, arreplegats doncs entre dos focs com l'enemic que ocupa la perfèrie del barri. Hi ha hagut combats sagnants, cos a cos, però ham capturat mitja dotzena de morters i abundants municions abans de veure'ns obligats a retrocedir a les nostres posicions anteriors.

En tot el vespre cap missatger no ha pogut travessar les línies enemigues i els telèfons no funcionem. Ignorem doncs la situació exacta, però se senten trets cap a altres bandes de ciutat, com si hi hagu és hagut un aixecament popular.

Enviem gent a investigar.

El matí ens sorprén exactament nn la mateixa posició d'ahir, i si fa no fa amb les mateixes forces, tota vegada que hem rebut el reforç de tot de voluntaris que, a favor de les ombres, han sabut reunir-se amb nosaltres, algunsd'ells a través d'una gran Larrada pels boscos, on els grupsque hi tenim, disposats a talàar el pas a l'enemic, els han deixat passar sense armes. Sembla que cap d'ells no en tenia, però. Ara ompliran els buits que deixen els nostres morts i ferits, Tres. cent cinc ~~cent dos~~ en total. Més n'hi deu have_r hagut a l'altra banda, però així i tot són massa.

Em comencen a preocupar les municions. Tot i les que vam capturar ahir a l'enemic, aviat escassejaran. De fet, és l'únic problema. Però potser ens serà solucionat pels moviments espontanis que poden precipitar el final de la lluita. Tres dels cinc homes que vam enviat a investigar, no han tornat. Els altres dos, i un missaiger, coincideixen en què l'alçament del poble va agafant proporcions importants en el sentit que distreuen les forces enemigues i no als permeten

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

d'augmentar els contingents que tenim davant.

Hem tornat a recobrar l'altra banda de carrer, però les nostres baixes són nombroses : quaranta-tres morts i més de dos-cents ferits. Ignoro, naturalment, les pèrdues dels grups de l'interior, l'acció dels quals ha estat menys efectiva que ahir. No ens podem permetre victòries tan pírriques i per aquesta nit hem convingut a través de missatgers una reunió amb l'Anal, la Ferina i els caps de colla que ataquen la reraguarda de l'enemic. S'imposo de prendre mesures més enèrgiques, o d'una altra naturalesa, si no volem desagnar-nos abans d'hora.

Moments abans de sortir cap a l'indret de la reunió, un celler de la plaça del mercat. Les posicions no s'han alterat a despit dels esforços de l'enemic, que ha pres la iniciativa. Conservem doncs l'altra banda de carrer, la qual comencem a fortificar tan bé com podem. Han mort cinc dels ferits, però d'altres s'han reincorporat a la lluita per decisió voluntària. L'esperit dels nostres homes continua essent bo.

Com ens temíem, les pèrdues de les forces de l'interior són quantioses, però sembla que no ens han de preocupar tant com em temia; durant les darreres vint-i-quatre hores s'han presentat prop d'un miler de voluntaris. Per molts d'ells, però, no hi ha armes.

Hem decidit una sèrie d'accions de guerrilla a base de l'organització d'escamots de deu homes que atacaran diversos centres de l'enemic per tal de distreure una part de les seves forces. Això pot alleujar la pressió sobre el barri.

Sembla que no podem confiar gaire en els moviments espontanis de la població. Hi ha hagut, sí, alçaments, si bé no tan importants

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

com créiem i, d'altra banda, negats en sang per part de les forces policiaques, les quals no s'han entretingut a empresonar ningú. En aquestes accions, doncs, únicament hi ha hagut morts. Les pèrdues de l'adversari, en canvi han estat escassissimes. De tota manera, ens falten dades exactes.

En Seranel, un dels dos agents de la BIF que decidiren quedar-se amb nosaltres (el seu company, ferit com ja vaig reportar, va morir ahir a la tarda), s'ha ofert per una missió d'espionatge al camp enemic. No ignoro que pot ser una excusa, però hem decidit fer-li confiança. Al capdavall s'ha batut com un brau, amb convenciment, i, si hagués volgut, a hores d'ara ja seria a l'altra banda; d'ocasions de passar-se no li n'han faltat.

L'hem deixar marxar, doncs, amb l'encàrrec que informi sobre la moral de les forces d'ordre, el nombre de baixes i la naturalesa exacta de les operacions immediates.

La lluita s'endureix, però nosaltres continuem respectant la vida dels enemics que es constitueixen presoners. Això també és una arma. L'enemic acorralat, que sap que només té dues sortides, la victoria o la mort, lluita amb més braó i no es rendeix. En aquestes condicions, fins i tot els tebis són bons guerrers i combaten amb fanatisme. L'esperança de salvar-se, en canvi, els pot fer flaquejar. Es a dir, els fa flaquejar : hi ha exemples, ja, de soldats que s'han rendit sense estricta necessitat. Cap dels nostres no ho farà, això. L'enemic opta per l'extermini sense pal.liatius.

Combats cos a cos, conquesta i pèrdua gairebé immediata d'un altre bloc de cases. Un nombre de baixes sense determinar, però creixcut. Primers cops de mà dels commandos i, en algun lloc, un gran in-

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

cendi que il.lumina el cel nocturn. Sembla que sigui cap a la banda del "Quarter".

Nit de calma relativa. El homes comencen a acusar l'esforç dels darrers dies. He dormit dues hores, fins que m'ha despertat un missatger. Bones notícies. Per increible que sigui, han incendiat verament el "Quarter", d'on el foc s'ha propagat a unes cases veïnes. En aquest moment, els bombers encara pugnen per reduir-lo. Des de les nostres posicions es veu perfectament la fumera, un núvol negre i espes que plana sobre la ciutat.

L'enemic ha intentat d'envoltar-nos i una part de les nostres forces han hagut d'acudir en auxili dels grups del bosc, on en aquesta hora es combat acarnissadament. No paren d'arribar missatges que demanen reforços, però no podem pas desguarnir més el sector, on la lluita ha représ. La situació es compromesa i ens costa de conservar les nostres posicions. Tots els ferits capaços de sostenir un fusell s'han reincorporat al seu lloc.

Es extraordinari l'heroisme de les dones. Tothom lluita amb fé i amb valor, però ningú no esperava que les dones donarien l'exemple. S'endureixen amb les contrarietats i refusem de reconèixer que una situació és desesperada. Es admirable veure-les córrer, acudir als indrets de perill amb les faldilles arremangades i la cara adusta, decidida. En elogi d'elles, només puc dir que m'alegro que no combatin a les files enemigues.

S'ha contingut l'enemic al bosc, on diuen que hi ha centenars de morts. El pes de la balança l'han decidit les forces de l'interior, que s'han imposat pel nombre. Cal remarcar que la meitat d'ells anaven sense armes, disposades a apoderar-se de les del primer soldat

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca de Humanitats

dat caigut. Això permet demesurar la nostra insensatesa, és cert, però també palesa d'una manera prou clara la nostra voluntat de véncer per desfavorables que siguin les condicions. A hores d'ara, tot i la nostra sitmació precària, crec més que mai en la victòria. Un impuls tan magnífic no pot ésser derrotat. Sobretot quan cada triomf nostre ho és per partida doble : sobre l'enemic i sobre els indecisos que encara no havien pres posicions.

Foc de morters i de canons. N'hi ha dos que disparem des d'un indret llunyà, cap a la banda de les pedreres, però ho fan amb poc encert, de segur que per por de castigar les seves pròpies forces. Els obuscs, doncs, cauen cap a darrera,en despoblat.

Els morters són més perillosos i els homes el temem. Però també nosaltres tenim els nostres i repliquem a l'atac. L'aspecte del barri és desconegut, ja que si bé no hi ha propiament cap casa enderrocada, són moltes on s'han obert grans esberles que les tallen de dalt a baix. Cal afegir-hi l'estat dels carrers, amb les llambordes alçades on n'hi havia i un amuntegament d'objectes, mobles, cotxes i matalassos que reforces les barricades. Darrera d'elles, o a les obertures dels edificis, una multitud de cares brutes i despentinades, amb les robes fetes parracs, que disparen, reneguen, criden i amenacen.

Un altra embestida de l'enemic, alguns grups del qual han aconseguit d'infiltrar-se fins a les nostres posicions de reraguarda, o sigui al barri del riu. Els hem exterminat, però,i amb els homes retiren els morts. Darrera,a l'esplanada, es va constituint un cementiri provisional on es barregen amics i contraris, sense distincions. Un servei de deu homes en té cura i porta un registre tan exacte com és possible.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Un dels nostres commandos s'ha apoderat de la radio. Sobtadament, hem pogut sentir una veu jovenil i triomfant que llegia una mena de comunicat entre remors de trets i explosions. Darrera de l'home que parlava els seus companys encara combatien, potser amb resultat advers, car després la veu ha callat, substituida per un guirigall que ha donat pas a un silenci absolut. D'això fa vint minuts i l'emissió encara no ha reprès.

Ha caigut l'Aral. Ens ho diu un missatger que assenyala altres accions de guerrilla, una d'elles contr els canons. S'ha ocupat també un altre dipòsit d'armes que ha permès d'armar uns centenars d'homes. Una altra notícia és la contitució d'una brigada de noies i noies entre els catorze i setze anys que s'ha organitzat espontàniament entorn d'una noia de quinze anomenada Albela. Són ells que s'han apoderat de la radio, que conserven en el seu poder, si bé sense possibilitats immediates de radiar per culpa d'uns despeffectes importants en la reparació dels quals treballen sense deixar de combatre. Es incomprensible, però el missatger ens garantitza l'autenticitat dels fets.

A hora foscant s'ha presentat en Seranel, fidel com confiavem a la nostra causa. Diu que la moral de les forces governamentals és baixa i que han hagut d'afusellar gent. Hi ha hagut desercions, però no totes elles per passar-se al nostre bàndol; alguns corren cap a la frontera. El nombre de baixes és imprecís, però crescut, sobretot arrel de l'incendi del "Quarter", on van quedar acorralats una gran quantitat de policies. Sembla que s'ha constituit un Consell d'Urgència reunit en sessió permanent des d'abans d'ahir i d'on emanen directrius no sempre gaire coherents i continuament posades a

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

prova per les iniviatives, que ells troben desconcertants, dels nostres commandos. D'altra banda, han sorgit discrepancies entre l'exèrcit i la policia, el primer sempre ofegat per la gent del "Quarter", tota vegada que en una societat com la nostra són més necessaries les forces d'ordre interior. No oblidem que sóm una comunitat petita que no pot permetre's aventures guerreres fronteres enllà.

Actualment, tots els serveis policiacs s'han instal.lat a l'anomenada "Caserna Blanca", sèu del govern.

Aquest vespre, en tornar d'una visita d'inspecció a les avançades, m'he trobat amb la Bena que acabava de venir de les barraques. Vol incorporar-se a la lluita [redacted] i l'hi he hagut de donar un arma. L'enrenou de tots aquests dies li ha fet tant o més bé que les nostres sessions amoroses i els ulls li brillaven amb un ardor que gairebé la feia bonica. En el fons, però, té ganes de morir. Ho he comprès quan, en exposar-li el perill que corria, m'ha contestat :

- Pots imaginar una forma més bella d'acabar ?

La darrera paraula és la clau : acabar. Sap que no tornarà a ser mai més la d'abans i que el miracle de la meva amor no es renovarà indefinidament. Potser hauria d'haver-me negat a complaure-la, però al capdavall té dret d'escollir la seva pròpia mort.

La radio torna a funcionar.Han aconseguit de reparar l'avaria ! Perquè la brigada jovenil continua en possessió de l'edifici i no para de transmetre proclames i cançons que ignorava que existissin. Ja no se senten trets, de manera que dauen haver expulsat l'enemic. Continuo trobant-ho tan inversemblant com de primer, però els fets no es discuteixen.

Cinc hores de lluita i un altre carrer en poder nostre. Ara ja

UAB Universitat Autònoma de Barcelona

no són més, ells. Continuament afluexen novelles forces a les nostres files. El problema, ara, són els avituallaments. Hem acabat ràpidament amb les reserves que havíem constituit i hem hagut de racionar el menjar. Cal afegir que ningú no es queixa, que homes i dones semblen disposats a passar amb un mínim indispensable. La pòlvora els alimenta. També ens falten medicines i he ordenat una requisa de totes les farmàcies que queden dintre la nostra zona. Per desgràcia són poques i mal proveïdes.

L'enemic ha mobilitzat la població i a darreres hores d'aquesta tarda unes unitats de paisans s'han llançat a l'assalt de les nostres posicions recentment conquerides. Però no els ha sortit bé. No els podia sortir bé. Atacaven enquadradres per altres unitats de policia que les feien avançar a punta de pistola. Una maniobra estúpida i desesperada, pròpia d'assassins. He donat immediatament l'ordre d'estalviar tantes vides com fos possible, però ja sabia per endavant que era un ordre que no es podia obeir. Darrera d'aquests infeliços haurien entrat les forces regulars. En aquests moments no ens podem permetre el luxe de ser compassius.

Hi ha hagut centenars de baixes que ens hauríem pogut estalviar i hi he reaccionat amb un atac d'ira gairebé histèric i, ho confesso, impropi d'un cap.

Reunió al molí vell, amb assistència d'un element nou, l'Albela, aquesta extraordinaria mocosa de quinze anys que comana la brigada juvenil. Les brigades, caldria dir ja. Han pogut conservar la radio entre les seves mans gràcies a l'entusiasme d'altres adolescents que, enlluernats per la gesta, començaren a reunir-se davant l'edifici i acabaren per escometre les forces policials amb tota mena d'armes improvisades. Al cap de mitja hora, la meitat ja disposava

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

de fusells i de granades. De les baixes més val no parlar-ne. Tothom s'ha mostrat molt imprecís, però no costa d'endevinar que ha estat una operació tan costosa com la que s'ha permès l'enemic amb la població, amb la diferencia, com he sabut, que per mobilitzat aquells centenars de víctimes les forces de l'ordre han hagut d'empresonar tot de familiars dels combatents, retingut a tall d'ostatges.

L'Albela, que estava en contacte amb la Ferina, ha volgut venir per posar-se a les meves ordres. Aquesta és la expressió que ha emprat. Es tracta d'una noi a alta i rossa, d'aspecte fràgil, delicat, escàpol d'una llar envaida per dos agents de la BIF particularment brutals i degenerats que van matar-li el pare quan aquest es negà a violar-la, com li ordenaven. Ho van acabar per fer ells, d'una manera particularment odiosa, ja que la van lligar pels canells a dues cordes que penjaven del sostre i un dels homes li sostenia les cames alçades mentre el seu company la desflorava. M'ha dit :

- La vigília encara jugava amb nines...

Ara està disposada a tot

Hem adoptat alguns acords. Demà la radio convocarà el poble, sense distinció d'edats ni sexes, a una manifestació al centre de la ciutat. Simultàniament, a les dotze del migdia, nosaltres atacarem l'enemic a la perifèria del barri Nou mentre els combatents de l'interior assaltin la "Caserna Blanca" amb la totalitat dels seus efectius. Les brigades juvenils, per la seva banda, crearan un altre focus de lluita a la presó. La idea és distreure tantes forces enemigues com sigui possible mentre provem d'apoderar-nos dels dirigents i del seu "Consell d'Urgència". Cal precipitar el final d'aquesta lluita si volem estalviar més sacrificis a la població. Estem convençuts que, amb els caps presoners o morts, l'exercit i la policia es rendiran. L'experiència històrica així ho demostra.

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

La Bena, que estava desperta i em sentia regirar pel catre, ha vingut a fer-me companyia.

- No pots dormir?

Erem a les fosques i la seva veu, que no ha canviat, o molt poc, ha fet resuscitar de sobte en la meva memòria la imatge oblidada d'antany, quan jo era un noi i vaig descobrir la seva nuesa resplendent. Els nervis hi han ajudat.

Ella, que no interpretava el meu silenci, ha dit :

- Vols que me'n vagi ?

- No - i li he allargat la mà.

- Estàs preocupat, oi ?

Jo he brandat el cap en la fosca.

- Estic trist, Bena. Per motius egoistes, personals...

- Tu ? - ha fet, incrèdula.

Però jo he contestat simplement :

- Vine, jeu amb mi.

He sentit com s'acabava de despullar i després el contacte de la seva cuixa contra la meva. No l'he tocada tot i que ara tornava a ésser bella com vuit anys enrera i la desitjava, sinó que he esperat la seva mà i les seves paraules.

- Fordi...

- Sí, Bena.

- No estiguis trist. Ens hauríem fet vells, també...

Ho havia compres, doncs, però no del tot, i he callat. El seu cos pesava contra meu i m'he inclinat a besar-la.

-T'estimo - ha dit sense ni adonar-se'n, com si fos una cosa natural, i jo he sentit que unes llàgrimes em relliscaven galtes avall mentre movia les cames entre les seves que m'acollien.

T'estimo...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

L'enemic s'ha avançat als nostres projectes i només l'actuació de les forces de l'interior i, sobretot, de les brigades de joves, ens ha salvat de l'anorreament o, si no, pel cap baix, de la pèrdua del barri del riu, al qual tornem a estar confinats després de nou hores de lluita extenuadora. Es possible, com diu la Bena, que es tracti del seu darrer esforç d'envergadura, d'una mena de revifalla de darrera hora, però ens ha costat cara. Encara no s'ha acabat el recompte de morts i ferits, però les xifres sembla que són esferoïdores.

L'acció dels joves, que han corregut a atacar les forces de l'ordre per la reraguarda, ha estat extraordinariament eficaç, però els ha costat la pèrdua de la ràdio, que torna a estar en mans de l'enemic. També ells havien pensat en una sèrie d'atacs simultanis i han tingut l'encert de desencadenar-los unes hores abans que nosaltres, quan tot just es començava a convocar la població per l'hora convinguda, les dotze del migdia.

Heus ací, doncs, que ens tornem a trobar al punt de partida. En aquests moments hi ha una mena de treva tàcita que ells i nosaltres aprofitem per reorganitzar les forces respectives per un altre combat imminent i que pot ser decisiu.

Ens llepem les ferides, com els gossos, i escoltem la ràdio que promet una amnistia general si deposem les armes abans de les sis del matí. Només els caps seran castigats. Pel tal de salvar la cara, l'enemic simula creure que la població ha estat enganyada per uns quants ambiciosos i oportunistes que, a les ordres de partits estrangers, volen "destruir el nostre sistema de vida tradicional i anul.lar les conquestes de caràcter social aconseguides durant els darrers anys". De cara a fora aquesta propaganda potser

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

serveix, no ho sé, però als nostres homes no els impressiona. Fa massa anys que viuen sota la fèrula policiaca i han hagut de sofrir massa vexacions perquè ara caiguin en la trampa. Com deia un d'ells no fa gaire :

- Xerra, xerra, mentider !...

He fet cridar els grups del bosc, on només han quedat uns quants homes de vigilància. Sé que és perillós, però observo els preparatius de l'enemic i no estic disposat a perdre el barri. Passi el que passi, cal que el conservem. Si el perdíem, les conseqüències de la desmoralització podrien ser fatals. Ja hi ha gent que comença a desanimar-se, els eterns optimistes que tot ho veuen en termes de marxes triomfals i no saben que la victòria cal guanyar-la amb esforç, amb dolor. Per sort no són gaires; la situació inicial no permetia fer-se massa il.lusions i, en general, hem estat d'una imaginació sòbria.

A les cinc donaré l'ordre d'atac.

Hem iniciat l'assalt de les posicions enemigues sota un aiguat imponent que, un instant, m'ha fet pensar en la conveniència d'ajornar-lo. Ara veig que hauria estat una equivocació. No ens esperaven, potser ni tan sols creien que fóssim capaços de refer-nos tan de pressa després dels darrers combats sagnants, i hem tingut l'avantatge de la sorpresa.

Els hem empenyut gairebé fins al centre de la ciutat, on tenien una línia de reserva que ocupa les entitats bancàries i els edificis comercials. Ara, de nou en una guerra de posicions, ens hostilitzem a través de la plaça i l'ampla avinguda que travessa el cascurbà, a l'altra banda d'alguns dels nostres reductes interiors que a partir d'aquest moment s'afegeixen al nostre exèrcit. Més lluny,

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

però,queden altres grups en plena activitat.

El nombre de baixes, aquest cop,ha estat sorprenentment reduït i, en certs instants,he tingut la impressió que van curts de municions, cosa que no acabo d'explicar-me tot i els dipòsits que han perdut durant els darrers temps.

Hem fet una trentena de presoners,però més de la meitat són paisans. També hi ha un oficial d'alta graduació que els serveis d'en Caira s'encarregaran d'interrogar.

Entre els grups que han quedat dintre les nostres posicions,hi ha uns quants membres de la brigada jovenil que, amb [illegible] l'Arbela davant, havien aconseguit d'introduir-se en un celler on col.locaven càrregues de plàstic. Pel que m'han dit, ho manegen amb una competènc ia de professionals.

Tarda relativament tranquil.la. Ni ells ni nosaltres no ens atrevim a creuar l'avinguda. La nostra situació, però,és més favorable. No tenim ningú darrera i ara que disposem de nou de més homes, he fet tornar els grups del bosc als seus llocs de control i vigilància. Ells, en canvi, tenen la reraguarda infectada d'enemics, entre [illegible] les terribles brigades de joves que aporten a la guerra el seu amor de l'aventura i per tant, literalment, no tenen por de res des que es reuneixen en grup.

He tingut una conversa amb l'Arbela, la qual m'ha confessat que no sap ni de llegir ni d'escriure,com la majoria de nois i noies de la seva edat. Això no la priva d'haver redactat proclames que altres companys més afortunats han transcrit sobre el paper.

Erem a taula, amb la Bena i l'Orlis, davant un plat de farinetes que ens acabava de [illegible] preparar la mestressa de la casa on tenim el quarter general i ella, que en parlar gesticula una mica, m'ha fregat el braç amb el seu. Tenia la pell ardent i humida, i m'ha

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

sorprès desagradablement. Però no he dit res fins al cap d'una estona, en adonar-me de la brillantor dels seus ulls.

- Que potser no et trobes bé, Albela ? - li he preguntat llavors -. Tens febre ?

- Si - ha dit ella amb tota naturalitat -; en aquesta hora en tinc cada dia. Sóc tuberculosa.

Tots tres ens hem quedat de pedra. No que ho fos, perquè n'hi ha molts, sinó de la senzillesa amb què ho expressava, com si no tingués cap importancia. Li he subjectat la mà amb brusqueria mentre amb l'altra li cercava el pols desbocat.

- Si deus estar a trenta-vuit o trenta-nou !

- No; no passo mai dels trenta-set set. Es normal.

- Normal !

Ella s'ha deslliurat suaument de les meves mans, ha somrigut.

- No em diguis que m'hauria de ficar al llit, perquè no m'hi ficaré.

- En un sanatori, hauries d'estar.

- Quan guanyem. No em moriré, per ara.

Jo m'he girat a l'Orlis :

- Vols anar a buscar el doctor Basni ? Em sembla que era especialista dels pulmons...

Però ella ha protestat :

- No siguis ridícul ! Prou feina deu tenir amb els ferits. I tampoc no el creuria, jo.

- Em creuràs a mi. No oblidis que sóc el cap i que t'has posat a les meves ordres.

Ella em fitava, greu, amb els seus ulls encesos.

- Em vols matar, doncs ? Si em fas ficar al llit em mataràs, ho sé. No pots mancar-m'ho, Fordi. Després ja faré el que em digui el metge, t'ho prometo. Es qüestió de tres o quatre dies, potser no tant... Si et plau, Fordi, si et plau...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

La Bena m'ha suplicat :

- Deixa-la...

Com que l'Orlis també semblava partidari que no insistís, he cedit. D'altra banda, com oposar-se a una voluntat tan decidida, a un tremp tan envejable ? I, al capdavall, no deixo també lluitar els ferits que m'ho han demanat ?

Cap a les deu, embestida de l'enemic, rebutjada sense gaire dificultat. Sento que estan a les acaballes. Per les declaracions que ha fet l'oficial presoner, un comandant, sabem que el "Consell d'Urgència" ha discutit la possibilitat d'una entesa amb nosaltres, a base d'una reforma profunda de les institucions i l'entrada al govern d'un parell de representants de les forces rebels, però sembla que a la fi s'han imposat els elements més fanatics i intransigents i que la proposició, doncs, no ha prosperat. Personalment, me n'alegro; em molestaria haver-me d'enfrontar amb els elements conservadors del nostre bàndol que, probablement, sentirien la temptació d'acceptar. No tinc cap dubte que, després d'alguns canvis insubtancials, tot tornaria a quedar com abans. La informació, però, és interessant en el sentit que revela les dificultats de l'enemic i la seva poca confiança en una evolució de la situació favorable als seus interessos.

Consulta, a la matinada, amb tots els caps de grup. S'ha parlat lliurement, com sempre entre nosaltres, i la majoria és partidària d'atacar de nou amb la intenció, aquesta vegada, d'avançar fins a la "Caserna Blanca". S'ha decidit doncs iniciar una operació massiva a les vuit del matí, en la qual prendran part la totalitat de les nostres forces, inclosos els grups del bosc i les brigades juvenils. La meitat del nostre contingent acantonat en aquesta banda ha rebut ja l'ordre de progressar sense preocupar-se de les forces enemigues

UAB Universitat Autònoma de Barcelona Biblioteca d'Humanitats

que en el curs de la batlla poden quedar a la seva reraguarda. D'altres grups, d'una segona onada de combatents, s'encarregaran de liquidar-les o fer-les presoneres si no es resisteixen.

L'Arbela, encara amb febre, ha passat de nou a l'altre costat per tal de posar-se al front de les tropes juvenils. Disposa aproximadament de quatre hores per aplegar els grups dispersos amb els quals hem de coincidir davant la"Caserna Blanca".

Tres quarts de vuit.M'acaben de despertar (m'havia adormit de cap a la taula, sobre el mapa de la ciutat) i , amb el rellotge davant, escric aquestes darreres ratlles abans de l'atac. Entorn meu sento la presència dels homes inquiets i decidits que, per darrera vegada, comproven el seu armament en silenci. Ni les dones no parlen.

Per l'avinguda avança una faixa de sol que va davallant dels edificis d'on l'enemic ens vigila. El tindrem doncs a la nostra esquena, en una posició favorable. Es un sol clar i alegre, de primavera. Que sigui també un auguri de victòria en aquest matí que la vida és bella...

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Jo, Nori, esposa de Fordi, afegeixo aquestes paraules al seu diari. Ell i la Bena han mort a migdia, després de quatre hores de combat, prop de la "Caserna Blanca" on moments després entrava l'Albela, victoriosa i xopa de sang, de l'enemic i seva.

Amb aquesta acció s'acaba la crònica d'una resistència que ha conquerit el poder per al poble. Ara en comença una altra, d'un govern, que escriuran els historiadors oficials.

Barcelona, Primer trimestre de 1969.